

Çorum Belediyesi Kültür Yayınları

ÂŞIK RİFAT KURTOĞLU YAŞAMI - SANATI - ŞİİRLERİ

İbrahim GÖSTERÜR
Yıldırım KAYA

1. BASKI

ÂŞIK RIFAT KURTOĞLU
YAŞAMI - SANATI - ŞİİRLERİ

İbrahim GÖSTERİR

Yıldırım KAYA

Çorum 2023

Birinci Baskı

Ekim 2023

Bu kitabın bütün hakları Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince yazarına aittir. İzinsiz çoğaltılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. Ancak sanatsal amaçlı etkinliklerle tanıtım amaçlı kullanımlarda yazar, yapıt adı belirtilerek alıntı yapılabilir.

Baskı Cilt

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti.
Büyük Sanayi 1. Cadde 95/1 İskitler/Altındağ/ANKARA
Kültür Bakanlığı Sertifika No: 47771

Grafik Tasarım

Bir Medya
www.birmedya.net

ISBN: 978-625-98945-1-5

Yayına Hazırlayan

Çorum Belediyesi Kent Arşivi

İsteme Adresi

Çorum Belediyesi Kent Arşivi
Kunduzhan Mah. Farabi Cad. No:22 Çorum Belediyesi B Blok
Zemin Kat No:20 ÇORUM
Tel: 0364 319 1759

Bu Eser Çorum Belediyesi'nin Kültür Yayınıdır.

PARA İLE SATILMAZ

Âşık Rıfat KURTOĞLU

TAKDİM

Anadolu'muz adeta bir medeniyetler atlasıdır. Anadolu, özellikle Malazgirt Zaferinden sonra Türk – İslam kültürünün de etkisiyle dünya medeniyetleri arasında özel bir yer edinmiştir.

Dünya kültür tarihine miras bırakan medeniyetlerin pek çoğunda Anadolu kültürünün etkisini görmek mümkündür. Bu mirasın günümüze taşınmasında, günümüzden de geleceğe taşınmasında sözlü kültürün katkısı oldukça büyüktür. Sözlü kültür denildiğinde de akla ilk gelen halk edebiyatı ve halk edebiyatının önemli bir kolu olan 'âşıklık geleneğidir.'

Âşıklık geleneği; yüzyılların deneyimlerinden süzülerek biçimlendiği için şiiriyle, müziğiyle ve hikâye anlatımıyla çok yönlü bir sanatı ifade eder. Bu açıdan âşıklık geleneği, Türk Kültür ve Medeniyet varlığının önemli bir bölümünü teşkil eder.

Âşıklık asırlar süren deneyimlerden geçerek biçimlenmiş, kendine özgü icrası, töresi, örfü, geleneğe dayalı yapısıyla Halk Edebiyatımızın mihenk taşlarından biri olmuştur. Âşıklar, içinde yaşadığı toplumun, ekonomik, toplumsal, kültürel ve siyasal olaylar karşısındaki duygu ve düşüncelerine her çağda, her ortamda tercüman olmuştur.

Karacaoğlu, Köroğlu, Kazak Abdal, Pir Sultan Abdal, Ercişli Emrah, Gevheri, Âşık Ömer, Kul Himmet, Dadaloğlu, Dertli, Ruhsati, Bayburtlu Zihni, Âşık Şenlik, Âşık Sümmani, Âşık Mahzuni Şerif, Âşık Veysel, Davut Sulari, Âşık Murat Çobanoğlu, Âşık Yaşar Reyhanî ve Şeref Taşlıova âşıklık geleneğinin mümtaz temsilcileridir. Bu gelenek yaşayan âşıklarımız tarafından köy köy, ilçe ilçe, şehir şehir devam ettirilmektedir.

Halkın hadiseler ve olgular karşısındaki his, duygu, düşünce ve tepkilerini öz, sade, duru bir dille ifade etmişlerdir. Âşıklar bulundukları sosyal çevrenin, zamanın ve kültürel dokunun yapısıyla yoğruldukları için dil, biçim, konular, duyarlıklar, tema bakımından halk kültürüne sıkı sıkıya bağlı kalmışlardır. Bu açıdan âşıklık geleneği ve âşıklar toplumlarının sosyal ve kültürel yaşamına büyük etkileri olmuş, mensup oldukları kültürün kökleşmesinde ve yayılmasında oldukça önemli rol oynamışlardır.

Barışın ve kardeşliğin şehri Çorum’umuz âşıklık geleneğinin oldukça köklü olduğu, Halk Edebiyatımızın oldukça zengin olduğu şehirlerden biridir. Şehrimiz kendine özgü geleneği ve icrası olan âşıklık geleneğinin, Türkçemizin tüm güzelliklerinin mısralara ustaca yansıtıldığı âşık tarzı edebiyatımızın birbirinden özel örnekleriyle doludur. Halk edebiyatımıza olan katkısı ve şiirleriyle Âşık Rıfat Kurtoğlu, şehrimizdeki Âşıklık Geleneğinin önemli temsilcileri arasındadır.

Kültür yayınlarımız arasında neşrettiğimiz, **‘Âşık Rıfat Kurtoğlu Yaşamı-Sanatı-Şiirleri’** adlı eserin âşıklık geleneğimizin ve kültürel mirasımızın gelecek kuşaklara aktarılmasında, tanıtılmasında kıymetli bir işlev icra edeceğine inanıyorum. Şehrimizin önemli kültür insanlarından biri olan Âşık Rıfat Kurtoğlu’nun biyografisi, sanat anlayışı, edebi kişiliği ve halk edebiyatına olan katkısını kaleme alan Eğitimci - Araştırmacı Yazar İbrahim Gösterir ve Eğitimci - Araştırmacı Yazar Yıldırım Kaya’ya teşekkür ediyorum.

Şehrimiz kültür ve sanat hayatına katkı sunan herkese şükranlarımı sunuyorum.

Dr. Halil İbrahim AŞGIN
Çorum Belediye Başkanı

ÖNSÖZ

Şiir, yaşamın dışına itilecek bir konu değil. Beşiktekinin ninnilerle uyuduğu, eşiktekinin türkülerle büyüdüğü, vadesi yetenin ağıtlarla Hakk'a yürüdüğü bir toplumun üyeleriyiz. Bizimki kadar şiirle içli dışlı olmuş başka bir toplum yoktur. Bu durum, biraz da üzerinde yaşadığımız toprağın kültürel birikiminden kaynaklanıyor. Çünkü Çorum toprağı, tarih boyunca birçok toplumun, uygarlığın yaşadığı yer olması bakımından zengin bir kültürel kalıta sahiptir. Bu zengin kültürün bileşenlerinden birini de âşıklık geleneğı oluşturur. Çorum toprağı, geçmişten günümüze büyük ozanların yetiştiğı bir yer olmuştur. Geçmişte Dedemoğlu, Teslim Abdal, Deli Boran, Sefil Ali, Sefil Ahmet gibi büyük ozanları yetiştiren yöremiz, günümüzde de sanat değeri yüksek şiirlere imza atan ozanlar yetiştirmiştir. Hüseyin Çırakman, Haydar Öztürk, Şekip Şahadoğru, Halil Çimen (Boranî), Müslüm Koygun (Cefaî), Kemal Özgür (Zoranî), Salim Örgel hemen ilk çırpıda usumuza geliveren ozanlardır.

Bu ozan bolluğuna, bu şiir bereketine karşın, ne yazık ki bu topraklar kültürünü, ozanlarının yapıtlarını bilimsel yöntemlerle derleyip inceleyecek halk bilimcilerini yetiştirememiştir. Özellikle Çorum Halkevi'nin 1938-1946 yılları arasında yayımladığı Çorumlu dergisinin kapanmasından sonra bu konuların üzerine adeta ölü toprağı serpilmiştir. Dolayısıyla ozanlık geleneğimiz layıkıyla incelenememiş, geleneğın işlendiğı kimi illere bakarak hak ettiğı yere gelememiştir. Kuşkusuz bu durumda ozanlarımızın örgütlenmesindeki yetersizliklerin, âşık meclislerinin kurulduğu mekânların olmayışının da etkisi vardır.

Günümüzde daha çok büyük kentlerin yolunu tutan ozanlarımız bir ölçüde tanınma olanağı bulabilmektedir. Bunların dışında kalan, hakkında tek satır yazı yazılmamış yüzlerce ozanımızın varlığı önemli bir sorun olarak ortada durmaktadır. Çorum yöresindeki halk ozanlığı geleneğı üzerine kapsamlı bir inceleme henüz yapılmamıştır. Yapılan çalışmalar daha çok seçki (antoloji) hazırlama düzeyindedir.

Bütün bu olumsuzluklara karşın ozanlarımız var olma savaşımını bireysel çabalarıyla sürdürüp geleneği geleceğe taşımaya çalışmaktadır. Pek çoğu geçim sıkıntısının dayattığı koşullar nedeniyle kabuklarını kırıp çevreye açılmamakta, adlarını yeterince duyuramamaktadır. Bu ozanlarımızdan biri de Âşık Rifat Kurtuluş'dur. 1962 yılında Çorum'un Eskişehir köyünde yoksul bir köylü çocuğu olarak doğan Kurtuluş, ozanlık geleneğine erken yaşlarda gönül vermiş, ilerleyen yıllarda yöremizde adından sıkça söz ettiren başarılı bir halk ozanı olmuştur.

Ozan, 1993 yılının ikinci yarısından beri katıldığı etkinlikler, kazandığı başarılar dolayısıyla özellikle yerel basının gündeminden düşmemiştir. 1995 yılı ozanın adını duyurması bakımından parlak bir yıl olmuştur. "Yıkılın Dağlar" türküsü başta olmak üzere yaptığı müzik çalışmaları ile sanat dünyasının kısa zamanda dikkatlerini üzerine toplamış, bu alanda oldukça geniş bir çevreye ulaşmıştır.

Günümüzde halk ozanlığı karın doyurmadığından geçimini sağlamak için değişik işler yapan Kurtuluş, daha çok işsizlikten yakınmış, kendisiyle ortak sorunları yaşayan kesimlerin sesi olmaya çalışmıştır. Bu konuda yaşadığı sıkıntılar yer yer şiirlerine de yansımıştır.

Yerel düzeyde çevreciliği ile de adını duyuran âşık, gerek yurt içinde gerekse yurt dışında katıldığı kültürel etkinliklerle, ulusal televizyon kanallarında katıldığı programlarla Çorum'un kültürel alanda tanıtımına da katkı sağlamıştır.

Âşık Kurtuluş'u yalnız andığımız yönleriyle değerlendirmek, ozanın gelenek içindeki konumunu eksik değerlendirmek anlamına gelecektir. Çünkü Kurtuluş'un ilk bakışta göze çarpmayan kimi özellikleri şiirlerinin derinlikli bir çözümlemesi ile anlaşılabilir. Kurtuluş, hem insan doğasının hem de birey - toplum, insan - doğa ilişkilerinin değişik boyutlarını, bu boyutların toplumsal ilişkilere yansıması biçimlerini şiirlerine aktarabilen keskin bir gözlem yeteneği ile gördüklerini, düşündüklerini kimseden çekinmeden söyleyip yazabilen sivri bir dile sahiptir. Onu sanatında başarılı kılan da bu özellikleri ile halk şiirinin inceliklerini iyi kavramasıdır.

Bir şiirinde;

Bizler gülü dikeniyile sararız
Bir damlada ummanları ararız
Eker biçer döne döne süreriz
Aşkın harmanıdır dökümüz bizim

diyen Kurtuluş, salt aşkın harmanında dönelemiyor. Tanık olduğu haksızlıkları, zalimlikleri, toplum sorunlarını şiirleştirerek tarihe tanıklık yapma sorumluluğunu da başarıyla yerine getiriyor. Bunu yaparken de geldiği yeri unutmuyor. İçinden çıktığı toplumun eksik yanları kadar güzel, olumlu yan-

larını da görüp şiirlerine yansıtıyor. Dolayısıyla insan, doğa, yurt sevgisi onun şiirinin başka bir boyutunu oluşturmuyor.

Dil işçiliğinin sağlamlığıyla dikkatleri üzerinde toplayan Kurtoğlu'nun şiirleri yerel basında yayımlandığı gibi, ulusal düzeyde yayımlanan çeşitli gazetelerde, dergilerde, seçkilerde de aktarılmıştır.

Kurtoğlu, 1994 yılından başlayarak bastırdığı beş adet kitapla da şiirlerini okuyucunun beğenisine sunmuş, çevrenin tanınmış bir ozanı olması bakımından birçok tez çalışmasına konu olmuştur.

Âşık Kurtoğlu'nun Türk halk müziği tarzında bestelediği eserlerinin bir bölümü TRT Repertuvarına alınmıştır. Bir bölümü de başta Zekai Tunca olmak üzere değişik bestecilerce Türk sanat müziği formunda bestelenmiştir.

Halk ozanlığı geleneğimizin günümüzdeki güçlü temsilcilerinden biri olan Âşık Rıfat Kurtoğlu üzerine hazırlanan bu kitapta, ozanın önceki yıllarda yayımladığı kitaplarda yer alan şiirleriyle son dönemde yazdığı için kitaplarına girmemiş şiirlerine yer verilmiştir. Şiirler, konularına göre bölümlere ayrılmıştır. Ayrıca kitaba, ozanın bütün yönleriyle değerlendirilebilmesini sağlamak amacıyla şiirlerinin yayımlandığı kaynakların dışında, katıldığı sanatsal etkinlikleri, Çorum'un tanıtılması için yaptığı çalışmaları, köyünde gerçekleştirdiği ağaçlandırma çalışmalarını kapsayan geniş bir kaynakça eklenmiştir.

Ozanımıza sanat yolculuğundaki başarılarını sürdürdüğü uzun bir ömür diyoruz.

İbrahim GÖSTERİR - Yıldırım KAYA
Çorum: Haziran 2023

İÇİNDEKİLER

Takdim	V
Önsöz	VII

BİRİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK RIFAT KURTOĞLU İÇİN YAZILAN YAZILAR

İşte Şiir, İşte Şair / Abdurrahim KARAKOÇ	3
Şiir ve Rıfat Kurtoglu / Cemal SAFİ	5
Çağdaş Halk Şiirimiz ve Rıfat Kurtoglu / Bayram Bilge TOKEL	7
Usta Şair Rıfat Kurtoglu / Şaban ÖZÜDOĞRU	10
Tabandan Doruğa Âşık Rıfat Kurtoglu / Muzaffer GÜNDOĞAR	12
Halk Şiiri Geleneğinin Seçkin Kalemî Âşık Rıfat Kurtoglu / Dr. Barış DOĞAN	16

İKİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK RIFAT KURTOĞLU'NUN YAŞAMI - SANATI

A- Şiirlerinin Tanıklığında Âşık Rıfat Kurtoglu'nun Yaşamı	17
1. Doğumu - Çocukluğu	19
2. Eğitimi	22
3. Ankara Radyosu Günleri	23
4. Askerliği	23
5. Evliliği	24
6. Mesleği	24
7. Toplumsal Sorumluluklar	27
B- Âşıklık Geleneğinde Âşık Rıfat Kurtoglu'nun Yeri	30
1. Âşıklık Geleneğine Yönelmesi	30
2. Ustası - Çırakları	31
3. Ozanlık Adı (Mahlası)	33

4. Etkilendiği - Beğendiği Âşıklar	33
5. Âşık Kurtuluş'un Şiirinin Biçimsel Özellikleri	38
a). Nazım Türü - Nazım Biçimi	38
b). Ölçü	38
c). Durak	39
ç). Uyak	39
6. Şiirlerinin Yayımlandığı Yayınlar	40
7. İşlediği Konular	42
8. Dil, Anlatım Özellikleri	50
a). Sanatlı Söyleyişler	51
b). İmgeler	55
c). Alışılmadık Bağdaştırmalar	55
ç). Atasözleri - Deyimler	56
9. Âşık Kurtuluş'un Yapıtları	57
10. Âşık Kurtuluş Üzerine Yapılan Çalışmalar	57
11. Katıldığı Etkinlikler - Aldığı Ödüller	58

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÂŞIK RIFAT KURTOĞLU'NUN ŞİİRLERİ

A- Âşıklık/Şairlik Konulu Şiirler	65
Bir Garip Âşığım Kendi Hâlimce	65
Âşıklık	66
İki Satır Yazacaksan	67
Hak'tan Olur	68
İşimiz Bizim	70
Çözmeden Olmaz	71
B- Öğütlemeler	72
Kaç Gönül	72
Görmeli	73
Deli Gönüm	73
Divane	74
Bilmeyen Ne Bilsin Bileni Gönül	74
Mühimdir	76

Baş Eğilir Taşa Gelir	76
El Olsun da Gör	77
Tanı	78
Ne Bilsin?	79
Düşme	79
Baş Denmez	80
Şimdi	80
Bilinmez	81
Geceler 1	81
Geceler 2	82
Geceler 3	83
Arama	84
Olur Amma Çok Geç Olur	84
Can ile Güzel	85
Bırakır	86
Boş Dünya Dünya	86
Kara Toprak Dolar Bir Gün	87
Kardeşinden Karın Yakın	88
Gel Şuraya Bir Fidan Dik	88
Kul Başına Türlü Türlü İş Gelir	90
Kul Değil İmiş	90
Yaban Olur	91
Ne Demeli?	91
Nazlı Gezerdi	92
Kaldırmaz	92
Sinsi	92
Kim Bilir?	93
Hayır da Gelmeli Şer de Gelmeli	93
Ben Oldum Deme	94
Umut	95
Elveda Sigara	95
C- Yakınmalar	96
Gönül	96
Kahr	97
Az Deli Gönül	97

Çorum	97
Demedim mi Deli Gönül Ben Sana	98
Dayanacak Gücüm Yok	99
Felek Neydi Bize Kastın Garezin?	100
Ey Felek	101
Felek	102
Beni Bir Divane Kula Döndürdün	103
Yetmez mi?	104
Yük Bundan Sonra	105
Yok	105
Su Testisi Su Yolunda Kırılır	106
Yolumu Yolsuza Düşürdün Felek	106
Kül Gibiyim	107
Genç Ömrüm Tükendi Dert Çeke Çeke	107
Heyhat Oynamışa Utmuşa Düştük	108
Düş Yaman Oldu	109
Biri Başlıyor	110
Bu Sene	111
Çıktı	112
Vali Bey 1	113
Vali Bey 2	114
Ölen Benim	116
Saran Olmadı	116
Vali Bey 3	117
Vali Bey 4	117
İş İşten Geçti	118
İkbal Yelleri	119
Yıllarım	119
Aza Benzemedik Azlar Üstüne	120
Tuşa Geldik	120
Sar Mevla'm	121
Gül Kader	122
Sen	123
Çareler Çaresiz Benim Derdime	124
Yalandan Olsun	124

Neyin Neyiyse?	125
El Olduk Şimdi	130
Dokunur Gider	125
Ceza mısın Sen?	126
Ona Yanarım?	126
Unuttum Demek Bile Hatırlamaktır Seni	127
Gözümün Önünü Göremiyorum	128
Sana Kalsın Bu Dünya	128
Yâr Ettin Felek	129
Burnu Bulutları Çizen Divane	130
Duman Duman Tüter Etti Aşk Beni	130
Bir Gün	131
Dert Beni	132
Sabır Taşı mıyım Ben?	133
Kader Değil	134
Bilir misin Sen?	135
Riyakârlar El Atmasın Salıma	136
Kuldan Gelen Çekilmiyor	138
Bir Yâr İsterim	139
Eş Bulamadım	141
Kurtlar Sofrasında Kuzuya Döndüm	142
Zamana Kaldık	143
Günden Güne	144
Gidiyom	145
Gidiyorum	146
Düştük Düşeli	147
Tadı Tuzu Yok Hayatın	148
Kurtulurum Elbet	149
Tacım Varıdı	149
Anlamadım Gitti	150
Muhtacım	151
Kışı Garibin	152
Bundan mı?	153
Çorum'un Sabırda Eyyüb'üyüm Ben	153
Beni Bana Sor Söyleyim	154

Bırakıp Gittiler Dostlarım Beni	156
Eski Dostlarım	157
Dostlar Benim Nerem Deli?	158
Bir Baltaya Sap Olmadık Vesselam	160
Neden İki Yakam Bir Olmaz Benim?	161
İşsiz Güçsüz Bir Ben Kaldım Çorum'da	162
Bana Bir İş Vermeyenler Utansın	163
Daha Bundan Başka Deli Yok Diye	164
Ç- Özlem/Ayrılık/Gurbet Şiirleri	165
Sen Olmayınca	165
Sana	165
Hayallerim Olmasaydı	166
Kulakların Çınlamaz mı Hiç?	167
Gülüm Seni	167
Diyar Diyar Giderim	168
Sar da Gidelim	169
Bitsin Bu Çile	170
Ben Olacağım	171
Gayrı	172
Bil Gayrı	172
Geçmiyor	173
Ne Çare	173
Ayşe'm	174
Yüreğim Sel Olup Akıyor Ayşe'm	175
Gönlüm Başkasıyla Olamaz Ayşe'm	176
Ölürüm Ayşe'm	177
Eşsin Ayşe'm	177
Verem Oldum Verem Ayşe'm	178
Doğalım Ayşe'm	178
Sevdiğim İçin	179
Bitmez Sevdiğim	179
Yaz Benim İçin	180
Benim Gibi	181
Olmayacaksan	182
Bir Vefasız Yâre Düştüm	182

Çeker Gezerim	183
Gülmem Sevdığım	183
Yok Artık	184
Nurten'im	184
Nurten	185
Hacer	185
Hülya	186
Leyla	187
Arıyom Leyla	188
Mihriban'ım	189
Mihriban	190
Seni Hep Seveceğim	191
Bilirim	192
Doymayacağım	192
Görmez Olaydım	193
Koklamadım Ben	193
Kanatlan Sevdığım Uçar Gibi Gel	194
Geleceksen Gel Artık	195
Durma Gel	196
Gel Gayrı	197
Kavuşur muyum?	197
Sensizliği Yaşıyorum	198
Gören Gözlerim	199
Kızamıyom Ben	199
Olmaz Olsun Sevdığım	200
Keşke Mevla'm	201
Çiğ Deme	201
Yandıran Başka	202
Sürünüyorum	202
Sendeyim İşte	203
Zor Gülüm	204
Vur Beni Beni	205
Çekemiyorum	206
Sen Olmasaydın	206
Bu Şehir	207

Diye Diye	207
Aşkımızın Suyu Çıktı	208
Gittin	209
Gittin Gideli	210
Gittin Vefasız	210
Sen Gideli	211
Neden Ayrıldık?	212
Terk Etti Hiç Yoktan Seni	212
Hani?	213
Kâr Etmedi Sana Söz Vefasız Yâr	214
Hani Ne Oldu?	214
Doyamadım ki	215
Yıkılın Dağlar	216
Sıralı Dağlar	217
Dağlar	218
Yaralıyım	219
Ayrılık	219
Benden Selam Edin Çorum Eline	220
İnsafsız	221
İster Ağla İster Gül Bundan Sonra	222
Zor Ankara	223
Öleceğim Burada	224
Goncayı Neyleyim Güülü Neyleyim?	224
Türkülerimsin	225
Sen Olmayınca	225
Sensiz	226
Gelecek Diye	226
Nerdesin?	227
Yakan Yâr	228
Bu Sıra	229
Bir Selam da Vermezsin	230
Ölemez Oldum	230
Senden Öte	231
Yazamıyom Bir Türlü	232
Bu Bana Yeter	233

Yüzde Görüşek	234
Nur Desem Az	235
Kimseler Yerini Dolduramıyor	235
Yetiş	236
Gönder	237
Al Senin Olsun	238
Öldürür Bu Âşığı	238
Bilmiyor	239
Doyamadığım	240
Görmedim	241
Müjdeler Olsun	242
Gel Deyi Yazmış	243
Değmezsin ki Sen	244
Kul Eyledin Kula Beni	245
Yan Benim Gibi	246
Benden Beter Ol	247
Yalan	248
Dillerin Nerde?	249
Sunam	249
Çok Geç	250
Arama Derken	250
Öldür Beni Kurtulayım	251
Tapacak mı Sandın Beni?	252
Bitti Sonunda	253
Sürün Vcdansız	254
Geldi Geçti	254
Divane Gönül	255
Aldanma Bana	255
Uslanmadı Gitti Gönül	256
Bir Daha	256
Sürün E mi?	257
O Gız Bize Yaramaz	258
Kapına Kilitler Takıla	260
Hâlin mi Kaldı?	261
Şu Bende ki Deli Gönül	262

D- Taşlamalar/Yergiler	263
Cumbaba	263
Bitmedi	265
Unutmadık 1	265
Unutmadık 2	267
Yargıçistan	268
Kuru Soğan	269
Bizim	269
Eski Türküler	270
Şimdi Türküler	272
İzinde	273
Demokrasi İstiyorum	274
Adı Cumhuriyet Ashı Saltanat	276
Sen Kimsin Diye	279
Çorum'u	280
Hoca Nerden Aldın Sen Bu Serveti?	280
Hafızları Saz Çalıyo Çorum'un	281
Gündeyiz	281
İnsanlığın Hiç Olduğu Gündeyiz	282
Bu Elin	282
Var mı?	283
Güce Dönüyor	285
Emmoğlu	286
Nerede?	289
Bedava	289
Vali Bey 5	290
Görmedik	292
Değişti	293
Biz Neredeyiz?	294
Kimden Öğrendin?.....	296
E- Din/Tasavvuf Konulu Şiirler	298
Gönlüme Sen Düşeli	298
Onu Söyler	299
Hikmetindendir	300
Şükür Gönlüm Yeter Bana	300

Gönül Sabreyle Sabreyle	301
Hâller Üstüne	303
Günden Olurum	304
İlli de Sen	304
Ver Allah'ım	305
İsterim	306
Mahşere Kaldı	307
Sensin Sen	307
Üç Harfinen Beş Noktadır	308
Biri Sabır Biri Kibir	308
Gül	309
Elifinen	310
Kandil Güzel Olur	311
Oruç	311
Ser Varsın	312
Kulun Rızkı Artmaz İmiş	313
Ya Rabb'im	313
Hepsi Boşa	314
Budur Benim Gerçeğim	315
Yetiş Allah'ım	315
İyilere Yoldaş Et	316
Olanların Olmayana Borcu Var	316
Rızana Kalsın	317
Çok Şükür	317
Sensin Mevla'm	318
Etme	318
Var Olayım	319
Yok İse	320
O Gönül de Bizde Var	320
Gitmem	321
Neme Benim	322
Senden İbarete	322
Yol İçinde Yollar Gizli Gören Yok	323
Vatan Gibi Bir Sevdamız Var Bizim	324
Bayramlar Bayram Değil	325

Bayramdan Bayrama 1	326
Bayramdan Bayrama 2	327
Tez Gelir Geçer	328
F- Ulusal Duyguları/Yurt Sevgisini Dile Getiren Şiirler	329
İzi Çorum'un	329
İskilip	330
İstanbul	332
Kara Toprak	333
Çamlıdere	334
Gideriz	335
Barış	336
Gönül Seyyah Olmuş Dolanır Gelir	337
Madenci	339
Bu Dava Hilalle Haçın Davası	340
Vatanına Hoş Gelmişsin Aysel'im	341
G- Köy Yaşamına İlişkin Şiirler	342
Bizim Köyün Destanı	342
Vardı	345
Hani Benim Kağnılarım?	346
Kalmamış	348
Vah Benim Kadersiz Eskekin'im Vah!	350
Deyzoğlu 1	351
Deyzoğlu 2	353
Deyzoğlu 3	355
Deyzoğlu 4	358
Nerde O Günler Ah Nerde?	358
Bizim Köyün Yolları	361
Naçarsın Gönül	362
Vali Bey 6	364
Sorma Heç	365
Pınar	367
Turnalar	368
Eskiekinli Yârim	370
Kör Kösnü (Köstebek)	371
Huzurdur Bana	372

Şükür Rüyalarım Gerçek Oluyor	372
Eski Düşünlerimiz	375
Ya Bugünkü Düşünlerimiz	390
Çorumludur	391
H- Mısrarlarla Hayat Hikâyem	402
I- Kişilere Adanmış/Yazılmış Şiirler	409
Üstadım	409
İzzet'im	412
Reyhanî	413
Biri Çobanoğlu Bir Taşlıova	414
Gözler Ağladı	415
Anam	416
Ey Oğul	417
Gamze'm	419
Kadın	420
Zeynep'im	421
Can Yoldaşım	422
Ağlama	424
Birisî Gündoğar Biri Ozulu	425
Zekai Hoca	426
Yaşar Temirtekin - İsmet Çenesiz	427
Mustafa'm	428
Sefa Geldiniz	429
Öğretmenim	431
Kemal Özgür	432
İz Süremezsın	433
Çek Bekir Sağır	434
Bekir Can	435
Âşık Cefai'ye	437
Türkmenoğlu	439
Bil Türkmenoğlu	440
Boranî	442
İ- Aşk/Sevda/Güzelleme Şiirleri	443
Beni Beniminen Vuruşturansın	443
Seni Tanıyalı	444

Güllere Yalvardım Sen Koksan Diye	445
Çile Gözlerin	446
Vurdu Gözleri	448
Divane Aklıma Zarar Gözlerin	449
Kaybolur Giderim Gözlerinde Ben	450
Gözlerin Ufkuma Düşüyor Gülüm	450
Senin O Bakışların	451
Gözlerinin Sarhoşuyum	452
Ömür Gözlerin	453
Gözlerin	454
Gözlerimi Senden Alamıyorum	455
Ben Senin Aşkınla Yüceliyorum	456
Ben Beni Yitirdim Senler İçinde	457
Esiriyim	458
Âşığım İşte	458
Seviyorum Seviyorum	459
Bir Çare Ver	459
Şu Duygu Seli	460
Yakamamıştı	460
Neyleyim?	461
Ben de Var mıyım?	462
Bırak Gözlerin Söylesin	463
Bir Diyebilsem	464
Diyemem Çok Sevdığimi	465
Umut Ver de Sevdığimi Söyleyim	466
Verdiğin Umutlar Yeterli Değil	467
Yine Diyemedim	467
Allah Aşkına	468
Yaz Yeter Bana	469
Sendeyim İşte	470
Yine Bu Gece	471
Rüyadayım Ben	472
Mevla'm Özenmiş de Yaratmış Seni	472
Ne Güzel Şeysin	473
Gizli Sevdam	473

Güneşin Bağrımda Batışı Gibi	474
Ne Güzel Şey	475
Yâr Böyle Beni	475
Güzeller Güzelim Benim	476
Düşürdün Beni	476
Gül Sensin Bana	477
Dünyalar Bir Yana Bir Yanasın	478
Sığar Gönlüme Gönlüme (Sarı Yıldız)	479
Kimim Var ki?	480
Adadım Sana	481
Yamanım Şimdi	481
Bende Sen	482
Düş Benimkisi	483
Sen ile Beni	484
Beni Bende Görme Sakın	485
Diledim Seni	485
Zalim	486
Bende Ben Oldu	486
Senin İçin	487
Görmüyor musun?	487
Değişemem ki	488
Vurma Sineme Sineme	488
Sığmazsın	489
Ateşteyim	489
Sevdan ile	490
Kara Gözlüm	491
Sen Gül de Ben Seyredeyim	491
Sevdiğim	492
Gözlerine Kurban olsun Bu Fakir	492
Darısı Sana	493
O Gözler	493
Ahu Gözlerin	494
Gel de Sen Çöz Çözmek Öyle Kolaysa	495
Öldürecek Derdin Beni	496
Yalnız Sen	497

Gözümdesin Sen	498
Esir Ettin	499
Sarılr Diye	500
Buldum Ben	500
İncinir	501
Gözlerinden Okunuyor	502
Gözlerinden Okuyorum	503
Bu Telefonlar	504
Sen Bendesin Ben sendeyim	505
Beceremedim	506
Yâr Gönünde Yerim Vardır	507
İki Beden Bir Canız	507
Ben Bilirim	508
Bul Bana Mevla'm	509
Duy Beni	510
Mevla'nın Sen Nasıl Kulusun Böyle?	511
İrama Gayrı	512
Pusu Gibisin	513
Çekilmez Çileler Gibisin Güzel.....	514
Gül Gibisin	515
J- Özgün Maniler	517
K- Âşık Karşılaşmaları (Atışmalar/Deyişmeler)	521
Atışma 1: Poza Bak Poza	521
Atışma 2: Şuna Bak Şuna	523
Atışma 3: Ben Âşığım deyip Çıkma Meydana	525
Atışma 4: Yoza Benziyor	527
Atışma 5: Yine Dilin Gidişti	529
Deyişme 1: Belli Değil	533
Deyişme 2: Okuyun	534
Deyişme 3: Anadan Olur	536
Deyişme 4: Diller Dile Benzemiyor	537
Deyişme 5: Bir İftar Üstü	539
Deyişme 6: Binbir Hikmet Dolu Atasözleri	541
Deyişme 7: Demişler	545
Deyişme 8: Sohbetiniz Daim Olsun Âşıklar	552
Deyişme 9: Mısralarla Muhabbet	557

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKÜ NOTALARI

Ay Yüzü Gamzelim Gerdanı Benlim	562
Gelenin Gitmesi Muhakkak Amma	564
Yâr Gurbet Elinde Ben Sıladayım	565

BEŞİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK RIFAT KURTOĞLU İÇİN YAZILAN ŞİİRLER

Kurtoğlu / Cuma Türkmen	569
Kurtoğlu / Bekir Sağır	570
Âşık Rifat Kurtoğlu'na / Müslüm Koygun.....	572
Dile Getirin / Cuma Türkmen	574
Çile Kurtoğlu / Cuma Türkmen	575
Yol İçinde Yol Gizlidir / Cuma Türkmen	577
Kurtoğlu / Cuma Türkmen	579
Türkmenoğlu ve Kurtoğlu Üzerine / Bekir Sağır	581
Sorma Hallerimi Yaman Kurtoğlu / Kemal Özgür	583
Heri Değildir / Boranî	584
Ozanımız Var / Veysel BEKTAŞ	586
Halkın Ozanı / Alper BİLAN	586

KAYNAKÇA

Âşık Rifat Kurtoğlu Kaynakçası	587
--------------------------------------	-----

BİRİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK RIFAT KURTOĞLU ÜZERİNE YAZILAN YAZILAR

İŞTE ŞİİR, İŞTE ŞAİR

Abdurrahim KARAKOÇ
Şair/Yazar

Bir gün köşe yazdığım gazetede bir mektup ulaştı elime. İsmi ni hiç duymadığım Çorumlu bir kardeşimizdendi. Kendisine ait “Üstadım” adlı, bana atfedilen bir şiir vardı mektupta. O şiiri baştan sona kaç defa okudum hatırlamıyorum. Son derece kusursuz ve mükemmel bir şiirdi. Gazetede ki arkadaşlar da çok beğendiler.

“İşte şiir, işte şair; pabuçları çıkar Karakoç.” dedim kendi kendime. Çok beğenmiş ve çok takdir etmiştim kendisini. Ve “Kim bilir Anadolu’mda böyle kaç isimsiz şair daha vardır. Analar neler doğuruyor, helal olsun.” diye düşünmeden edemedim. Türk halk şiirimiz adına içim umutla doldu bir an. Bu millet var oldukça bu sanat yaşar umuduydu bu.

O mektup ve o şiirle zihnime nakşolan Kurtoğlu ismini hayli bir zaman sonra, Cemal Safi den duydum. Çok olumlu şeyler söyledi kendisi, kişiliği ve şairliği hakkında. Çok geçmedi bir yıl kadar sonra bu defa kendisiyle bir şiir etkinliğinde tesadüfen beraber olduk. Program sonrası sanki yıllık dost gibi samimice kaynaştık. Zaten kendisinin de en beğendiğim özelliklerinden birisi budur. Baş başa hayli samimi bir sohbet fırsatımız oldu. Ertesi yıl yine bir etkinlikte tekrar beraber olma fırsatımız oldu. Daha uzunca bir süre muhabbet ettik. Yeni şiirlerini değerlendirdik birlikte. Tanıdığım yüzlerceşinden oldukça farklı ve istisnai özelliklere sahip, usta bir şiir emektarı idi. Titiz, samimi, cesur ve atak, oldukça sağlam bir şiir hassasiyetine sahip, şiire ruhunu verebilen bir gönül sahibi, bir gönül insanıydı.

Şiir mertliktir. Dürüstlük, cesaret, yiğitliktir. Haslettir, yürektir. Şiir engin ve yüce bir gönüldür. Tevazudur, samimiyettir... Söz, özdür. Gönül uçsuz bucaksız bir umman, söz de dalgaların sahile sürükledikleridir bir bakıma. Şiir kâğıtla kalemle, ağızla dille değil, özle söylenir. Duygudur şiir, O da yüce yaratıcının gönle bahşettiği ilhamın dışı vurumudur.

Rifat Kurtoğlu; milli, manevi ve ulvi duyguları çok yüksek bir kardeşimiz. Yapısı, birikimi, kişiliği ve yeteneği, sahip olduğu o güzel gönlü ile daha nice mükemmel şiirlere imzasını atacağından hiç şüphem yok. Onun vatan, millet, devlet, tarih ve kültür hassasiyeti, çevre ve toprak tutkusu, ondaki aşka aşına Hak vergisi gönlü. Onun insan ve Allah sevdası kendisinde şairlik için tükenmez bir hazinedir.

Türkçeye titizliği, dile, edebi sanatlara, tekniğe, halk deyim ve ata-sözlerine hâkimiyeti bulduğu birbirinden ilginç imgeleri, geniş ufku ve te-fekkürü, dili çok isabetli yerinde ve güçlü kullanım mahareti, halk şiiri için bir şans, halk şairliği içinse takdire şayan bir ustalıktır. Ömrünü şiire vakfetmiş bir insan Kurtoğlu. Hem kendini yenileyen, hem geleneğe yenilikler katabilen, geleneğin içinden, geleneği yaşatan ve geliştiren usta bir şair, çoğu gönül-daşlarımızdan farkı da bu yönü zaten.

“Biraz sen, biraz ben.” demişti, Cemal Safi. Haklıymış hatta az bile söylemiş onun hakkında. Kurtoğlu’nda ben sade kendimi ve Cemal Safi dostumu değil, Veysel’i, Pir Sultan’ı, Karacaoğlu’nı, Seyranî’yi, Yunus’u gördüm adeta. Sanki hepsinden el almış derviş ruhlu bir gönül ve söz erbabı vardı karşımda.

Onu tanıdıktan sonra her sanatsal ortamda soranlara “Varisim diye-bileceğim bir kardeşim var Çorum’da” diye, ondan iftiharla bahsediyorum. Çünkü Rıfat Kurtoğlu, kendisiyle iftihar etmeye layık bir yeteneğe ve kişiliğe fazlasıyla sahip.

Çorum’un ve Anadolu’nun bu güçlü şairi, gönül insanı Rıfat Kurtoğlu kardeşime bu yolda üstün muvaffakiyetler, hayırlı ve uzun ömürler diliyor, takdir ve tebriklerimle kendisiyle iftihar ediyorum. İyi ki tanımışım seni Kurtoğlu, çok geç de olsa.¹

¹ Bu yazı altıncı kitabım için yazılmıştı, ama maalesef çıkaramadık. Elinizdeki bu kitaba koymayı uygun bulduk. Ömrü vefa etmediği için. Kendisine saygı, vefa ve rahmetle... Rıfat Kurtoğlu

ŞİİR VE RIFAT KURTOĞLU

Cemal SAFİ
Şair

Geç tanıdığım heccav şairlerden Rıfat Kurtoglu, hicivde ve halk şiirinde kudretli ve sağlam bir kale...

Türk şiirinde ünlü heccavlar benim bildiğim kadarıyla en başta Nef'i, Sümbülzade Vehbi, Şair Eşref ve Neyzen Tefik ilk aklıma gelenler...

Heccavlar gördükleri haksızlıkları, rüşveti, hırsızlığı, sahteciliği, adam kayırmayı ve riyakârlığı hicvetmeden yapamazlar. Hatta can pahasına olsa bile...

Onunla Kırşehir Âşık Paşa Şiir Etkinliğinde tanıştık. Ertesi yıl aracı oldu bana Çorum'da çok muhteşem bir şiir etkinliği, programı organize etti sağ olsun.

İlk defa doğduğum şehrim beni tanıyor, ağırlıyordu, muhteşem bir program oldu. Ta çocukluk arkadaşlarım hatta akrabalarım ile buluştum. Köyüne, bahçesine gittik. Baba ocağında ağırladı beni Kurtoglu. Köylülük ve yoksulluğun çilesiyle yoğrulmuş, vakur, güngörmüş, tam bir Anadolu hanımı olan muhterem annesiyle tanıştık. Çorumlu şair ve sanat dostlarıyla tanıştık. İki unutulmaz gün geçirdim memleketimde.

Sevgili Kurtoglu da iyi bir halk ozanı ve cesur bir heccav. Sosyal çevresinden görmüş olduğu haksızlıkları, yapılan hataları hicvederken kendi talihsizliğini, kaderini hatta kendi karakterini bile acımasızca hicvetmeden yapamayan dobra kişiliğini, sözünü sakınmaz o cesur üslubunu, kendi noksan ve eksiklerini bile adeta hiç çekinmeden sanki itiraf edercesine mısralarına dökabilen bir dürüst şair.

Ben kolay beğenen birisi değilimdir; her şiiri, her şairi de kolay beğenmem. Bu da şiire saygımdan dolayıdır. Ama aynı zamanda hemşehrim de olan sevgili Kurtoglu'nu ve şiirlerini çok mükemmel bulduğumu samimi olarak her zeminde iftiharla bahsederim. Hatta yerini alabilecek biri var mı diye soranlara veya yerime yetişen iki kişi var diye bazen şiirden söz açılınca bahsettiğim ülkemizde ki iki kişiden biri Rıfat Kurtoglu, diğeri ise İlder Yeşilay'dır.

Doğrusu onun söylem gücü ve ahengini, dili çok ustaca ve yerli yerinde kullanışını imrenerek ve de iftiharla şair dostlara sık sık örnek gösterir, tavsiye de ederim. Türk halk şiirinin yaşayan en güçlü ve en usta kâlemleri arasında yer edinebilmeyi başarmış bu yağız Anadolu yiğidini geç de olsa tanımış olmanın bahtiyarlığını samimi olarak belirtmeliyim.

Bir klasör koydu önüme arşivinden çıkarıp, yazdığı hiciv ve taşlamalarından dolayı geçirdiği soruşturma ve davaları içeren. Ne enteresan ki hapse de girse hiç avukat tutmadan tüm dava dosyalarında kendisini bizzat savunarak beratla sonuçlanmış. Onun hicivdeki güç ve kabiliyetine bir kez daha imrendim.

Liseden öte bir öğrenim görememiş hiçbir işi ve sosyal güvencesi olmadan, üstelik günlük geçinebilecek kadar yoksullukla amansız bir mücadele içinde üç çocuğuna da yüksek tahsil yaptırabilmeyi başarmış. Hatta bunca imkânsızlıklarına rağmen köyünde üç ayrı bölgeyi fidanla donatıp ağaçlandırmış. Hem de bir kurum ya da kuruluşun ancak yapabileceği boyutlarda.

Onun köyüne, şehrine, vatanına olan tarifsiz toprak ve yeşil sevdasına imrenip hayran olmamak mümkün değil.

Her yönüyle örnek ve asil bir kişiliğe, dürüst, cesur, samimi, mert ve sağlam bir karaktere sahip, çok zengin bir gönül ve öz güven sahibi meziyetleri ve ahlaki değerleri oldukça yüksek davasına ve inancına adanmış asil, yağız bir Anadolu evladı.

Dost Kurtoğlu geleneksel şiirimiz hece vezni tarzında çok çarpıcı ifadelerle enteresan ve ince esprilerle, mecazi buluşlarla ve sürpriz imgelerle yazdığı şiirlerinde teknikte hece vezninin ritmi ve kafiyenin melodik ahen- ginden hiç taviz vermeden mükemmel şiirlere imza atmış nadir şairlerimizden bir usta kalem.

Dost Rıfat Kurtoğlu'na şiir yolunda sıhhat ve selamet diler, Safi sevgilerimle gözlerinden öperim.

ÇAĞDAŞ HALK ŞİİRİMİZ VE RIFAT KURTOĞLU

Bayram Bilge TOKEL
Sanatçı/Yazar

Türk dilinin, kültürünün ve zevkinin en rafine ifadesi olan Türk halk şiirinin günümüzdeki ustalarından biri Rıfat Kurtuluş'dur. Bu değerli şairimizi kadim dostum Çorumlu Mehmet Akbaş sayesinde tanıdım. Sosyal medya üzerinden bana gönderdiği Kurtuluş'a ait ilk şiir, köyüne yaktığı bir ağıt gibiydi. Ali Kızıltuğ'un ifadesi ile "asrî gurbet" in harap ettiği yüzlerce köyden biri olan şairin Çorum'a bağlı köyü ile benim Yozgat'a bağlı köyümün başına gelenler birbirine çok benziyordu. Köy hayatı şiirde o kadar sıcak, samimi ve gerçekçi bir dille anlatılıyordu ki çocukluğumun köyünü içim sızlayarak bana yeniden yaşattı.

Mehmet Akbaş'a, "Bu vuruş kör vuruşuna benzemiyor, mümkünse Kurtuluş'un kitabını edinmek ve tüm şiirlerini okumak isterim." diye yazdım. Kitabına ulaşamadı, ama sağ olsun sık sık şiirlerini benimle paylaştı. Bu şiirleri okudukça usta bir şairle karşı karşıya olduğumdan emin oldum. Ve bu güne kadar böyle bir şairden haberdar olmadığım için kendi kendime hayıflandım.

Anadolu'nun gözlerden ırak bir köşesinde ya da ücra bir köyünde kim bilir böyle nice değerler kendi soylu yalnızlıkları içinde kaybolup gidiyorlar.

Binlerce yıllık sesimiz, sazımız ve sözümüzün şavkıdığı halk şiiri geleneğine bu derece hâkim bir şairi bu güne kadar yaptığım televizyon programlarından birine konuk ederek tüm ülkeye tanıtmayı çok isterdim. Kısmet değilmiş. Nihayet geçtiğimiz yılın (2022) aralık ayında Çorum'a konser vermeye gittiğimde ilk işim Kurtuluş'u aramak oldu. Hemen buluştuk ve yıllardır görüşüp tanışıyormuşçasına samimi bir sohbet, muhabbet ortamı kurduk. Hatta konserde bir ara sahneye davet ederek bir kaç şiir okumasını rica ettim. Şiirleri çok beğenildi, fakat salonu dolduran Çorum Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin çoğu ismini ilk defa duyduklarını söyledi.

Rıfat Kurtuluş, yüzyıllardan beri binlerce ozan, âşık ve şairin kalem oynattığı bir alanda eser veriyor. Kimi saz ile kimi söz ile kimileri de hem saz hem söz ile yapıyor bunu. Kurtuluş söz ile yapanlardan. Bir ara "ozan" olmaya karar vererek saz eşliğinde şiirlerini havalandırıp türküler de söylemiş. Ama Allah vergisi yeteneğini saz'dan ziyade söz'de, yani şiirde yoğunlaştırması

isabet olmuş. Sıradan bir “mahalli sanatçı” olmaktansa sıra dışı bir şair olmayı seçmesi sadece kendisi için değil, çağdaş halk şiirimiz için de bir kazançtır.

Kurtoğlu o gün bu gündür, önden giden ustaları gibi hece veznini kullanarak sağlam, temiz ve anlaşılır bir Türkçe ile yüreğinin sesini dinleyerek yazıyor şiirlerini. Hakk’ın ve hakikatin aynası olan vicdanının sesine kulak veriyor. Bunu da Türkçeyi eğip bükmeden, alengirli laflara sığınmadan, süse gösterişe tevessül etmeden, tasannuya düşmeden yapıyor. Yani ilk bakışta geleneği oluşturan binlerce halk şairinden biri gibi duruyor. Ama yakından baktığımızda o muhteşem geleneğin sıradan bir temsilcisi değil, çok değerli bir halkası olduğunu fark ediyoruz. Neden mi? Çünkü Rıfat Kurtoğlu da kendinden önce gelmiş halk şiirimizin gerçek ustalarının yaptıkları gibi geleneğe bir şeyler ekleyen, geleneği yenileyen bir isim. Biliyoruz ki gelenek taklit ve tekrar edilerek değil, ancak yenilenerek yaşatılır. Bunu yapmak ise oldukça zordur. Halk şiirimizde bu öyle köklü ve güçlü bir damardır ki birbirine benzer gibi görünen usta şairlerin/ozanların her biri aslında diğerinden farklı ve kendine özgüdür. Mesela Karacaoğlu ile Gevheri, Köroğlu ile Dadaloğlu, Pir Sultan ile Aşık Veysel, Emrah ile Ruhsatî ve Dertli ile Seyranî’nin birbirinden farkları benzerliklerinden çok daha fazla ve güçlüdür. Bunların her biri Hakk’ın ve halkın sesini kendi gücü ve meşrebince ifade eden söz kahramanlarıdır. İşte Rıfat Kurtoğlu da bunlardan biridir ve bazı yönlerden kendisine benzediği başta Üstat Abdurrahim Karakoç olmak üzere, çağdaşı pek çok şairden de farklıdır. Bu fark şiir tekniği, bakış açısı, üslup ve anlatım farklılıkları ile beraber daha çok şiire hâkim hava, ses ve ruh yönünden kendini gösterir. Bu anlamda Kurtoğlu’nun şiirlerinin kendine has bir dili, sesi ve edası olduğu rahatlıkla söylenebilir. Onu usta şairler sınıfına dâhil eden de daha çok bu yönüdür.

Geleneğin tüm ustaları gibi Rıfat Kurtoğlu’nu da besleyen asıl kaynak binlerce yıldır yaşatılan sözlü kültür geleneğimizdir. Milli kültürümüzün özü de budur.

Sözlü kültür halk şairine farkında olmadan bugünkü modern zihniyetin kavrayamayacağı ölçüde, hatta eğitilmiş bir insandan daha derin bir bilgi, idrak, dikkat ve üslup kazandırır. Bu durum, aynı zamanda irfani gelenekten beslenen arifane bir bilgi, sezgi ve kültürün sonucudur. Ve elbette kitabi ve yazılı kültürün dışında ve üstünde onu aşan bir hâldir. Yani bu derinlikli birikim eski deyimle kesbî değil, daha çok vehbîdir. Kurtoğlu’nun özellikle dinî/tasavvufi içerikli şiirlerindeki hikemî söyleyiş ve yaklaşım buradan kaynaklanır. Yergi ve taşlama türündeki mizahi şiirlerinin gücü de buradan gelir. Lirik ve duygulu şiirlerindeki soylu romantizmin kaynağı da burasıdır.

Kısacası irfan denizine akan ezeli ve ebedi ırmaklar olan Yunus Emre, Fuzulî, Nesimi, Karacaoğlu, Seyranî, Veysel, Karakoç vb. kutup isimlerin suyundan içen herkes gücü ve kapasitesi oranında nasiplenmeye devam eder (Bu söylediklerimin Kurtoğlu’nun şiirlerindeki yansımalarına örnek vererek yazıyı uzatmak istemiyorum. Elinizdeki kitap böyle şiirlerle dolu).

Rıfat Kurtoglu'nun oldukca zengin, özgün ve özgür bir dünyası var. Bunu hem yaşadığı hayatın gerçekleri ve acıları ile cesurca yüzleşmesinden anlıyoruz, hem de ruh, gönül ve düşünce dünyasına ilişkin ifadelerindeki samimiyetinden. Aslında her şair kendi "küçük dünyasını" kendine has kelimeler, imajlar, semboller, metaforlar, kavramlar, terimler ile öyle bir anlatır ki biz aslında kocaman bir âlemin içinde kaybolduğumuzun farkına bile varmayız. Bu, gelenek içinde kalarak geleneği yenileyen şairlerin tümünde gördüğümüz çok önemli bir özelliktir. Çünkü gelenek aynen tekrar edilerek değil, yenilenerek yaşatılır. Geleneği yenilemek de öyle her babayiğidin harcı değildir. Kurtoglu'nun şiirlerinde bu yenilik kimi zaman kelime, dil, üslup ve anlatımda; kimi zaman redif, kafiye, cinas vb. teknik hususlarda, kimi zaman da ele aldığı konularda kendini gösterir. Velhasıl Rıfat Kurtoglu elinizdeki bu kitapla; Türk'ün, Türkçenin ve türkünün en güçlü dili ve sesi olan "Çağdaş Türk Halk Şiiri" alanındaki yerini daha da sağlamlaştırmıştır. Bu tarzın ustalarının asırlardır gâhi saz gâhi söz ile söylediği destan, koşma, nefes, ilahi, ağıt, koçaklama vb. türdeki eserleri aynı zamanda musiki kültürümüzün de asli unsurunu oluşturur.

Çağlar boyunca sözü gösterişe kaçmadan, manayı süse kurban etmeden, samimiyeti tasannuya boğdurmadan oluşturulan bu birikim Kurtoglu'nun şiirleriyle daha da zenginleşmiştir.

Usta şairimizi ebedi dostluk ve muhabbetle selamlıyorum.

USTA ŞAİR RIFAT KURTOĞLU

Şaban ÖZÜDOĞRU
Eğitimci/Yazar

Rıfat Kurtoglu, halk şiiri geleneğinden yetişmiş son dönemlerin usta şairlerinden biridir. Şiir yazma serüveni çok eskilere dayanmasına rağmen maalesef kendisini çok geç tanıma fırsatı buldum.

Sanat eserleri tıpkı insanlar ve onların yaşantıları gibi tektir. Kıymetli şairimiz, hüsnü niyetleri ile bu fakire lütfederek şiiri hakkında birkaç kelimetme fırsatı verdi.

Kurtoglu, velut ve üretken bir şairdir. Elinizdeki bu kitap, altı yüz sayfa aşan, şairin bütün külliyyatının toplandığı bir eserdir.

Takdir edersiniz ki bir şair hakkında söz söyleyebilmek için bütün şiirlerini çok iyi inceleyip tahlil etmek gerekir. Bu yazının sınırları içinde bunu yapabilmem imkânsız olduğu aşikârdır.

Bendeniz aslında, şairin ustalığını sergilediği, edebi şahsiyetini ortaya koyacak şiirlerinden birkaçını şekil ve muhteva yönünden tahlil edebilmeyi arzu ederdim. Ancak bu mümkün olmadığına göre, şairin şiirleri hakkında genel kanaatlerimi bildirmekle iktifa edeceğim.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki yaşayan her sanatçı ve eseri bir kalbur üstündedir. Zaman hükmünü icra ederken, eksik, yetersiz ve özgün olmayan ürünler zaman eleğinde elenirler. Zamana direnme gücü olanlar ise kalbur üstünde kalarak klasikleşirler.

Naçizane görüşüm ve tahminim odur ki; Rıfat Kurtoglu yazdığı şiirlerle adı edebiyat tarihimizde yerini alacak usta bir şairimizdir.

Kurtoglu; eda, tarz, heyecan ve üslûp bakımından yakın zamanlarda kaybettiğimiz Abdurrahim Karakoç'a çok benzer. Özellikle taşlama ve hiciv şiirlerinde her iki şairde de gözlemlene gücü ve tespit edileni ustaca şiire aktarma becerisi bariz biçimde göze çarpar.

Şairimiz, şekil yönünden halk şiiri geleneğinden hiç ayrılmamıştır. Hece ölçüsü ve çoğunlukla dörtlüklerle şiirlerini oluşturur. Halk şiirinin başarısız örneklerinde, bilhassa anonim olan manilerimizde, anlam yoğunluğunu son mısraya yükleyen, dörtlükte sadece dolgu amacı taşıyan mısralar çoktur. Bu şiir

sanatı bakımından elbette kusurdur. Kurtoğlu'nun şiirlerinde doldurma mısralar asla yer almaz.

Her bir mısra hem kendi içinde derin anlamlar ifade eder hem de aynı oranda dörtlüğe ve şiirin kompozisyon bütünlüğüne hizmet eder. O, şiirinde ritmi, ahengi sağlayan kafiye, redif ve aliterasyon gibi ses unsurlarını şaşılabacak derecede bir ustalıkla kullanır.

Bilindiği gibi, âşıklık geleneğinde kafiye ve redif bulma kaygısı, özellikle acemi şairlerde, kafiyeyle anlamı feda etme tehlikesini doğurur. Kafiyeyle cazibesine kapılan birçok şair, muhtevayı göz ardı ederek farkında olmadan kafiyeyle peşinden sürüklenir. Bu durum şiirde anlamı zaafa uğratan bir kusurdur. Elbette bu nevi kusurlar bilinçli ve dikkatli okurun gözünden kaçmaz.

Kurtoğlu, kafiyeyle ve redifi muhtevanın emrine verebilmiş az sayıda halk şairlerinden birisidir.

Hiçbir edebi eser birdenbire ortaya çıkmaz. Duygularını ifade edecek şair veya yazar var olan birikimden faydalanıp kendinden de üzerine bir şeyler katarak yeni eserler ortaya koyar.

Öyle görünüyor ki Kurtoğlu, şifahi ve yazılı halk şiiri geleneğini iyice hazmederek sindirmiştir. Onda Ahmet Yesevi ile başlayıp Anadolu'da Yunus Emre ile devam eden tasavvufi halk şiiri geleneğinden tutun da Karacaoğlan'ın aşk ve tabiat şiirlerine, Dadaloğlu ve Köroğlu'nun kahramanlık edası ile söylenmiş koşmalarına kadar geçmiş kültürün bütün unsurlarına rastlamak mümkündür.

Son tahlilde, Kurtoğlu'nun şiiri hakkında ilerleyen yıllarda daha çok şeyler yazılıp söylenecektir. Muhtemelen şiirleri üzerine yüksek lisans ve doktora tezleri de hazırlanacaktır.

Zira onun zengin muhtevalı şiiri bu çalışmalarını hak edecek donanım ve diğer unsurlara ziyadesiyle sahiptir.

TABANDAN DORUĞA ÂŞIK RIFAT KURDOĞLU

Muzaffer GÜNDOĞAR
Eğitimci/Yazar

Sanatçının her şeyden önce içinden çıktığı toplumu çok iyi tanıması ve onun kültürünü çok iyi özümlemesi gerekir. Her sanatçı çalıştığı dalda ve alanda üretim yaparken, insanların iç dünyasındaki özelemleri, acıları, sorunları hayal gücünün potasında yoğurup yorumlayarak bir oya gibi nakış nakış işler. Bunları şiire, öyküye, romana, resme, çizgiye, ezgiye, dönüştürür. Böylece halktan aldığı yeni den halka yansıtmış olur.

Buradan halk ozanlarına (âşıklara) gelecek olursak; onlar, Yaratıcı tarafından kendilerine bahşedilmiş olan ozanlık yeteneğini sevgiyle, bilinçle yoğurup harmanlayarak halk yararına kullanırlar. Onlar, geçmişten günümüze dek şiirleriyle, türkülerıyla, deyişleriyle halkın nabzını tutmuş, halktan yana olmuşlardır. Ozanlar, hangi dönemde olursa olsun çağının tanığı; sazı ve sözüyle de çağının sözcüsüdürler. Yani onlar; halkının gören gözü, duyan kulağı, söyleyen dili, seven yüreğidir.

Günümüzde de ozanlar, sevenlerin ve sevilenlerin yüreklerinde ürünleriyle bir sevgi dünyası kurarlar. İçinde yaşadıkları toplumun dertlerine, sevinçlerine, sorunlarına umutlarına, hüznelerine, coşkularına şiirleri ve türkülerıyla tercüman olurlar. Kimi zaman da onlar; kişilerden, kurumlardan ya da yönetimlerden kaynaklanan olumsuzlukları, doğrudan ya da dolaylı yoldan çekinmeden eleştirerek düzeltmeye çalışırlar.

Ne de olsa halk ozanları, içinde yaşadıkları toplumun aykırı insanlarıdır. Düzene ve ülkeyi yönetenlere çoğu zaman ters düşerler. Çünkü gördükleri haksızlıklara, adaletsizliklere sözü dolandırmadan şiirleriyle tepki koyarlar. Yani sözlerini dudaktan, gözlerini budaktan sakınmazlar.

Âşık Kurtoğlu da böyledir. O, bugün Çorum'da âşıklık geleneğinin en güçlü temsilcilerinden birisidir.

Onu, sanıyorum 1993 ya da 1994 yılında tanıdım. Ortaöğrenimini yarım bırakmış, okuyamamıştır ama şiiri hiç bırakmamıştır.

O zaman yazdığı şiirlerinden bazılarını göstererek görüşümü almıştı benden. Bazı teknik kusurların ötesinde şiirde başarılıydı. Zaman içinde bu kusurlarını da aşacak yetenekteydi. Şairlik onun genlerinde vardı. Sazını da güzel konuşturuyordu. İlk tanışmamız böyle olmuştu.

1994-1995 yıllarında bir baskısı belediye tarafından olmak üzere, iki baskı yapan ilk şiir kitabı “Gönül Dilim”i değerlendirirken, onun halk ozanlığı konusunda şöyle demiştim:

“Kurtoğlu; azmi, iradesi, çalışkanlığı ve üretkenliğiyle geleneksel halk ozanlığı zincirinin güçlü halkalarından biri olmaya aday görünmektedir Çorum’da.”

Âşık Rıfat Kurtoğlu, aynı zamanda müthiş bir doğaseverdi. Köyü olan Eskiemin’de boş gördüğü her alanı fidanlamanın düşlerini kurdu yıllarca. Bir şiirinde de şöyle dile getirmişti bu isteğini.

Sarar isen gönlümdeki yarayı
Verir isen her imkânı parayı
Köyümdeki her bir karış merayı
Yeşertirim fidan dikip ya Rabb’im...

Belediyenin bastırdığı kitabından kendi payına düşenlerin parasını fidana dönüştürerek bir kurum ya da kuruluşun başaramayacağı bir işi başlar. Çorum merkezî ve yerel yönetimlerinin yardım ve desteğini alarak köyü Eskiemin’de üç orman oluşturur.

Bunlardan ilki “Öğretmenler Ormanı”; ikincisi, babasının anısına kurduğu “Cemal Kurtoğlu Ormanı; üçüncüsü de kendi adına oluşturduğu “Âşık Rıfat Kurtoğlu Ormanı”dır.

Âşık Rıfat Kurtoğlu şiirlerinde aşkı, ayrılığı, hüznü, yoksulluğu, kaderciliği, özlemi, barışı, kardeşliği, doğa ve insan sevgisini, geçmişin yiten değerlerini, köyü, köylülüğü, köy yaşamını, çocukluk günlerinin özlemini, yaşamdan şikâyeti; en çok da sevgiyi, sevdâyı işler. Son bölümde işlediği köy günleri ise, ayrı bir kitapçık olacak boyuttadır. Şiirlerinde yokluk, yoksulluk temalarına da zaman zaman yer veren Kurtoğlu, kuru soğanla çağ atlamayı şöyle anlatır bir şiirinde:

Kurtoğlu’ma ne gam soğan var iken
Yavan ekmek bile bulmak zor iken
Kedi köpek ithal mama yer iken
Senle çağ atlıyom ey kuru soğan...

1998 yılında çıkardığı “Deyzoğlu” adlı ikinci şiir kitabı ilkinin aşmış durumdadır. O zaman da şöyle değerlendirmiştim onun şairlik ve ozanlık yanını:

“Çorum’daki geleneksel âşık edebiyatının en güçlü temsilcilerinden biridir, dersek abartmış sayılmayız.”

Bu kitabındaki şiirlerinde de ülkemizdeki ekonomik çarpıklığı, gelir düzeyindeki eşitsizliği taşlamaktadır bir bakıma. Yine bunda da insan sevgisiyle doğa sevgisi birbirine koşuttur. O, bir yandan duygulu şiirleri ve tür-

küleriyle gönülden gönüle sevi köprüleri kurarken; diğer yandan da doğayı koruyup yeşertmeye, güzelleştirmeye çalışmaktadır.

“Seninle Güzel” adlı üçüncü şiir kitabında da sevgi yine ön plandadır. Şiirlerinin ana temasını büyük bir çoğunlukla aşk ve sevi şiirlerinden oluşmaktadır. Gelişen çağın, salt kentlerde değil, köylerimizdeki yaşama biçimini de değiştirerek; geçmişe özgü gelenek ve göreneklerle birlikte bazı değerlerimizi yok etmesi, Âşık Rıfat Kurtuluş’un da iç üzünüdür. Eskilerle yenileri karşılaştırırken, şimdiki köy kadınlarına taşlamacı bir dille şöyle der:

Yakmamış tezeği görmemiş tütün
Her bi şeyi gelir çarşıdan satın
“Herifler” çilede “avratlar” hatın
Eski “karılardan karı” kalmamış

Âşık Rıfat Kurtuluş bu kitabındaki şiirlerinde; Âşık Reyhanî’ye ve Karakoç’a sesleniş, Deyzoğlu, köyüm, kara toprak, düzenden şikâyet, Ata’ya şikâyet, şiirle valiye dilekçe, feleğe sitem, veda, gönüle sitem, gönüle teselli, geceler, dağlar, vefa duygusu, sevgiliden şikâyet, sevgiliye sitem, sevgiliye yakarış, sevgiliye çağrı, sevgiliye övgü, sevgiliye özlem, İskilip’e güzelleme, yiten değerler için yakınma, doğa sevgisi, aşk, Mevla’ya yakarış, Mevla’ya şikâyet, kültürel değerler, türkülerimiz, kahramanlık gibi temaları işlemiş.

Kurtuluş’un kendisiyle olan yarışında, ozanlıkta oldukça mesafe kaydettiğini görüyoruz bu şiirlerinde. Bu süre içinde TRT Repertuarına giren türkü sayısını da ikiye katlamış durumdadır. Bu da ayrıca kutlanması gereken bir başarıdır.

Bir şiirinde, bir ozan olarak âşıkları şöyle betimliyor:

Sinemizde mertlik, cömertlik yatar
Mevla ilham verir bize güç katar
Azıcık kıttır ama herkese yeter
Gönül soframızda aşımız bizim

Ozanın dördüncü şiir kitabı “Gönlüme Sen Düşeli” ise öncekileri de aşmış durumdadır. Ekim 2010 tarihinde okurla buluşan bu kitabındaki şiirlerinde âşıklık, sevdâ, dağlar, sevgiliye sitem, ayrılık ve yaşamdan şikâyet vb. temaların işlenmesinin yanı sıra; bir bölümünün konuları da güzellemeler, yakınmalar, atışmalar, öğütlemeler ve hicivden oluşmaktadır. Atışmalar bölümündeki şiirleri ise; Çorum’un diğer iki önemli halk ozanı Âşık Cefâî (Müslüm Koygun) ve rahmetli Zoranî (Kemal Özgür) ile birlikte dört farklı atışmayı içermektedir.

Âşık Rıfat Kurtuluş’un şiirindeki gelişim, “İstanbul” güzellemesiyle Abdurrahim Karakoç’a yazdığı, benim de ilginç bulduğum bu şiirlerinde açıkça görülmektedir. İstanbul güzellemesinden bir dördlüğü şöyle:

Mübarek nöbetine durmuş ulu hisarlar
Fatih gibi sultanlar, Eyyüp gibi ensarlar
Eşiğine kurbandır, Ulubathı Hasanlar
Sinan eli değmedik iller aciz İstanbul...

Kitaba adını veren “Gönlüme Sen Düşeli” şiirinde sevdiğine şöyle seslenir:

Kurtoğlu'm biri bine böldüm yine birde sen
Her zerrede sen varsın, gökte sensin, yerde sen
Anlamları anlamsız bırakan o sırda sen,
Ben biçare bir benim gönlüme sen düşeli

Beşinci, son şiir kitabı ise; “Düş Yaman Oldu” adını taşımaktadır. Bu kitabına ad olan şiirinin de son iki dördlüğünü alıyorum.

Vardım vardım ırak kaldı yüceler
Ah bu dile düğüm atar heceler
Hesaplardan hesap sorar geceler
Hayal can çekişir düş yaman oldu

Kurtoğlu'm başımdan gitmez gam güman
Efkâr tabur tabur, dert tümen tümen
Ömrümü tüketti hercai zaman
Sızlanır seneler yaş yaman oldu

Geçen süre içinde yerel ve ulusal TV'lerde sanatsal programlarıyla; katıldığı şenlik ve yarışmalarda Çorum'u en iyi biçimde temsil etmiş ve ödülleriyle dönmüştür Çorum'a. TRT repertuarına kazandırdığı derleme türküleri ve bestelenmiş on şiiriyle de müzik kültürümüzün varsıllaşmasına katkıda bulunmuştur. O aynı zamanda halk ozanlığı kimliğini, çevrecilik kimliğiyle de özdeşleştirerek köyünün çevresini yeşertmeyi sürdüren yaman bir çevrecidir.

Kendisi ve yapıtları lisans ve yüksek lisans tezlerine konu olan Âşık Rifat Kurtoğlu öngörülerimizi hiç boşa çıkarmamıştır. O bugün Çorum'un yetiştirdiği geleneksel âşık edebiyatının/halk ozanlığının doruktaki en güçlü temsilcilerinden birisidir artık.

Onu, özgün yapıtları nedeniyle kutlarken; sazı susmasın, sesi kısılmasın, azmi kırılmasın, kalemi körelmesin, esin perileri hiç eksilmesin diyor; sağlığının ve başarılarının sürekli olmasını diliyorum.

HALK ŞİİRİ GELENEĞİNİN SEÇKİN KALEMİ ÂŞIK RIFAT KURTOĞLU

Dr. Barış DOĞAN
Şair/Yazar/Hekim

Rıfat Kurtoglu, geleneksel halk şiirinin en seçkin kalemelerinden. Ayrıca bu geleneğin hem musiki hem söz ustalığı gerektiren nadir temsilcilerinden...

Onun şiirlerinde geleneksel Türk şiirinin müzminleşen sorunlarını asla göremezsiniz. Farklıdır, zira anlatımı durudur, seçtiği kelimelerin kendi içindeki ahengi şaşırtıcı derecede akıcıdır. Vezni üzerine basa basa uygulamaktan ziyade şiirdeki anlamın önüne geçmeyecek bir vasıta olarak kullanır. Söz sanatlarına meyli ve hâkimiyeti yeterlidir. İmgelemleri şiiri boğacak düzeye çekmez, ama şiirini de asla dolgu üzerine inşa etmez. Yani aslında giderek şehir hayatına uyumlanan hece şiirinin geleneksel ayağını okuyucuya tekrar sevdirmenin derdindedir Kurtoglu.

Hayatı toprakla iç içe geçtiğinden şiirlerinin de toprak kokması yadsınamaz. Ama o toprağı sadece çiçeğiyle ya da güzelliğiyle anlatmak yerine eserlerinde bütünsel bir dil kullanır ve bazen bir kösnüyü, bazen bir ayrık otunu tasvir ederek şiirindeki güzele sevda anlatımını güçlendirir. Zira bilir ki kâinat zıtlık üzerine kaimdir ve ışığın kıymetini en iyi karanlık, gölgenin kadrini en iyi güneş anlatır.

Anadolu irfanını ve bu toprağın felsefesini hem eserlerinde hem hayatında yaşatabildiği için onu var eden topraklara, onu yetiştiren anneye sonsuz hürmetimizle.

Adınla çok yaşa Kurtoglu.

İKİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK RIFAT KURTOĞLU'NUN YAŞAMI-SANATI

A- ŞİİRLERİNİN TANIKLIĞINDA ÂŞIK RIFAT KURTOĞLU'NUN YAŞAMI

1. Doğumu - Çocukluğu

Âşık Rifat Kurtuluş, Çorum kent merkezinin hemen doğusunda bulunan, bağlarıyla ünlü Eskiğin köyünde, yoksul bir ailenin çocuğu olarak doğmuştur. Babasının adı Cemal, anasının adı Sevim'dir.

Kurtuluş'un baba soyu Mecit Hoca olarak bilinen bir kişiye dayanmaktadır. Anadolu kırsalında kişi adları özgün biçimiyle söylenmediğinden Mecit Hoca'nın adı da "Meçik" biçimine dönüştürülmüştür. Onun soyundan gelenlere de zamanla "Meçikler" denilmiştir. Meçiklerden Osman Çavuş, Mecit Hoca'nın torunu, Osman Çavuş'un üçüncü çocuğu olan Cemal ise Âşık Rifat Kurtuluş'un babasıdır. Cemal Çavuş, köyde "Cemaat", "Deli Cemal" lakaplarıyla tanınmış, yapı ustası olması dolayısıyla "Cemal Usta" da denmiştir. Cemal Çavuş (1937-1996), elli dokuz yaşında iken Hakk'a yürümüştür.²

Âşık, yaşamının otuz üç yılını anlattığı "Mısralarla Hayat Hikâyem"³ adlı şiirinde köyünü, soyunu şöyle dile getirmiştir:

Vilayetim Çorum, Eskiğin köyüm
Meçik sülalesi, Cemal oğluyum
İşte o gün bugün ben Kurtuluş'yum
Kütüğe, kayıda geçtiğim günler

Âşık Kurtuluş, babaanne tarafının Mecitözü'nün Elvan Çelebi köyünden geldiğini, dolayısıyla soyunun Âşık Paşa oğlu Elvan Çelebi'ye dayanabileceğini dile getirmektedir.⁴ Âşık bu savını, Saim Sakaoğlu'nun kendisine ilişkin araştırmalarına dayanarak ileri sürmektedir. Annesi Sevim Hanım ise, Ahıska göçmeni olduğu söylenen Mehmet Rifat Bakar'ın kızıdır. 1939 doğumlu olan Sevim Hanım halen yaşamaktadır.

Âşık, Sevim Hanım'ın ana tarafının çoğunluk kısmının İstanbul'da yaşadığını söylemektedir. Sevim Hanım'ın babası, Mehmet Rifat Bakar, uzun yıllar bağ bekçiliği yaptığı Eskiğin köyüne yerleşmiştir. Bu köyde ölmüş, burada toprağa verilmiştir.⁵

² İsmail Serdar Yakar, Çorum İli Âşıklık Geleneği ve Âşık Rifat Kurtuluş, s. 74.

³ Yakar, Agy., s. 76-82.

⁴ Yakar, Agy., s. 74.

⁵ Yakar, Agy., s. 74-75.

Anlaşılabileceği gibi, Âşık Rifat Kurtoğlu'na, yörede Mehmet Çavuş olarak da tanınan dedesinin; yani annesinin babası olan Mehmet Rifat'ın adı verilmiştir. Soyadı ise resmi kayıtlarda "Kürtoğlu" olarak geçmektedir. Ancak şiirlerinde "Kurtoğlu" ozanlık adını kullanan ozan, 2022 yılında soyadını nüfus kaydında "Kurtoğlu" biçiminde düzeltmiştir.⁶

Âşık Kurtoğlu da pek çok Anadolu çocuğu gibi yokluk, yoksulluk ortamına doğmuştur. Büyüklerinden dinlediği kadarıyla doğduğu yoksulluk ortamını şu dizeleriyle anlatmıştır:

Elin kapısında azapmış babam
Anamın başında hısım akrabam
Bir kara yapıdır ocağım, obam
Evime saadet saçtığım günler

Anam bulamazmış bezi belesin
Kalburu da yokmuş öllük elesin
Ailem zaten yoksulluğun kölesin
Telisten kundağı bıçtığım günler

Kurtoğlu'nun doğum tarihiyle ilgili bilgiler birbirini tutmamaktadır. M. Mete Taşlıova, âşığın doğum tarihini 26 Ağustos 1962 olarak,⁷ Atiye Nazlı ise ay, gün ayrıntısına girmeden 1965 olarak vermektedir.⁸ Âşıkla ilgili tez hazırlayan İsmail Serdar Yakar'a göre Kurtoğlu, 25 Ağustos 1962 tarihinde doğmuştur.⁹ 28 Aralık 1970 yılında tescil edilen nüfus kaydındaki tarih ise 1 Ocak 1960'tır. Kurtoğlu, yayımladığı kitaplarda doğum tarihini 25 Ağustos 1962 olarak belirtmektedir. Onun bu tarihe itibar ettiği şu dürtlüğünden de anlaşılmaktadır:

Yirmi beş ağustos, yıl altmış iki
Söylerler: "Bir hasır üstü ola ki
Göbeğimi kesmiş bir paslı çakı"
Dünyaya gözümü açtığım günler

Âşık Kurtoğlu, yaptığımız görüşmede gerçek doğum tarihinin kitaplarında yazılan tarih olduğunu belirtmiş, çevrelerinden bir aile büyüğünün, doğum tarihini evlerinde bulunan Kur'an'ın bir sayfasına 25 Ağustos 1962 olarak kaydettiğini, kendisine Rifat adını da onun verdiğini açıklamıştır. Nüfus kaydındaki farklılığın nüfusa doğumundan on yıl sonra kayıt ettirilmesinden kaynaklandığını söylemiştir.¹⁰

⁶ Âşık Kurtoğlu ile 22 Temmuz 2022 tarihinde yapılan kişisel görüşme.

⁷ M. Mete Taşlıova, Sözlü ve Yazılı Kaynaklarla Çorum Halk Şiiri Antolojisi, s. 363.

⁸ Nazlı, Sözden Dizeye Çorum Şiiri, s. 457

⁹ Yakar, Agy., s. 74.

¹⁰ Âşık Kurtoğlu ile 22 Temmuz 2022 tarihinde yapılan kişisel görüşme.

Kurtoğlu, Cemal - Sevim çiftinin ikinci çocuğudur. Ailenin ilk çocuğu olan Hatice yaşamamıştır. Rifat'tan sonra doğan Sevgi, evlenip ailesiyle işçi olarak Hollanda'ya gitmiştir. Sevgiden sonra doğan Mustafa da yaşama tutunamamıştır. Mustafa'dan sonra doğan Selma'nın adı nüfus kaydına Seyhan olarak geçmiştir. Bugün Bursa'da yaşamaktadır. Son olarak Cemalettin doğmuştur. Cemalettin, hem Türk halk müziğine hem de Türk sanat müziğine uygun şiirler, şarkı sözleri yazmakta; ulusal medya ortamlarında programlar yaparak, çalip söyleyerek sanatını uygulamaktadır.¹¹ Tanınmış, ünlü bir ses sanatçısıdır.

Anadolu kırsalında her köy çocuğu, ayağı dönmeye başladığı andan başlayarak ister kız, ister erkek olsun, yaşına, gücüne uygun, üstesinden gelebileceği bir işin kulpundan tutarak ailesine yardımcı olmak durumundadır. Evin büyükleri bağda bahçede, tarlada tapanda, harmanda çalışırken küçük kardeşlerini avutmak; evin kuzusunu, buzağını, bazen öküzünü gütmek ona düşmektedir. Tarlaya azık götürmek, tırpanla buğday biçilirken sapından kopup yere düşen kelleleri (başakları) toplamak, gücü yetiyorsa anızlar ayağına bata çıka tırmık çekmek gibi işler de ondan beklenmektedir. Yaş ilerledikçe sorumluluklar da çoğalıp ağırlaşmaktadır. Böyle çocuklara Çorum yöresinde "el ulağı" denmektedir. Dolayısıyla, Kurtoğlu gibi 1960'lı yıllarda doğan köy çocuklarının çoğunluğunun imrenilecek, yeniden yaşanmak istenecek bir çocuklukları olmamıştır.

Âşık, "İlkokula kadar her köy çocuğu gibi büyüdüm." derken anlatmak istediği durum bu olmalıdır.¹² Çünkü onun da ailesinin geçim kaygısına ortak oluşu ayağının dönmeye başladığı dönemde başlamıştır:

Bebeklikten düştüm geçim derdine
Şu feleğin beniminden derdi ne?
Sağsı tutup sar'öküzün ardına
Yazın düven sürüşümü sorma heç

Âşık, ilkokul öncesi yaşamının bu yönlerini aşağıdaki dörtlükleriyle özetlemiştir:

Beş yaşımla altı yaşım arası
Bacım Selma doğdu, başım belası (!)
Ben büyüttüm, sanki bendim anası
Çocuk avutmaktan kaçtığım günler

Altı yaşımdayken kömüş güderdim
Bir yavan dürüme talim ederdim
Yazıda gobellerden bol dayak yerdim
Eşmelerden çökek içtiğim günler

¹¹ Yakar, Agy., s. 74-75.

¹² Rifat Kurtoğlu, Gönül Dilim, 1. Baskı, Çorum 1994, s. 3.

2. Eğitimi

Köyündeki Eskiekin İlkokulu'na yedi yaşında başlayan Kurtoğlu, okula başlamasını şu dizelerle anlatmıştır:

Gam kasavet yoktu o an başımda
Mektebe başladım yedi yaşımda
Mektepteki en lezzetli aşım da
Çörekle süt tozu içtiğim günler

Ortaokulu ise köyden yayan gelip giderek Çorum'un Milönü semtimdeki Eti Ortaokulu'nda tamamlamıştır. Daha sonra Çorum Lisesi'ne kayıt olmuştur.¹³ Ancak 1970'li yılların gergin siyasal ortamının gençlik hareketlerini de etkilemesi dolayısıyla yaşanan olaylar yüzünden okula gidememiş, sürekli devamsızlıktan sınıf tekrarına kalmıştır. Ertesi yıl kayıt yaptırdığı Çorum Ticaret Lisesi'ne ise bir buçuk ay gidebilmiştir. Kurtoğlu'nun eğitimdeki son durağı, o dönemde Sanat Okulu adıyla anılan Endüstri Meslek Lisesi olmuştur. Bu okula da ancak beş, altı ay kadar devam etmiştir. Bu süreçte bir tanıdığının şehirdeki evinde kalmıştır. 1976 yılının sonunda TRT Ankara Radyosu'nun mahalli sanatçılar yetiştirmek amacıyla açtığı sınavı kazanınca eğitim yaşamını bütünüyle sonlandırıp Ankara'nın yolunu tutmuştur.¹⁴

Kurtoğlu'nun eğitimini sürdürememesini yalnızca dönemin olaylı siyasal ortamına bağlamak doğru olmaz. Yaşadığı yoksulluk ortamının etkisini de göz ardı etmemek gerekir. Ayrıca kentteki okullara gidip gelmesi için araç bulamayan Kurtoğlu'nun beş kilometrelik yola yazın sıcağında, kışın ayazında her gün gidiş geliş olarak katlanması insanı canından bezdirecek bir durumdur.

Kurtoğlu, ilkokuldan sonraki eğitim yaşamını şu dörtlükleriyle dile getirmiştir:

Eti Ortaokulu'na yaptırdık kayıt
Orada başladım yazmaya beyit
Yaya gelip gittim, yoktu vesayit
Kuşlar gibi köye uçtuğum günler

Devamsızlıktan lisede çıktım
Alığı Ticaret Lisesi'ne yıktım
Bir buçuk ayda oradan da bıktım
Ah elden avuçtan uçtuğum günler

Sanat Okulu'na geçtim oradan
Tam bir buçuk sene geçti aradan
TRT'yi nasip etti Yaradan
İzinsiz evimden kaçtığım günler

¹³ Bu okulun adı daha sonra sırayla Atatürk Lisesi, Atatürk Anadolu Lisesi olmuştur.

¹⁴ Âşık Kurtoğlu ile 22 Temmuz 2022 tarihinde yapılan kişisel görüşme.

3. Ankara Radyosu Günleri

TRT Ankara Radyosu 1976 yılında, mahalli halk müziği sanatçısı yetiştirmek amacıyla “Amatör Mahalli Sanatçılar Sınavı” açmıştır. Kurtoğlu bu sınava, babasının bir tanıdığından yirmi lira borç alıp ailesine duyurup izin almadan Ankara’ya giderek katılmıştır. Kendi deyimiyle bu sınavı kazanan ilk kişi olmuştur. Ankara Radyosu’nda halk müziği üzerine altı ay süren bir kursa katılmış, bu süreçte seçkin ustalardan dersler almıştır. Âşığın burada Anadolu türkülerinin ezgilerini tanıması ileride kendi türkülerinin ezgilerini yaratmasında da etkili olmuştur.¹⁵

Kurtoğlu, Ankara Radyosu’nda, askere gidinceye değin iki buçuk yıl mahalli sanatçı olarak sözleşmeli statüsünde çalışmıştır. Bu süre içinde hem Ankara Radyosu’nda hem de başka bölge radyolarında çok sayıda programa katılmıştır. Ankara Radyosu’ndaki görevi askere alınmasıyla sona ermiştir. Askerlik dönüşü bu görevine dönememiştir.¹⁶

Âşık Rıfat Kurtoğlu, Ankara Radyosu’na girişini şöyle anlatmaktadır:

Sınavı kazanıp radyoya girdim
TRT’de yüz seksen gün kurs gördüm
En nadide üstatlardan eğitim aldım
Elekten elenip geçtiğim günler

4. Askerliği

Kurtoğlu, 4 Temmuz 1980 tarihinde askere alınmış, yirmi ay askerlik yapmıştır. Temel eğitimini Isparta 40. Er Eğitim Alayı’nda tamamlamıştır. Sonra Ağrı’nın Eleşkirt ilçesindeki usta birliğine katılarak çavuş rütbesiyle vatan görevini yerine getirmiştir. 1980 yılındaki 12 Eylül askeri darbesi de âşığın askerlik dönemine denk gelmiştir.

Âşık, askerliği döneminde de müzikten kopmamıştır. Kamplarda, askeri gazinolarda, Orduevlerinde müzikle iç içe olmuştur.¹⁷ Askere gitmesini de şu dizelerle anlatmıştır:

On sekiz yaşımda asker ettiler
Isparta’yı bana mesken ettiler
Çavuş edip Eleşkirt’e attilar
Fırar edip bir ay kaçtığım günler

¹⁵ Âşık Kurtoğlu ile 22 Temmuz 2022 tarihinde yapılan kişisel görüşme.

¹⁶ Rıfat Kurtoğlu, Gönül Dilim, 1. Baskı, Çorum 1994, s. 3.

¹⁷ Âşık Kurtoğlu ile 22 Temmuz 2022 tarihinde yapılan kişisel görüşme.

Ağrı Eleşkirt'in yolunu tuttum
 Bir metre karda askerlik ettim
 Askerlik bitmeden önce ben bittim
 Ayda bir sılaya kaçtığım günler

5. Evliliği

Kurtoğlu, askerden döndükten sonra, 25 Ağustos 1982 tarihinde Çorum'un Yaydığın köyünden Paşakâhyalar olarak bilinen sülaleden Ülkü Hanım'la görücü yöntemiyle evlenmiştir. Ev kadını olan Ülkü Hanım'ın gerçek adı nüfus kaydında Dudu'dur. Baba adı Ahmet, ana adı Lamia'dır. Bu evlilik ozanın şiirine şöyle yansımıştır:

Esger oldum anam yaktı gınayı
 Tesgireimde babam buldu sunayı
 Daş olukta kuş yutmadık deneyi
 Yuyup yuyup serişimi sorma heç

Kurtoğlu'nun Ülkü Hanım'la evliliğinden dört çocuğu olmuştur. İlk çocukları Ferhat, 1983 yılında doğmuştur. Ferhat'tan bir yıl sonra doğan Emrah, yaşama ancak yedi ay tutunabilmiştir. Bundan sonra çiftin Sevim Gamze, Hicran Gözde adlarında iki kızları olmuştur.¹⁸

Rıfat Kurtoğlu, oğlu Emrah'ın yedi aylıkken ölümü üzerine yaşadığı acıyı şöyle dile getirmiştir:

Sene seksen dördte Emrah'ım geldi
 Sekiz ay demeden toprağın oldu
 Seksen beş senesi battığım yıld
 Kahrımdan her gece içtiğim günler

6. Mesleği

Zaman zaman geçimini saziyla kazanmaya çalışsa da Kurtoğlu'nun uzun süre yürüttüğü bir işi olmamıştır. Lise çağına gelince inşaat ustası olan babasıyla birlikte çeşitli inşaat işlerinde çalışmaya başlamıştır. Askerlik dönüşü, köydeki aile topraklarının bir bölümünü satarak edindiği parayla bir traktör almış, bununla bir süre kent merkezinde taşımacılık yapmıştır. Bu arada traktör alım satımı yapan babasının batması üzerine büyük sıkıntılar yaşamışlardır. Beş buçuk yıl kadar da babasıyla köyde çiftçilik yaptıktan sonra babasından ayrılarak şehir merkezine yerleşmiştir. Ne var ki orada da sıkıntılar yakasını bırakmamıştır. Âşık, kente taşınma olayını şu dörtlükleriyle anlatmıştır:

¹⁸ Yakar, Agy., s. 75.

Bir gün hatun ile fena hırlaştık
Dokuz ay ayrılıp tekrar birleştik
Perişan bir hâlde şehre yerleştik
Bir kat alğınan göçtüğüm günler

Bir salon bir oda tuttuk bir ören
Dilenci sanırdı hâlimi gören
Ne iş veren vardı ne de borç veren
Fakirlik şerbeti içtiğim günler

Çorum'da umduğu yaşam koşullarını bulamayan âşık, 1987 yılında Ankara'ya taşınmış, burada saziyla geçim sağlamayı denemiştir. Bir yandan da inşaatlarda amelelik yapmış, zaman zaman pazarlarda çay satmıştır.

Ankara'daki geçim düzeni Çorum'dakinden daha beter olunca yeniden Çorum'a dönmüş, kaldığı yerden çile çekmeye devam etmiştir:

Tekrardan Çorum'a geldim o geliş
Üç gece aç yattım, bulamadım iş
Burda da pazarda çay sattım o kış
Rızkımın derdine düştüğüm günler

Sonra bir çay ocağı açarak çaycılık yapmaya başlamıştır. Bu işi de ancak bir yıl sürdürebilmiştir. Daha sonra dört buçuk yıl Çorum Devlet Hastanesi'nin çay ocağını işletmiş, hastane yönetiminin değişmesi nedeniyle oradan da ayrılmak durumunda kalmıştır. Yeniden pazarlarda çay satma işine dönmüştür.¹⁹ Bu macerayı da yine ozanın kaleminden yansıtalım:

Yapamadım burda işi dağıttım
İş yerimde iflas topunu attım
Hastanenin çay ocağını tuttum
Kara günlerimden geçtiğim günler

Hastanede maddi zararım çoktu
Zaten elimde hiç sermayem yoktu
Orda birileri vicdansız çıktı
Bol keseden ekip biçtiğim günler

Ayrılmak zorunda kaldım oradan
Nasibimiz bir yıl imiş buradan
Nasıl olsa rızka kefil Yaradan
Kanaat şerbetin içtiğim günler

Kısa bir süre de Çorum'da bir gazetenin ilan reklam servisinde çalışan âşığın girip çıktığı bütün bu meslek alanlarını işçilik, çiftçilik, esnafılık biçiminde özetleyebiliriz. Son yaptığı iş ise fidan yetiştirip satmak olmuştur.²⁰

¹⁹ Âşık Kurtoğlu ile 22 Temmuz 2022 tarihinde yapılan kişisel görüşme.

²⁰ Yakar, Agy, s. 76.

Fidan pazarladım kimse almadı
 Sebze yetiştirdim kârı olmadı
 Bu yıl sazdan sözden kuruş gelmedi
 Tezeneye küskün sazım Vali Bey

Düzenli bir iş yaşamı olmayan, hiçbir işte uzun süre tutunamayan Kurtoğlu, bu durumu “Bir Baltaya Sap Olmadık Vesselam” adlı şiirinde işlemiştir:

Kurtoğlu’yum günlük doyar karınım
 Haset değil, fakirlikle sorunum
 Ömür yarı hâlâ kaygım yarınım
 Bir baltaya sap olmadık vesselam²¹

Sosyal güvenceye kavuşamadığı için gelecek kaygısı içinde yaşayan âşık, kimi zaman da işsiz kalmış; Çorumlunun, Çorum’daki yetkililerin kendisine sahip çıkmamalarından yakınmıştır. Ozan arkadaşı Çorumlu Âşık Cefai’ye yazdığı şiir, çok sayıdaki yakınma şiirlerinden yalnızca biridir:

ÂŞIK CEFAİ’YE

Bir sen kaldın, bir ben mağdur durumda
 Daha başka kim var ola Cefai?
 Bir sen işsiz, bir ben koca Çorum’da
 Ya bizim sonumuz n’ola Cefai?

Yavan ekmeğimiz yağsız aşımız
 Kimselere eğilmedi başımız
 Otuz sekiz kırka vardı yaşımız
 Dirlik aynı dirlik hâlâ Cefai

Çizgimizden sağa sola sapmadık
 Kimselere dalkavukluk yapmadık
 Mert yaşadık, mala mülke tapmadık
 Satılmadık para pula Cefai

Düşünür dururum inceden ince
 Ne bir maaş ne bir sosyal güvence
 Umarım ki devlet, ölmeden önce
 Bize de bir çare bula Cefai

Günden güne bükülmede belimiz
 İmrenene ibret ola hâlimiz
 Hâlden anlasa da yeni valimiz
 Bizi de bir işe ala Cefai

²¹ Kurtoğlu, Gönül Dilim, 2. Baskı, Çorum 1995, s. 19.

Çıkmadığımız televizyon kalmadı
Yetkililer derde derman olmadı
Siyasiler kadrimizi bilmedi
Hep sürdüler bir sarı yola Cefâî

Bir lokmayı kırk yâranla bölüştük
Vatan dedik, millet dedik çalıştık
Her kapıdan kovulmaya alıştık
Hor bakmadık hiçbir kula Cefâî

Kim ne bilir bizi saran kaygıyı?
Yaşamadan kim anlar bu duyguyu?
Ölümüne bir riyakâr saygıyı
Gösterirler güle güle Cefâî

Kurtoğlu dünyadan murat alır mı?
Bir gün olur aradığın bulur mu?
Âşıkların ahı yerde kalır mı?
Derde deva Hak'tan ola Cefâî²²

Âşıklıkla karın doyurmadığı yurdumuzda işsizlik, dolayısıyla da sosyal güvenceden yoksunluk yalnız Kurtoğulların, Cefâîlerin sorunu değildir. Pek çok halk ozanı onlarla benzer yaşam koşulları içinde yaşamıştır. Çoğunun değeri ise ancak ölümünden sonra anlaşılmıştır.

Âşığın, yaşam koşullarını değiştirmek için giriştiği bütün çabalar boşa gitmiş, çaldığı bütün kapılar yüzüne kapanmıştır. Kimi zaman yeni atanan valilere şiir biçiminde dilekçeler sunmuş, sıkıntılarını dile getirmiştir. Onlar da bir işe yaramamıştır. Bütün yaşamı yoksulluk içinde geçmiş, köydeki evinden başka başını sokacağı bir yuvası olmamıştır. Kente taşındığından beri kira evlerinde yaşamaktadır.

Kurtoğlu, ancak 2022 yılında emekli olarak düzenli bir gelire kavuşabilmiştir. O da çay ocağı işlettiği dönemde BAĞ-KUR'a üye olan âşığın, o günden beri biriken prim borçlarının tanındıklarınca kapatılması ile gerçekleştirmiştir.²³

7- Toplumsal Sorumluluklar

Kurtoğlu, âşıklık sanatını uygularken bir yandan da Çorum'un tanıtılmasıyla ilgili çeşitli etkinliklere, televizyon programlarına katılmıştır. Özellikle Çorum yöresinin düğünlerini, gelenek göreneklerini işlediği şiirleri, bu tür programlarda göz doldurmuştur.

²² Çorum Haber, 24 Aralık 1997, s. 2.

²³ Âşık Kurtoğlu ile 22 Temmuz 2022 tarihinde yapılan kişisel görüşme.

Kurtoğlu'nun toplumsal duyarlılıkları konusunda asıl üzerinde durulması gereken yönü ise çevreciliğidir. Onu bu konuda sorumluluk almaya yönelten etken ise kuşkusuz doğa sevgisidir.

Kurtoğlu'nda doğa sevgisinin yeşermesi çocukluk yıllarına dayanır. Daha o yıllarda köyündeki boş alanları ağaçlandırmanın düşünüyormuş kurmaya başlamıştır. Gün gelmiş bu düş, âşığın dilinde şiire dönüşmüştür:

Sarar isen gönlümdeki yarayı
Verir isen her imkânı parayı
Köyümdeki her bir karış merayı
Yeşertirdim fidan dikip ya Rabb'im²⁴

Âşık, köyündeki boş alanları ağaçlandırma düşüncesini 1995 yılında gerçekleştirmeye başlamıştır. Hem merkezi yönetimden hem yerel yönetimden sağladığı katkılarla on dönümlük boş hazine toprağını ağaçlandırmak için girişimde bulunmuştur. İstanbul TEMA Vakfı'ndan sağladığı çam, ceviz fidanlarını bu alana diktirmiştir. Çorum Belediyesi'nin 1994 yılında bastırdığı “Gönül Dilim” adlı yapıtının gelirini de fidana dönüştürmüştür. Böylece bu alana dikilen ağaç sayısı on bini geçmiştir. Kurtoğlu, öğretmenlere olan sevgisini, saygısını ağaçlandırılan alanın adını “Öğretmenler Ormanı” koyarak göstermiştir.²⁵

Kurtoğlu, Öğretmenler Ormanı'ndan sonra köyünde iki orman daha kurma girişiminde bulunmuştur. Kurduğu ikinci orman, babası adına oluşturduğu “Cemal Kurtoğlu Ormanı”dır. Eskiekin ile Kazıklıkaya köyleri arasında oluşturulan ormanın büyük bir bölümü sonraki yıllarda yanmıştır. Kurtoğlu, üçüncü ormanı kendi adına oluşturmuştur. Köyün bitişiğinde, yirmi dönümün üzerinde olan orman, “Âşık Rifat Kurtoğlu Ormanı” adını taşımaktadır. 1998 yılında kurduğu bu ormanla birlikte ağaçlandırılan alan bir hayli genişlemiş; çam, badem, akasya, meşe türünden dikilen ağaç sayısı on iki bine ulaşmıştır.²⁶

Âşık Kurtoğlu, köyünde orman oluşturma hayalinin gerçeğe dönmeye başlamasını, bu konuda kendisine yardımcı olan kişileri uzun bir şiirle dile getirmiştir. Şu dörtlükler o zaman yaşadığı duyguların ürünüdür:

Bu iş için az mı kafa şişirdim
Gün oldu ki aklım fikrim şişirdim
İyi kötü ben bu kadar şişirdim
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

Geceler uykuyla tutuştu küse
Midemi kanattı duyduğum tasa
Kaygısı ömürlük, muradı kısa
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

²⁴ Kurtoğlu, Gönül Dilim, 2. Baskı, Çorum 1995, s. 37.

²⁵ Muzaffer Gündoğar, “Âşık Rifat Kurtoğlu ve Gönül Dilim”, Çorum Haber, 28-29 Temmuz 1995, s. 3-4.

²⁶ Âşık Kurtoğlu ile 22 Temmuz 2022 tarihinde yapılan kişisel görüşme.

Hep beraber çalışalım geliniz
 Gönlünüzce yeşil ola iliniz
 Dert görmesin fidan diken eliniz
 Şükür rüyalarım gerçek oluyor²⁷

Kurtoğlu, orman yetiştirme konusunda çevresine örnek olmak istemiş, başkalarını da bu sorumluluğa ortak olmaya çağırmıştır. Üstelik bu alandaki çabaları ibadete eş değer sayarak insanları ağaç dikmeye özendirmek istemiştir:

Zannetme ki cefalıdır
 Kalbin pür nur sefalıdır
 Sadık dosttan vefalıdır
 Gel şuraya bir fidan dik

Gâh az yaşa gâh çok yaşa
 Emeklerin gitmez boşa
 Dağa bayıra yokuşa
 Gel şuraya bir fidan dik

Vatanına sadakattir
 Bilsen ne hoş saadettir
 Bu da bir tür ibadettir
 Gel şuraya bir fidan dik²⁸

Ancak dikilen fidanların çoğu, köylünün ilgisizliği yüzünden kurumuştur.²⁹ Kurtoğlu'nun oluşturduğu ormanların durumunu şu sitemli dörtlüğünden anlamak mümkündür:

Diktiğim sayısız fidanlar küsmüş
 Diplerini adam boyu ot basmış
 Herkes birbirinden selamı kesmiş
 Vah benim kadersiz Eskekin'im vah!³⁰

İlkokul yıllarında doktor, gazeteci ya da ses sanatçısı olmayı düşlediğini söyleyen Kurtoğlu, bu hayalini yarı yarıya gerçekleştirdiğini belirtmektedir.³¹

²⁷ Çorum Hakimiyet, 31 Ocak 1996.

²⁸ Kurtoğlu, Gönül Dilim, 1. Baskı, Çorum 1994, s. 28-29.

²⁹ Yakar, Agy., s. 75.

³⁰ Kurtoğlu, Deyzoğlu, Ankara 1998, s. 9.

³¹ "Rıfat Kurtoğlu", Çorumlu 2000, Yıl: 1, Sayı: 12.

B- ÂŞIKLIK GELENEĞİNDE ÂŞIK RIFAT KURTOĞLU'NUN YERİ

1. Âşıklık Geleneğine Yönelmesi

Âşık Kurtoğlu'nun halk şiirine, dolayısıyla ozanlık geleneğine yönelmesinin geçmişi ilkokul yıllarına değin gider. Onu şiir yazmaya özendiren ilk kişi, ilkokul öğretmeni Halil Öztekin olmuştur.³²

İyi bir radyo dinleyicisi olan Kurtoğlu, iletişim araçlarının az olduğu çocukluk döneminde halk kültürüyle ilgili radyo programlarını dinlemiştir. Bu programlarda yer alan âşık karşılaşmaları, deyişler, halk türküleri onu etkileyerek ozanlık geleneğine yönlendirmiştir.³³

Kurtoğlu'nu, şiir yazmaya, âşık olmaya yönelten etkenlerden biri de başından geçen sevda olaylarıdır. Birçok platonik aşk yaşayan ozan, ergenliğe geçiş döneminde yakın akrabası olan bir kıza tutulmuş, onu bir türlü usundan atamamıştır. Duygularını ortaokul yıllarında şiirle anlatmaya başlamıştır:

On beşimde sevdim bi köylü kızı
Gız gız değil sanki çıtlık sakızı
Alamadım ahtı içimde sızı
Şu boynumu buruşumu sorma heç

Her ozan içinde yaşadığı kültürel ortamdan etkilenir. Ailede, yakın çevrede saz çalan, türkü söyleyen kişilerin bulunması geleneğe yeni ozanların eklenmesini kolaylaştırır. Kurtoğlu'nun ozanlık geleneği bakımından zengin bir çevrede yetişmesi, onun geleneğe yönelmesinde etkili olmuştur. Aile içinde şiir yazan bireylerin bulunması da Kurtoğlu'nun gelenek içinde ilerlemesinin yolunu açmıştır. Ozanın hemen yakınında bulunan ozanlardan biri, dayısının oğlu olan Mustafa Bakar'dır (1958-1997). Mustafa Bakar, şiirlerinin bir bölümünü 1989 yılında "Özlem" adıyla kitaplaştırmıştır.

Kurtoğlu'nun kardeşi Cemalettin Kurtoğlu, Türk sanat müziği sanatçısıdır. Türk halk müziği ile de ilgilenen sanatçı, çalıp söyleyen, beste yapan, televizyon kanallarında programlar hazırlayıp sunan, geçimini müzik yaparak kazanan bir kişidir.

Halk bilimci Saim Sakaoğlu, Kurtoğlu ile yaptığı bir telefon görüşmesinde ozanın soyunun Elvan Çelebi'ye çıktığını iler sürmüştür.³⁴ Soyunda

³² Rifat Kurtoğlu", Çorumlu 2000, Yıl: 1, Sayı: 12.

³³ Yakar, Agy., s. 83.

³⁴ Yakar, Agy., s. 55.

ozanların bulunmasını kalıtımın etkisi olarak yorumlayan Kurtoğlu, ozanlık geleneğinin sürdürüldüğü bir aileden geldiğini, “Âşıklığım hem babadan hem anadan; tabiri caizse, daldan bükme değil, kökten sürmedir.” sözleriyle açıklamıştır.³⁵ Buna dayanak olarak; anasının, babasının, özellikle de babaannesinin anlık durumlar karşısında doğaçlama olarak ölçülü uyaklı sözler ya da dörtlükler söyleme yeteneği olmasını göstermiştir.³⁶

Kurtoğlu’nun ozan olarak yetişmesine ortam hazırlayan alanlardan biri de köy odalarıdır. Bu odalarda büyüklerin anlattığı olaylar, okuduğu Âşık Kerem gibi halk kitapları, sergilenen köy seyirlik oyunları onun için bir okul işlevi görmüştür.³⁷

Kurtoğlu, badeli âşık olmadığını, dolu içerek âşık olunacağına inanmadığını söylemektedir. Gördüğü bir düşte bade (dolu) içerek âşık olma, halk ozanlığı geleneğinin önemli motiflerinden biridir. Geleneğe göre kişi, düşünde bir pir, derviş, ermiş kişi elinden adına “er dolusu” ya da “pir dolusu” denilen badeyi içmekte, kimi zaman da kendisine başka bir nesne verilmekte, uyandığında garip davranışlar sergilemektedir. Bu durum, düşte ona âşıklık yeteneği verildiği biçiminde yorumlanmaktadır. Er dolusu içenler kahraman olurken, pir dolusu içenler düşte kendisine putası (resmi) gösterilen bir güzele tutulup onu aramaya çıkmakta, onun aşkıyla daha çok sevi şiirleri yazmaktadır. Böyle âşıklara halk arasında “badeli âşık” denmektedir.

Eski dönem ozanlarında sıkça görülen dolu içerek âşık olma olayı günümüzde eski inandırıcılığını büyük ölçüde yitirmiş, geleneğe gözlemlenen çözümlerle birlikte dolu içerek âşık olanların sayısı da giderek azalmıştır. Bir şiirinde, “Kırk kuşluk pirimden badeler içtim” dese de Âşık Kurtoğlu, günümüzde dolu içilerek âşık olunacağına inanmayan ozanlardandır. Ona göre böyle bir durum; dini, tasavvufi bir kimliği olan eski ünlü âşıklar için geçerli olabilir. Kurtoğlu, günümüzdeki ozanların ilgi çekmek ya da ün sahibi olmak amacıyla dolu içtiklerini ileri sürdükleri görüşündedir.³⁸

2. Ustası - Çırakları

Kurtoğlu’nun usta bir ozana kapılanma biçiminde bir usta - çırak ilişkisi olmamıştır. Ozanın şiir sanatını geliştirmesinde TRT Ankara Radyosu’nda altı ay boyunca gördüğü eğitimin büyük etkisi olmuştur. Bu eğitim sırasında bir yandan halk türkülerinin ezgisel yapısını, bir yandan da halk şiirinin kimi özelliklerini tanıma olanağı bulmuştur.

³⁵ Yakar, Agy., s. 86.

³⁶ Âşık Kurtoğlu ile 2 Eylül 2022 tarihinde yapılan kişisel görüşme.

³⁷ Yakar, Agy., s. 86.

³⁸ Yakar, Agy., s. 57.

Kurtoğlu'nun yeteneğini ilk keşfeden, "Hilali" ozanlık adıyla şiirler yazan dayısının oğlu merhum Mustafa Bakar'dır. Bakar; Hopa'da, Yusufeli'nde, daha sonra Bafra'da öğretmenlik yaptığı dönemde yaz tatillerini Çorum'da geçirmiş, Kurtoğlu ile şiir üzerine günlük söyleşiler yaparak onu bir bakıma eğitip yönlendirmiştir. Kurtoğlu, sanatsal ilk katkıyı, ozanlık bilincini en çok anlaşıp bağdaştığı Mustafa Bakar'dan aldığını sürekli dile getirmektedir. Kurtoğlu'nu maddi, manevi destekleriyle âşıklık sanatına özendirenlerden biri de adına şiirler yazdığı teyzesinin oğlu merhum Orhan Sağlam'dır.

Ozana doğrudan ustalık yapmamakla birlikte onun şiir sanatını etkileyen kişiler olmuştur. Onun şiir tekniğini geliştirmesinde etkili olan kişilerden biri Çorum Senatörü Abdullah Ercan'dır. Ercanî ozanlık adıyla şiirler yazan Abdullah Ercan (1922-2011), Çorum'da yaşayan Rifat Kurtoğlu, Müslüm Koygun (Cefai), Cuma Türkmen (Türkmenoğlu), Kemal Özgür (Zoranî) gibi ozanlara ayak vererek şiirler yazdırmıştır. Her dörtlülükte bir atasözünün işlenmesi ilkesine dayanan bu şiir yazma, düzeltme süreci, ozanların halk şiirinin ana özelliklerini tanıyıp pekiştirmeleri açısından bir okul işlevi görmüştür. Bu süreçte ortaya çıkan şiirler, yerel basında "Ozan Sesleri" adıyla yayımlanmış, oldukça ilgi görmüştür.

Âşık, yakından tanıdığı, samimi dostları olan, devrinin en ünlü ozanlarından Murat Çobanoğlu, Şeref Taşlıova ile Yaşar Reyhanî'den çok şeyler öğrendiğini belirtmektedir. Şekip Şahadoğlu, Hüseyin Çırakman Halil Çimen (Boranî) gibi Çorumlu ozanların da etkisini asla inkâr etmemektedir.

Kurtoğlu'nun şiir sanatına etki edenlerden biri de Çorumlu edebiyat öğretmeni rahmetli Abdulkadir Ozulu'dur. Çorum kültürü, Çorum basın tarihi üzerine yayımladığı yapıtlarla tanınan Ozulu'nun (1941-2022), Kurtoğlu'nun halk şiiri konusunda bakış açısının genişlemesinde yol gösterici bir etkisi olmuştur. Çorumlu yazar, şair Muzaffer Gündoğar'ın da ozan üzerindeki özendirici etkisini önemle vurgulamak gerekir. Ozulu ile üç buçuk yıl komşuluk yapan Kurtoğlu'nun her iki yazarla da manen baba oğul ilişkisi kadar bir samimiyetleri, aile dostlukları vardır.

Usta - çırak ilişkisinde çırağın ustadan küçük olması yaygın olmakla birlikte bir ustanın, yaşıtı olan bir kişiyi çıraklığa kabul ettiği de görülmektedir. Bu bağlamda, Âşık Rifat Kurtoğlu'nun, tam usta - çırak ilişkisi biçiminde olmasa bile yetişmelerinde emeğinin geçtiği ozanlar vardır. Bunlar, Cuma Türkmen ile Ayşe Çoban'dır.³⁹ Türkmenoğlu ozanlık adını kullanan Cuma Türkmen (D. 1962), Çorum'un Büğet köyündendir. Şiirlerinde Sevgican ozanlık adını kullanan Ayşe Çoban (1953-2006), şiirlerinin bir bölümünü 1999 yılında Çiğ Taneleri adıyla yayımlamıştır. Çoban, Çorum'un Ovakarapınar köyündendir. Kurtoğlu'nun bir yakınıyla evlidir.

Son yıllarda Emine Çerçi'ye, Üzeyir Başar'a, özellikle de Vedat Ünal'a ustalık anlamında yol göstermekte, onları eğitmeye çalışmaktadır. Aslında

³⁹ Yakar, Agy., s. 54-55.

Orta Anadolu'da şiir yazıp da kendisine ulaşabilen herkese yol göstermeye, eğitici olmaya çaba harcamaktadır. Gerek yüz yüze, gerek telefon ya da sosyal medya aracılığı ile yetenekli gördüğü insanlar için halen bu çabasını sürdürmektedir. Bunu da halk şiirine sevgisi, âşıklık sanatına saygısı, bu sanatın gelişip yaşaması için yaptığını belirtmektedir.

Kurtoğlu'nun âşıklık sanatı çocukları üzerinde de etkili olmuştur. Oğlu Ferhat, babasının yolunda âşık tarzı şiirler yazmaktadır. İstanbul'da hemşire olan kızı ise birkaç değişik müzik aletini çalabilmektedir.⁴⁰

Kurtoğlu, acemilik döneminin ürünü olan dokuz defter dolusu şiirini ustalaştıktan sonra yakmıştır. Saz çalmaya lise yıllarında başlayan ozanın yayımlanan ilk şiiri ise merhum Servet Kabaklı'nın Türkiye gazetesindeki 2 Ocak 1987 tarihli süreli bir yazısı içinde yer verilen "Vatanına Hoş Gelmişsin Aysel'im" adlı şiiridir.⁴¹

3. Ozanlık Adı (Mahlası)

Kurtoğlu, usta - çırak ilişkisi içinde yetişmediği için ozanlık adını (mahlasını) kendisi belirleyen ozanlar içinde yer almıştır. Düzeltilmeden önce nüfus kaydında Kürtoğlu olan soyadını başından beri Kurtoğlu biçiminde ozanlık adı olarak kullanmış, bu adla tanınmıştır. Başka bir ozanlık adı da kullanmamıştır.⁴²

4. Etkilendiği - Beğendiği Âşıklar

Bir ozanın ozanlığa başlangıç yıllarında başka ozanları örnek alması, onlardan etkilenmesi doğaldır. Ağacın kökünden uzakta büyümeyeceği açıktır, ancak bu etkinin kalıcı olmaması, ozanın ustalaştıkça bu etkilerden sıyrılıp kendi biçimini yaratması gerekir. Başka bir deyişle etkilendiği ozanların gölgesinden çıkmalıdır. Gerek saz çalmada (eğer çalıyorsa), gerek söz söylemede bu biçim belirgin olarak görülmelidir.⁴³

Bir ozanın başka ozanlardan etkilenmesi, o ozanları yakından tanınması, söz meclislerinde bulunması yoluyla olabileceği gibi, onların şiirlerini, kitaplarını okumak ya da dinlemek yoluyla da olabilir. Etkilenmenin belirtileri ise etkilenilen ozanı ustası sayma, o ozan üzerine şiir yazma, onun şiirlerine benzek (nazire) yazma, ortak konuları işleme ya da onun kullandığı sözcükleri kullanarak şiir yazma biçimlerinde olabilir.

Âşık Kurtoğlu da yakından tanıdığı, şiirlerini beğendiği kimi usta ozanlardan zaman zaman etkilenmiştir. Bu ozanlar arasında Yaşar Yılmaz

⁴⁰ Âşık Kurtoğlu ile 2 Eylül 2022 tarihinde yapılan kişisel görüşme.

⁴¹ Âşık Kurtoğlu ile 22 Temmuz 2022 tarihinde yapılan kişisel görüşme.

⁴² Âşık Kurtoğlu ile 2 Eylül 2022 tarihinde yapılan kişisel görüşme.

⁴³ İbrahim Gösterir, Ezgili Kevser'in Şiiri Üzerine Bir İnceleme (Yayımlanmamış kitap), Çorum 2016, s. 16.

(Reyhanî, 1932-2006), Abdurrahim Karakoç (1932-2012), Âşık Veysel Şatıroğlu (1894-1973), Ayhan Akyüz (Âşık Sefai, D. 1956) sayılabilir. Cemal Safi ile Arif Şirin (Ozan Arif) de beğendiği ozanlar arasındadır.⁴⁴

Ünlü ozan Reyhanî, ölümünden on yıl kadar önce, uğradığı bir kara çalma olayı üzerine yaşadığı Erzurum’dan göç edip Bursa’ya yerleşmiştir. Yaşadığı talihsiz olay üzerine çok sevdiği Erzurum’dan ayrılmasını yöre ağzıyla “gidirem” redifli bir şiirle dile getirmiştir. “Erzurum’dan Göç” ya da “Erzurum’dan Gidirem” adıyla bilinen bu uzun şiirinin iki dörtlülüğü şöyledir:

Öz canımdan çok sevdiğim Erzurum
Çaresiz dişimi sıktım gidirem
Gafillerden darbe yedi gururum
Kaderime boyun büktüm gidirem

Yel devirsin sebeplerin kökünü
Sırtıma verdiler sitem yükünü
Kırk senedir beklediğim ekini
Harmana dökmeden yaktım gidirem

Âşık Kurtoğlu, Reyhanî’nin “gidirem” redifli şiirine, Çorum ağzında “gidiyorum” sözünün söylenişini olan “gidiyom”u kullanarak bir benzek (nazi-re) yazmıştır. Aşağıdaki iki dörtlük etkilenmeyi göstermesi bakımından yerli olacaktır:

Kabına sığmadık delikanlıydım
Çok gürledim yağdım estim gidiyom
Vefakâr samimi insan canlıydım
Riyakâr kullara küstüm gidiyom

Ayıbı günahı bilen yok yazık
Kime bel bağlasam attı bir kazık
Ocağım söndürdü bir sütü bozuk
Vebali boynuna kastım gidiyom

Bursa’ya taşındıktan bir süre sonra Reyhanî, ozanlık geleneğinin eski ilgiyi görmemesi üzerine sazı sözü bırakıp bir köşeye çekilmiştir. Böyle büyük bir ozanın küsüp köşesine çekilmesini Âşık Kurtoğlu doğru bulmamış, aşağıdaki dörtlüklerle selamladığı Reyhanî’yi yeniden geleneği icra etmeye çağırmıştır:

Selam olsun âşıkların şahına
Yeşil Bursa gibi yeşer Reyhanî
Bilmem neler olmuş ozan ruhuna?
Böyle sazı sözü boşar Reyhanî

⁴⁴ Âşık Kurtoğlu ile 2 Eylül 2022 tarihinde yapılan kişisel görüşme.

Sürdükçe ummana gönül tayını
 O bırakamaz eski miskin huyunu
 Ne şahinler gibi alır payını
 Ne de bildiğinden şaşar Reyhanî

Kurtoğlu'nun beğendiği, etkilendiği ozanlardan biri de Abdurrahim Karakoç'tur. Elbistan'ın Ekinözü köyünde doğan Karakoç'un pek çok şiiri sevilmiş, dilden dile dolaşmış, ünlü sanatçılarca seslendirilmiştir. Bu şiirlerden ikisi "Mihriban" üzerine yazılmıştır. İlki hecenin sekizli kalıbıyla yazılan şiirin ilk dördlüğü şöyledir:

Unutmak kolay mı deme
 Unutursun Mihriban'ım
 Oğlun kızın olsun hele
 Unutursun Mihriban'ım

Kurtoğlu da hecenin sekizli kalıbıyla bir Mihriban şiiri yazarak aynı konuyu işlemiştir.

Ellerim koynumda böyle
 Duruyorum Mihriban'ım
 Merhamet et, insaf eyle
 Kuruyorum Mihriban'ım

Attın beni bir ateşe
 Barındırmaz kıyı köşe
 Adım adım tükenişe
 Yürüyorum Mihriban'ım

Karakoç'un daha yaygın bilinen, önceki Mihriban şiiri gibi ünlü halk ozanımız Musa Eroğlu tarafından bestelenen ikinci Mihriban şiiri, "Sarı saçlarına deli gönlümü / Bağlamışım çözülüyor Mihriban" dizeleriyle başlayan, on birli hece ölçüsüyle yazılmış olan şiiridir. Bu şiir, hemen herkesin bildiği, değişik sanatçıların sesinden severek dinlediği bir eserdir.

Sarı saçlarına deli gönlümü
 Bağlamışım çözülüyor Mihriban
 Ayrılıktan zor belleme ölümü
 Görmeyince sezilmiyor Mihriban

Kurtoğlu'nun da bunun gibi on birli hece ölçüsüyle yazılmış bir Mihriban şiiri bulunmaktadır. Naz yapan, âşığa yüz vermeyen bir sevgilinin işlendiği şiir şöyledir:

Saymadım kaç mevsim kaç sene oldu
Düşmüyor dilimden adın Mihriban
Gönül muradını bir sende buldu
Sen de ona hayır dedin Mihriban

Bak senin de kırık kolun kanadın
Var mıdır ecelle akdin senedin?
Ne kadar katıymış gâvur inadın
Vermedin bir küçük ödün Mihriban

Sabra tahammülle kalmadı halım
Yoktur senden öte tutunur dalım
İnsan böylesine olmaz ki zalım
Göğsümü göynüklü kodun Mihriban

Kurtoğlu'yum sevgi hikmet görene
O hikmetten gönül gözü köre ne
Sırça saray idim, ettin virane
Kırk yıllık ömrümü yedin Mihriban

Kurtoğlu'nun "üstadım" diyerek seslendiği Karakoç'a şiir yazması da ondan etkilendiğinin bir kanıtı olarak görülebilir. Karakoç'a yazılan uzun şiirlerden seçtiğimiz iki dördlük şöyledir:

Ekmeğin derdinde doğmadık yavru
Devir oldu çıkar devri, puşt devri
Özü sözü dürüst olan sipsivri
Ortalıkta kalakaldı üstadım

Popçu cazcı dadanalı türküye
Halay horon tutsak oldu korkuya
Operayı belledi de Türkiye
Bir tasamız bale kaldı üstadım

Âşık Veysel, bir süre Köy Enstitülerinde saz öğretmenliği yapmıştır. Dersine girdiği öğrencilerden bazıları ileride halk ozanı olmuştur. Onların ozanlığa yönelmesinde Âşık Veysel'in etkisinin olduğu açıktır. Alaca ilçesinin Koçhisar köyünden Hulusi Boran (D. 1928) bunlardan birisidir. Bunun dışında Âşık Veysel, değişik yıllarda Çorum'a da gelmiş; okullarda, kahvehanelerde, köy odalarında çalılıp söyleyerek kendini tanıtmış, karşılaştığı yerel âşıklar üzerinde etki bırakmıştır. Âşık Veysel; siyasal, toplumsal ayrışmalara, mezhep ayrılıklarına yüz vermeyen duruşuyla, ulusal birliği savunan dünya görüşüyle Anadolu'daki pek çok ozanı etkilemiştir. Bu âşıklar, türkülerini dinleyerek, şiirlerini okuyarak onun etkisinde kalmıştır. Halk yazınında toprak üzerine ilk şiiri yazan Âşık Veysel'den Kurtoğlu da etkilenmiştir. Onun "Benim sadık yârim kara topraktır" redifli şiirinden etkilenen Kurtoğlu, "Kara Toprak" adlı bir şiir yazmış, şiirin son dizesinde "Âşıklara sadık yâr kara toprak" diyerek ozanın ünlü şiirine gönderme yapmıştır:

Kurtoğlu'na ekmek sensin, aş sensin
 Ömür sensin, emek sensin, iş sensin
 Ana, baba, evlat, kardeş, eş sensin
 Âşıklara sadık yâr kara toprak

Âşık Veysel'in Kurtoğlu'nu etkileyen başka bir şiiri ise ünlü "Mektup" şiiridir. Anadolu'da pek çok ozan, Âşık Veysel'in aşağıdaki dörtlülle başlayan bu şiirinden etkilenmiş, aynı ayakla benzekler (nazireler) kaleme almıştır.

Yeni mektup aldım gül yüzlü yârdan
 Gözetme yolları gel deyi yazmış
 Sivralan köyünden bizim diyardan
 Dağlar mor menevşe gül deyi yazmış

Âşık Veysel'in bu ünlü şiirine benzek yazan ozanlardan biri de Âşık Kurtoğlu'dur. Kurtoğlu'nun "Gel Deyi Yazmış" adlı şiirinin son dörtlüğü şöyledir:

Ey Kurtoğlu eş dost seni söyleşir
 Yavruların boynu buruk ağlaşır
 Diyarı gurbette can mı eğleşir?
 Kalma gurbet elde gel deyi yazmış

Kurtoğlu'nun etkisinde kaldığı ozanlardan biri de 1956 yılında Trabzon'un Yomra ilçesine bağlı Tepeköy'de doğan Âşık Sefai'dir. Gerçek adı Ayhan Akyüz olan Sefai'nin "Ey Sefai" diyerek kendisine seslendiği bir şiiri vardır. Tek dörtlükten oluşan şiir şöyledir:

Başım diye övünme ha
 Ne gelirse başa gelir
 Diz toprağa yaslanır da
 Baş düşerse taş a gelir⁴⁵

Âşık Sefai'nin bu dörtlüğünden etkilenen Kurtoğlu, aşağıdaki dörtlülle başlayan, üç dörtlükten oluşan bir şiir yazmıştır.

Efkârlanma deli gönül
 Gam kasavet başa gelir
 Döner bahtın yeli gönül
 Baş eğilir taş a gelir

Kurtoğlu, sürekli kendini aşma kaygısını taşıyan bir ozan olarak zamanla bu etkilenmelerden kurtulmuş, kendi özgün şiir dilini, biçimini yaratmış; "Kendimi öğüten bir değirmendim" diyerek bir dizede bütün yaşamını özetleyecek bir yetkinliğe, sanat gücüne ulaşmıştır.

⁴⁵ Âşık Sefai, Badal, Adım Ajans Matbaacılık, Ankara 2003, s. 11.

5. Âşık Kurtoğlu'nun Şiirinin Biçimsel Özellikleri

a). Nazım Türü - Nazım Birimi

Kurtoğlu'nun en çok kullandığı nazım türü güzellemedir. Sonra sırasıyla taşlama, semai, koçaklama türlerinde şiirler yazmıştır. Âşık Kurtoğlu, yukarıda pek çok örneğini gösterdiğimiz gibi, bu şiirlerini halk şiirinin temel nazım birimi olan dörtlüklerle oluşturmuştur. Ancak ara sıra konunun özelliğine göre ikiliklerle, beşliklerle de şiirler yazdığı olmuştur. Kimi şiirleri tek dörtlükten oluşmaktadır. Örneğin, "Çok Geç" adlı şiiri ikiliklerle yazılmıştır:

Pişman olur da bir gün dönersen bana geri
O kapılar kapalı giremezsin içeri

Çok gürledin çok estin ve çok yağdın din şimdi
Sana o duygularım tarifsiz bir kin şimdi

b). Ölçü

Kurtoğlu, şiirlerini halk yazınında "parmak hesabı" ya da "tartı" olarak da adlandırılan hece ölçüsüyle yazmıştır. En çok hece ölçüsünün 11'li kalıbını kullanmıştır. 8'li hece kalıbının kullanıldığı şiirler de hayli çoktur. 7'li hece kalıbını kullandığı birkaç şiiri vardır. Manilerinde de aynı kalıbı kullanmıştır. En az kullandığı hece kalıbı ise 14'lü hece kalıbıdır.

Aşağıda âşığın 7'li, 8'li, 11'li, 14'lü hece kalıbıyla yazdığı şiirlerden alınan birer dörtlük örnek olarak verilmiştir:

Ömrün sonu gelecek
Gözüm açık kalacak
Yarın çok geç olacak
Geleceksen gel artık

Hayalimde, düşümde sen
Kollarımda, döşümde sen
İçimde sen, dışımda sen
Senden başka kimim var ki?

Yine bu aşkta da hüsrana olursam
Ellerim koynumda mahzun kalırsam
Bir gün olur bu sevdadan ölürsem
O yârinen bir mezara koy beni

Yedi yolun çatına vardı dayandı yollar
Gele gele sonunda nelerden aşı geldik
Her günü asır gibi geçerken onca yıllar
Ömür denen şahbaza yıkıldık tuşa geldik

c). Durak

Hece ölçüsüyle yazılan şiirler, uyumu artırmak amacıyla dizeler okunurken belli yerlerinden ayrılır. Bu ayrım yerlerine “durak” ya da “durgu” denir. Durak, uyum sağlayan bir çeşit ses kesimidir. Başka bir deyişle durak, şiirdeki durma yerleridir. Sözün gidişi zorlanmadan şiiri okuyana bir nefes payı bırakılır. Duraklarda sözcükler ortalarından bölünemez. İyi bir durakta sözcük mutlaka bitirilir. Bir şiirde, bütün dizelerin durakları aynı olabileceği gibi, belli dizelerde farklı duraklar da kullanılabilir. Bir şiirin her dizesinde farklı duraklar kullanılmışsa, o şiir duraksız kabul edilir.⁴⁶

Duraklar, genellikle, 7 heceli şiirlerde (4+3, 3+4); 8 heceli şiirlerde (4+4, 5+3, 3+3+2); 11 heceli şiirlerde (6+5); 14 heceli şiirlerde ise (7+7) biçiminde söz öbeklerinden oluşur.

Kurtoğlu’nun şiirlerinde genelde durak hatası yoktur. Aşığın, ölçü konusunda verdiğimiz dörtlüklerindeki durakları şu şekilde gösterebiliriz:

Ömrün sonu / gelecek	4+3
Gözüm açık / kalacak	4+3
Yarın çok geç / olacak	4+3
Geleceksen / gel artık	4+3
Hayalimde / düşümde sen	4+4
Kollarımda / düşümde sen	4+4
İçimde sen / dışımda sen	4+4
Senden başka / kimim var ki?	4+4
Yine bu aşta da / hüsrana olursam	6+5
Ellerim koynumda / mahzun kalırsam	6+5
Bir gün olur / bu sevdadan / ölürsem	4+4+3
O yârinen / bir mezara / koy beni	4+4+3
Yedi yolun çatına / vardı dayandı yollar	7+7
Gele gele sonunda / nelerden aşı geldik	7+7
Her günü asır gibi / geçerken onca yıllar	7+7
Ömür denen şahbaza / yıkıldık tuşa geldik	7+7

Ç). Uyak

Uyak, şiirde uyumu, anlam zenginliğini sağlamak için, dizelerin başında, ortasında ya da sonunda, temel alınan belli seslerle kurulan ses benzerliği olarak tanımlanır. Yarım uyak, tam uyak, zengin uyak gibi çeşitleri vardır. Tunç uyak da bir zengin uyak çeşididir. Kurtoğlu’nda da olduğu gibi, halk ozanları genellikle yarım uyak kullanır. Ancak ozan ne kadar tam ya da zengin uyak kullanırsa şiiri de o denli güçlü olur.

⁴⁶ İbrahim Gösterir, Ezgili Kevser’in Şiiri Üzerine Bir İnceleme (Yayımlanmamış kitap), Çorum 2016, s. 30.

Kurtoğlu'nun "Durma Gel" başlıklı şiirinin aşağıdaki dördlüğünde yarım uyak vardır. Yarım uyak, dize sonundaki bir harfin yinelenmesi ile olur. Aşağıdaki dördlükte yalnızca "I" harfi benzeşmektedir.

Gözyaşlarım dağı taşı suluyo
Yaman sevdim kadir Mevla'm biliyo
Benim derdim bana az mı geliyo?
Hasretini yüreğime sarma gel

Tam uyak, dize sonunda iki harfin yinelenmesiyle oluşur. Âşığın, "Saran Olmadı" adlı şiirinin aşağıdaki dördlüğünde "ez" harfleriyle kurulmuş tam uyak vardır.

Gül sinemi ezik ezik **ezdim** de
Gün oldu ki ben bu candan **bezdim** de
Otuz sene yana yana **gezd**im de
Azmış yaralarım saran olmadı

Zengin uyak, ikiden daha çok harfin dize sonunda yan yana gelmesiyle oluşur. Kurtoğlu'nun "Unutmadık" adlı şiirinin aşağıdaki dördlüğünde zengin uyak vardır. Çünkü ikiden çok ses yinelenmektedir.

Oyun içinde bir oyun
Halka aslan, ele koyun
Üç kuruşa bile boyun
Bükenleri unutmadık

Kurtoğlu'nun şiirlerinde görülen bir uyak çeşidi de cinaslı uyaktır. Cinaslı uyak; yazılışları bir, anlamları değişik sözcüklerle yapılan uyaktır. Örneğin âşığın aşağıdaki dördlüğünde "düşüne" sözcüğü değişik anlamlarda kullanılarak cinaslı uyak yaratılmıştır:

Düşüne dur düşüne
Kimler neler düşüne?
Fakir zenginlik düşler
Ya zengin ne düşüne?

6. Şiirlerinin Yayımlandığı Yayınlar

Kurtoğlu'nun şiirleri daha çok yerel basında yayımlanmıştır. Çorum'da yayımlanan gazetelerin hemen hepsinde ozanın şiirleri yer almıştır. Kurtoğlu, şiirlerini okurlara ulaştırmada basından en iyi yararlanan ozanlardan biridir. Ozanın şiir yayımladığı gazetelerden adını belirleyebildiklerimiz şunlardır: Bakış, Çorum, Çorum Adalet, Çorum Altınışık, Çorum Dost Haber, Çorum Haber, Çorum Hakimiyet, Çorum Kent Haber, Çorum Lider, Çorum Manşet, Memleket, Merhaba, Tek Yıldız.

Âşğın, Çorum dışında yayımlanan gazetelerden Devrek Postası ile Türkiye gazetesinde de şiirleri çıkmıştır.

Yerel ya da ulusal düzeyde yayımlanıp Kurtoğlu'nun şiirlerine yer veren dergiler şunlardır: Çorum Çevre Dergisi, Çorum Kültür Sanat, Çorumlu 2000, Hâle Kültür Sanat Edebiyat Dergisi, Şehir Defteri, Tekceviz, Genç Kalem Edebiyat ve Folklor Dergisi, Vezin Kültür ve Edebiyat Dergisi.

Kurtoğlu'nun şiirlerinin yer aldığı kitaplar, seçkiler (antolojiler) şunlardır:

ÂLİM, Bekir vd., Şairler Seçkisi Şiir Antolojisi 5, Cilt 1, Sivas Şairler ve Yazarlar Derneği Yayını, Sivas 2014, s. 520-525.

ÇIRAKMAN, Hüseyin, Halkın Dili Halk Ozanları (Antoloji), Çorum Belediyesi Eğitim Kültür Sosyal İşler Müdürlüğü Yayınları, Çorum 2000, s. 90-98.

ERCAN, Abdullah; 14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 1998, s. 680-685.

GÖKBULUT, Zübeyde - Halil ÇALIŞIR, Neşet Ertaş'a Şiirler, Kırşehir Belediyesi Yayını, Kırşehir 2013, 128 s.

GÖSTERİR, İbrahim, Çorum Halk Kültüründe Gülmece, Kültür Ajans Yayınları, Ankara 2016, s. 273-275.

GÜNGÖR, Ahmet - Ahmet SAMSUNLU, Çorum Çekva Sanat Dostları Toplantıları, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, Çorum 2010, s. 129.

GÜRSEL, Mahmut Selim, Çorum 1997, Kaynak Eserler Dizisi: 4, Çorum 1997, s. 76, 300-301.

HATLAŞ, Hatice Kübra - Gökçe ÖZARSLAN, "Rıfat Kurtoğlu", Sazın ve Sözün Sultanları Yaşayan Halk Şairleri -IV, Editörler: Fatma Ahsen TURAN - Başak UYSAL, Gazi Kitabevi, Ankara 2010, s. 433-443.

KILIÇ, Seyit - Celalettin TOKMAK - Kevser DOSTAGÜLER, Türk Şairleri Antolojisi, 2. Cilt, Gürler Matbaacılık, Ankara 2013, s. 256-260.

NAZLI, Atiye, Sözden Dizeye Çorum Şiiri (Çorum Şiir Antolojisi), Çorum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayını, Çorum 2014, s. 457- 462.

TAŞLIOVA, M. Mete, Sözlü ve Yazılı Kaynaklarla Çorum Halk Şiiri Antolojisi, Çorum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları, Çorum 2008, s. 363-368.

Kurtoğlu, Genel Ağ üzerinden şiir paylaşılan kimi sitelerde, sosyal medya ortamlarında da şiirlerini yayınlamaktadır.

7. İşlediği Konular

Divan şairleri daha çok aşk, kadın, şarap gibi sınırlı konuları işlemişlerdir. Buna karşılık âşıkların işlediği konular, hem toplumsal konuları işleyerek halkın sorunlarını dile getirmeleri, halkın duygularının, düşüncelerinin sözcülüğünü yapmaları bakımından hem de değişik bireysel konuları işlemeleri bakımından daha geniştir. Bir bakıma halk şiirinin konuları sınırsızdır. Hemen her konu üzerine şiir yazılabilir. Bununla birlikte halk şiirinde işlenen genel konular aşk, özlem (ayrılık, gurbet), yoksulluk, yiğitlik, ölüm, toplum sorunları, zamandan yakınma, doğa sevgisi ya da doğa olayları, din, tasavvuf biçiminde sınıflandırılabilir.

Kurtoğlu, bu konu çokluğu karşısında şiirine konu bulma sıkıntısı çekmemiştir. İçinde yettiği ortamdan, yaşadığı koşullardan esinlendiği konuları işlemiştir. Kaderciliği, yoksulluğu, hüznü, ayrılığı, özlemi, barışı, kardeşliği, doğayı, geçmişin yiten değerlerini, köyü, köylülüğü, köy yaşamını, çocukluk günlerini, en çok da aşkı, sevgiyi, sevdâyı dile getirmiştir.⁴⁷

Âşık şiirinde en çok işlenen konu aşktır. Gelenek içinde yer alıp da aşk (sevi) şiiri yazmayan ozan yok gibidir. İlk kitabında yokluktan, yoksulluktan, işsizlikten yakınan Âşık Kurtoğlu'nun sonraki yapıtları incelendiğinde, Karacaoğlan geleneğinin izinden giderek ağırlıklı olarak aşk şiiri yazdığı görülmektedir.⁴⁸ Bir şiirinde sevgiliye duyduğu aşkın yüceliğini şu dizeleriyle anlatmaktadır:

Ben seni Mecnun'ca divane sevdim
On değil, yüz değil, bin sene sevdim
Nefsane sevmedim, efsane sevdim
İçimde umudum olmadan Ayşe'm!

Kurtoğlu'nun aşk konulu pek çok şiirinde; sıkıntılı, acılı, sitemkâr bir ruh hali vardır.⁴⁹ Sürekli bir arayış içinde gördüğümüz ozanın şiirlerine aradığını bulamamışlığın, sevmiş de alamamışlığın hüznü sızmıştır.⁵⁰

Kes dertli başımı gücüme gitmez
Gökten ne yağar da yer kabul etmez
Sevdiğim bu sevda burada bitmez
Korkarım mahşere kalacak diye

Her yiğidin gönlünde bir aslan, her âşığın gönlünde bir güzel yatar. Platonik aşklar da yaşadığını bildiğimiz Kurtoğlu'nun gönlünü titreten güzel-ler kimdir, kimlerdir bilemeyiz. O da başka âşıklar gibi, gönlüne söz dinlete-

⁴⁷ Muzaffer Gündoğar, "Âşık Rifat Kurtoğlu ve Gönül Dilim", Gönül Dilim, 2. Baskı, 1995, s. 7.

⁴⁸ İbrahim Gösterir, "Bir Ozan, Bir Kitap", Çorum Sıla 19, 4 Şubat 2011, s. 4.

⁴⁹ Yakar, Agy., s. 56.

⁵⁰ İbrahim Gösterir, Agm., s. 4.

memiş, gönlünün sevdiği, gözünün gördüğü güzellere şiir yazmıştır. Sıkça gönlünden söz etmesinin nedeni de budur. Kendisi de bu konuda sık sık “Leyla’sı olmayanın Mevla’sı olmaz.” der.

Kurtoğlu’nun “Gönül Dilim” adlı kitabı üzerine bir değerlendirme yazısı yazan Çorumlu araştırmacı, yazar Abdulkadir Ozulu, onun gönül sözcüğünü kullanmadaki ısrarını, “Bu gönül bu âşıkta durdukça çok gönül şiiri yazacağına benziyor.” biçiminde değerlendirmiş, kitaba ikinci bir ad vermek gerekirse “Gönül Şiirleri” denebileceğini belirtmiştir.⁵¹

Kurtoğlu, gönül şiirlerinde bir yandan kendisiyle, gönlüyle dertleşirken, bir yandan da başkalarının gönlünden geçenlere tercümanlık etmektedir:

Deli gönül lafa söze gitmezsin
Akıla baş eğdiğini görmedim
Bin nasihat etsem birin tutmazsın
Nasihate değdiğini görmedim

Burada şunu da önemle vurgulamak gerekir. Kurtoğlu’nda aşk, divan ozanlarındaki gibi yalnızca güzele duyulan bir aşk değildir. Onda doğa aşkı, Tanrı aşkı gibi aşkın başka yönelimlerini de bulmak mümkündür.

Özlem, aşktan sonra en çok işlenen yakıcı konulardan biridir. İster geçim kaygısıyla olsun, ister başka nedenlerle sılasından ayrılan ozan, geride bıraktığı sevgilisine, yurdunun güzellerine, ana babasına, yakınlarına, dostlarına özlem duyar. Karacaoğlu’nın söylediği gibi, ana babanın acı sözleri bal, sılanın karaçalısı gül olur, burnunda tüter. Kendi deyimiyle, eşikten ötesi gurbettir onun için. Sevgiliden ötesi gurbettir. Bir şiirinde bunu;

Yurda sıla demek hata
Seyyah oldum kıta kıta
Gurbet eldir senden öte
Diyar diyar sürdür beni

dörtlüğüyle dile getirmiştir.

Her ne kadar dayanılmaz acılar verse de gurbet, âşığın gıdasıdır. En içli şiirlerini bu gıdayla beslenerek yazar. Çoğu kez kavuşmaya aradaki dağların engel olduğunu düşünür. Aradan çekilmesi için dağlara seslenir, Kurtoğlu’nun yaptığı gibi...

Yâr gurbet elinde ben sıladayım
Yol verin geçeyim bükülün dağlar
Ölüp kurtulmadım bir çiledeyim
Çekilin aradan çekilin dağlar

⁵¹ Abdulkadir Ozulu, “Gönül Dilim Üstüne”, Gönül Dilim, 2. Baskı, 1995, s. 10.

Ayrılığı ölümden ağır bulan ozan için dayanılmaz bir duygudur özlem. Işımayan gecenin, bitmeyen günün ezinci içinde yiyip bitirir özleyeni. Özlem, salt gurbete çıkmaktan kaynaklanan bir duygu değildir. Uzakta olana, yakında olup da ulaşılamayana da duyulur. Bu ayrılığa dayanamayan ozan, bir an önce kavuşmak umuduyla uzaktaki sevgiliye seslenir:

Ahu gözlüm haberimi alınca
Gine boynum buruk buruk burma gel
Halım yaman başındaki halınca
İki elin kanda olsa durma gel

Beklemekten yüreğindeki sabır dağları erir ozanın, içindeki sabır taşı çatlar. Böyle de olsa beklemekten usanmaz ozan. Özlem duygusu kora dönüştüğünde umutla yeniden seslenir sevgiliye:

Sen olmadan hâlim bir bilsen nice
Hasretim, hicranım dağlardan yüce
Bekleme sabahı hemen bu gece
Kanatlan sevgilim uçar gibi gel

Eskiden beri ozanlar hep zamanın bozulduğundan yakınmışlar; gönüllerince bir ömür süremedikleri için yaşadıkları zamanı, çevrelerini kınamışlardır. Başlıca yakınma konusu dünyanın gidişinin bozulması, dönemin eskisi gibi iyi olmamasıdır.⁵² Aslında ozanların kastettiği kişilerin, toplumun bozulmasıdır. İnsanı insan yapan erdemlerin yerini çıkarıcılığın, açgözlülüğün, bencilliğin, dönecliğin aldığı toplumu, toplumsal düzeni kıyasıya eleştirir ozan. Âşık Hüseyin Çırakman'ın dediği gibi "halkın gören gözü, işiten kulağı, söyleyen dili" olan halk ozanı, bu bozuklukları görmezden gelemmez. Âşık Kurtoglu da hırsızlığın, arsızlığın, vicdansızlığın, her türlü utanmazlığın alıp yürüdüğü bir çağın ozanı olarak acı acı yakınmıştır bunlardan:

Adını anan yok edep hayânın
Okkası kaç para sütün, mayanın?
Vidân pazarında şirkin, rıyanın
Pek rağbet gördüğü zamana kaldık

Fitneden fesattan geri durmayız
İyiye güzele kafa yormayız
Nefsimizden ötesini görmeyiz
Dürüstlüğün suç olduğu gündeyiz

Kurtoglu, bir yandan zamandan yakınırken, bir yandan da acılarla, çilelerle, yoksullukla, her türlü yoksunlukla örülü geçmişine özlem duyuyor. Sanki geçmişi bugünüden iyiymiş gibi, "Nerde o günler ah nerde!" diyerek yeriniyor. Toplumu bir arada tutan değerlerin içinin boşaltılmasını, öteden

⁵² Erman Artun, Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı, Kitabevi, İstanbul 2005, s. 159.

beri yürütülen sinsi politikalarla toplumun ayrıştırılmasını, bireyin toplumdan soyutlanarak yalnızlaştırılmasını; sevgiye, saygıya dayanan ilişki bağlarının kopmaya başlamasını, dahası insanlık duygularının aşınmasını uygarlığın gelişimine bağlıyor.

Medeniyet ne getirdi?
Sevgi saygıyı bitirdi
İnsanlığı da götürdü
Nerde o günler ah nerede!

Yalnızca yakınmak neye yarar? Olanı görüp olması gerekeni de göstermek gerekir insanlara. Bu gereklilik, halk ozanını öğretici şiirler yazmaya yöneltir. Erdemli insanların toplumunu yeniden kurmak için öğretici yanını öne çıkarıp topluma iyiyi, güzeli, doğruyu göstermeye çalışır. Bunu yaparken de gücünü yasalardan, oturduğu makamlardan değil, toplum üzerindeki etkisinden, sanat yeteneğinden alır. İyiye, güzele, doğruya yönelmeleri için insanlara öğütler verir. Bu nedenle bu tür şiirlere “öğütleme” adı verilir.

Bozulan toplumun bir bireyi olan ozan, çoğu zaman öğüt vermeye kendisinden başlar. İnsan önce kendisini düzeltip daha sonra da başkalarına örnek olmalıdır. Kurtoğlu da böyle yapıyor. Kendisini bozulan insandan ayrı tutmuyor. Aynayı özüne tutup yaşanmışlıklardan çıkardığı derslerle önce kendisini eleştiriyor. İlk öğüdü de kendisine veriyor:

Dost dediğin dar zamanda bell’olur
İyi günde dost olandan kaç gönül
Muhannetle dert tasa mı hallolur?
Var halını hâl ehline aç gönül

Sen sen ol da kulda kusur gözetme
Cahilinen sohbet etme, söz etme
Namert sofrasına elin uzatma
Mert elinden tas tas ağı *iç gönül*

Sonra en yakınından, oğlundan başlayıp, “Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla.” misali topluma sesleniyor:

Ey oğul insanlar suratın asmaz
Tevazuya kafa yoranlardan ol
Yerdeki yüze de kimseler basmaz
Yüzünü yerlere sürenlerden ol

Sonu ölüm olsa doğrudan şaşma
Mecliste arif ol haddini aşma
Aman ha benliğe, gurura düşme
Tevazu sahibi yarenlerden ol

Kulun kalbi günde kırk kez yoklanır
Kibirden ıraklar Yunur paklanır
Yiğit gölgesinde yiğit saklanır
Düşküne kol kanat gerenlerden ol

Görüldüğü gibi; toplumsal, kültürel değerleri şiirlerine sindirerek işleyen ozan, yaşama ilişkin çıkardığı dersleri öğüt biçiminde aktarmaya çalışıyor. Bir yandan uzak durulması gereken insan tipleri konusunda uyarırken, bir yandan da iyi insan olmak için hangi niteliklere sahip olunması gerektiğini açıklıyor.

Âşık şiirinin ana konularından biri de doğadır. Doğal varlıklar, doğanın güzellikleri âşık şiirinde bolca karşımıza çıkar. Bu doğa; ağacıyla, çiçeğiyle, hayvanıyla; ovası, dağı, akarsuyuyla elle tutulan, gözle görülen bir doğadır. Divan şiirinin soyut doğası gibi ölü değil, diridir. Âşık, sevgilisinden ayrı düşmesinden araya giren dağları sorumlu tutar. Bir yandan da içini dağlara döker. Sevgilisinin güzelliğini betimlerken doğada gördüğü güzelliklerden yararlanır. Sevgilisinin boyunu serviye, gözlerini ceylanın gözlerine benzetir. Sevgilinin yanağı gül, saçı sümbül, dili bülbüldür. Âşık, keklik sekişli sevgilisinin haberini turnadan, kokusunu sabah yelinden (bad-ı sabadan) alır.

Kurtoğlu da sevgilisini betimlerken doğadan, doğadaki güzelliklerden yararlanıyor:

Ceylan gözlü, kor bakışlı
Gerdanı tavus nakışlı
Burcu burcu gül kokuşlu
Ağar gönlüme, gönlüme

Ozanların çokça işlediği konulardan biri de yiğitliktir. Eski çağlardan beri yiğitlik, kahramanlık bir erdem sayılarak övülmüştür. Yiğitlik en çok koçaklama, varsağı, destan adı verilen şiirlerde işlenen bir konudur. Yiğitleme ya da koçaklama yazmakta amaç bir kişiyi, orduyu ya da toplumu yücelterek, kutsayarak coşturmak, yüreklendirmektir. Aynı zamanda o ruhu, bilinci, değeri yeni kuşaklara aşılacak, aktarmaktır. Yiğitlik, kahramanlık konularının daha çok asker kökenli ya da köy kökenli ozanlarca işlendiği görülmektedir.⁵³ Köy kökenli bir ozan olan Kurtoğlu da bu konuyu işleyen ozanlardan biridir. “Gideriz” adlı şiirinde bir bireyi olmaktan gurur duyduğu Türk ulusunu yüceltmekte, onun yiğitliğini övmektedir:

Askerlikte yoktur asla dengimiz
Dünya bilir yaman olur cengimiz
Olmasa da tüfeğimiz tankımız
Kazma kürek yola düşer gideriz

⁵³ Artun, Agy, s. 178.

Vatan demek namus demek ar demek
 Ana baba bacı kardeş yâr demek
 Halay demek horon demek bar demek
 Davullu zurnalı coşar gideriz

Olmaz asla bizde yılmak yorulmak
 Muradımız bir ölüp bin dirilmek
 Bir sevdadır al bayrağa sarılmak
 Yediden yetmişe koşar gideriz

Böyle yoğrulmuş bizim mayamız
 Ebediyen hür yaşamak gayemiz
 Şehitliktir mertebemiz payemiz
 Göz kırpmadan üçer beşer gideriz

Halk yazınında kişilere, hayvanlara, eşyalara, olaylara yönelik olarak yazılmış alkış ya da kargış içeren şiirlerin sayısı da az değildir.

Alkışlar, iyi dilekleri içeren kalıplaşmış sözlerdir. Genellikle görülen bir iyiliğe karşılık söylenir. Karşıdaki kişi güzel, hayırlı sözlerle kutlanır, hakkında iyi dileklerde bulunulur. Bugün yaygın kullanımıyla “dua” olarak bilinen bu sözün, eski Türkçedeki karşılığı “alkış” idi.⁵⁴

Kurtoğlu’nun şu dizelerinde toplumun geneline yönelik söylenmiş alkış örnekleri vardır:

Kadir Mevla’m çoktan azdan etmesin
 Aştan eşten, oğlan kızdan etmesin
 Tutar elden, görür gözden etmesin
 Zora düştük, zara düştük bu sene

Kargışlar ise umarsız kalan, acı çeken, kötülük gören insanların rahatlamak, yatışmak amacıyla söylediği, kötü dilekleri, düşünceleri içeren kalıplaşmış sözlerdir. Kargış yerine günümüzde daha çok “beddua” sözcüğü kullanılır. Kargış, kısaca kötü dilek olarak nitelenebilir. Anadolu’da kullanılan ah, bedat, ilenç, inkisar, karış, lanet sözleri de aynı anlamdadır.⁵⁵

Kurtoğlu’nun aşağıdaki dörtlükleri, onun kargışları şiirde kullanma ustalığına örnek olarak verilebilir:

İyi günün benden gördüğün olsun
 Sevilme sarılma sardığım olsun
 Dertlerin içinde kördüğüm olsun
 Ciğerinin başı söküle hayın

⁵⁴ Doğan Kaya, *Türk Halk Edebiyatı Kavramları ve Terimleri Sözlüğü*, 3. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara 2014, s. 282.

⁵⁵ Kaya, Agy., s. 161-162.

Akılsız başını çal taştan taş
 Kursağın doymasın ekmeğe aş
 Yılan gibi bağrın yerlerde yaş
 Aman ölme yitme sürün vicdansız

Din ile tasavvuf, ozanların inançlarına, görüşlerine, düşüncelerine kaynaklık eden birbiriyle ilgili iki konudur. Ozanlar, bu konular üzerine yazdıkları şiirlerde bağlı oldukları inançları anlatırlar. Ancak anlatımlarında biçimsel din anlayışına karşı çıktıkları görülür. Örneğin, Tanrı'ya yaklaşımlarında başkalarının dile getirdiği kahredici, korkutucu, asık yüzlü bir Tanrı algısı yoktur. Onun yerine sevecen, gülümseyen, can veren, temel gücü diriltme olan, yardımsever bir Tanrı vardır.⁵⁶ Başka bir deyişle âşık şiirinde Tanrı korkusu, yerini Tanrı sevgisine bırakmaktadır.

Âşık şiirinde dinin temel değerlerinin, ilkelerinin algılanışında da bir başkalık vardır. Biçimselliğe, ikiyüzlülüğe, kaba sofuluğa karşı çıkılan bu şiirlerde dini değerler, halka halkın anlayabileceği yalınlıkta anlatılır. Ağdalı sözlere, süslü anlatımlara yer vermeden kişioğlunun iyiye, güzele, doğruya yönelmesi, kâmil insan olması amaçlanır. Âşık Kurtoğlu'nun oruç konusundaki yaklaşımında olduğu gibi...

Ey Hakk'a yönelen canlar cananlar
 Elimizle tutmak gerek orucu
 Yiyip içmemeyi oruç sananlar
 Dilimizle tutmak gerek orucu

Hakiki mümine yakışmaz kin küs
 Ulvice olmalı insanda her his
 Zincire vurulup o azgın nefis
 Belimizle tutmak gerek orucu

Tasavvuf alanında âşıkların üzerinde en çok durduğu konulardan biri de bu dünyanın geçiciliğidir. Kalıcı (baki) olan öteki dünyadır. Dünya, kişioğlunun öteki dünyaya (ahirete) hazırlandığı bir sınav yeridir. Onun için insan, dünya malına önem vermemeli, burada öteki dünyaya götüreceği azığı hazırlamaya bakmalıdır. Dünyanın geçiciliğini bilerek yaşamalıdır. Kurtoğlu'nun bakış açısıyla da bu dünyadaki her şey boştur, boşadır:

Şu dünyayı önemseme
 Hepsi boşa, hepsi boşa
 Benim deyip benimseme
 Hepsi boşa, hepsi boşa

Evir çevir, eğ bük, kıvrat
Çalın çırpın, kazan devret
Bacı kardeş, evlat avrat
Hepsi boşa, hepsi boşa

İster sür geç, ister sor geç
Adı ömür derler gör geç
Gelen gider burdan er geç
Hepsi boşa, hepsi boşa

Hani nerde ben diyenler?
Gözyaşıyla yüz yuyanlar
Bir ekmek yer çok yiyenler
Hepsi boşa, hepsi boşa

Ün emanet şan emanet
Saat dakika gün emanet
Taşıdığın can emanet
Hepsi boşa, hepsi boşa

Dünya kalsa kadim başa
Kim almaz ki üçe beşe?
Burda ne yaşarsan yaşa
Hepsi boşa, hepsi boşa

Kurtoğlu'yum şaşar beşer
Hamlar yeter çiğler pişer
Çok yaşayan asır yaşar
Hepsi boşa, hepsi boşa

Daha çok sevi (aşk) şiirleri yazdığını belirttiğimiz âşık, yeri geldikçe toplumdaki aksaklıkları, düzendeki bozuklukları, yöneticilerin yanlış tutumlarını da dile getirmekten geri durmamıştır. Bu konularda yazdığı taşlamalarda, sevi şiirlerinde gördüğümüz lirizm yerini gerçekçiliğe bırakmaktadır. Âşık, kimi yerde çözülen toplumun, bozulan düzenin, yozlaşan siyasetçinin yerine feleği koyarak ezilmişliğinin hıncını ondan çıkarmaya çalışmış, kimi şiirlerinde yolsuzlukların toplumsal yaşamdaki etkilerini taşlama konusu yapmıştır. Etik değerlerden uzaklaşan kişiler de ozanın yergilerinden nasibini fazlasıyla almıştır. Kurtoğlu, yeri geldiğinde sevgiliyi, hatta kendini taşlamaktan, sorgulamaktan bile çekinmemiştir. İşte, âşığın erdemsiz insanlara çatan “Var mı?” adlı taşlamasından birkaç dörtlük:

Adam yokluğunda adam olanlar
Sizin hiç arkanız, önünüz var mı?
Ülkemde meydana bomboş bulanlar
Sizin hiç çizginiz, yönünüz var mı?

Hepinizi kuzu kuzu dinledik
Senelerdir inim inim inledik
Artık biz de şunu iyi anladık
Biz gibi aç sefil gününüz var mı?

Bileniniz yok ya sapı, samanı
Duyamazsınız ahı, vahı, amanı
Çıkıp geldiğinde hesap zamanı
Gidip tüneyecek pininiz var mı?

Onca yaptığınız düzenle hile
Sizleri güldürür, bizlere çile
Erkekçe söyleyin bilelim hele!
Yoksa bu millete kininiz var mı?

8. Dil, Anlatım Özellikleri

Şiir, dile dayanan bir yaratıdır. Gücünü, dilin sınırsız olanaklarından, ozanların dili kullanmadaki ustalıklarından alır.⁵⁷ Böyle olunca da ozanı bir dil işçisi saymak gerekir. Bir ozan, şiir yazdığı dilin inceliklerini, olanaklarını ne denli iyi bilirse dili kullanmada da o ölçüde başarılı olur. Öte yandan, ozanın genel kültürü, aldığı eğitimin düzeyi, niteliği dili kullanmadaki yetkinliğini etkiler. Kullanılan dilin yalınlığı, anlaşılabilirliği açısından ozanın seslendiği kitle de önemlidir. Halk ozanları düşüncelerini, duygularını halk arasında yaymak isterler. Şiirlerinde halkın anlayacağı yalın bir dil kullanmaları bundan kaynaklanır.

Kurtoğlu da bir halk ozanı olarak, özenle seçtiği sözcükler yoluyla halka, halkın diliyle seslenmektedir. Bu nedenle her kesimden insanın kolayca anlayabileceği yalın, akıcı, anlaşılır bir dili vardır. Onun kurguladığı bu sağlam şiir dili, âşığın şiire güç katan öğeleri okuyarak ya da başka ozanların şiirlerinden gözlemleyerek öğrenip içselleştirdiğini göstermektedir. Dolayısıyla onun şiirinde halk dilinden, halk kültüründen alınmış, şiiri kuruluştan, yavanlıktan kurtaracak pek çok öge vardır. Halk dilindeki deyimlerden, atasözlerinden yararlanması; özgün, canlı imgeler yaratması, sanatlı söyleyişlere yönelmesi, zengin mecazlara yer vermesi, onun Türkçenin gizlerine ulaşmak için söz işçiliğinde epey ter döktüğünü göstermektedir.

Yazdığı tüm şiirlere yeniden dönüp değişiklikler yapması, şiirlerine daha uygun sözcükler, daha güzel dizeler yerleştirmesi hem sanatına duyduğu saygının hem de kendini aşma çabasının ürünüdür.

Kısacası Kurtoğlu, şiir dilini iyi bilen bir dil emekçisidir. Onun “Gönül Dilim” adlı yapıtını değerlendiren Abdulkadir Ozulu, Kurtoğlu’nu “*gönül şiirlerinde daha âşık, göz şiirlerinde daha şair*” bulduğunu belirtmektedir. Ozanın dili konusunda ise, “Türkçenin başlı başına bir şiir dili olduğuna inanmayan-

⁵⁷ Doğan Aksan, *Halk Şiirimizin Gücü*, Bilgi Yayınevi, 2. Basım, Ankara 2005, s. 11.

lar varsa Gönül Dilim'i okusunlar. Halk dilinin, konuşulan Türkçenin şiirlenişini sergilemiş." diyerek ozanın dil işçiliğini övmektedir.⁵⁸

Kurtoğlu, şiirlerinde en çok "gönül" sözcüğünü kullanıyor. Gönülüne söz geçiremediğinden yakınıyor. İkinci sırada yoğun olarak kullandığı sözcük ise gözdür. En çok sevgilinin gözlerinden etkileniyor.

Ölçünlü (standart) Türkçeyi kullanmada usta olan ozanın, yöresel dili de çok iyi bildiği Çorum ağzının özelliklerini yansıttığı şiirlerinden anlaşılmaktadır. Özellikle köyünü, köylüsünü anlattığı şiirlerde Kurtoğlu yöresel dile yönelmektedir. "Sor Çorumludur" şiiri, Çorum yöresinde kullanılan sözcüklerin anlamlarının verildiği bir "sözlük destan" niteliğindedir. Son dönemde yazdığı şiirlerden biri olan "O Gız Bize Yaramaz" adlı şiirinden alınan aşağıdaki dördlük, ozanın yerel söyleyişler konusundaki başarısını göstermek için yeterlidir:

Garı gısmı sever erin safını
Mecazına gore çalar defini
Haçca vetsiz, ölçüp tartmaz lafını
Huyu batasica hırlı duramaz
Aman oğul o gız bize yaramaz

a). Sanatlı Söyleyişler

Şiir bir sanattır. Üstelik sanatların en gücüdür. Şiir, aynı zamanda sanatlı söyleyiştir. Ozanlar şiirlerinin gücünü artırmak için edebi sanatlardan yararlanırlar. Halk şiirinde kullanılan bir yığın sanat vardır. Sözle, mecazla, anlamla ilgili bu sanatların bir bölümünü Âşık Kurtoğlu da şiirlerinde kullanmıştır. Âşığın şiirlerinde göze çarpan, sıkça kullanılan edebi sanatlar şunlardır:

Abartma, bir varlığı, olayı ya da düşünceyi olduğundan daha büyük ya da küçük gösterme sanatıdır. Bütünüyle abartmaya dayalı şiirlere "yalanlama" denir. Aşağıdaki dördlüğünde Kurtoğlu, "bin sene sevdim" diyerek abartma sanatı yapmıştır.

Ben seni Mecnun'ca divane sevdim
On değil, yüz değil, bin sene sevdim
Nefsane sevmedim, efsane sevdim
İçimde umudum olmadan Ayşe'm!

Anıştırma (telmih), bilinen bir olayı, kişiyi, nükteyi, fıkrayı, atasözünü dolaylı biçimde anlatıma güç kazandırmak amacıyla kullanma sanatıdır. Başka bir deyişle, herkesçe bilinen geçmişteki bir olayı, söylenceyi çağrıştırmak, anımsatma durumudur. Kurtoğlu, şiirlerinin anlatım gücünü artırmak, şiirlerine canlılık, akıcılık kazandırmak için en çok bu sanata başvurmuştur. En çok da Kerem ile Aslı adlarını kullanarak ünlü halk hikâyesi Kerem ile As-

⁵⁸ Abdulkadir Ozulu, "Gönül Dilim Üstüne", Gönül Dilim, 2. Baskı, 1995, s. 10.

İl'yi anımsatmıştır. Sonra sırayla Leyla ile Mecnun, Ferhat ile Şirin hikâyeleri; Yusuf, Eyüp, Süleyman kıssaları; halk arasında sıkça kullanılan kimi atasözleri, deyimler anıştırılmıştır. Aşağıdaki dörtlüklerde sözü edilen hikâyelerden ikisi ile kıssalardan ikisine yer verilmiştir:

*Ferhat gibi dağları mı aşayım?
Mecnun gibi çöllere mi düşeyim?
Söyle, bu dert ile nasıl yaşayım?
Gül yüzünü göremeden sevdiğim*

*Ferhat dağları devirdi
Yusuf da Mısır'a vardı
Eyüp sabır ile erdi
Gönül sabreyle sabreyle*

Halk şiirinde en sık kullanılan sanatlardan biri de benzetmedir. Aralarında değişik yönlerden benzerlik bulunan iki şeyden güçsüz olanı, nitelikçe daha üstün olana (güçlü olana) benzetme sanatıdır. Benzetme, olayı ya da nesneyi okuyanın, dinleyenin gözünde daha iyi canlandırmaya yarar. Yalnız, ozanların yaptığı benzetmeler sıradan benzetmeler değildir. Ozanlar şiirlerinin anlatımına, canlandırma gücüne katkıda bulunacak değişik, kendine özgü, kimi zaman şaşırtıcı, duyulmadık benzetmeler yaparlar. Bu benzetmeler aynı zamanda bir anlam olayı yaratır, bir söz sanatı oluştururlar.⁵⁹ Benzetme sanatı, hemen her ozanın şiirinde vardır. Kurtoğlu aşağıdaki dörtlüklerin ilkinde kendisini içi çürüdüğü için dallarını taşıyamayan bir çınar ağacına benzetiyor. İkinci dörtlükte ise utanma bilmeyen kimselerin kaburgalarını kazma sapına benzeterek onları kabalaştırıyor:

*Karşılıksız çıktı umut çeklerim
Ömrümü tüketir gönül yüklerim
Dallarımı taşımıyor köklerim
İçi gitmiş ulu çınar gibiyim*

*Ar hayâ bilmezi koyma kapına
İyâleri *benzer kazma sapına*
Kanlı düşman olur soyun sopuna
El âlem içinde yüzünden eder*

Bilinen bir gerçeği, bir noktaya dayanarak bilmiyormuş gibi söyleme sanatı, bilmezlenme (tecahül-i arif) sanatıdır. Âşık, aşağıdaki dörtlüğünün ilk dizesinde güzel şiir yazıp, iyi saz çalmasına karşın bunlardan anlamadığını söyleyip bu konuların cahiliymiş gibi davranarak bilmezlenme sanatı yapıyor:

⁵⁹ Aksan, Agy., s. 137.

*Kurtoğlu'm anlamam sazdan şiirden
Koşarım hayıra kaçarım şerden
Karac'oğlanların kaldığı yerden
Aşka gönül yoruşumu sorma heç*

Bir sözcüğü kendi anlamı dışında kullanarak, bir şeyi benzediği başka şeylerin adıyla anmaya eğretilme (istiare) denir. Kurtoğlu'nun aşağıdaki dize-lerinde olumsuz nitelikli kişiler çakala benzetilerek istiare sanatı yapılmıştır:

*Koparan doldurdu ipi yuları
Yapa boza gittiği yok ileri
Ne deyim, söyleyim daha neleri?
Çakalları dış biliyor Çorum'un*

Karşıtlık (tezat), anlamı güçlendirmek için karşıt kavramların bir arada kullanılmasıdır. Karşıt kavramlardan biri gerçek, öteki mecaz anlamda kullanılır. Kurtoğlu, "Arıyom Leyla" adlı şiirinin "Buz soğutmaz yüreğimin narını" dizesinde "buz" sözcüğü ile "ateş" anlamına gelen "nar" sözcüğünün karşıtlığından yararlanarak sanatlı bir söyleyişte bulunmuştur. Burada buz gerçek anlamıyla, nar ise mecaz (değişmece) anlamıyla kullanılmıştır.

*Buz soğutmaz yüreğimin narını
Sen olmadan can yadırgar yerini
Burda sağ selamet bi haberini
Gelenden geçenden soruyom Leyla*

Kişileştirme (teşhis), insan dışındaki varlıklara ya da kavramlara insan kişiliği kazandırma sanatıdır. Âşık aşağıdaki dördtlüğün ilk dizesinde insana özgü bir davranış olan küs tutmayı, soyut bir kavram olan sensizlik kavramına yükleyerek onu kişileştiriyor:

*Yasımı sen değil, sensizlik tutsun
Gün hayalle doğsun, ay düşle batsın
Boş ver beni gülüm, kader de gitsin
Her şeyi kafana takıp ağlama*

Sesteşlik (cinas), yazılışları özdeş, anlamları değişik sözleri bir arada kullanma sanatıdır. Cinaslı sözcükler daha çok manilerde kullanılır. Kurtoğlu, hem manilerinde hem öteki şiirlerinde yer yer sesteş sözcükleri kullanarak sanat yapmıştır. Aşağıdaki dördlükte "yaralı" sözcüğü değişik anlamlarda kullanılarak cinas sanatı yapılmıştır.

*Yaralı da deli gönül yaralı
Ferhat gibi dağı taşı yaralı
Giyedursun yâr yeşili yâr alı
Bir vefasız yâra düştük bu sene*

Bir dizede iki ya da daha çok kavramdan söz ettikten sonra, sonraki dizede bu kavramlarla ilgili açıklama yapma sanatına sıralı açıklama (leff ü neşr) denir. Âşık, aşağıdaki dizelerinde bağrının dumansız, külsüz kavrulmasını bir sonraki dizede vefasız sevgilinin kendisini cayır cayır yakıp gitmesi ile açıklıyor:

Hasretinle kaldım vatansız elsiz
Viran gönül bağım bülbülsüz gülsüz
Bağrım kavruluyor dumansız külsüz
Cayır cayır yakıp gittin vefasız

Soru sorma (istifham), anlatımı daha etkili kılmak için yanıt alma amacı gütmeyen soru sormaktır. Amaç soru sormak değil, ilgiyi canlı tutmaktır. Kurtoğlu “Pınar” adlı şiirinde, bir insan gibi düşündüğü pınara art arda sorular sorarak daha etkili bir anlatım sağlamaya çalışıyor:

Suyun şu ellerde en güzel suydü
Seni bu hâllere kim, nasıl koydu?
Gelenden geçenden nazar mı değdi?
Çağıl çağıl çağlayışın nerede?
Şimdi mahzun boynun buruk burada

Anlamca birbirine uygun, birbiriyle ilişkili sözcüklerin bir arada kullanılması ile uygunluk (tenasüp) sanatı yapılır. Kurtoğlu’nun aşağıdaki dörtlüğünün son dizesinde birbiriyle ilgili *ateş*, *kül* sözcükleri bir arada kullanılarak uygunluk sanatı yapılmıştır.

Kurtoğlu’yum her dem adın anarım
Divaneyim umutsuzca dönerim
Sevdan ile için için yanarım
Ateş sensin bana, kül sensin bana

Kurtoğlu’nun çok kullandığı sanatlardan biri de iğneleme (tariz) sanatıdır. İğneleme, söylenen sözün gerçek ya da mecaz anlamı dışında tam tersini anlatma sanatıdır. Bir başka deyişle, birini küçük düşürmek onunla alay etmek ya da iğnelemek için sözün tersini söyleyerek amacı belirtmedir. Kurtoğlu, pek çok şiirinde bireysel, toplumsal bozuklukları iğneleme yöntemiyle anlatıyor. Örneğin, Hâller Üstüne adlı şiirinde;

Bir lokma bir hırka yaşarken fakir
Sinekler üşüşmüş ballar üstüne

dizeleriyle kimi insanların varsıllığının kaynağının alın teri olmadığını iğneleme yaparak anlatıyor.

Bu edebi sanatlar, daha çok Divan Edebiyatı'nda kullanılmış olsa da halk şiirimizde de bu sanatların birçoğuna oldukça sık olarak yer verilmesi şiir dilinin, halk yazınının doğası gereğidir.

b). İmgeler

Ozanlar, şiirlerinin etkileyici, kalıcı, başarılı olmasını sağlamak için sık sık özgün imgeler oluşturma yoluna giderler. Şiir dili üzerine çalışmalarıyla tanınan Doğan Aksan'a göre imgeler, ozanın duygu, düşünce dünyasının ürünü olarak ortaya çıkarlar. Şiirin yapı taşıdır. Bu nedenle imgesiz şiir olmaz. İmge, ozanın gözlemlediği, algıladığı olayları, durumları kendi zihninin süzgecinden geçirerek oluşturup şiire aktardığı tasarımlar ya da izlenimler olarak tanımlanabilir.⁶⁰

İmge kullanmada ölçüyü kaçırıp şiiri bir imge mezarlığına dönüştürmek, şiirin anlaşılmasını güçleştireceği için doğru değildir. Oldukça geniş bir imge dağarcığı olan Âşık Kurtoğlu'nun bu bilinçle davranarak imge kullanmada aşırıya kaçmadığını görüyoruz. Şiirlerinde, “*Sensiz geceleri senli düşlere / Beleyip yatırdım dünler içinde*”, “*Vuslat vuran saatlerin ardından/ Umudu nöbete dikip ağlama*”, “*Aktıkça âdemin kanı gözyaşı / İçime cehennem düşer Reyhanî*”, “*Hiç değil ayrılık vakti bir sarıl / İsterse kolların yılandan olsun*”, “*Gönlümün gönlü yok asla geçmeye / Umutlardan kanat taksam uçmaya*”, “*Güller yase-menler orda konaklar / Mevsimler nurunla yunuyor Hacer*”, “*Yanık türkülerin doğum sancısı / Âşığa püsküllü bela geceler*”, “*Ah bu dile düğüm atar heceler/ Hesaplardan hesap sorar geceler*” diyen ozan, aşağıdaki dörtlüklerinde de özgün imgeler yaratmıştır:

*Düşler sürgün oldu gönül köyünden
Hayal katarlarım çıkık rayından
Zalim Aslı olsa keşiş soyundan
O benim gönlümün maralı dağlar*

*Yollarıma dün yıldızlar serip de
Yıkılınca ilk sırtımdan vurup da
Çıkar için dondan dona girip de
Riyakârlar el atmasın salıma*

c). Alışılmadık Bağdaştırmalar

Şiir dili, özellikle sözcükleri, aynı zamanda da akli büyük bir beceriyle kullanma sanatıdır. Bu sanatta, anlatıma güç kazandırma yollarından biri de alışılmamış bağdaştırmalar yapmaktır. Halk şiirinde gördüğümüz gönül evi, gönül sarayı, aşk atı, aşk elçisi, gönül kalesi, gam yükü gibi bağdaştırmalar alışılmadık bağdaştırmalardır. Bugün bunların yadırganmayışının nedeni çok kullanılır olmasıdır.

⁶⁰ Aksan, Agy., s. 60.

Kurtoğlu da şiirlerinin gücünü artırmak için zaman zaman bu tür alışılmadık bağdaştırmalar kullanmıştır. “Ayrılık hırkası”, “gönül beşiği”, “gönül kabı”, “gönül köyü”, “gönül dağı”, “hayal katarı”, “nefis atı”, “umut borcu”, “umut çeki” gibi alışılmadık bağdaştırmaları şiirine güç katacak bir öge olarak bulup kullanmıştır. Âşık, aşağıdaki dörtlüklerinde “gönül tayı”, “kader yeli” biçiminde iki alışılmadık bağdaştırmaya daha yer veriyor:

Sürdükçe ummana *gönül tayını*
O bırakamaz eski miskin huyunu
Ne şahinler gibi alır payını
Ne de bildiğinden şaşar Reyhanî

Kader yeli elden ele savurdu
Bu ayrılık bizi kastı kavurdu
Yokluk desen divaneye çevirdi
Bunca derdi diyemiyor dil gayrı

ç). Atasözleri, Deyimler

Halk ozanının şiirinin anlatım gücünü artırmak, şiire akıcılık sağlama konusunda halk kültüründen yararlanmaması düşünülemez. Ozan; atasözü, deyim gibi halkın kullandığı birtakım anlatım kalıplarını kullanmak durumundadır. Güzel, etkili bir şiirin taşınması gereken özellikler konusunda oldukça bilinçli olan Kurtoğlu da şiirine anlam zenginliği katmak, yavan anlatımlara düşmemek kaygısıyla şiirlerinde çok sayıda atasözünden, deyimden, ikilemeden yararlanmıştır.

Kurtoğlu, “Baş başa bağlı, baş padişaha”, “Malın alası dışta, kulun alası içte”, “Herkesin keseri kendine yontar”, “Yiğit gölgesinde yiğit saklanır”, “İyiye iyilik her kulun işi, kötüye iyilik er kulun işi”, “Âlim düşman cahil dosttan evladır”, “Atı alan Üsküdar’ı geçti”, “Eşeğini kavi bağla, kurt yerse gene yersin” gibi atasözlerini şiirlerinde ustalıkla kullanmıştır. Âşık, aşağıdaki dörtlükünde de atasözlerinin anlatım olanaklarından yararlanma yoluna gitmiştir:

Yaman olur yavaş atın çiftesi
Dinden eder ham yobazın softası
Kul olanın yüzündedir yaftası
Akıbetin bir kocaman hiç gönül

Kurtoğlu, halk deyimlerini kullanma konusunda da oldukça başarılıdır. “Canına iliğine yetmek”, “ince eleyip sık dokumak”, kabından taşmak”, “aşık atmak”, “kuru yere ocak yakmak”, “yer demir gök bakar” gibi pek çok deyime şiirlerinde yer vermiştir. Aşağıdaki dörtlüklerinde de deyimlerin anlatım zenginliğinden yararlandığı görülmektedir:

*İşim düşse pöstekeyi saydıran
Aşım pişse ayağımı kaydıran
Şeytana da pabucu ters giydiren
Riyakârlar el atmasın salıma*

*İnsan var burnuyla bulutu çizer
İnsan var karnında kırk tilki gezer
İnsan azar ise feylinde azar
Feyzini feylinde alandan etme*

9. Âşık Kurtoğlu'nun Yapıtları

Kurtoğlu, düzenli bir iş yaşamına, dolayısıyla da düzenli bir gelire sahip olmamasına karşın, gönül dostlarının da katkılarıyla şiirlerini kitaplaştırmaya olanağı bulabilmiştir. Ozanın ilk kitabı olan Gönül Dilim, 1994 yılında Çorum Belediyesi'nce bastırılmıştır. Yeniden düzenlenen ikinci baskısı da yine Çorum Belediyesi'nce 1995 yılında yapılmıştır. Daha önce de belirttiğimiz gibi, ozan bu kitabının gelirini köyünde kurduğu "Öğretmenler Ormanı" için harcamıştır. Kurtoğlu'nun, bu kitabının her iki baskısında hazırlamakta olduğunu duyurduğu "Gönül Gözüm" adlı kitabı yayımlanmamıştır. Yayımlanması için Kültür Bakanlığı ile görüşmelerin son aşamada olduğunu belirttiği kitabı da okuyucuya ulaşmamıştır.

Kurtoğlu'nun yayımlanan ikinci kitabı, 1998 yılında basılan "Deyzoğlu"dur. Kitaba da adını veren Deyzoğlu adlı şiirler, güzel birer "mektup şiir" örneğidir. Köy yaşamından yansımaların yer aldığı şiirlerde; yaşam biçiminde, giyim kuşamda, gelenek göreneklerde ortaya çıkan değişimler eleştirel bir dille işlenmiştir.

2006 yılında yayımlanan "Seninle Güzel" adlı kitabıyla 2010 yılında okuyucuya ulaşan "Gönlüme Sen Düşeli" adlı kitaplarında, kitapların adlarının çağrıştırdığı gibi sevi şiirleri ağırlıktadır.

Kurtoğlu'nun son kitabı olan "Düş Yaman Oldu", 2012 tarihlidir. Ozan bu kitabında, önceki yapıtlarından seçtiklerine yeni şiirlerini eklemiş, öncekilerden farklı olarak dini, tasavvufi konulara eğilim göstermiştir.

Kurtoğlu'nun kitaplarında da yer alan, kendisinin müziklendirdiği yirmi altı eseri TRT Repertuvarına alınmıştır. On eseri ise başta Zekai Tunca olmak üzere, değişik sanatçılarca Türk sanat müziği formunda bestelenmiştir.

Elinizdeki kitap ise ozanın sayılan yapıtlarında yer alan şiirlerinin yanı sıra 2012 yılından sonra yazdığı şiirleri kapsamaktadır.

10. Âşık Kurtoğlu Üzerine Yapılan Çalışmalar

Âşık Rifat Kurtoğlu, gerek sanatsal etkinlikleriyle, gerekse çevre konusundaki duyarlılığıyla sık sık adından söz ettirmiş bir ozandır. Özellikle

1995 yılından başlayarak basında kendisine ilişkin haberler çıkmaya başlamış, kendisini tanıyanlar şiirleri, kitapları, ağaçlandırma çalışmaları üzerine yazılar yazmışlardır.

Kurtoğlu'nun yayımladığı kitaplar dolayısıyla yerel basında tanıtım yazısı yazanlara Abdulkadir Ozulu, Muzaffer Gündoğar, İbrahim Gösterir gibi yazarlar örnek olarak gösterilebilir. Ozanı, ozanın sanatını, çevreci yönünü konu alan yazılarda Kubilay Olcan, Hatice Ünlü, İsmet Çenesiz, Ümit Uzel, Hasan Arslan adları öne çıkmaktadır.

Çorumlu yazarların yerel düzeyde yayımlanan dergilerde, gazetelerde çıkan yazıları dışında, Kurtoğlu'na ilişkin değişik üniversitelerde bitirme tezleri ya da yüksek lisans tezleri de hazırlanmıştır. Kimi tezlerde doğrudan doğruya Kurtoğlu konu edilirken, kimi tezlere de Çorum yöresi ozanlık geleneğini sürdüren ozanlardan biri olarak alınmıştır.

1997 yılında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencisi Hasan Arslan, âşığın “Gönül Dilim” adlı yapıtından yararlanarak “Çorumlu Âşık Rıfat Kurtoğlu (Yıkılın Dağlar)” adlı bir bitirme tezi hazırlamıştır. Henüz yayımlanmayan bu tez, Kurtoğlu ile şiirleri üzerine yapılan ilk tez çalışmasıdır. Kurtoğlu, bu çalışma ile otuz beş yaşında iken tez çalışmasına konu olan en genç ozanlardan biri olmuştur.

1999 yılında Konya Selçuk Üniversitesi öğrencisi olan Serhat Özütürker, Çorumlu Âşıklar konulu tez çalışmasında Halil Çimen (Âşık Boranî), Müslüm Koygun (Âşık Cefâî), Kemal Özgür (Zoranî) gibi ozanların yanı sıra Âşık Kurtoğlu'na da yer vermiştir. Bu tez çalışması da henüz yayımlanmamıştır.

Çorumlu Edebiyat öğretmeni İsmail Serdar Yakar, 2007 yılında, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Halk Bilimi Bilim Dalı'nda Kurtoğlu ile ilgili bir yüksek lisans tezi hazırlamıştır. “Çorum İli Âşıklık Geleneği ve Âşık Rıfat Kurtoğlu” adını taşıyan tez çalışması, 2008 yılında Çorum Belediyesi Kültür Yayını olarak yayımlanmıştır.

11. Katıldığı Etkinlikler - Aldığı Ödüller

Âşık Kurtoğlu, yerel ya da ulusal düzeyde düzenlenen pek çok etkinliğe olanakları ölçüsünde katılmıştır. Her yıl uluslararası düzeyde düzenlenen Çorum Hitit Fuar ve Festivali bunlardan biridir. Kurtoğlu, 1993 yılından itibaren Hitit Fuar ve Festivali kapsamında düzenlenen Âşıklar Şöleni etkinliklerinde yöre âşıklarıyla deyişmeler, atışmalar yapmış, türkülerini seslendirmiştir. 19. Uluslararası Hitit Fuar ve Festivali'nde, katkılarında dolayı dönemin Belediye Başkanı Arif Ersoy tarafından kendisine Onur Belgesi verilmiştir.

Kurtoğlu'nun Çorum'da uzun süreli katıldığı etkinliklerden biri de fikir babası olup ilki 1995 yılında kendi köyünde gerçekleştirilen Sanat Dostları Toplantıları'dır. Önce on beş günde bir düzenlenen, daha sonra her ayın

ilk cumartesi günü olmak üzere ayda bire indirilen toplantılara uzun süre saziyla sözüyle katılmıştır.

Kurtoğlu'nun çok sayıda eseri TRT Repertuvarı'na girmiştir. Dört türküsünün ilgili repertuvara alınması dolayısıyla Çorum Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, ozana 14 Nisan 1995 tarihinde bir Kutlama Belgesi vermiştir.

Kızılay'ın Çorum Şubesi, maddi manevi katkılarından dolayı Kurtoğlu'nu 1998 yılında Onur Belgesi ile ödüllendirmiştir.

Çorum'un İskilip ilçesi üzerine yazdığı "İskilip" adlı şiirinden dolayı 28 Ağustos 1999 tarihinde Teşekkür Belgesi almıştır.

Bunların dışında, başta Umut Radyo⁶¹ olmak üzere katıldığı radyo programları, Kilim Dergisi Şiir Dinletisi⁶² gibi etkinlikler, 1998 yılında Bayat ilçesinde yedincisi düzenlenen Kültür Tanıtım ve Ceviz Şöleni ozanın yer aldığı yerel etkinliklere örnek olarak verilebilir.⁶³

Kurtoğlu, ulusal düzeyde düzenlenen etkinliklere, televizyon programlarına, yarışmalara katılmış ya da şiir etkinliklerine çağırılmıştır.

Yerel televizyon kanallarındaki programlar dışında TRT, TGRT, Kanal 7, Samanyolu, ATV, Diyanet TV, Show TV, Ülke TV, Sivas'ta STV, Kırşehir'de Ahi TV gibi televizyonlarda yayınlanan programlara katılarak Çorum'un tanıtımına önemli katkılar sunmuştur.

1994 yılında ilk baskısı yapılan Gönül Dilim adlı kitabında yer alan "Eski Düşünlerimiz" adlı uzun şiiri, 1995 yılında TRT'de Atilla İlci'nin hazırlayıp sunduğu, yönetmenliğini Mustafa Şemi'nin yaptığı "Yörelerimiz Türkülerimiz" adlı programda mizansen olarak kullanılmıştır. Ozanın kendi köyünde yeterli katılım sağlanamaz denilerek engel çıkarılması nedeniyle çekimleri komşu Kazıklıkaya köyünde yapılan program TRT'nin her kanalında belli aralıklarla gösterilmiştir.⁶⁴

Kurtoğlu, Samanyolu televizyonunun Çorum'u tanıtan bir programında da yer almıştır. Program, 8 Haziran 1996 tarihinde yayınlanmıştır.⁶⁵

Kurtoğlu, TGRT Televizyonu'nda İzzet Altınmeşe'nin hazırlayıp sunduğu "İzzet-i İkrâm" adlı programa katılarak türkülerini seslendirmiştir. 7 Temmuz 1996 tarihinde yayınlanan program, yoğun istek üzerine 15 Eylül 1996'da yeniden yayınlanmıştır. İzzet Altınmeşe, 2 Mart 1997 tarihinde bu

⁶¹ "Âşık Kurtoğlu Bugün Umut Radyo'da", Çorum Hakimiyet, 5 Ekim 1999.

⁶² "Kilim Dergisinin Şiir Dinletisinde Şiirler Konuştu", Merhaba, 26 Ocak 1998.

⁶³ "Bayat 7. Kültür Tanıtım ve Ceviz Şölenine Hazır", Çorum Hakimiyet, 6 Ekim 1998.

⁶⁴ Rifat Kurtoğlu, "TRT'nin Yörelerimiz Türkülerimiz TV Programı Çekiminden", Çorum Haber, 7-20 Kasım 1995.

⁶⁵ "Çorum Bugün Samanyolu TV'de", Çorum Hakimiyet, 8 Haziran 1996.

kez doğrudan Çorum’la ilgili bir program hazırlayıp sunmuştur. Âşık Kurtoglu “Çorum Yöresi Gecesi / İzzet-i İkrâm” adlı bu programa da katılmış, programın hazırlanmasında büyük çaba harcamıştır.⁶⁶

Kurtoglu’nun katıldığı, çekimlerinin Çorum’da yapılması için girişimde bulunduğu başka bir televizyon programı, Kanal 7 televizyonunun düzenlediği, Nuri Sesigüzel’in sunduğu “Sıra Gecesi” adlı programdır. İki bölüm olarak çekimi yapılan programın ilk bölümü 31 Ağustos 1996’da,⁶⁷ ikinci bölümü ise 7 Eylül 1996’da yayınlanmıştır.⁶⁸

Kurtoglu, 1996 yılında Konya Sanayi Fuarı’nda düzenlenen Âşıklar Şöleni’ne katılmış, burada sorduğu muammayı çözen olmayınca ödülü kendisi almıştır.

Kurtoglu, 1997 yılında Balıkesir’de düzenlenen Beşinci Sabri Altinel Ödüllü Şiir Yarışması’nda “Duy Beni” adlı şiiriyle üçüncülük ödülünü kazanmıştır.⁶⁹

Vakıf 19, Âşık Kurtoglu’nu 2023 yılında “Yılın En İyi Halk Ozanı” ödülüne ödüllendirmiştir.

Köyünde binlerce ağacın dikimini gerçekleştiren Kurtoglu’na çevreye katkılarının dolayı Çorum Belediyesi tarafından 2023 yılında plaket verilmiştir.

Kurtoglu’nun katıldığı önemli etkinliklerden biri, Beypazarı’nda düzenlenen Türk Dünyası Türk Halk Şiiri Kurultayı’dır. Kurultay, Türk dünyasından çok sayıda şair, ozan, besteci, söz yazarı, akademisyen katılımıyla iki gece, iki gündüz sürmüştür. Âşık, burada verdiği Türk Halk Şiirinde Türkçenin Düzgün ve Yerinde Kullanılması konulu konferansı ile dikkatleri üzerinde toplamıştır. Ayrıca burada ünlü şairlerle, söz yazarlarıyla, bestecilerle, akademisyenlerle tanışıp kaynaşma olanağı bulmuştur. Bu kurultaydan sonra Kurtoglu, benzer etkinliklerin aranan, sayılan bir davetlisi olmuştur. Ardından Ankara Çamlıdere’de, Keçiören’de düzenlenen şiir etkinliklerine, iki yıl üst üste Kırşehir Âşık Paşa Şiir Etkinliğine katılmıştır. Kırşehir’e gittiği ilk yıl, daha önce Elvan Çelebi üzerine bir kitap yazmış olan yazar Ethem Erkoç ile belde Belediye Başkanı Hamdi Özseçer’i de yanında götürmüştür. Burada hem Elvan Çelebi’nin hem de Çorum’un Kırşehirlilerce, etkinliğe katılanlarca tanınmasına vesile olmuştur.

2013 yılında, Tarsus’ta her yıl düzenlenen Karacaoğlan Şiir ve Âşıklar Şöleni’ne çağırılmış, orada ilgiyle dinlenen ozanlardan birisi de Kurtoglu

⁶⁶ Rifat Kurtoglu, “Günahı ve Sevabıyla İzzet-i İkrâm”, Çorum Haber, 16 Mart 1997.

⁶⁷ “Sıra Gecesinde Sıra Çorum’da”, Çorum Hakimiyet, 31 Ağustos 1996.

⁶⁸ “Çorum’daki Sıra Gecesinin İkinci Bölümü Bugün”, Çorum Hakimiyet, 7 Eylül 1996.

⁶⁹ “Kurtoglu Balıkesir’de Üçüncü Oldu”, Çorum Yeni Gün, 21 Ekim 1997.

olmuştur. Kurtoğlu, burada yakın dostu merhum Âşık Şeref Taşlıova ile son kez görüşmüş, birlikte sahne almıştır.⁷⁰

2019'da TRT'nin Müzik TV'de düzenlenen programa yakın dostu merhum Âşık Borani ile birlikte katılmıştır. Programın çekimleri Sarimbey köyünde, Borani'nin evinde yapılmıştır.

TRT, Diyanet TV'ye iki program yapmış, bunların çekimleri aşığın köy evinin bahçesinde yapılmıştır. Yine Kurtoğlu, Ülke TV'ye 2017, 2022 yıllarında köyündeki evinde iki ayrı program yapmıştır.

Gerek TRT'de, gerekse başka özel televizyonlarda tanıdığı sanatçı, yapımcı dostlarıyla içtenlikli ilişkiler kuran Kurtoğlu, doğup büyüdüğü, çok sevdiği Çorum'u o zamanlar amatör olan kardeşi Cemalettin'i, yakın arkadaşları olan Borani'yi (Halil Çimen), Cefa'yi (Müslüm Koygun), Çorum'da sanata gönül veren genç yetenekleri tanıtabilmek için emek harcamış, başarılı da olmuştur.

Kurtoğlu'nun kişisel belgeliğinde benzer etkinliklerden aldığı çok sayıda plaket ile katılım, onur, teşekkür belgesi vardır.

Âşık Kurtoğlu, 2009 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Bilgi ve Belge Merkezi'ne "halk şairi" olarak kayıt edilmiştir.

⁷⁰ "Rifat Kurtoğlu Tarsusluların Beğenisini Topladı", Çorum, 24 Eylül 2013.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÂŞIK RIFAT KURTOĞLU'NUN ŞİİRLERİ

A- ÂŞIKLIK - ŞAİRLİK KONULU ŞİİRLER

BİR GARİP AŞIĞIM KENDİ HÂLİMCE

Bir garip aşığım kendi hâlimce
İçin için yanar söner gibiyim
Tek bildiğim bilmeyişim ilimce
El âlem gözünde hüner gibiyim

Muhabbet ehline yoldur eşiğim
Ben de bilmem neye nasıl âşığım
Kendime yetmiyor kendi ışığım
Fitili tükenmiş fener gibiyim

Karşılıksız çıktı umut çeklerim
Ömrümü tüketir gönül yüklerim
Dallarımı taşımıyor köklerim
İçi gitmiş ulu çınar gibiyim

KURTOĞLU'm kendime kastım garezim
Çok zengine yeter azım birazım
Benim bana göre ölçüm terazim
Kandım bu dünyaya kanar gibiyim

15 Ağustos 2009

ÂŞIKLIK

Akşamdan sabaha şair olanlar
Şairlik emektir azınan olmaz
Âşık oldu çıktı hep saz çalanlar
Âşıklık bir kuru sazınan olmaz

Kördüğümle atamadan diline
Gâh mihına vuran gâhi nalına
Nefsi mahmuzlayıp kıza geline
Bu işler dünyalık hazınan olmaz

Âşıklık ki edep erkân yol ister
Ehli irfan ehli kâmil kul ister
İlmi ledün okuryazar dil ister
Nefsî sarf edilen sözünen olmaz

Âşıkilmekilmek aşkı örmeli
Dünyasını mana üzre kurmalı
Âşık gönülüne bakıp görmeli
Âlemin baktığı gözünen olmaz

Âşık talip doğar çileye gama
Aşkın nuru düşmez yüreği hama
Adına çok âşık denen var ama
Âşıklık mayası yozunan olmaz

Görmedik gözlere sürme çekenler
Nefsî dürtülere türkü yakanlar
Az mı çıkar için diller dökenler?
Âşıklık riyakâr özünen olmaz

KURTOĞLU'm pişmeyip çiğ yaşayanlar
Derinlikten yoksun sığ yaşayanlar
Haramı helale yağ yaşayanlar
Öyle kızarmadık yüzünen olmaz

2 Aralık 2009

İKİ SATIR YAZACAKSAN

Ne kalemde ne eldedir
Ne göz kulak ne dildedir
Bunun sırrı gönüldedir
İki satır yazacaksan

Bilmeyenler kolay sanar
Ne marifet ne de hüner
Bir yâr lazım gelir bir nar
İki satır yazacaksan

Aşka düşüp yanmak gerek
Ak pak olup yunmak gerek
Mevla lütfun sunmak gerek
İki satır yazacaksan

Pirden feyiz alacaksın
Ummanlara dalacaksın
Ham kalmayıp olacaksın
İki satır yazacaksan

Selamet sabırla olur
Nefis hep karşında durur
Yenilmeli kibir gurur
İki satır yazacaksan

Gözün Hak gözle görecek
Özün haksız yerecek
Elin helale erecek
İki satır yazacaksan

KURTOĞLU'm der pişeceksin
Sevdasına düşeceksin
Sen hep seni aşacaksın
İki satır yazacaksan

1994

HAK'TAN OLUR

Âşıklık bir nasip işi
O lütuftur Hak'tan olur.
Daldan bükme olmaz kişi
Soydan sürer kökten olur

İlm-i ledün okur yazar
Hisleriyle görür sezer
Ölü yaşar, diri gezer
Canı tene yükten olur

Âşık nefsin gözetmeyen
Hak'tan öte söz etmeyen
Harama el uzatmayan
Malı mülkü yoktan olur

Sevgidir âşığın dini
Bilmez beni olmaz kini
Hem cömerttir gani gani
Gözü gönlü toktan olur

O devayı dertte bulur
Kanaati şükrü bilir
Garip doğar, garip ölür
Derdi gamı çoktan olur

Âşık olan dil ehlidir
Edep erkân yol ehlidir
Gönül ehli hâl ehlidir
Özü sözü oktan olur

O damlada umman arar
Manalardan mana derer
Sır içinde sırra erer
İçi dışı paktan olur

Tez dolar da geç dökülür
Kahrı nazı zor çekilir
Ne eğilir ne bükülür
Daim başı dikten olur

Ağırdır o, kâmindir o
İlmi ile amildir o
Her dem kadri cemildir o
Halk içinde tekten olur

KURTOĞLU'yum olmaz paha
O riyasız asil ruha
Samimidir hep Allah'a
İtikadı pekten olur

12 Aralık 2007

İŞİMİZ BİZİM

Mevla'nın lütfudur âşıklık kula
Gönülünen olur işimiz bizim
Ömrümüz başından sonuna çile
Dinmez gözümüzde yaşımız bizim

Bizler gülü dikeniyile sararız
Bir damlada ummanları ararız
Eker biçer döne döne süreriz
Aşkın harmanıdır döşümüz bizim

Gerçek âşık asla korkmaz çekinmez
Dalkavukça bir kapıya bekinmez
Âşık o ki lafın sözün sakınmaz
Aynıdır içimiz dışımız bizim

Sinemizde mertlik cömertlik yatar
Mevla ilham verir bize güç katar
Azıcık kıttır ama herkese yeter
Gönül soframızda aşımız bizim

Yüreğimiz sevdalardan sökülür
Bellerimiz acılarla bükülür
Otuz kırk demeden hepsi dökülür
Dertten sıkı sıkı dişimiz bizim

Tarih boyu hep itildik kakıldık
Yeri geldi dara bile çekildik
Şu asırda diri diri yakıldık (!)
Beladan kurtulmaz başımız bizim

KURTOĞLU'm der hâlimizi sakladık
Senelerdir sabır deyip bekledik
Asırları dakikaya yükledik
Eyyüp'tür sabırda eşimiz bizim

25 Ocak 2000

ÇÖZMEDEN OLMAZ

Atışmanın kuralı var kendince
Ayaklı uyaklı yazmadan olmaz
O bir maharettir inceden ince
Sözü inci gibi dizmeden olmaz

Anlayanlar çıkar size gülerler
Alay eder dillerine dolarlar
Benden demek, tefe koyar çalarlar
Bir usta peşinde gezmeden olmaz

Atışma ki erkân ister, yol ister
İlim irfan hem şiîrsel dil ister
Her edebi sanattan bir dal ister
İğneyinen kuyu kazmadan olmaz

Elin oğlu bilmez senin halını
Tortop edip bağlar atar elini
Bir soruda yuttururlar dilini
Az çok muamma da çözmeden olmaz

Notun verir dinleyeni duyanı
Takdir görür kurallara uyanı
Bilmeyip de biliyorum diyeni
Ara sıra biraz bozmadan olmaz

KURTOĞLU'm kendince atışan canlar
Nerdesiniz niye boş bu meydanlar?
Üsküdar'ı geçti atı alanlar
Kaçak güreşene kızmadan olmaz

2001

B- ÖĞÜTLEMELER

KAÇ GÖNÜL

Dost dediğin dar zamanda bell'olur
İyi günde dost olandan kaç gönül
Muhannetle dert tasa mı hallolur?
Var halını hâl ehline aç gönül

Dağ yücedir amma başı karlıdır
Bal bal olduğundan üstü sırlıdır
Her gönülün derdi türü türlüdür
Gam kasavet kul başına taç gönül

Yaman olur yavaş atın çiftesi
Dinden eder ham yobazın softası
Kul olanın yüzündedir yaftası
Akıbetin bir kocaman hiç gönül

İnsansa da mahlûkatın âlâsı
Ne düzeni biter ne de hilesi
Malın dışa, kulun içe alası
Dene sina bir tat düşün seç gönül

Sen sen ol da kulda kusur gözetme
Cahilinen sohbet etme söz etme
Namert sofrasına elin uzatma
Mert elinden tas tas ağı iç gönül

KURTOĞLU'yum yükün daran tüy olsun
İster dünya parsel parsel pay olsun
Varsın âlem ağa paşa bey olsun
Saltanatın üç gün burda, üç gönül

25 Ağustos 2011

GÖRMELİ

Dört nala sürülen rafan atları
Huylanıp da teptiğinde görmeli
Gümüş kaptan yallanılan itleri
Topuğundan kaptığında görmeli

29 Mart 2012

DELİ GÖNLÜM

Neyine ki ondan bundan
Kaç kaç otur deli gönlüm
Kısa günde kırk kez candan
Geç geç otur deli gönlüm

Elin derdi sana tasa
Gel aldırma kim ne dese
Bu kumaştan bu elbise
Biç biç otur deli gönlüm

Çare ne şeytan fendine
Haydi sadık kal andına
Derdini kendi kendine
Aç aç otur deli gönlüm

KURTOĞLU'mun yeisini
Yar da bitir göğüsünü
Eşin dostun ağusunu
İç iç otur deli gönlüm

21 Eylül 2010

DİVANE

Derdini dertsiz yanma divane
Dertsiz Lokman olsa yara bağlamaz
Her olur olmaza kanma divane
El senin yasına kara bağlamaz

13 Mart 2013

BİLMİYEN NE BİLSİN BİLENİ GÖNÜL

Bana yâr olmadık cahil aklımı
Bulamadım benden alanı gönül
Bitmedi ömrümün hazan iklimi
Daha ne kadarsa kalanı gönül

Dünya dedikleri bir koca hanmış
Yegâne davası nefismiş, benmiş
Karınca da bir can, fil de bir canmış
Kâmil olan sever yılını gönül

Yiğidin âlâsı deliden olur
En muteber güller çalıdan olur
Keramet sağ iken ölüden olur
Bilmeyen ne bilsin bilenî gönül

Dert ehline deva çileler gamlar
Doyanı doyursun yarım lar tamlar
İsteyenin olsun düğün bayramlar
Hani şu kapının çalanı gönül?

Gözyaşında gülmek saklıdır amma
Umutlar düşlerde yüklüdür amma
Iraklar yakına eklidir amma
Varsa bekleyenin geleni gönül

Kim bulmuş ki umduğunu tez elden
Cümle yeşil kaçamazken gazelden
Böyle gelmiş böyle gider ezelden
Var mı bu dünyanın güleni gönül?

Daha ne zorlarsın bilmem ki daha?
Baş başa bağlıyken baş padişaha
Her hesabın ucu çıkar Allah'a
Gerisi dünyanın yalanı gönül

Rızıklar kismete, nasibe bağlı
Bazen yavan ise bazen de yağlı
Kimisinin kızı, kiminin oğlu
Evladır hayırlı olanı gönül

KURTOĞLU'yum kalan var mı burada?
Varın yoğun bir nefesken arada
Ersek de hoş, ermesek de murada
Neyleyim gülünü lalenı gönül?

12-29 Eylül 2015

MÜHİMDİR

Harmanda sap saman tane mühimdir.
Servet mal mülk değil, hane mühimdir
Kızı anasına bak al demişler
Suna değil suna ana mühimdir

11 Kasım 2011

BAŞ EĞİLİR TAŞA GELİR

Efkârlanma deli gönül
Gam kasavet başa gelir
Döner bahtın yeli gönül
Baş eğilir taş a gelir

Yaradan'dan hayır ve şer
Herkes ancak nasibin yer
Ne kazansan geç ya da er
Elin avcun boşa gelir

KURTOĞLU'yum erir demir
Emir büyük yerden emir
Şu bitmez sanılan ömür
Bir görümlük düşe gelir

29 Temmuz 2012

EL OLSUN DA GÖR

Gafil bel bağlama dünya malına
Malın mülkün paran pul olsun da gör
Boşuna sevinme iyi halına
Hâllerin bir garip hâl olsun da gör

Niceleri konu göçtü bu handan
Geçersin canandan hemi de candan
Kimse kaçamadı o malum sondan
Davetin meçhule gel olsun da gör

Elbet bir hikâyen olacak hazin
Zebaniye döner bu cevval yüzün
Tutmazsa ellerin görmezse gözün
Şakıyan dillerin lal olsun da gör

Kim bilir sonunda kim ne olacak?
Kimler ağlayacak kimler gülecek?
Bulunmaz ağzına bir su çalacak
Hele oğlun kızın el olsun da gör

Boşa çıkar marifetler, hüneler
Görenler ki görmediğe dönerler
Hiç yenilmem sananı da yenerler
Hasmın haramzade kul olsun da gör

KURTOĞLU'yum savamadım gadamı
Torun beni bilmez, ben de dedemi
Şu yalan dünyanın beniâdemi
Hele ahir ömrün yel olsun da gör

9 Ağustos 2010

TANI

Tanı behey gafil insanı tanı
İnsan ki insanı özünden eder
İnsan sanma her gördüğün insanı
Baktığın gördüğün gözünden eder

İnsan var semada kanatsız uçar
İnsan var ummanı yürüyüp geçer
İnsan var insanı ot gibi biçer
Eşrefi mahlûkluk gizinden eder

Gel de şaşma insanların haline
Akıl ermez riyasına, rolüne
Düşmeyegör bir sütsüzün eline
Seni öz oğlundan kızından eder

Ar hayâ bilmezi koyma kapına
İyâleri benzer kazma sapına
Kanlı düşman olur soyun sopuna
El âlem içinde yüzünden eder

Tapulasan madde mana şehrini
Çekemezsin görmemişin kahrını
Tamahkâr nankörce kusup zehrini
Cömerdi çoğundan azından eder

KURTOĞLU'yum zor bu derdin devası
Her nefsin davası benlik davası
Üç günlük dünyanın bunca hevesi
İnsanı yolundan izinden eder

30 Temmuz 2014

NE BİLSİN?

Ömür boyu yokluk nedir bilmeyen
Parayı ne bilsin pulu ne bilsin?
Çalışıp çırpınıp emek vermeyen
Serveti ne bilsin malı ne bilsin?

20 Aralık 2013

DÜŞME

El deliye hasret biz akıllıya
Aman aklı kıtın eline düşme
Can kurban da aslı nesli belliye
Değme bir soysuzun dölüne düşme

Hesabı olanlar getir götüre
Ne gönüle bakar ne de hatıra
İnatçısı taş çıkarır katıra
İyâsi beş karış kalına düşme

Cahil cesaretin cehlinden alır
Sığıra sürersin sıpadan gelir
Anadan babadan uğrun eş bulur
Yularsız gûyaye geline düşme

KURTOĞLU'yum beşer şaşar yanılır
Asil ite bir kere hoş denilir
Bizim elde er adıyla anılır
Yeter ki sütsüzün diline düşme

7 Kasım 2013

BAŞ DENMEZ

Er odur ki Hak yoluna baş vere
Her gövdenin kellesine baş denmez

15 Ağustos 2015

ŞİMDİ

Kem talihim yâr olmadı bahtıma
Bedenime kuru canım yük şimdi
Kimler kimler dün bu gönül tahtıma
Can atardı ok atıyor ok şimdi

Yıllar aldı gözlerimin nurunu
Yollar aldı dizlerimin ferini
Eller aldı alnımızın terini
Devrik dağa akıl veren çok şimdi

Riyakârlar etrafımı sardılar
Akıl almaz ne tuzaklar kurdular
Dost görünüp sırtımızdan vurdular
Gel de kula güvenerek bak şimdi

Ektim biçtim emeklerim boş oldu
Yaz umdukça mevsimlerim kış oldu
Çeke çeke kara bağrım taş oldu
Murat denen şeye karnım tok şimdi

Yazan kalem böyle yazmış yazıyı
Çekmeyenler ne bilir bu sızıyı?
Kurt pahayla tartmazımış kuzuyu
Kaba güçmüş bu mizanda hak şimdi

KURTOĞLU'yum neylesin bu fukara?
Meyil eden kim haysiyet vakara
İlişkiler ilgiplenmiş çıkara
Menfaatsiz selam veren yok şimdi

24 Temmuz 2012

BİLİNMEZ

Kimsenin kimseye uymaz düzeni
Her gönülün başka olur hazanı
Herkesin kapalı kaynar kazanı
Et mi kaynar dert mi kaynar bilinmez

15 Ağustos 2015

GECELER 1

Tutsak vakitlerin haram uykusu
Her birisi bedel yıla geceler
Yıkık umutların meçhul öyküsü
Gam ehline bitmez çile geceler

Kimi kaygısında ekmeğin aşın
Kimi duygusunda bir kalem kaşın
Bazı bazı gözden süzülen yaşın
Döner damlasında sele geceler

Kul ayrı düşende ayalden eşten
Günü ibarettir hayalden düşten
Yatağı yorganı bağı ateşten
Garibe gurbette sıra geceler

Gönül ilhamların mahzun hancısı
Mısra mısra gelir sözün incisi
Yanık türkülerin doğum sancısı
Âşığa püsküllü bela geceler

KURTOĞLU'm tatmayan aşkın tadını
Çözemez ki şifresini kodunu
Umut koyup özlemlerin adını
Kulu kul etmez mi kula geceler?

8 Ağustos 2003

GECELER 2

Ülküsünde vuslat yatan aşklara
Umutlardan tespih dizer geceler
Muhabbetle dostluk tüten köşklere
Dilden şeker şerbet süzer geceler

Ardında ferahlık vardır ağdın
Bin belayı savan bir tek öğüdün
Hudutta nöbete duran yiğidin
Nefesiyle destan yazar geceler

Kim kendiyle kalsa şöyle baş başa
Görür ki tüm hırsı tamahı boşa
Nefsi vicdan ile sokup savaşa
En zor bilmeceyi çözer geceler

Ehline emanet saklayan için
Gözünü perdeler yoklayan için
Derdine devalar bekleyen için
Saati yıl gibi uzar geceler

Ayın otağını kurduğu yerde
Yıldızlarca umut saklıdır ferde
Rızıklarla gelen yeni seherde
Nasipten kurulu pazar geceler

KURTOĞLU'm ceht ile dolmayanlara
Azimi gayreti olmayanlara
Hakk'ın kapsını çalmayanlara
Zamandan kazılmış mezar geceler

15 Ağustos 2003

GECELER 3

Çekilmez çiledir seven gönüle
İnsanı hüzüne boğar geceler
Bir düşü sığmazken birkaç yüzyıla
Bazen bir hayale sığar geceler

Dudakları öpen mansur ney gibi
Umutlara koşan doru tay gibi
Nurlu semalarda dolunay gibi
Kalpten kalbe farklı doğar geceler

Yıldızlar içinde yitikken serap
Can tende perişan göz gökte harap
Her anı olsa da binbir ızdırap
Yine yaşamaya değer geceler

Menziller aşarken ay usul usul
Mehtabın hüzzamdan geçtiği fasıl
İman gibi köklü, aşk gibi asil
Gönüllere duygu yığar geceler

KURTOĞLU' mu koyar hâlden hâllere
Gâh güldürür gâh düşürür dillere
Âşıkların gözlerinden güllere
Çiy olup her seher yağar geceler

22 Ağustos 2003

ARAMA

İnsanın belası dilinen dövlət⁷¹
El âlemde boşa hata arama
Nankörün âlâsı eşinen evlat
Hasmını eşikten öte arama

15 Nisan 2013

OLUR AMMA ÇOK GEÇ OLUR

Aradığını bulamayan
Bulur amma çok geç olur
Bilmediğini bilemeyen
Bilir amma çok geç olur

Ömür benzer uçan kuşa
Gündür gelir geçer boşa
Yâr olmadık aklın başa
Gelir amma çok geç olur

Ermez elin tutmaz dalın
Halını aratır halın
Candan bildiklerin elin
Olur amma çok geç olur

KURTOĞLU'YUM nefis hayın
Yanlış ise yanlış deyin
İnsanoğlu burdan payın
Alır amma çok geç olur

20 Şubat 2023

⁷¹ Dövlət: Talih, kader anlamında kullanılmıştır.

CAN İLE GÜZEL

Taşa taş atmaynan baş yaramazsın
 Kan yunur mu söyle kan ile güzel?
 Yâr yanına elin boş varamazsın
 Doldur gel hurcunu can ile güzel

Güle sıtkınan bak aslı dikendir
 Lakin her gönüle sevgi ekendir
 İnsan her insana aynı bakandır
 İnsan olunur mu kin ile güzel?

Oku Kur'an, İncil, Tevrat ve Zebur
 Dört kitabın hepsi sabır, der sabır
 Varsa emmareden benlik kin kibir
 Varılmaz Allah'a ben ile güzel

Sevgide asl'olan sadakat vefa
 Gönül azığına katıktır cefa
 Çileyi çekmeden sürülmez sefa
 Erilir vuslata bun ile güzel

Bülbülün sarayı bir karaçalı
 Âleme ibrettir dünyanın halı
 Şu toprağın altı kimlerle dolu?
 Nice sultan ile han ile güzel

Sanma ki kara gün kararıp kalır
 Dertlinin devası derdinden olur
 Her geceden sonra bir gündüz gelir
 Hak neler doğdurur gün ile güzel

KURTOĞLU'm Allah'ın nuru sevgidir
 Kuluna ihsanı, sırrı sevgidir
 Şu yalan dünyanın kârı sevgidir
 Mecnun'un Leyla'sı sen ile güzel⁷²

6 Ocak 2000

⁷² Bu şiirin ilk dördlüğünü 6 Ocak 2000 tarihinde Abdulkadir Ozulu söylemiş, bu ayakla Kurtoğlu "Can ile Güzel", Âşık Boranî ise "Güzel" adlı bir şiiri yazmıştır.

BIRAKIR

Dünya kadim değil hâli hallıya
Bel bağlama dört boynuzu dallıya
Bir gün rastlarsın bir dösü kıllıya
Hakkını eteğ'ne koyar bırakır

11 Nisan 2023

BOŞ DÜNYA DÜNYA

Bel bağlamak gaflet bir tek gününe
Her anın olsa da hoş dünya dünya
Diyen fani demiş senin şanına
Ahirin üç günlük düş dünya dünya

Sen ki her gönülde başka bir harman
Ne gözde fer korsun ne dizde derman
Sen sonu başından yazılı ferman
Her şeyin bir garip iş dünya dünya

KURTOĞLU'mu nice sevdaya saldın
Sultana mı kaldın, hana mı kaldın?
Kaç kere boşaldın, kaç kere doldun?
Senin altın üstün boş dünya dünya

23 Temmuz 2010

KARA TOPRAK DOLAR BİR GÜN

Denediğin sınıdığın
Topuğundan dalar bir gün
El âlemde kınadığın
Elbet kapın çalar bir gün

Ana baba kaşlarını
Yıkan döver döslerini
Mezarında taşlarını
Gelip gidip yalar bir gün

Tek tek bozulur oyunlar
Bükülür mağrur boyunlar
Koçu bilmeyen koyunlar
Kuzum der de meler bir gün

Şimdi böyle koyan naçar
Yarın ne kapılar açar
Kul başından gelir geçer
Daha neler neler bir gün

Zahmeride gül arayan
Zahmetsizce yol arayan
Hiç kusursuz kul arayan
Derdı derde ular bir gün

Sonu boşken her rüyanın
Yere göğe göz koyanın
Gözlerine mal diyenin
Kara toprak dolar bir gün

KURTOĞLU'yum düştüm derde
Hak denilen kalmaz yerde
Nefs elinden gezen kârda
Saçın başın yolar bir gün

18 Ağustos 2013

KARDEŞİNDEN KARIN YAKIN

Kardeşinden karın yakın
Kaş yaparken gözü sakın
Zakkumda çiçektir lakin
Aslı ağı değil midir?

3 Ağustos 1999

GEL ŞURAYA BİR FİDAN DİK

Hayır gönöl ile gönöl
Gel şuraya bir fidan dik
Öldükten sonra da anıl
Gel şuraya bir fidan dik

Yazın başın gölgelene
Kışın sıcaklık ezene
Tabut olur cenazene
Gel şuraya bir fidan dik

Her yaprağı ayrı candır
Ulvi hazzdır, heyecandır
Evlat gibi sevecendir
Gel şuraya bir fidan dik

Bilsen bu ne has bir görüş
Bu görüşle etsek yarış
Yurt yeşerir karış karış
Gel şuraya bir fidan dik

Zannetme ki cefalıdır
Kalbin pür nur sefalıdır
Sadık dosttan vefalıdır
Gel şuraya bir fidan dik

Gâh az yaşa gâh çok yaşa
Emeklerin gîtmez boşa
Dağa bayıra yokuşa
Gel şuraya bir fidan dik

Vatanına sadakattir
Bilsen ne hoş saadettir
Bu da bir tür ibadettir
Gel şuraya bir fidan dik

Gör bak için huzur bulur
Hemi Mevla hem kul bilir
Evladına miras kalır
Gel şuraya bir fidan dik

Gönüllerde yer edersin
Kurdu kuşu yâr edersin
Mekânını nur edersin
Gel şuraya bir fidan dik

Vatanına minneti sen
Biliyorsan cenneti sen
Muhammed'e ümmet isen
Gel şuraya bir fidan dik

KURTOĞLU'mun sevdasına
Kulak ver de sedasına
Yaradan'ın rızasına
Gel şuraya bir fidan dik

1993

KUL BAŞINA TÜRLÜ TÜRLÜ İŞ GELİR

İnsanoğlu gülden nazik, taştan sert
Zehir yutar ona gine aş gelir
Çeker çeker bitmez tazelenir dert
Kul başına türlü türlü iş gelir

25 Mart 1995

KUL DEĞİL İMİŞ

Nice ballar gördüm sıralı rafta
Velakin hakiki bal değil imiş
Kimleri tanıdım hep sofı softa
Hiçbiri ihlaslı kul değil imiş

Cahiller tanıdım uyur da yatmaz
Âlimler bilirim okur da tutmaz
Bildikleri hiçten öteye gitmez
Belli ki hâlleri hâl değil imiş

Kadınlar tanırım erkekten erkek
Erkekler tanırım tavşandan ürkek
Anaya asidir, avrada korkak
Demek ki döllerı döl değil imiş

Haklılar bilirim hâli saklıdır
Haksızlar tanırım daim haklıdır
KURTOĞLU'yum derdim epey köklüdür
Anladım çöp çalı dal değil imiş

3 Aralık 1994

YABAN OLUR

Oğlunu kızını göz ardı etme
Ya düşmanın olur ya yaban olur
Azabı iki yıl üst üste tutma
Ya enişten olur ya baban olur

10 Kasım 2015

NE DEMELİ?

İk'elinde iki kara
Çalanlara ne demeli?
İçi iflah olmaz yara
Olanlara ne demeli?

Ayıp günah fitne fesat
İçi dışı gıybet haset
Şu dünyada canlı ceset
Kalanlara ne demeli?

KURTOĞLU'mun sözü hakır
Başı diktir, yüzü aktır
Verilmez hesabı yoktur
Bulanlara ne demeli?

20 Eylül 2009

NAZLI GEZERDİ

Şimdi kızlar oğlanları kovalar
Eskiden işveli nazlı gezerdi
Şimdi laptopunan yatıp kalkarlar
Eskiden âşıklar sazlı gezerdi

18 Mayıs 2023

KALDIRMAZ

Taşa taş gibi sarıl, muhkem koy gedğine
İş iş gibi olmalı, idareyi kaldırmaz
Hak yükü ağır olur, bakılmaz bire bine
Her vicdan, her terazi bu darayı kaldırmaz

KURTOĞLU'm kel görünür, düşer de bir gün fesin
Sen seni bilmedikçe bu âlemde sen nesin?
Eşeğin kavi bağla, kurt yerse gine yesin
İrızınan vesayit mudarayı kaldırmaz

10 Kasım 2015

SİNSİ

Etkilerinde kaldığım
O masum kişiliklerin
Altında yatarmış oysa
Dik alası sinsiliklerin

1994

KİM BİLİR?

Bakmayana sorma elmas inci
Dilde midir, dişte midir kim bilir?
Çekmeyene sorma ağrı sancıyı
İçte midir dışta mıdır kim bilir?

KURTOĞLU'm âlemin bakar körleri
Horlaman harabat ehli horları
Hakk'ın hakikatin onca sırları
Hoyratta mı, hoşta mıdır kim bilir?

14 Temmuz 2018

HAYIR DA GELMELİ ŞER DE GELMELİ

Karşıdaki anlamazsa dilinden
Efendilik yetmez zor da gelmeli
İş başa düşünce erin elinden
Hayır da gelmeli, şer de gelmeli

11 Şubat 1992

BEN OLDUM DEME

Nerelere gebedir geleceğimiz?
Belli mi yarın ne olacağımız?
Nerede ne zaman öleceğimiz
Taşına güvenip ben oldum deme

Gönüle bu günler hoş gelir bil ki
Yaz döner güz geçer kış gelir bil ki
Zamanla başına iş gelir bil ki
Hoşuna güvenip ben oldum deme

An gelir başına ters döner yuvan
Gün olur derdine bulunmaz devan
Bozulur fiyakan söner o havan
Eşine güvenip ben oldum deme

Bulanıp bulanıp durulmak da var
Şaşıp ziyana sarılmak da var
Yarı aç yarı tok sürünmek de var
Aşına güvenip ben oldum deme

Tahtlı taçlı sultanlar mı öldü?
Mahkemeler kadiya mülk olurdu
Kalsa Sultan Süleyman'a kalırdı
Başına güvenip ben oldum deme

Lal olunca nasıl şakır o dilin?
Kesilir tutmazsa ayağın elin
Can bedene yükse ne olur halin?
Yaşına güvenip ben oldum deme

Unutursun bir gün şöhreti şanı
Arar bulamazsın her şeyi hani
Mademki bu dünya fanidir fani
İşine güvenip ben oldum deme

KURTOĞLU'm misali yanarsa çıran
Kâr eylemez o an servetin paran
Çok beklersin ama gelmez ki sıran
Boşuna güvenip ben oldum deme

1994

UMUT

Gündür geçer aydır geçer
Kul olan hep kalmaz naçar
Bir kapıyı kapatan Hak
Bir kapıyı mutlak açar

27 Temmuz 2010

ELVEDA SİGARA

Irak dura düşmanımdan dostumdan
Pis kokusu sinmiş gitmez üstümden
Babamı da sen götürdün astımdan
Elveda sigara, merhaba hayat

Kene gibi yapışalı yakama
Bedelini vursam sığmaz rakama
Lanet olsun senin gibi zıkkıma
Elveda sigara, merhaba hayat

Gece hayalinle gecelesem de
Adını düşümde hecelesem de
Ben sensiz ebedi bocalasam da
Elveda sigara, merhaba hayat

Çingiraktan yaman öter ümüğüm
Döktün dişlerimi ondan kümüğüm
Sızlasa da sensiz etim kemiğim
Elveda sigara, merhaba hayat

KURTOĞLU'yum beni gel şimdi kandır
Yirmi yıl üç paket yandır ha yandır
Gün benim için artık bu gündür
Elveda sigara, merhaba hayat

10 Mayıs 2023

C- YAKINMALAR

GÖNÜL

Boşa geçip giden bunca yılların
Geri getirsene birini gönül
Yine Kaf Dağı'ndan aşar yolların
Bitmez mi sanırsın yarını gönül?

Az mı geldi boş sözlere kandığın?
Yalan çıkmadı mı gerçek sandığın?
Boşunaymış için için yandığın
Tükendin sürünü sürünü gönül

Ay mısın, gün müsün doğar batarsın
Kocamadım der de çalım satarsın
Hâlâ güzellerle aşık atarsın
Bulamadın gitti yârini gönül

Yetmedi mi daha esip tozduğun?
Hem elleri hemi beni üzdüğün
Zarardan ibaret kârda gezdiğin
İstemiyom senin kârını gönül

Zincirler zapt etmez bi zırdelisin
Bazı bazı ululardan ulusun
Kimin efendisi, kimin kulusun?
Çözemedim senin sırnı gönül

KURTOĞLU'm misali çilen doldu mu?
Daha bu dünyada ahdin kaldı mı?
Hani ya düşlerin gerçek oldu mu?
Tükettin ömrümün varını gönül

20 Eylül 2000

KAHIR

Göge direk olur çektiğim kahr
Her gecem ateşti, her günüm zehir
Peş peşe üç iftar hem de üç sahur
Bir lokmasız oruç tuttuğum oldu

6 Nisan 1998

AZ DELİ GÖNÜL

Derdin zorun güzelinen hoşunan
Her mevsimin bahar yaz deli gönül
Günün hayalinen, gecen düşünen
Divane divane gez deli gönül

Yücelerden enginlere düşmezsin
Kabarır taşmazsın, kaynar pişmezsin
Ne söylesem bildiğinden şaşmazsın
Sana kâr etmez mi söz deli gönül?

KURTOĞLU'mu Keremlere çevirdin
Ateşsiz dumansız yaktın kavurdun
Boşa ektin biçtin, sürdün savurdun
Bize bu çileler az deli gönül

9 Aralık 2007

ÇORUM

Çalmayaydı çan saatte çanların
Yıkılaydı hamamların hanların
Viran olsun çıksın her bir yanların
Taş üstünde taşın kalmasın Çorum

Zehir olsun suyun ekmeğin aşın
Çöl gibi kurusun toprağın taşın
Bunca fitne fesat kalleşle başın
Ebedi selamet bulmasın Çorum

20 Temmuz 1997

DEMEDİM Mİ DELİ GÖNÜL BEN SANA?

Demedim mi deli gönöl ben sana?
Nerden baksan aklın yolu bir diye
Sen sen iken yâr değilim ben bana
Senin ile başa çıkmak zor diye

Çok nasihat ettim amma tutmadın
Bin söyledim birisine gitmedin
Hiçbir şeyi baştan hesap etmedin
Önü sonu zarar ya da kâr diye

Ağustosta buz bağlattın yolumu
Zahmeride yele verdin külümü
Nasıl reva gördün bunca zulümü?
Bel bağlayıp bir zalime yâr diye

KURTOĞLU'yum doydum gama gümana
İmana gel deli gönöl imana
Dönüp bakasım yok güle çimene
Nasıl olsa bir gün düşer har diye

9 Eylül 2014

DAYANACAK GÜCÜM YOK

Yine düştün bir ahunun peşine
Gitme gönül dayanacak gücüm yok
Karşılıksız bir sevdanın düşüne
Yatma gönül dayanacak gücüm yok

Halına bak dön de kendi halına
Varsın gitsin bırak herkes yoluna
Bülbül olup el âlemin gülüne
Ötme gönül dayanacak gücüm yok

Baktıkça bezerim şu durumuna
Çok kandım ağulu bal dürümüne
Irak menzillerin uçurumuna
İtme gönül dayanacak gücüm yok

Aha yaşıım elli bire dayandı
Bedenimde dert kalmadı uyandı
Gada bela her kârın bir ziyandı
Batma gönül dayanacak gücüm yok

Aşk dediğin gören gözü kör eder
Geçmez günü çıkmaz cana dar eder
Ağuyu bal karı buzu kor eder
Yutma gönül dayanacak gücüm yok

Her aşkında hüznün düşer kârına
Çekme beni ayrılığın darına
Umut pazarında körü körüne
Satma gönül dayanacak gücüm yok

KURTOĞLU'yum yıkma gönül şehrini
Altın tasta sunma aşkın zehrini
Çeke çeke ben usandım kahrını
Etme gönül dayanacak gücüm yok

7 Eylül 2013

FELEK NEYDİ BİZE KASTIN GAREZİN?

Felek neydi bize kastın garezin?
Derdi derde sardın sardın bıraktın
Hiç mi hakkı tartmaz senin terazin
Başımıza vurdun vurdun bıraktın

Sende mi kabahat, bizde mi hata?
İşimiz olmadı doğrudan öte
Hasılı yem ettin pireye bite
Kanımıza girdin girdin bıraktın

Bir gün göstermedin dört başı mamur
Ne usul bilirsin ne erkân umur
Bitmedi hesabın bitti de ömür
Defterleri dürdün dürdün bıraktın

Eller boşa çıktı boşa kazansak
Ekmeği çok gördün aşu uzansak
Biz neye imrensek, neye özensek
Boynumuzu burdun burdun bıraktın

Bindikçe binerken dallarımıza
Bakmanı bekledik hallarımıza
Dikenler döşeyip yollarımıza
Ecel gibi durdun durdun bıraktın

Felek senin işin türlü türlüdür
Göz seyirle, şer hayırla sırlıdır
Sadıkların imtihanı zorludur
İltimassız sordun sordun bıraktın

KURTOĞLU'yum iman ettik kadere
Boyumuzca batsak gama kedere
Allah kerim bizi bunca mudara
Çar naçar mı gördün gördün bıraktın

14 Mayıs 2013

EY FELEK

Yazgımızda kara bahtın karası
Garezine lanet olsun ey felek
İflah olmaz ciğerimin yarası
Marazına lanet olsun ey felek

Rağbeti bol bu devirde lavuğun
Değirmeni döner suyu savuğun
Cücükleri karga çıktı tavuğun
Horozuna lanet olsun ey felek

Sırtımızdan indirmedin yükleri
El âleme verdin daim çokları
Biz isterken sıraladın yokları
Birazına lanet olsun ey felek

Hep ben iken yeri göğü yırtmayan
Hep sen idin hiç insafı artmayan
Velhasılı hakkı hakça tartmayan
Terazine lanet olsun ey felek

KURTOĞLU'ma telkin edip sabırı
Zengin ettin çıktın nice cıbrı
Çok görürsen iki metre kabiri
Arazine lanet olsun ey felek

3 Ağustos 2014

FELEK

Yine boynumuzu burup
Önümüzü saldı felek
Belimize balta vurup
Hâlimize güldü felek

Konar iken daldan dala
Yolum sarpa sürer hâlâ
Kör olası bula bula
Geldi bizi buldu felek

Kendinin yokken göyneği
Çevrenin çare kaynağı
Dokuz körün bir deyneği
Dedi dedi çaldı felek

KURTOĞLU'yum aldık sattık
Hani ne oynadık uttuk?
Ayda yılda bi kuş tuttuk
Tüyün tüsün yoldu felek

15 Aralık 2000

BENİ BİR DİVANE KULA DÖNDÜRDÜN

Felek harap ettin gönül mülkümü
İrem bağlarımı çöle döndürdün
Yok eyledin umudumu ülkümü
Yolumu bir çıkmaz yola döndürdün

Çekmediğim acı çile mi kaldı?
Doğruluk dürüstlük hüsrânım oldu
Ne talihim güldü ne yüzüm güldü
Bahtımı boş batıl fala döndürdün

Saldın beni bir hayalin peşine
Aldırmadın gözlerimin yaşına
Kırk elli senedir boşu boşuna
Ömrümü harcadın pula döndürdün

Yarına mecalim kalmadı tende
Mahşeri yaşarım her geçen günde
Ne kara yazılı kulmuşum ben de
Hâlimi bir müşkül hâle döndürdün

KURTOĞLU'yum elbet Allah kerim de
Et yerine od basılı derimde
Taş olsaydı dayanmazdı yerimde
Beni bir divane kula döndürdün

1 Temmuz 2010

YETMEZ Mİ?

Felek beniminen derdin zorun ne?
Serildiğim, düdüldüğüm yetmez mi?
Bildim mi de gelin güvey torun ne?
Darıldığım, kırıldığım yetmez mi?

Yürek yangınımı söndürdün mü ki?
Umudu gerçeğe döndürdün mü ki?
Çalındım çırpındım ondurdun mu ki?
Yerildiğim, yorulduğum yetmez mi?

Yürüdükçe başa vardı yollarım
Uzandıkça boşa çıktı ellerim
Böyle böyle düşe döndü yıllarım
Kahırlara karıldığım yetmez mi?

Yandıra bandıra gama gümana
Bacamızı hasret koydun dumana
Çalar saat gibi sanki zamana
Burulduğum, kurulduğum yetmez mi?

Neyimin bedeli çile neyimin?
Zarardan ibaret kârı payımın
Suyu mu çıktı da benim köyümün
Diyar diyar sürüldüğüm yetmez mi?

KURTOĞLU'm kararım helalde azda
Biraz da bizi gör felek biraz da
Kırk elli senedir canım boğazda
Ölüp ölüp dirildiğim yetmez mi?

1 Eylül 2013

YÜK BUNDAN SONRA

Can canana mecbur yol yoldan ince
Gönül bize bu aşk yük bundan sonra

20 Eylül 2013

YOK

Düşmüşüm dertlere gencecik yaşıta
Hâlimden anlayan bilenim de yok
Göz göz oldu yaram depreşir döşte
Ne çare bir merhem olanım da yok

Sağ mıyım ölü mü bilemez oldum
Sıtkınan severim alamaz oldum
Gamdayım, yastayım gülemez oldum
Ağlarım gözyaşım silenim de yok

KURTOĞLU'yum can evimden vuruldum
Çağıl çağıl çağlar iken duruldum
Ecel geldi aha cana kuruldum
Nazlı yâre haber salanım da yok

1994

SU TESTİSİ SU YOLUNDA KIRILIR

Kul kendi ne ise eli o sanar
İnsan olan elbet inanır kanar
Boş ver el atına binen tez iner
Su testisi su yolunda kırılır

14 Ağustos 2015

YOLUMU YOLSUZA DÜŞÜRDÜN FELEK

Doydum kırk senedir gama kedere
Kahr kazanında pişirdin felek
Boynum kıldan ince lakin kadere
Sabrımın sabrını taşırdın felek

Dağ bayır koymadın diktin yoluma
Riyakâr kulları taktın koluma
Ne yüzüme baktın ne de halıma
Derdimi başımdan aşırdın felek

Çalındım çırpındım gülmedi yüzüm
Ne eş dost yâr oldu ne oğlum kızım
Bilmem ki ne yapmak, ne etmek lazım?
Aklımı fikrimi şaşırdın felek

KURTOĞLU'm bitmedi hoyratın horun
Gör daha bu başa ne gelir yarın
Ah... İlle de torun ille de torun
Yolumu yolsuza düşürdün felek

28 Ocak 2011

KÜL GİBİYİM

Güle düşmüş kül gibiyim
Dile düşmüş kul gibiyim

20 Aralık 2022

GENÇ ÖMRÜM TÜKENDİ DERT ÇEKE ÇEKE

Yürü yalan dünya günün görmedim
Yolum sarpa sardın hep dike dike
Eller gibi bir gün sefan sürmedim
Genç ömrüm tükendi dert çeke çeke

Viranedir kalelerim surlarım
Ayan beyan oldu cümle sırlarım
Kökünden kurudu göz pınarlarım
Kör oldu gözlerim yaş döke döke

KURTOĞLU'm kurtulmaz darınan bundan
Bir murat almadan giderim senden
Gönül verdiklerim bu aciz tenden
Terk edip gittiler can söke söke⁷³

25 Ocak 1996

⁷³ Kurtoğlu'nun bozlak türü bu türküsü, onu sanat dünyasına tanıtan, çok beğenilen ilk çalışmalarıdır.

HEYHAT OYNAMIŞA UTMUŞA DÜŞTÜK

Ektik biçtik el kotardı ıradı
İblisinen aşık atmışa düştük
Tadamadık mürüvveti muradı
Heyhat oynamışa utmuşa düştük

Bir saat akıllı, bir saat deli
Bir karış ağzı var, beş karış dili
Ne işe varıyor ne aşı eli
Her halttan bir parmak tatmışa düştük

İçi bizi dışı âlemi yakar
Ha evli yaşamış ha dul ha bekâr
Hesabı menfaat, kitabı çıkar
Hamuduynan deve yutmuşa düştük

Ocağıma çörekledi bir yılan
Bir avuç kül oldu gözlere dolan
Her anı bir plan, her sözü yalan
Anasının ipin satmışa düştük

Kendi geldi soyun sopun sormadan
Çıktı gitti senesine varmadan
Dede olduk torun günü görmeden
Edebi hayâsı yitmişe düştük

KURTOĞLU'yum burnun tutar tepeye
Çüşten öte söz kâr etmez sıpaya
İt olsaydı bağlamazdım kapıya
Kahpe kasığında yatmışa düştük

19 Haziran 2011

DÜŞ YAMAN OLDU

Yine bi çığ koptu gönül dağımdan
Sinem parelendi, döş yaman oldu
Kendim kavrulurken kendi yağımdan
Hayat mücadelem boş yaman oldu

Ak bildiğim aklar hep kara çıktı
Yaslandığım yarlar tepeme çöktü
Beni dürüstlüğü, mertliğim yıktı
İyilik, güzellik, hoş yaman oldu

Çırpındıkça aratıyor yıl yılı
Azınan boşalmam içim dopdolu
Sondan başa kat ediyor yol yolu
Ayak baştan aciz, baş yaman oldu

Selama sabaha el olduk çoktan
Uzandığım dallar kurudu kökten
Umudu kesmek de yok amma Hak'tan
Hâller perperişan, iş yaman oldu

Vardım vardım ırak kaldı yüceler
Ah bu dile düğüm atar heceler
Hesaplardan hesap sorar geceler
Hayal can çekişir, düş yaman oldu

KURTOĞLU'm başımdan gitmez gam güman
Efkâr tabur tabur, dert tümen tümen
Ömrümü tüketti hercai zaman
Sızlanır seneler, yaş yaman oldu

15 Temmuz 2009

BİRİ BAŞLIYOR

Bunca derdin hangisine yanayım?
Birisi bitmeden biri başlıyor
İlk başa mı, en sona mı döneyim?
Tam tükendi derken geri başlıyor

Zalım felek az düşmedi peşime
Bel bağladım ateş koydu düşüme
Elleri kınarken geldi başıma
Kolay tükenmeden zoru başlıyor

KURTOĞLU'm imkânsız görmedim saysam
Bilirim sonu yok şeytana uysam
Ne zaman başımı yastığa koysam
Zihnimde binbir tür soru başlıyor

15 Haziran 2014

BU SENE

Kararalı kara bahtın fermanı
Ağustosta kara düştük bu sene
Yaktı sürüp savurmadan harmanı
Zahmeride kora düştük bu sene

Yaralı da deli gönül yaralı
Ferhat gibi dağı taşı yaralı
Giyedursun yâr yeşili yâr alı
Bir vefasız yâra düştük bu sene

Vardır elbet her inişin yokuşu
Bundan kulun derde şükür çekişi
Hak değil de gülün kekrem kokuşu
Gülizarken hara düştük bu sene

Kadir Mevla'm çoktan azdan etmesin
Aştan eşten oğlan kızdan etmesin
Tutar elden görür gözden etmesin
Zora düştük, zara düştük bu sene

Kahpe felek bir elimden tutmadı
Benim ile derdi zoru bitmedi
Gözyaşlarım paklamaya yetmedi
İkiyiken bire düştük bu sene

KURTOĞLU'yum yarın n'olur bilinmez
Yaradan'ım gül demezse gülünmez
Hikmetinden asla sual olunmaz
Yuvarlandık yere düştük bu sene

12 Nisan 2013

ÇIKTI

Eller mi uyanık, biz mi çok safık?
Gafletim sinsiler suçundan çıktı
Dört yanımı saran bunca münafık
Kaç ana babanın kaçından çıktı?

Gözüm mü kördü ki görememişim
Görüp de hayıra yoramamışım
Nasıl da farkına varamamışım?
En ince hesaplar gecinden çıktı

Mülayimsem koyun muyum, kuzu mu?
Ayâl demen kan bürüyor gözümü
Kader mi, talih mi, baht mı, yazı mı?
Kısmetim bayırın acından çıktı

KURTOĞLU'yum bir ekmeğin derdinde
Mert yaşadım namertlerin yurdunda
Âlemin düşmanı dağlar ardında
Bizimki eşiğin içinden çıktı

16 Ağustos 2013

VALİ BEY 1

Yokluk kırk yerinden kırdı belimi
 Demeye tutmuyor yüzüm Vali Bey
 Kimselere açamadım hâlimi
 Bir sana geçiyor nazım Vali Bey

Fidan pazarladım kimse almadı
 Sebze yetiştirdim kârı olmadı
 Bu yıl sazdan sözden kuruş gelmedi
 Tezeneye küskün sazım Vali Bey

Beş horanta tek bileğe bakıyor
 Mülkiyeli haşlık deyip döküyor
 Üç yavrumun üçü birden okuyor
 Per perişan oğlum kızım Vali Bey

Yeşil kartla derde baktıramadım
 Emar istediler çektiremedim
 Dişlerim döküldü taktıramadım
 Kalmadı bir tadım tuzum Vali Bey

Malum sürünmeye hep mahkûm ozan
 Hayır hasenatla çıktı ramazan
 Bayramdan bu yana kaynamaz kazan
 Yok mu derdimize çözüm Vali Bey?

Kazandığım geçimime yetmiyor
 Borcun harcın hiç arkası bitmiyor
 Kömür alamadım, bacam tütmüyor
 Evde geçmez oldu sözüm Vali Bey

Bu terazi çekmiyor bu darayı
 Işık su telefon sorma orayı
 Aylar oldu veremedim kirayı
 Âlemi yakarken pozum Vali Bey

KURTOĞLU'yum âşıklıktır hünerim
 Eller yazın, ben kışları yanarım
 Selam saygı muhabbetler sunarım
 Diri cana dirlik lâzım Vali Bey⁷⁴

16 Aralık 2002

⁷⁴ Zamanın Çorum Valisi Atıl Üzelgün Bey'e bir dilekçemdi. Kendisi de meslek hayatında ilk defa böyle bir dilekçeyi benden aldığını söyler hep. Gereğini fazlasıyla yaptı sağ olsun. Hâlâ abi kardeşiz (Rifat Kurtoglu).

VALİ BEY 2

Zarurettten hasıl oldu iş bu hâl
Kalemim aşılmaz sur Vali Bey'im
İster şiir de sen, ister arzuhâl
Birkaç maruzatım var Vali Bey'im

Görüşmek istedim hayır dediler
Bir dilekçe yaz da buyur dediler
Sazınan sözünen duyur dediler
Ozan derse böyle der Vali Bey'im

Bu mısralar Eskekin'in destanı
Biz çoktan unuttuk bağı bostanı
Hâlimiz aratmaz Arabistan'ı
Kaygısı başıma kâr Vali Bey'im

Belediye etti köyü Kerbela
Bu sebepten çıkar bizde her bela
Gudübük okuyor reis bey hâlâ
Şu işe bir omuz ver Vali Bey'im

Ah Köy Hizmetleri bir su getirdi
Yarısını kendi aldı götürdü
Kalanına Kazıklığa⁷⁵ oturdu
Bizim iflahımız zor Vali Bey'im

Ne şebekemiz var ne de depomuz
Susuzluktan perişanız hepimiz
Sönük ocağımız, kitli kapımız
Gel de hâlimizi gör Vali Bey'im

⁷⁵ Eskikekin'in komşu köyü; Kazıklıkaya.

Malum kuraklık da çok bu sıralar
Hep kurudu billur gibi dereler
Derdimize senden olur çareler
N'olur yaramızı sar Vali Bey'im

Köy köylükten çıktı dününü arar
Kemre dağlarında haşerat ürer
Bilmem Çevre Sağlık ne işe yarar
Ahaliyi sinek yer Vali Bey'im

Çiftliklerden berbat oldu havası
Yolumuz var hep köstebek yuvası
Kolay amma derdimizin devası
Hor bakılır bize, hor Vali Bey'im

Âşık insanların safı merdidir
Onun derdi hep halkının derdidir
Gönül geçmez, ana baba yurdudur
Bakamam ki şaşı kör Vali Bey'im

KURTOĞLU'mun hoş görüle hatası
Sözde üslubu yok, sazda notası
Gayrı sana kalmış bundan ötesi
Çileyi çekenden sor Vali Bey'im

11 Ağustos 2010

ÖLEN BENİM

O sürüyor sefasını
Cefasını bilen benim
Göstermiyor vefasını
Melul mahzun kalan benim

Ne yenilir ne içilir
Ne yâr olur ne geçilir
O bir gül ki hep açılır
Gonca iken solan benim

29 Nisan 1995

SARAN OLMADI

Akla baliğ olup kendim bileli
Gönlümün sırrına eren olmadı
Evvel ahir ömrüm geçti çileli
Neler çektim neler, gören olmadı

Gül sinemi ezik ezik ezdim de
Gün oldu ki ben bu candan bezdim de
Otuz sene yana yana gezdim de
Azmış yaralarım saran olmadı

Ayaktayken beni derde kodular
Yıkılınca türlü tevir dediler
KURTOĞLU' mu böyle böyle yediler
Kimse bana bence yâren olmadı

1993

VALİ BEY 3

Kalem müdürünle barışamadım
Geldim gittim amma görüşemedim
Selam da bıraktım erişemedim
Irak mı aramız bre Vali Bey?

VALİ BEY 4

Çorum ili yiğitlerin yatağı
Bizim ele sefa geldin Vali Bey
Gönül ehli âşıkların otağı
Bizim ele sefa geldin Vali Bey

Aspirini bulamadık Hıdır'ın
Derdi deva bekler nice mağdurun
İt gibi kapıyo kalem müdürün
Bizim ele sefa geldin Vali Bey

Bir buçuk ay geldim gittim olmadı
Huzuruna çıkmayanlar kalmadı
Yalaklardan bana sıra gelmedi
Bizim ele sefa geldin Vali Bey

KURTOĞLU'yum diyeceğim çok ama
Sivri dilim musallattır yakama
Daha gelip gitmiyorum makama
Bizim ele sefa geldin Vali Bey

İŞ İŞTEN GEÇTİ

Bakar kör geçtiğim hakikatlere
Güldük güldük amma, iş işten geçti
Boşa dinlediğim nasihatlere
Geldik geldik amma, iş işten geçti

Koynumuzda beslediğimiz çıyanı
Zebun sandık sabun gibi kayanı
Kâr belleyip kağını yükü ziyanı
Sildik sildik amma, iş işten geçti

Kucak açtık hep yârsini yârsini
Vuran gitti çekicini örsünü
Umur mektebinden ibret dersini
Aldık aldık amma, iş işten geçti

Sadakatin(!) şerbetini tadalı
Merhameti sattım gitti vadeli
Pahalıymış insanlığın bedeli
Bildik bildik amma, iş işten geçti

Yalan dünya hayal imiş düş imiş
Ömür desen bir kanatsız kuş imiş
Evlat avrat hepsi de boş imiş
Dolduk dolduk amma, iş işten geçti

KURTOĞLU'yum zararda kâr gizlidir
Varlıkta yok, yoklukta var gizlidir
Şerde hayır, hayırda şer gizlidir
Bulduk bulduk amma, iş işten geçti

18 Mayıs 2013

İKBAL YELLERİ

Bahtı gülizarın gonca gülleri
Nasip bahçemize basmadı gitti
Takdir dağlarının ikbal yelleri
Murat mevsiminden esmedi gitti.

16 Aralık 1995

YILLARIM (49. Yaş Günüm)

Bugün veda ettim elli yaşına
Kuşlar gibi uçtu gitti yıllarım
Gamlı kasavetli dertli başıma
Ne belalar açtı gitti yıllarım

Birbirine kattı tozu dumanı
Hiç fark edemedim onca zamanı
Ektiğim diktiğim gülü çimeni
Tırpan gibi biçti gitti yıllarım

Kahpe felek benimki de ömür mü?
Şaştım kaldım hamur muyum, çamur mu?
Dayandım da taş mı idim demir mi
Yaşanması güçtü gitti yıllarım

KURTOĞLU'yum başı sonu hep çile
Kaderim bu gâh ağlaya gâh güle
Bazı ah vah ile bazı oh ile
Düşe kalka geçti gitti yıllarım

25 Ağustos 2013

AZA BENZEMEDİK AZLAR ÜSTÜNE

Kanaatten saray kurdum oturdum
Aza benzemedik azlar üstüne
Yetmeyi kıldım sardım yetirdim
Köze benzemedik közler üstüne

Neyime âlemin malı melalı
Nefsime diledim hakkı helalı
Hayallerim kendim bildim bileli
Haza benzemedik hazlar üstüne

Kimselere bakıp bakıp yerinmem
Asla olduğumdan farklı görünmem
Dağ bayır demeden böyle sürünmem
Düze benzemedik düzler üstüne

KURTOĞLU'm tükettim onca seneyi
Kendim gibi harap ettim haneyi
Aşk oduna dağlayışım sineyi
Köze benzemedik közler üstüne

25-Ağustos-2020

TUŞA GELDİK

Yedi yolun çatına vardı dayandı yollar
Gele gele sonunda nelerden aşı geldik
Her günü asır gibi geçerken onca yıllar
Ömür denen şahbaza yıkıldık tuşa geldik

KURTOĞLU'm kala kala çilelerle yüz yüze
Bir gün olsun gülmeyi çok gördü felek bize
Kırk beş, elli, elli beş girdik elli sekize
Babamın bu dünyadan göçtüğü yaşa geldik

25 Ağustos 2019 / 58. Yaş günüm

SAR MEVLA'M

Yaradan'ım halim sana ayandır
Hakkımızda hayırlısın ver Mevla'm
Tahammülüm akıllara ziyandır
Çektiğimi sen bilirsin bir Mevla'm

Kara bahtım bir gün olsun gülmedi
Yıllar yılı arttı çilem dolmadı
Bu mücrimde sabır sebat kalmadı
Senden gayrı benim kimim var Mevla'm?

Aklım erse bile elim ermiyor
Çoluk çocuk, eş dost selam vermiyor
İntizara dilim dişim varmıyor
Gözyaşlarım elim yüzüm yur Mevla'm

Saf saf geldi geçti onca hayatım
Başıma beladır iyi niyetim
Otuz yıldır ödediğim diyetim
Senle benim aramızda sır Mevla'm

Kelp kalmadı ayağıma dolaştı
Ekmeğimi yedi yedi dalaştı
Pençeleri ciğerime ulaştı
Hep ben oldum yine göze hor Mevla'm

Kul içinse kabahat de özür de
Tövbem ile haşret beni huzurda
Kör kuruşum bile yoktur hazırda
Koca dünya mezar gibi dar Mevla'm

Ne yaparım kul eline koyarsan
Bu asi kulunu kuldan sayarsan
Gece gündüz yakarışım duyarsan
Himmet eyle yaralarım sar Mevla'm

KURTOĞLU'mu metin eyle sen metin
Yaz da bahtıma bir imanı bütün
Nalın mihın arasından çok çetin
İmtihanım yaman Mevla'm zor Mevla'm

21 Mayıs 2013

GÜL KADER

Gün değildi yıllar yılı gördüğüm
Değişsin ömrümün seyri gül kader
Talih başka, bahtım başka kördüğüm
Asma yüzünü de gayri gül kader

Cahil gönül elde görür yerinir
Bir ben değil, çoluk çocuk sürünür
Beş horanta bir bilekten barınır
Seçtir artık şerri hayrı gül kader

Geçer dedim günü güne ekledim
Dertlerimi şükür edip sakladım
Otuz üç yıl güler diye bekledim
Hiç değilse bu yıl bari gül kader

İmanımda altı direk var benim
Amentüyü gel gönlüme sor benim
Kitap benim, resul benim, yâr benim
Koyma beni yârdan ayrı gül kader

KURTOĞLU'yum asi olayım hâşâ
Lütfü kerem eyle bu dertli başa
Bak da gözlerimden boşanan yaşa
Hakk'a niyaz sana çağrı gül kader

1994

SEN

Kafa tutan kimdi geçen yıllara?
Ne çabucak unutmuşsun dünü sen?
Nasıl da benzedin böyle ellere
Hiç ayrılık yok diyordun hani sen?

Gecelerde umut umut yeşerip
Gündüzleri sokakları şaşırp
Dakikaya üç beş mısra düşürüp
Sene gibi yaşadın mı günü sen?

Gözlerimi asla uyku tutmuyor
Hayallerin beni tatmin etmiyor
Kelimeler ifadeye yetmiyor
Anlamazsın bilemezsin bunu sen

Kahpe felek mahkûm etmiş elimi
Bundan arıyorum belki ölümü
Bir ben bir de Allah bilir hâlimi
Dağ başında taş mı sandın beni sen?

Ne benzerin vardır ne de bir eşin
Sen misin ışığı ayın, güneşin?
Bilmem aynalarla nedir ki işin?
Gel kendini bir de bende tanı sen?

KURTOĞLU'm ne olur insafa gelsen
Hayat sevgi demek, ah bunu bilsen
Vallahi sevdiğim yerimde olsan
Benden yaman sever idin seni sen

11 Haziran 2004

ÇARELER ÇARESİZ BENİM DİRDİME

El ettiler vatanıma yurduma
Çareler çaresiz benim derdime

16 Mart 1995

YALANDAN OLSUN

Ey sevdiğim ne kız bana ne darıl
Bir vefa etmedin yalandan olsun
Hiç değil ayrılık vakti bir sarıl
İsterse kolların yılandan olsun

Dört nala gelirken ecelin atı
Bak hâlâ yüreğin taştan da katı
Âşık sağken görmeli ki vuslatı
Ölmeden muradın alandan olsun

KURTOĞLU' mu inadinla soğudun
Şu gönüle kârı yoktur öğüdün
Yârî düşmanından olsa yiğidin
Bari kadir kıymet bilenden olsun

12 Aralık 2000

NEYİN NESİYE?

Bahtım mıdır kaderim mi bu benim
Yanaşan vuruyor neyin nesiyse?
Ekmeğimde delice mi var benim
Yiyen kuduruyor neyin nesiyse?

11 Kasım 2021

EL OLDUK ŞİMDİ

Dostların üstüne doğan gün iken
Düşkünlere arka iken, yan iken
Çaresiz dertlere çare ben iken
Bir başından aciz kul olduk şimdi

El ayak tutarken, beden sağ iken
Başı bulutlarda karlı dağ iken
Al yeşil bezenmiş narlı bağ iken
Üstünde ot bitmez çöl olduk şimdi

KURTOĞLU'm bağrında yanan kor idim
Her soluk canında bir ben var idim
Cananıma candım, civan yâr idim
Yedi kat yabandan el olduk şimdi⁷⁶

1991

DOKUNUR GİDER

Dağları devirir sevdanın gücü
Ayrılık ölümden beter bir acı
Kaşına değdikçe kirpiğin ucu
Yanık yüreğime dokunur gider

11 Kasım 2021

⁷⁶ Kurtoğlu, bu şiirini kendisi bestelemiş olup sazıyla çalıp söylemektedir.

CEZA MISIN SEN?

Ay yüzü gamzelim gerdanı benlim
Ödül müsün bana, ceza mısın sen?
İnsafı olmadık ey kara dinlim
Kader misin bana, kaza mısın sen?

Kaçılmazsın geçilmezsin bendesin
Her ne yana baksam sen o yöndesin
Gözümdesin, gönlümdesin, candasın
Algın bedenimde aza mısın sen?

KURTOĞLU'mu âşık ettin edeli
Gündüz divaneyim gece zırdeli
Nedir sana kavuşmanın bedeli?
Yoksa erişilmez feza mısın sen?⁷⁷

10 Kasım 1999

ONA YANARIM

Ey güzeller şahı, hasların hası
Unutturdun bana elemi yası
Ey dertli başımın tatlı belası
Sarmadan ölürsem ona yanarım

13 Kasım 2021

⁷⁷ Kurtoğlu, bu şiirini kendisi bestelemiş olup sazıyla çalıp söylemektedir.

UNUTTUM DEMEK BİLE HATIRLAMAKTIR SENİ

İzaha yetmese de bu bendeki aciz dil
Ölesiye sevmiştim öyle yalandan değil
Ne yapsan faydası yok vazgeçemem bunu bil
Ecel olsa ömrümün benim için her anı
Yine de seveceğim mahşere kadar seni

Geçmedi sözüm sana, geçti de dağa taş
Bırakıp gittin beni hicranımla baş başa
Ayıpsa ayıp gülüm, günahsa günah hâşâ
İster zaaf kabul et, ister itiraf bunu
Şimdi eskisinden çok arzular gönlüm seni

Aşka hata diyen sen düş de benim hatama
Uykulara düşman ol, geceleri yatama
Umutun yıldız olsun, uzan uzan tutama
Ah etmek haddim değil yanlış anlama hanı
Bilirsin kıskanırım kendimden bile seni

KURTOĞLU'yum umuda umut dahi kalmadı
Hayaller hayal oldu, düşler gerçek olmadı
Kader dedim baş eğdim, lakin o da gülmedi
Unuttum dersem yalan, ciddiye alma beni
Unuttum demek bile hatırlamaktır seni

31 Aralık 2007

GÖZÜMÜN ÖNÜNÜ GÖREMİYORUM

Bu nasıl sevdaymış canımdan geçtim
Yaşayan ölüyüm badeler içtim
Ömrümce böylesi bir aşktan kaçtım
Gözümün önünü göremiyorum

Görmesem hasreti sinemi dağlar
Kavuşsam engeller yolumu bağlar
Dayansam yürekte eridi yağlar
Ben buna bir anlam veremiyorum

KURTOĞLU'yum koca dünya bana dar
Şu gençlikte başa kar yağdırdı kar
Herkes gibi benim de bir gönlüm var
İnsanım sevmeden duramıyorum

1991

SANA KALSIN BU DÜNYA

Bir zalim ki sevdalardan habersiz
Sevemedik cana kalsın bu dünya
Senden bir anlayış beklemek yersiz
Ol mahşeri güne kalsın bu dünya

Ben doğalı bir sevgiye femandım
Döndüm durdum eğirmedik kirmadım
Kendimi öğüten bir değirmendim
Ben durursam döne kalsın bu dünya

KURTOĞLU'yum hep bekledim gelmedin
Derde deva sende dedim olmadın
Sevdim amma anlamadın, bilmedin
Ben yolcuyum sana kalsın bu dünya

13 Aralık 1999

YÂR ETTİN FELEK

Güneş olmuş üzerime doğmuyor
Yağmur amma benden yana yağmıyor
Onsuz bu can bu bedene sığmıyor
Dünyamı başıma dar ettin felek

Hâlimi söylerim hâlden bilmiyor
Çarem odur lakin çare olmuyor
Ne yapsam ne etsem unutulmuyor
Sevdamı başıma kâr ettin felek

Onu tanıyalı dinmez bu sızı
Ne kader ne kısmet ne kara yazı
Başka yokmuş gibi bir vefasız
Tutup şu gönlüme yâr ettin felek

KURTOĞLU meyletti birine yandı
Gün gelir vefasın görürüm sandı
Ne kavuştu gönül ne de usandı
Bağrımı sönmedik nâr ettin felek

1994

BURNU BULUTLARI ÇİZEN DİVANE

Eğilmek bilmez mi o mağrur başın
Burnu bulutları çizen divane
Tek mi yaratıldın yok mudur eşin
Kasıla k asıla gezen divane

13 Aralık 2015

DUMAN DUMAN TÜTER ETTİ AŞK BENİ

Hem kabıma hem sılama sığmadım
Gurbet elde yatar etti aşk beni
Ömür boyu kula hiç baş eğmedim
Canana can atar etti aşk beni

Gölge gibi peşi sıra dönerim
Bir sevdalı bakışına kanarım
Kerem oldum gece gündüz yanarım
Duman duman tüter etti aşk beni

Derdim dökemedik dile kızarım
Deli poyraz oldum eser tozarım
Ferhat gibi dağlara der gezerim
Mecnun'dan da beter etti aşk beni

KURTOĞLU'yum ne deyim ne söyleyim?
Vefasız tutulalı böyleyim
Mansur gibi darağacın boylayım
Kan kusar kan tutar etti aşk beni

2 Aralık 2009

BİR GÜN

Boşa mağrurlanma güzelim deyi
Gönül kalelerin yıkılır bir gün
Bi sende mi gördük nazı işveyi?
Çekilmedik kahrın çekilir bir gün

Şimdi güzellikte yok amma eşin
Bu ahu gözlerin bu kalem kaşın
Hele bir otuz beş, kırk desin yaşın
O inci dişlerin dökülür bir gün

Gün gelir de yaş kemale erişir
Güzel çirkin birbirine karışır
Gamzelerin çöker, gerdan buruşur
Sanma ki yüzüne bakılır bir gün

KURTOĞLU'm nazların arttıkça artar
Ömür her nimeti bedelli tartar
Bu havalı burnun yerlere sürter
O ince bellerin bükülür bir gün

13 Kasım 1999

DERT BENİ

Kader bana bir ahuyu yâr etti
Diyemedim sevdam ile tart beni
Kahpe felek vatanımı dar etti
Sıgmaz oldum barındırmaz yurt beni

Dalım kırık saklayamam yen ile
Her solukta can boğuşur ten ile
Sözüm geçmez, gücüm yetmez gönüle
İçin için kemiriyor kurt beni

Kaşın gözün içirimde yaramdır
Tabibe göründüm dedi veremdir
Sensiz yalan dünya bana haramdır
Ölmedikçe iflah etmez dert beni

KURTOĞLU'na da hak vaki olanda
Ecel gelip kapımızı çalanda
Tutam tutam ellerine gelende
Sırma sırma saçlarıyla ört beni⁷⁸

1994

⁷⁸ Kurtoğlu, bu şiirini kendisi bestelemiş olup sazıyla seslendirmektedir.

SABIR TAŞI MIYIM BEN?

İnsan diye gördüm ise
Canı yola serdim ise
Suç mu gönül verdim ise
Sabır taşı mıyım ben

Tasam kaygım kater kater
Her bir günüm dünden beter
Çektirdiğin cefan yeter
Sabır taşı taşı mıyım ben

Yeter boynumu büktüğüm
Yeter gözyaşı döktüğüm
Çekemez kimse çektiğim
Sabır taşı taşı mıyım ben

Senden gelir keder elem
Yasım oldun hiç gülemem
Artık peşinden gelemem
Sabır taşı taşı mıyım ben

1986

KADER DEĞİL

Benim ızdırabım bir riyakârdan
Kader değil, boyun bükeyim desem
Ebedi bir vefa görmedim yârdan
Çekilir yanı yok çekeyim desem

Hanlara eğilmez bir ulu başım
Bir gün geldi yolu yolsuza düştüm
Kalmamış canciğer bir tane dostum
Yanayım derdimi dökeyim desem

KURTOĞLU'm sabreder kabına sığmaz
Âleme gün olur üstüme doğmaz
Düşündüm hayırsız yâr için değmez
Dünyayı yakayım yıkayım desem

1993

BİLİR MİSİN SEN?

Issız gecelerin karanlığında
Yalnız avunmayı bilir misin sen?
Umutların bir bir karardığında
Çaresiz kalmayı bilir misin sen?

Sevip sevilmesi başta taç iken
Candan bir gülüşe gönlüm aç iken
İlgiye sevgiye çok muhtaç iken
İtip kakılmayı bilir misin sen?

Dost düşman halime hep gülüyorlar
Gün güne birkaç el oluyorlar
Hakk'ın selamını çok görüyorlar
Dışlanmak nasıldır bilir misin sen?

Elinde var iken can verenleri
Kaybeder kaybetmez sırt dönenleri
Yıkılıp düşününce ilk vuranları
Kallesçe silleyi bilir misin sen?

Gönüldür görür de ummadan durmaz
En sevdiğin dahi arayıp sormaz
Kul olan elbet bir kararda kalmaz
Söyle avunmayı bilir misin sen?

Her dertten beladan bir pay alarak
Gün mü geçer boş hayale dalarak?
Bir dilim ekmeğe muhtaç kalarak
Üç gün aç kalmayı bilir misin sen?

Çalışır dururum bulursam bir iş
Şükreder sabreder olamam geniş
Neredesin Mevla'm ne olur yetiş
KURTOĞLU'mu bilmem duyar mısın sen?

1986

RİYAKÂRLAR EL ATMASIN SALIMA

Hak tamam edende bir gün vademi
Riyakârlar el atmasın salıma
Musallada mundar eder adamı
Riyakârlar el atmasın salıma

Yollarıma dün yıldızlar serip de
Yıkılınca ilk sırtımdan vurup da
Çıkar için dondan dona girip de
Riyakârlar el atmasın salıma

İyi günde burgu gibi sokulan
Kötü günde etrafımdan çekilen
Çıkar için büküm büküm bükülen
Riyakârlar el atmasın salıma

İşim düşse pöstekeyi saydıran
Aşım pişse ayağımı kaydıran
Şeytana da pabucu ters giydiren
Riyakârlar el atmasın salıma

Tekeri taşıyken etek öpenler
Kurtulunca menfaate tapanlar
Otuz yıllık ekmeğimi tepenler
Riyakârlar el atmasın salıma

Aslı nesli haramzade hırsızlar
Kösele simalı kalbi nursuzlar
Sırtı karnı bell'olmadık arsızlar
Riyakârlar el atmasın salıma

Samimiyet benim hassasiyetim
Her konuda mertlik hüsnüniyetim
Hakikat dostlara tek vasiyetim
Riyakârlar el atmasın salıma

Kadir Mevla'm sığmaz akla izana
İnsanoğlu sanki düşman rızana
Hakkım saklı kalsın ulu mizana
Riyakârlar el atmasın salıma

Avaneler kurtulmasın minnetten
Divaneler mahrum farzdan sünnetten
Zalim olan pay ummasın cennetten
Riyakârlar el atmasın salıma

KURTOĞLU'yum Hak dağıtır bendini
Münafığın tuzağını fendini
Az çok herkes bilir kendi kendini
Riyakârlar el atmasın salıma

24 Nisan 2014

KULDAN GELEN ÇEKİLMİYOR

Şu gönölde biri var ki
Ecel olsa bıkılmıyor
Aşk gönölde bir çınar ki
Ömür boyu sökölüyor

Saçın döker, dişin döker
Genç yaşında belin büker
Ancak canı canan yıkar
İnsan başka yıkılmıyor

KURTOĞLU'yum yandım boşa
Derdim sığmaz dağa taş
Hak'tan gelen kader başa
Kuldan gelen çekilmiyor

30 Kasım 1995

BİR YÂR İSTERİM

Kadir Mevla'm senden bir yâr isterim
Besmelesiz türeyenden olmasın
Kati pirensibim, katı düsturum
Soysuz sopsuz üreyenden olmasın

Her gönülde bir aslan var muamma
Aslı ... olandan nesli hak umma
At avrat yiğidin bahtına amma
Münafiğa yarayandan olmasın

Doğurarı doyurarı kendi hoş
Aslı varken suretinin hükmü boş
Soyu soysuz, huyu huysuz dişe diş
Belasını arayandan olmasın

İyisine paha yetmez dinime
Şöyle az çok yakışmalı yanıma
İki de bir geçip geçip önüme
Deve gibi yürüyenden olmasın

Kadın kısmı er evine uymalı
Azı çoğa çoğu aza koymalı
Büyüğünü küçüğünü saymalı
Hatır gönül kürüyenden olmasın

Erkek olur bizde evin direği
Bundan öte yoktur sözün gereği
Kızınca toplayıp tası tarağı
Dürüsünü dürüyenden olmasın

El içinde bilsin usul umuru
Öğün olsun un uğrası hamuru
Sudan selden hiç uğruna ömürü
Kin kibire bürüyenden olmasın

Yalancının çabuk çıkar foyası
Foyasını örtmez süsü boyası
Pirüpak olsun ki sütü mayası
Ar damarı ürüyandan olmasın

Kaynanaya belletmesin işini
Sökmesin görümün azı dişini
Gidip gelip işi aşı eşini
Anasına karayandan olmasın

Söyütmesin ocağı mı odumu
El diline düşürmesin adımı
Çemrek gidip gelsin bir iş dedimi
Ayağını sürüyenden olmasın

Kırmasın, dökmesin turşu küpünü
Uzun tutsun hörüğümün ipini
Ara sıra süpürge nın sapını
Sırtımıza sıryandan olmasın

Yüzü gülsün eve girip çıkarken
Sokranmasın yırtık sökü k diğerken
Baba tutup kulağını çekerken
Evladını koruyandan olmasın

Es deyince esmesini bilmeli
Kes deyince kesmesini bilmeli
Sus deyince susmasını bilmeli
Vara yo ğa ürüyenden olmasın

Kahpe felek sabrımızı sınıadı
Hanemize vurdu bir kaz kanadı
Bulunmasın zerre kadar inadı
Eşşek gibi kiriyenden olmasın

KURTOĞLU'yum asil azmaz bal kokmaz
Asalet ehlinden ham insan çıkmaz
Hangi kul emdi ği sütün e çekmez
Sütü kanı kuruyandan olmasın

4 Ağustos 2014

EŞ BULAMADIM

Alnımın yazısı doğuştan kara
Bir değil, bin değil, bendeki yara
Bilmem göze geldik bilmem nazara
Hâlime münasip eş bulamadım

Lokman'ım olacak biri yok mudur?
Gönlüme bir gönül eri yok mudur?
Ağlasam sızlasam yeri yok mudur?
Bağrıma basacak taş bulamadım

O yârin hasreti derde dert katar
Figanım feryadım dünyayı tutar
Her kime rastlasam benden bin beter
Âlemde bir dertsiz baş bulamadım

20 Haziran 1996

KURTLAR SOFRASINDA KUZUYA DÖNDÜM

Bir derdim bitmeden birisi başlar
Bahtsızın alnında yazıya döndüm
Düşmanım da taşlar dostum da taşlar
Avcının önünde tazıya döndüm

Dizleyi dizleyi bayırı düzü
Aşsam da kış olur baharı güzü
Yılandan soğukmuş fakirin yüzü
Bir kırık kağıda maziya döndüm

Her gece her gündüz hep aynı hesap
Ne zihin bıraktı ne akıl asap
Anlamadım gitti herkes mi kasap?
Kurtlar sofrasında kuzuya döndüm

KURTOĞLU'm bak dolar boşalır kabın
Her sene zarısın, her sene zabın
Köküne bir kibrit eş dost ahabın (!)
Bir yanık yürekte sızıya döndüm

28 Ağustos1997

ZAMANA KALDIK

Kim eğri kim doğru döndük şaşkına
Vuranın vurduğu zamana kaldık
Kardeşin kardeşe Allah aşkına (!)
Tuzaklar kurduğu zamana kaldık

Ne farkı kaldı ki balınan tuzun?
Anlamak imkânsız, söylemek hazin
Düğünsüz derneksiz oğlanın kızın
Gerdeğe girdiği zamana kaldık

Adını anan yok edep hayânın
Okkası kaç para sütün mayanın?
Vidân pazarında şirkin rıyanın
Pek rağbet gördüğü zamana kaldık

Hesabı yok gaf üstüne gafların
Safsata kültürü bomboş lafların
Elifi bilmedik filozofların
Kur'an'ı yerdği zamana kaldık

Haklılar mağdurken haksızlar güçlü
Arsız hırsız hep tahtlı taçlı
Devir mi suçludur, bizler mi suçlu?
Akıl durduğu zaman kaldık

KURTOĞLU'yum iş kalmadı ehile
Ömrümüz geçiyor bin ah vah ile
Bencileyin cahillerin cahile
İcazet verdiği zamana kaldık

12 Mayıs 2007

GÜNDEN GÜNE

Şu sinem içli bir kordur
Yanar gider günden güne
Gönülü avutmak zordur
Kanar gider günden güne

Kanadı kırık kuş gibi
Boz bulanık bir hoş gibi
İçmiş inler sarhoş gibi
Siner gider günden güne

Söner bir gün sığınakları
Tutmaz dişi tırnakları
Artık ömür ırmakları
Donar gider günden güne

Bir gün karışır tozlara
Varır çökelir buzlara
Bir sal ile omuzlara
Konar gider günden güne

1978

GİDİYOM

Kabına sığmadık delikanlıydım
Çok gürledim yağdım estim gidiyom
Vefakâr samimi insan canlıydım
Riyakâr kullara küstüm gidiyom

Yavan ekmeğimi küle böledim
Medet diye koyun gibi meledim
Az mı ektim biçtim, az mı eledim?
Eleğim duvara astım gidiyom

Ayıbı günahı bilen yok yazık
Kime bel bağlasam attı bir kazık
Ocağım söndürdü bir sütü bozuk
Vebali boynuna kastım gidiyom

Çarşının hesabı evi tutmadı
Büyüttüm besledim söze gitmedi
Bir kötü avrada gücüm yetmedi
Porsuk gibi pustum pustum gidiyom

Elbet malum hâller ulu mizana
Yalan plan dalavere düzene
Dost görünüp kuyumuzu kazana
Selamı sabahı kestim gidiyom

Ben de bilmem şimdi nasıl, nerdeyim?
Bilmem hayırdayım bilmem şerdeyim
Heyhat sözün tükendiği yerdeyim
Dilim dişim kitli sustum gidiyom

KURTOĞLU'm vicdanım el vermez aha
Belki de çilemiz dolmamış daha
Haklıyı haksızı saldı Allah'a
Bağrıma taşları bastım gidiyom

19 Temmuz 2013

GİDİYORUM

Bağrı başı yaşlıları
Diye diye gidiyorum
Keremleri, Ashıları
Duya duya gidiyorum

Derdi ile delilere
Abdallara velilere
Aşk yolunda ululara
Uya uya gidiyorum

Hicranım var dağlar gibi
Güle hasret bağlar gibi
Ak kanatlı çığlar gibi
Kaya kaya gidiyorum

Dert bir okka, ben bir okka
Boynum kıldan ince Hakk'a
Saat saat, dakika dakika
Saya saya gidiyorum

KURTOĞLU'yum yanık sine
İnsanların hilesine
Şu dünyanın çilesine
Doya doya gidiyorum

4 Ağustos 1999

DÜŞTÜK DÜŞELİ

Fitne fesat ardımızda gezen çok
Çekemeyip kuyumuzu kazan çok
İnsanlarda hile hurda düzen çok
Kadir bilmez ele düştük düşeli

Bahtı kara ne diye ne söyleye
Düşmanımı uğratmasın böyleye
Yolda bulsam bakmaz idim Leyla'ya
Mecnun'uyum çöle düştük düşeli

Gündür geçer elbet Mevla yücedir
Kelp nefisin meyli her dem gücedir
Bir selama hasret kaldık nicedir
Şu perişan hala düştük düşeli

Bir bela ki sardı ahdsiz amansız
Keşiş kızı kaynanamdan imansız
Cayır cayır yaktı külsüz dumansız
Vefa bilmez kula düştük düşeli

Ne ettiysem ne yaptıysam olmuyo
Kara bahtım kuldan yana gülmüyo
Gözlerime uyku muyku gelmiyo
Bıtraklı dile düştük düşeli

7 Aralık 2011

TADI TUZU YOK HAYATIN

Ne diyeyim ki ben ele
En yakınım kullar bile
Olmuşlar dünyaya köle
Tadı tuzu yok hayatın

Fakir vakarı peşinde
Zenginler kârı peşinde
Herkes çıkarı peşinde
Tadı tuzu yok hayatın

Kenarda yok huzurumuz
Nerde bizim özürümüz?
Gönlümüzde huzurumuz
Tadı tuzu yok hayatın

Bir işim yok çalışmaya
Bu düzene alışmaya
Eller gibi gülüşmeye
Tadı tuzu yok hayatın

Borcum derdim boydan aşar
Kazanımda çile pişer
Yerimde kim olsa şaşar
Tadı tuzu yok hayatın

Öğün görmez kap ve kaşık
Hergün sofram yavan yaşık
Cebim zaten delik deşik
Tadı tuzu yok hayatın

KURTOĞLU mağdur mu kalsın?
Söylen nasıl yüzü gülsün?
Böyle hayat olmaz olsun
Tadı tuzu yok hayatın

13 Kasım 1994

KURTULURUM ELBET

Allah bilir bu çileden
Kurtulurum elbet bir gün
Kara toprağa karılır
Örtülürüm elbet bir gün

Harcanmışım bir düzende
Sırlarımı kim çözende
Ol divanda, ol mizanda
Tartılırım elbet bir gün

3 Aralık 1997

TACIM VARIDI

Ah oddan ocaktan eyledin felek
Benim de harmanım çecim varıdı
Bilmem ki sen bana neyledin felek?
Benim de bir tahtım tacım varıdı

Yâr mi bıraktın ki sevip saracak?
Var mı koydun bende çekip verecek?
Fer mi soruyorsun karşı duracak?
Benim de kudretim gücüm varıdı

Yoksul diye bir kenara atıldım
An geldi ki üç kuruşa satıldım
KURTOĞLU'yum şimdi bak unutuldum
Benim de gardaşım bacım varıdı

1994

ANLAMADIM GİTTİ

Gece gündüz nafakamdır uğraşım
Çok şükür yarına yoksa da aşım
Koyun beni bana dik dursun başım
Anlamadım gitti nedir bu hâlim?

Helal kazancıma haram katmadım
Dürüstlükten öte bir yol tutmadım
Vakur mert yaşadım, şeref satmadım
Anlamadım gitti nedir bu hâlim?

Kupkuru yerlere bir ocak yaktım
Ne eldeki mala cana göz diktim
Ne bir zina yaptım ne yuva yıktım
Anlamadım gitti nedir bu hâlim?

Bu yıl tam otuz bir yaşıma girdim
Ne uttum oynadım şöyle bir sordum
Kurtulayım diye çırpındım durdum
Anlamadım gitti nedir bu hâlim?

Felek ile bölünecek kozum çok
Doydum düzenine artık karnım tok
KURTOĞLU'ndan başka kadersiz mi yok?
Anlamadım gitti nedir bu hâlim?

1993

MUHTACIM

İnsan canlıyım ya yalnızım niye?
Kimse selam vermez garibim diye
Çocuklar misali az bir ilgiye
Ne kadar muhtacım bilsen Allah'ım

Ruhum sıkıntıda, bedenim hasta
Elin gurbetinde şu gönül yasta
Gönülden sevecek bir tane dosta
Ne kadar muhtacım bilsen Allah'ım

Ana baba dünden unuttu diye
Kardeşlerim küskün döndüm deliye
Şefkat dolu sıcak bir aileye
Ne kadar muhtacım bilsen Allah'ım

Umuttur dünyada beni yaşatan
Ah çıksa ömrünü ömrüme katan
Bir olsa elimi sevgiyle tutan
Ne kadar muhtacım bilsen Allah'ım

KURTOĞLU'yum senin yolundur yolum
Taş atana ekmek tutan bir kulum
Sevgiden şefkatten aşktan mahrumum
Ne kadar muhtacım bilsen Allah'ım

1988 Dikmen / Ankara

KIŞI GARİBİN

Düştü bizim ele yılın ilk karı
Gayrı yaman olur işi garibin
Yığdı hanelere gamı efkârı
Darda bunda geçer kışı garibin

Kazanı kaynamaz tütmezse baca
Hesaplar bir türlü gelmez uç uca
Birbirinden ayaz geçer gün gece
Buz bağlar hayali düşü garibin

Kar boran fırtına kapıda döner
Yer demir gök bakır tükürsen donar
Çekmesi marifet sabırı hüner
Gövdesine yükür başı garibin

KURTOĞLU'm dökülür ayağı eli
Yaradan çarnaçar koymasın kulu
Hele bir de yoksa parası pulu
Kurur mu gözünde yaşı garibin?

3 Aralık 2015

BUNDAN MI?

Deli gönöl coştun gine bu sıra
Çağıl çağıl çağlayışın bundan mı?
Dertlere mi düştün gine bu sıra?
Siyim siyim ağlayışın bundan mı?

5 Ağustos 2021

ÇORUM'UN SABIRDA EYYÜB'ÜYÜM BEN

Hâlîme bakıp da şaşmayın hani
Bu elin bir garip seyibiyim ben
Dışım eli yakar, içimse beni
Çorum'un sabırda Eyyüb'üyüm ben

Unu oldum hayat denen eleğin
Umuduyla varım bin bir dileğin
Pul gibi harcıyıp kahpe feleğin
Çorum'un bir meçhul kaybıyım ben

KURTOĞLU'yum dertlerimi yazarım
Ne kısalır böyle ne de uzarım
Şu yaşımda hâlâ işsiz gezerim
Çorum'un bir büyük ayıbyım ben

7 Şubat 1998

BENİ BANA SOR SÖYLEYİM

El âleme sorma boşa
Beni bana sor söyleyeyim
Benlik olmasın da hâşâ
Beni bana sor söyleyim

İçim dışım hüzün derttir
Belki lafım sözüm settir
Bilen bilir özüm merttir
Beni bana sor söyleyim

İnsan canlı, vefakârım
Dostlar için cefakârım
Kalenderim, fedakârım
Beni bana sor söyleyim

Birazcık kaynaktır kanım
Dar ve hassas bir insanım
Hak terazisi vicdanım
Beni bana sor söyleyim

Bilmeyene derdim dökmem
Namertlere boyun bükmem
Kimseden lafımı çekmem
Beni bana sor söyleyim

Cesaretli cüretliyim
Kuldan korkmam yürekliyim
Haksızlıklara gerekiyim
Beni bana sor söyleyim

Âşığın yanan bağıyım
Gönül ehline çağırıyım
Kendimce dürüst doğruyum
Beni bana sor söyleyim

Kazansam da tutamam ben
Hayrı şerre katamam ben
Haram lokma yutamam ben
Beni bana sor söyleyim

KURTOĞLU'yum sivri dilim
Toktur gözüm, açık elim
Aciz samimi bir kulum
Beni bana sor söyleyim

1993

BIRAKIP GİTTİLER DOSTLARIM BENİ

Bulunmaz bir kimse şimdi yanımda
Hepsini taşırdım oysa canımda
Artık yol yolsuzda, kötü günümde
Ucuza sattılar dostlarım beni

Ne birisi kaldı hâlimi sorsun
Ne birisi oldu yaramı sarsın
Ne birisi var ki koluma girsin
Yüz üstü attılar dostlarım beni

Ne suçum var diye sordum özüme
Belki vardır amma gelmez gözüme
Bir Allah'ın kulu bakmaz yüzüme
Dışladı, ittiler dostlarım beni

Daha dün övgüler düzerken dili
Kimi divane der, kimisi deli
Ne bir eş dost kalmış ne de sevgili
Bırakıp gittiler dostlarım beni

Elimde avcumda biteli beri
Kalmamış canlarda vefanın yeri
Onlar mı riyakâr, ben mi serseri?
Kaz gibi üttüler dostlarım beni

KURTOĞLU'yum dost elinden naçarım
Namerde dökülür, hâl mi açarım?
Kalles dosttan mert düşmana kaçarım
Bak benden ettiler dostlarım beni

1985

ESKİ DOSTLARIM

Hatanızı yüzünüze vurmadım
Arzuza bir gün karşı durmadım
İş başa düşünce üç beş sormadım
Nerdesiniz benim eski dostlarım?

Var günümde canlarını verenler
Yollarıma varın yoğun serenler
Bin metreden selamıma duranlar
Nerdesiniz benim eski dostlarım?

İyi günde birbiriyle yarışan
Kötü günde kayıplara karışan
Çıkar için babasıyla vuruşan
Nerdesiniz benim eski dostlarım?

Neden kesildiniz sohbetten sözden?
Varlığım bitince düştük mü gözden
Korkmayın aş ekmek istemem sizden
Nerdesiniz benim eski dostlarım?

KURTOĞLU'm ölür de size kul olmaz
Gül gibi koksanız sizden gül olmaz
Altın yere düşmeyinen pul olmaz
Nerdesiniz benim eski dostlarım?

1988

DOSTLAR BENİM NEREM DELİ?

Eş dost deli diyor bana
Dostlar benim nerem deli?
Az teselli verin bana
Dostlar benim nerem deli?

Karşımda koca Çorum var
Hakkımızda bu yorum var?
Sanki aklımdan zorum var
Dostlar benim nerem deli?

Tavırlarım deli dolu
Olur ya insanlık halı
Cevapsız koman bu kulu
Dostlar benim nerem deli?

Pek bilmem ya el, fel, hile
Düşmüşüz bir defa dile
Adımı koydunuz bile
Dostlar benim nerem deli?

Hak yolunda koşuyorsam
Vakarımla yaşıyorsam
Ara sıra taşıyorsam
Dostlar benim nerem deli?

Acizlik midir sertliğim?
Savrukluk mu cömertliğim
Delilik midir mertliğim?
Dostlar benim nerem deli?

Tezenem mi, sazım mıdır?
Niyetlerim, özüm müdür?
Kaşım mıdır, gözüm müdür?
Dostlar benim nerem deli?

Acep helal yemem midir?
Hakkı hakka komam mıdır?
Gerçekleri demem midir?
Dostlar benim nerem deli?

Has kim pis kim bari söylen
Hakem olun doğru söylen
Hangi sözüm eğri söylen?
Dostlar benim nerem deli?

Doğruları övüyorsam
Yanlışlara sövüyorsam
Hak edeni dövüyorsam
Dostlar benim nerem deli?

Görünüşe kanılırmış
Çoğu bundan yanılırmış
Er adıyla anılırmış
Dostlar benim nerem deli?

Geri kalsam adım ölü
Önde gitsem adım deli
Kimdir abdal, kimdir veli?
Dostlar benim nerem deli?

Hep geçer nazınız bana
Sevgidir özünüz bana
Övgüdür sözünüz bana
Dostlar benim nerem deli?

Kimisinin kanı deli
Kimisini şanı deli
Yiğitliğin ünü deli
Dostlar benim nerem deli?

Dokunmadan kalabilsem
Yanlış nerde bulabilsem
Keşke deli olabilsem
Dostlar benim nerem deli?

KURTOĞLU'yum ben hep buyum
Böyle gelmiş gider soyum
Yapım, karakterim, huyum
Dostlar benim nerem deli?

1990

BİR BALTAYA SAP OLMADIK VESSELAM

Düzene alt olmak içimde sızı
El ense çekerken tuş etti bizi
Belki nasip kısmet, belki de yazı
Bir baltaya sap olmadık vesselam

Selam vermez oldu ağbey diyenler
Ak urbamı kara deyip giyenler
Ev ocak oldu da benden yiyenler
Bir baltaya sap olmadık vesselam

Sıyrılıp da çıkamadık aradan
Hep kaçındım haram puldan paradan
Hikmetinden sual olmaz Yaradan
Bir baltaya sap olmadık vesselam

Görölmüş şey midir cana küslüğüm?
Buluşmaz kimseye zerre pisliğim
Yegâne servetim tek dürüstlüğü
Bir baltaya sap olmadık vesselam

Umutlar bağladım yeni seneye
Kaderimdir deyip çektim sineye
Şu genç yaşta döndüm bir divaneye
Bir baltaya sap olmadık vesselam

KURTOĞLU'yum günlük doyar karınım
Haset değil, fakirlikle sorunum
Ömür yarı hâlâ kaygım yarınım
Bir baltaya sap olmadık vesselam

1992

NEDEN İKİ YAKAM BİR OLMAZ BENİM?

Ya sevilen ya hak eden kuldanim
Neden iki yakam bir olmaz benim?
Asi olmayım da ey Yaradan'ım
Neden iki yakam bir olmaz benim?

Anamdan doğalı yoksul yaşarım
Bir iş yetmez diğerine koşarım
Yerinemem huşu ile coşarım
Neden iki yakam bir olmaz benim?

Geçimim nafakam inayet değil
Çektiklerim niçin nihayet değil
Duygularım sitem, şikâyet değil
Neden iki yakam bir olmaz benim?

Gelirken fakirdim, giderim fakir
Büyüklenip eli göremem hakir
Bir lokma vermesen yine de şükür
Neden iki yakam bir olmaz benim?

Kısmetim kısıtlı nasip dürülü
Bahtım birçok engellerle örülü
Üç tane yavrumun boynu burulu
Neden iki yakam bir olmaz benim?

1992

İŞSİZ GÜÇSÜZ BİR BEN KALDIM ÇORUM'DA

Bu gariplik ayağımı kaydırđı
İşsiz güçsüz bir ben kaldım Çorum'da
Uyduranlar kitabına uydurdu
İşsiz güçsüz bir ben kaldım Çorum'da

Rüşvet, torpil hangisini sayayım
Param da yok gırtlığına dayayım
Bu halınan ben kime ne diyeyim?
İşsiz güçsüz bir ben kaldım Çorum'da

Kaç kişinin şansı yardım etti de
Kimler kimler adam oldu gitti de
Dürzü deyyus köşeleri tuttu da
İşsiz güçsüz bir ben kaldım Çorum'da

KURTOĞLU'yum yalakaşıp yılışmam
Dalkavukça kapı kapı dolaşmam
On kişiden üstün amma çalışmam
İşsiz güçsüz bir ben kaldım Çorum'da

1991

BANA BİR İŞ VERMEYENLER UTANSIN

Ben işsiz olmaktan utanmıyorum
Buna akli ermeyenler utansın
Gölüp geçenlere hiç yanmıyorum
Gerçekleri görmeyenler utansın

Nice etkilinin aldım huyunu
Nice yetkilinin ölçtüm boyunu
Taşı sıksam çıkartırım suyunu
Bana bir iş vermeyenler utansın

Asker aldı koşa koşa gittim ben
Vergi saldı yatağımı sattım ben
Devletimi candan aziz tuttum ben
Sözlerinde durmayanlar utansın

Ey KURTOĞLU sana emmi dayı şart
Yoksa iflah olmaz bu sendeki dert
Varımız yoğumuz bir tek yeşil kart
Yaraların sarmayanlar utansın

1995

DAHA BUNDAN BAŞKA DELİ YOK DİYE

Arzuhâller yazdım nice katlara
Geri çevirdiler pulu yok diye
Çok yüz sürdüm kelli felli zatlara
Basan geçti mihı nalı yok diye

Yolu yordamı ne aklım ermedi
Kime derdim döksem hiç yüz vermedi
Duyan dinlemedi, bakan görmedi
Ardımda bir Allah kulu yok diye

Asker aldı koşa koşa gittim ben
Vergi saldı yatağımı sattım ben
Seçim geldi oyumu da attım ben
İş dedim olmadı yolu yok diye

Ehil cahil birbirine karıştı
Halef selef kıyasıya yarıştı
Torpilliler başköşeye kırıştı
Dürüstün hilesi alı yok diye

Tahsil ise tahsil, sanatsa sanat
O benden yüzüzmüş, ben ondan inat
Eşe dosta kıyak geçene lanet
Garibin kanadı kolu yok diye

Baktım ki olmuyor umudu kestim
Devlet kapısına ebedi küstüm
Otuz sene hakkım yendi ben sustum
Ezdiler ağzı var dili yok diye

KURTOĞLU'yum elbet Allah biliyor
Kime Hızır desem hınzır oluyor
Hakkımı yiyenler bile gülüyor
Daha bundan başka deli yok diye

5 Kasım 2013

Ç-AYRILIK - ÖZLEM - GURBET ŞİİRLERİ

SEN OLMAYINCA

Avutmuyor artık kuru hayaller
Dar geliyor bana sensiz bu eller
Açmıyor gönlümde o eski güller
Yaşamak mı ki bu sen olmayınca?

Reva mıydı bana verdiğin zeval?
Tertemiz sevmiştim zalim bu ne hâl?
Ruhsuz bir bedenim, sanki bir çuval!
Yaşamak mı ki bu sen olmayınca?

Anılar geçtikçe bir bir gözümden
Çekerim hasreti senin yüzünden
Neler kaybetmedim eski özümden
Yaşamak mı ki bu sen olmayınca?

1994

SANA

Bakma diye gözlerimi oysalar
Yine de dinlemez bakardım sana
Beni yere seni göğsüne koysalar
Merdiven dayar da çıkardım sana

2 Şubat 1989

HAYALLERİM OLMASAYDI

Seni nasıl bulurdum ben?
Hayallerim olmasaydı?
Hasretinle öldürdüm ben
Hayallerim olmasaydı

Seni gönlümden atardım
Uzanır gamsız yatardım
Aşkın da ben de biterdim
Hayallerim olmasaydı

Uzaktasın erişemem
Sevdan ile yarışamam
Buluşamam görüşemem
Hayallerim olmasaydı

İmkânsız şey sana ermek
Mucize mi yüzün görmek
Mümkün müdür seni sarmak?
Hayallerim olmasaydı

KURTOĞLU'm ki hep o tavda
Yanar durur bir alevde
Çekilir miydi bu sevda?
Hayallerim olmasaydı

1994

KULAKLARIN ÇINLAMAZ MI HIÇ?

Kaç defa anarım günde ismini
 Hayalimden ıratamam cismini
 Öpüp kokladıkça soluk resmini
 Bilmem kulakların çınlamaz mı hiç?

Açılamam lakin sığmam ben bana
 Ne çare hayalin kâr etmez cana
 Gözlerim sevdamı söylerken sana
 Bilmem kalbin aşktan anlamaz mı hiç?

Bir dert ki bendeki şifasız sensiz
 Geçirmez günümü cefasız gamsız
 Görmezden gelir de vefasız kansız
 Bilmem vicdanını dinlemez mi hiç?

1994

GÜLÜM SENİ

Can bedene sığmaz olur
 Aramazsam gülüm seni
 Gönlüme gün doğmaz olur
 Deremezsem gülüm seni

Hep senden güç alırım ben
 Sende huzur bulurum ben
 Hasretinden ölürüm ben
 Göremezsem gülüm seni

KURTOĞLU'm can pazarımda
 Ecel döner üzerimde
 Yatamam ki mezarımda
 Saramazsam gülüm seni⁷⁹

15 Kasım 1999

⁷⁹ Kurtoğlu, bu şiirini kendisi bestelemiş olup sazıyla seslendirmektedir.

DİYAR DİYAR GİDERİM

Sevdiceğim tutmaz isen elimi
Ömrümü beyhude sayar giderim
Daha çektirirsen bana zulümü
Allı turnalara uyar giderim

Yine gel dedikçe gelmeyeceksen
Yine hiç yüzüme gülmeyeceksen
Kadirim kıymetim bilmeyeceksen
Seni bu ellerde koyar giderim

KURTOĞLU'mu etme oddan ocaktan
Kırık sazım inmez olur kucaktan
Yamadan bayırdan belden bucaktan
Alır başım diyar diyar giderim

23 Ocak 1995

SAR DA GİDELİM

İki gönöl söyleşirken bir dilden
Durmayaalım daha burda gidelim
Sevdalıya hayır gelmez bu elden
Kadir kıymet bilen yurda gidelim

Ezelden ebede sevda silinmez
Düştün mü kötüye ölsen ölünmez
Ayrılık derdine deva bulunmaz
Sineni sineme sar da gidelim

Yılmayaalım ne derlerse deseler
Keder midir kıtır kıtır keseler?
Bilsek ki bu yolda bizi asalar
İkimiz bir ipte darda gidelim

KURTOĞLU'yum bırakmıyor gururum
A kız seni sürüm sürüm sürürüm
Dünya düşman olsa karşı dururum
Yersiz inadını kır da gidelim

1994

BİTSİN BU ÇİLE

Daha söylenecek sözüm kalmadı
Kaç kere yalvardım yüzüm kalmadı
Benim sensiz tadım tuzum kalmadı
Geleceksen gel de bitsin bu çile

Sevda dedikleri sır ile olur
Kılıçtan dönmeyen ser ile olur
O da bir yürekli er ile olur
Bileceksen bil de bitsin bu çile

KURTOĞLU'yum sarmış dört bir yanı
Bu ayrılık kurutuyor kanımı
Beni benden aciz kılan canımı
Alacaksan al da bitsin bu çile

29 Kasım 1995

BEN OLACAĞIM

Neyi değiştirir sılaya dönmen?
Yine mahzun kalan ben olacağım
Neye yarar bende büyük aşk olman?
Yine hasret kalan ben olacağım

Yine diyemeyip susacak benim
Sinip köşelerde pusacak benim
Kanlar tükürecek kusacak benim
Yine verem kalan ben olacağım

Uzaksın gök ile yer gibi bana
Yakın ol ne olur yâr gibi bana
Sensiz yaşaması zor gibi bana
Yaşarken bir ölen ben olacağım

Sen yine köşende tasasız gamsız
Sevmekten habersiz başın dumansız
Ben yine umutsuz ben yine sensiz
Yine hüsrân olan ben olacağım

KURTOĞLU'yum aynı kalacak halim
Belki de kadersiz kısmetsiz kulum
Hâlâ sevmesen de sen beni zalim
Hayalinle dolan ben olacağım

1994

GAYRI

Derdini kaderim kısmetim saydım
Umudum vuslatın boş etme gayrı
Uğrunda her şeyi aklıma koydum
Başıma olmadık iş etme gayrı

Gam yemem bir vefa etseydin bari
Sayende güz oldu ömrün baharı
Yığıp da başıma boranı karı
Gönül dağlarımı kış etme gayrı

KURTOĞLU'm denecek ne kaldı daha?
Can meydana düşmüş olur mu paha?
Havale eyledim seni Allah'a
Beni Mecnunlara eş etme gayrı

7 Aralık 2001

BİL GAYRI

Nice nice meşakkatten aşırdın
Umut verip beni aşka düşürdün
Bir göz süzüp tebdilimi şaşırdın
Hakikat yâr isen hâlim bil gayrı

İflah olmam bu yaralı düşünen
Koyma beni bu sevdalı başınan
Her bir günüm hayalinen düşünen
Gel de düşlerimi gerçek kıl gayrı

1994

GEÇMİYOR

Kınamayın beni ağalar beyler
Gözlerim bir ahu gördü geçmiyor
Ateşi içimde volkanı neyler
O şimdi gönlümün derdi geçmiyor

Hâlden anlamaz ki hâlim söylesem
Bir umut verse de gönlüm eylesem
Elimde değil ki böyle sevmesem
Sevdasın başıma sardı geçmiyor

KURTOĞLU da insan kemikten etten
Sevgiyle yücelen o mert yürekten
Başım alıp gitsem yuvadan yurttan
Vatan ana baba yurdu geçmiyor

1993

NE ÇARE

Cehenneme döndü bağrımın başı
Fizan'a ulaştı gözümün yaşı
Bir ahu gözünen bir kalem kaşı
Aklımı başımdan aldı ne çare?

Gönül çile çekti sefa sürmedi
Umutlarınca bir günün görmedi
Vefasız aşkıma cevap vermedi
Ellerim koynumda kaldı ne çare?

KURTOĞLU'm büründü bir kara yasa
Ah bende şu deli gönül olmasa
Umut vermemesi içimde tasa
Mecnun edip çöle saldı ne çare?

1994

AYŞE'M

Gözlerin gönlümün kıblegâhıdır
Sükûtun bahtıma zulmeden Ayşe'm!
Vuslatın ömrümün bitmez ahıdır
Maksudum mahşere kalmadan Ayşe'm!

Senden ibarettir bana âlemler
Yazdım aciz kaldı kâğıt kalemler
Hicranınla elem çeker elemeler
Ne çare sen bunu bilmeden Ayşe'm!

Meçhulüm meçhulde aşkınla varım
Seninle bütünüm, sensizken yarım
El dersen el belle, yâr dersen yârim
Vazgeçmek imkânsız ölmeden Ayşe'm!

Her günüm her anım asırdan beter
Sabrıma ne sabır ne mecal yeter
Kör olası gözüm uyku mu tutar?
Düşlerin koynuma dolmadan Ayşe'm!

Ben seni Mecnun'ca divane sevdim
On değil, yüz değil, bin sene sevdim
Nefsane sevmedim, efsane sevdim
İçimde umudum olmadan Ayşe'm!

KURTOĞLU'm aşkına olsam da köle
Varsın hiç bitmesin çektiğim çile
Razıyım sevmeye ecelsen bile
Aşkıma karşılık bulmadan Ayşe'm!⁸⁰

7 Ağustos 2007

⁸⁰ Bu şiir, âşığın bestelenmiş şiirlerinden birisidir.

YÜREĞİM SEL OLUP AKIYOR AYŞE’M

Göz göze geldikçe içim gidiyor
Yüreğim sel olup akıyor Ayşe’m
İnan o bakışlar deli ediyor
Ateşin sinemi yakıyor Ayşe’m

Mertliğime hanel gelir mi dersem
İsterdim demeyi ya kaybedersem
Belki de anlarsın sırrımı versem
Tavrın bin müşküle sokuyor Ayşe’m

Sustukça taşıyor bu can bedenden
Umut ver, fırsat ver, kaçma da benden
Beklentim aşkıma anlayış senden
Suskunluk ruhumu sıkıyor Ayşe’m

İnsan karşılıklı sevmeyince
Aşkında haz bulup doyamayınca
Seviyorum bile diyemeyince
Usanıyor gönül bıkıyor Ayşe’m

1991

GÖNLÜM BAŞKASIYLA OLAMAZ AYŞE’M

Güzellerin şahı, gözümün nuru
Kıskansın aynalar hurisin huri
Gönül den sevdiğim, gönlümün yâri
Bu aşkı başkası bilemez Ayşe’ m

Çık salın da gül yüzünü göreyim
Canımsa isteğ in hemen vereyim
Yâr im ol da muradıma ereyim
Gönül başkasını dilemez Ayşe’ m

Yürüdüm çıkmadı sana yollarım
Uzatsam yetişmez asla ellerim
Bilmem malumun mu benim hâllerim?
Sensiz kara bahtım gülemez Ayşe’ m

Gözümle başkası bakmasın sana
Ben gibi bağrını yakmasın sana
Bahtında hiç kimse çıkmasın sana
Gönlüm başkasıyla olamaz Ayşe’ m

Kirpiğ in değdikçe kalem kaşına
Gör bak neler neler açtı başıma
Avcınım ey ahum düştüm peşine
Başkası izinden gelem ez Ayşe’ m

KURTOĞLU’ m kor oldu aşkın odunda
Gözüm gönlüm yoktur başka kadında
Gönül karar kıldı senin adında
Dilimden hiç kimse silemez Ayşe’ m

1994

ÖLÜRÜM AYŞE'M

Şu bendeki sevdan beni bitirir
Gözyaşımı ummanlara yetirir
Çaresi yok mezara dek götürür
Umutsuz bir aşk bu bilirim Ayşe'm

KURTOĞLU'm kahırla, hasretle sargın
İster de gülemez bahtına dargın
Aşkınla veremdir kan kusar her gün
Sensiz yaşayamam ölürüm Ayşe'm

1994

EŞSİN AYŞE'M

Ciğerparem, körpe kuzum
Ruhum benim, iki gözüm
Kaderimsin, alın yazım
Şu gönlüme eşsin Ayşe'm

Yolum bağladın kaçamam
Kimseye derdim açamam
Tutulmuşum vazgeçemem
Bir sevdalı başsın Ayşe'm

KURTOĞLU'mu anla gayrı
Mert özümü etme eğri
Yaşayamam senden ayrı
İnsafın yok taşsın Ayşe'm

1994

VEREM OLDUM VEREM AYŞE'M

Küle döndüm hasretinle
Kerem oldum Kerem Ayşe'm
Eridim bittim derdinle
Verem oldum verem Ayşe'm

1992

DOĞALIM AYŞE'M

Saatler mi durdu geçmiyor zaman
Dinmiyor gönlümde gam ile güman
Bu zalim ayrılık bittiği zaman
Hicranı coşkuyla boğalım Ayşe'm

Meydan okuyalım acı yıllara
Bahar gelir gelmez bizim ellere
Sevgiye susamış tüm gönüllere
Gün olup seninle doğalım Ayşe'm

KURTOĞLU'yum ibibikler öterken
Lale sümbül mor menevşe biterken
Bir gece yarısı mehtap batarken
Aşka çisil çisil yağalım Ayşe'm

1994

SEVDİĞİM İÇİN

Tüterim duman duman
Yanarım için için
Cümle âlem düşmandır
Seni sevdiğim için

2 Ağustos 2019

BİTMEZ SEVDİĞİM

Eski yaram ilk gün gibi taptaze
Neşter bile bi kâr etmez sevdiğim
Ben sadığım amma verdiğim söze
Deli gönül söz möz tutmaz sevdiğim

Sen buralı buruk buruk boynumu
Düşlerin doldurur şimdi koynumu
Kara sevdan kemiriyo beynimi
Hayalin gözümden gitmez sevdiğim

Umuduna bel bağladım çürüdüm
Hasretinden için için eridim
Can bedenden üzülyo kurudum
Bu bendeki sevda bitmez sevdiğim

KURTOĞLU'yum o resmini saklarım
Gece gündüz öper öper koklarım
Ben çareyi Azrail'den beklerim
Bi türlü ecelim yetmez sevdiğim

4 Kasım 1999

YAZ BENİM İÇİN

Akıl mı bıraktın sevdalı başta?
Gönlüme nasihat kâr etmez işte
Sen de benim gibi dağlara düş de
Dilerim sevdiğim gez benim için

Bu derdi sen sardın garip başıma
Acımadın kıydın şu genç yaşıma
Aşkından ölürsem mezar taşıma
Kadersiz kul diye yaz benim için

KURTOĞLU'na böyle bir cefa hak mı?
Böylesi sevdama bir vefa çok mu?
O işvelerinle o nazın yok mu?
Yarama basılmış tuz benim için

1994

BENİM GİBİ

Karıncayı duyan Mevla'm
Sana her şey ayan Mevla'm
Beni aşka koyan Mevla'm
Onu da koy benim gibi

Zay ettiğim bu çağlara
Yol ettiğim şu dağlara
Gönlümdeki sevdalara
Onu da koy benim gibi

Bencileyin beş parasız
Bağrı kalmasın yarasız
Benden bin beter çaresiz
Onu da koy benim gibi

Hayal kurdur yücelerde
Belirsiz neticelerde
Uykusu yok gecelerde
Onu da koy benim gibi

Sevgimi hissettir sezdir
Diyemezse mektup yazdır
Benim sevgim umutsuzdur
Onu da koy benim gibi

1994

OLMAYACAKSAN

İsteyene versin mülkü parayı
Servet sarmaz sinemdeki yarayı
Ben neylerim köşkü sırça sarayı
Sen içinde yârim olmayacaksan

Cansın derdin bana gör can mıyım ki?
Riyakâr olacak ben sen miyim ki?
İnsanlıktan çıktım ben ben miyim ki?
Bu dünyada varım olmayacaksan

1994

BİR VEFASIZ YÂRE DÜŞTÜM

Gülmedi gitti şu bahtım
Gerçek olmaz hiçbir ahdim
Yıkık viran gönül tahtım
Şimdi vardan dara düştüm

Yaş gözümden dinmez oldu
Gam sırtımdan inmez oldu
Giden geri dönmez oldu
Hep ağlarım zara düştüm

KURTOĞLU'm da ekti biçti
Gençliğimin çağı geçti
Yâr olmadı elden uçtu
Bir vefasız yâre düştüm

1993

ÇEKER GEZERİM

Vefasız yâr ne haldayım bilmezsin
Derdimi dağlara döker gezerim
Biçare gönlüme umut olmazsın
Aşkınla sinemi yakar gezerim

Şu dünyada kendimce bir er idim
Yanmak şöyle dursun hemi kar idim
Tutulalı için için eridim
Sel ettin bendimi yıkar gezerim

Tanımadım senden güzel başka ben
Kör ola da görmeseydim keşke ben
Kerem eyle yaman düştüm aşka ben
Çekilmezsin amma çeker gezerim

1994

GÜLMEM SEVDİĞİM

Cehennem eyledin bana bu şehri
Bağlasalar burda kalmam sevdiğim
Aşk dedi yükledi felek bu kahrı
Ben daha ebedî gülmem sevdiğim

Feryadı gibiyim bülbülün güle
Döndürdün üstünde ot bitmez çöle
Gönlümü aşkına ettin de köle
Azadım mümkün mü bilmem sevdiğim

KURTOĞLU'yum dert devayı buldurur
Ayrılığı hangi yürek kaldırır
Öldürürse beni bu dert öldürür
Ben başka bir dertten ölmem sevdiğim

15 Kasım 1999

YOK ARTIK

Varlığınla sevinen
Yokluğunla yerinen
Hayalinle avunan
O kul şimdi yok artık

Hicranınla cefalı
Sana kara sevdalı
Ölesiye vefalı
O kul şimdi yok artık

Ne söylesen inanan
Bağrı aşkınla yanan
İnan sevdiğim inan
O kul şimdi yok artık

1991

NURTEN'İM

Nurten'im nur tanesi
Gönlümün bir tanesi
Sarmadan dinmeyecek
Ömrümün fırtınası

3 Aralık 2001

NURTEN

Bilmem bu kaçınıcı mektubum sana
Yazmaya varmıyor ellerim Nurten
Bir parça vefayı çok gördün bana
Yetmedi döktüğüm dillerim Nurten

İşvenden edandan nazından bıktım
Arada ne kadar dağ varsa yıktım
Kaç asıra bedel kaç sene çektim
Gözüme gelmiyor yıllarım Nurten

KURTOĞLU'yum artık sabırımı bitti
Bana ne ettiyse inadın etti
Bu zalim ayrılık canıma yetti
Kalmadı yaşanır hâllerim Nurten

14 Aralık 1999

HACER

Sırma saçlarını dökme düşüne
Duman duman başım dönüyo Hacer
Kırpiğin değdikçe kalem kaşına
Sinemde yaralar kaniyo Hacer

Gamzeli gamzeli o al yanaklar
Gerdana bezenmiş benler, benekler
Güller yasemenler orda konaklar
Mevsimler nurunla yunuyo Hacer

KURTOĞLU'm can katar gözlerin cana
Bir sana mı mahsus güzellik sana?
Ben düştüm düşeli senin sevdana
Yüreğim kor gibi yaniyo Hacer

17 Aralık 2000

HÜLYA

Bir sevda pınarı mavi gözlerin
İçsem kana kana doyulmaz Hülya
Sanki nurdan derya güzel yüzlerin
Doğrulup bakmaya kıyılmaz Hülya

Güldükçe gül açar o ay yüzünde
Kudret kaleminden sürme gözünde
Çok sır gizli her işvende nazında
Saymaya kalkışsam sayılmaz Hülya

KURTOĞLU'm baktıkça olurum şaşı
Dil tarif etmez o kirpiği kaşı
Seni bir kez gören gönül sarhoşu
Vallahi bir ömür ayılmaz Hülya

5 Kasım 2000

LEYLA

Kafesten farkı yok sıkıyor sıla
Ömrüm tükendi de bitmedi çile
Umutlarım sarktı hep yıldan yıla
Talih bir kapımı çalmadı Leyla

Ömrümce başımdan gitmedi kışlar
Bir derdim bitmeden birisi başlar
Hedefe attığım sayısız taşlar
Nedense yerini bulmadı Leyla

Kırk kuşluk pirimden badeler içtim
Gök kubbe üstünde kanatsız uçtum
Engin deryaları yürüdüm geçtim
Felek menzilime salmadı Leyla

Hem sudan duruyum hem aydan arı
Kiminden yüceyim, kiminden zarı
Dinmedi başımın boranı karı
Bir türlü şu çilem dolmadı Leyla

Âşıkların bağı sel gibi çağlar
Ağlarsa özünen gözünen ağlar
Aramıza girmiş sıralı dağlar
Vuslata bir umut kalmadı Leyla

Ömür bitti biter, bitmez aşk faslı
Kaç yıldır bıraktı bak bizi yaslı
Beni Kerem etti seni de Aslı
Bu aşkta yüzümüz gülmedi Leyla

7 Ocak 1998

ARIYOM LEYLA

Yine bi hâl mi var sende bu sıra?
Kötü kötü düşler görüyom Leyla
Vesvesenden gece gündüz kaç kere
Böyle hâlden hâle giriyom Leyla

Buz soğutmaz yüreğimin narını
Sen olmadan can yadırgar yerini
Burda sağ selamet bi haberini
Gelenden geçenden soruyom Leyla

Başıma sardın da gittin belamı
Gurbet ettin ocağımı sılamı
Sen çok gördükçe bi kuru selamı
Böyle hazin hazin eriyom Leyla

KURTOĞLU'yum koma beni hayhayda
Dolaştım dünyayı etmedi fayda
Divane divane yıldızda ayda
Ben seni ben beni arıyom Leyla

4-5 Ekim 2000

MİHRİBAN'IM

Ellerim koynumda böyle
Duruyorum Mihriban'ım
Merhamet et, insaf eyle
Kuruyorum Mihriban'ım

Attın beni bir ateşe
Barındırmaz kıyı köşe
Adım adım tükenişe
Yürüyorum Mihriban'ım

Kaderime küsüyorum
Keyfimden mi susuyorum?
Kahrından kan kusuyorum
Çürüyorum Mihriban'ım

Mertliğime riyan niçin?
Az mı söyle senin suçun?
Kar misali için için
Eriyorum Mihriban'ım

KURTOĞLU'ma aşkın çile
Sonum hüsrana bile bile
Mecbur ettiğin meçhule
Varıyorum Mihriban'ım

5 Kasım 1999

MİHRİBAN

Saymadım kaç mevsim kaç sene oldu
Düşmüyor dilimden adın Mihriban
Gönül muradını bir sende buldu
Sen de ona hayır dedin Mihriban

Bak senin de kırık kolun kanadın
Var mıdır ecelle akdin senedin?
Ne kadar katıymış gâvur inadın
Vermedin bir küçük ödün Mihriban

Sabra tahammülle kalmadı halım
Yoktur senden öte tutunur dalım
İnsan böylesine olmaz ki zalım
Göğsümü göynüklü kodun Mihriban

KURTOĞLU'yum sevgi hikmet görene
O hikmetten gönül gözü köre ne
Sırça saray idim ettin virane
Kırk yıllık ömrümü yedin Mihriban

16 Nisan 1995

SENİ HEP SEVECEĞİM

Elini tutmasam da
Sarılp yatmasam da
Hazzını tatmasam da
Seni hep seveceğim

İnlesem inim inim
Ben ki sevdanla benim
Toprak olsa da tenim
Seni hep seveceğim

Bağrım dertle dolsa da
Hasretin kâr kalsa da
Aşkın ecel olsa da
Seni hep seveceğim

Yıllar geçse aradan
Geçip gitsem buradan
Şahit olsun Yaradan
Seni hep seveceğim

Üstüne yâr tutamam
Yüreğimden atamam
Ölmeden unutamam
Seni hep seveceğim

13 Haziran 1995

BİLİRİM

Yâr bana bakarsa gözüme bakar
Yâr bana kokarsa gül gibi kokar
Yâr beni yakarsa yürekten yakar
Ben yârimi yakışından bilirim

2009

DOYMAYACAĞIM

Gül yüzünden mahrum koma yüzümü
Dindir artık dindir gönül sızımı
Tuttum ikrarımı, tuttum sözümü
Caymadım, cayamam, caymayacağım

Gönlümce gününü göremedikçe
Tenim toprak olup çürümedikçe
Ben senle murada eremedikçe
Doymadım, doyamam, doymayacağım

KURTOĞLU'm ömrünü etse de zayı
Kurusu da dilim gel deyi deyi
Ben gönlüme senden başka kimseyi
Koymadım, koyamam, koymayacağım

13 Şubat 2000

GÖRMEZ OLAYDIM

Görmez olayıdım bir kere gördüm
Ne elini tuttum ne öptüm sardım
Umutlar bağladım hazzına erdim
Gel bunu da bana çok görme nazlım

Söylerim ya gönül söz mü tutuyor?
Yüreğim her nefes senle atıyor
Bir kuru hayalin bana yetiyor
Gel bunu da bana çok görme nazlım

1994

KOKLAMADIM BEN

Aşkınla sinemi yaktın kavurdun
Senden başka gülü koklamadım ben
Mecnun gibi çölden çöle savurdun
Gönlümde başka yâr saklamadım ben

Düşsem de gam değil böyle dillere
Koysan da fark etmez hâlden hâllere
Gece gündüz bakıp bakıp yollara
Senden başkasını beklemedim ben

KURTOĞLU'yum nişan alıp okunu
Yine felek yüklü kesti çekini
Çekerim de ayrılığın yükünü
Kıyamayıp sana yüklemedim ben

18 Ocak 2023

KANATLAN SEVDİĞİM UÇAR GİBİ GEL

Bilemezsin nasıl özlediğimi
Aşkını sır gibi gizlediğimi
Her gün yollarını gözlediğimi
Kanatlan sevdiğim uçar gibi gel

Sen olmadan hâlîm bir bilsen nice
Hasretim, hicranım dağlardan yüce
Bekleme sabahı hemen bu gece
Kanatlan sevdiğim uçar gibi gel

Bu son yüreklilik, bu son cesaret
Gücüm takatim yok, tükendi meret
Uydur bir bahane, bul bir mazeret
Kanatlan sevdiğim uçar gibi gel

Hasret dedikleri çekilmez çile
Saldı böyle beni binbir müşküle
İçimde umutlar dönmeden küle
Kanatlan sevdiğim uçar gibi gel

Benim için aşkın onulmaz cefa
Vefasız ne olur göster bir vefa
Görmek istiyorum seni son defa
Kanatlan sevdiğim uçar gibi gel

Ulular, veliler, yatırlar için
Önünden geçilmez hatırlar için
Besmele yazılı satırlar için
Kanatlan sevdiğim uçar gibi gel

KURTOĞLU'm aşkına olmuşum esir
Yalvardım yakardım etmedi tesir
Sensiz her saniyem sanki bir asır
Kanatlan sevdiğim uçar gibi gel

1992

GELECEKSEN GEL ARTIK

Gözümü yolda koydun
Bağrımı yerde koydun
Vereme derde koydun
Geleceksen gel artık

Saatler yıla döndü
Günüm yüzyıla döndü
Sinem bir çöle döndü
Geleceksen gel artık

Ömrün sonu gelecek
Gözüm açık kalacak
Yarın çok geç olacak
Geleceksen gel artık

KURTOĞLU'yum burada
Hasret denen yarada
Ne buldun Ankara'da?
Geleceksen gel artık

1994

DURMA GEL

Ahu gözlüm haberimi alınca
Gine boynum buruk buruk burma gel
Halım yaman başındaki halınca
İki elin kanda olsa durma gel

Gözyaşlarım dağı taşı suluyo
Yaman sevdim kadir Mevla'm biliyo
Benim derdim bana az mı geliyo?
Hasretini yüreğime sarma gel

Sel gibiyim yatağımdan taşarım
Sevdan ile çölden çöle aşarım
Senelerdir bir düşünen yaşarım
Sevdiceğim umudumu kırma gel

Bir bakışın diri kılar ölüyü
Yetiş gayrı bekletme bu deliyi
Sever isen Muhammed'i, Ali'yi
Diyar diyar gurbet ele sürme gel

KURTOĞLU'm müptelan evveli ahir
Ey kaşları kalem, gözleri mahmur
Bilirsin ki can bedene misafir
Daha bundan öte sebep sorma gel

4 Mayıs 1995

GEL GAYRI

Selvi boylum sene dedin giderken
Kaç yıl oldu geleceksen gel gayrı
Cümle âşık düğün dernek kurarken
Gayrı bu dert çekilmiyor bil gayrı

Kader yeli elden ele savurdu
Bu ayrılık bizi kastı kavurdu
Yokluk desen divaneye çevirdi
Bunca derdi diyemiyor dil gayrı

19 Aralık 2019

KAVUŞUR MUYUM?

Olsa da dermanım dert ile karsam
Yâr diye bağırma taşları sarsam
Ferhatlar misali dağları yarsam
Acep Şirin'ime kavuşur muyum?

Açmış aşk bağının al al gülleri
Canan diye şakır canın dilleri
Essem sizin ile seher yelleri
Acep sevdiğime kavuşur muyum?

Yâlden ayrılalı şu gönül mahzun
Bana yâr olmayan sebep kahrolsun
Olursam çölleri aşıp da Mecnun
Acep ben Leyla'ma kavuşur muyum?

1977

SENSİZLİĞİ YAŞIYORUM

İç geçirip dalışında
Duygularla doluşumda
Ben her nefes alışımda
Sensizliği yaşıyorum

Ne zaman mehtaba çıksam
Ne zaman gözyaşı döksem
Neyi görsem, neye baksam
Sensizliği yaşıyorum

Şiirlerde şarkılarda
Yanık yanık türkülerde
Hicran dolu korkularda
Sensizliği yaşıyorum

Umudumu gizleyerek
Her saniye özleyerek
Yollarını gözleyerek
Sensizliği yaşıyorum

Nerde eski neşem nerede?
Düşer oldum binbir derde
Kenarlarda köşelerde
Sensizliği yaşıyorum

Söyle gel KURTOĞLU'm söyle
Geçmez günle çıkmaz ayla
Yaşamak ise bu böyle
Sensizliği yaşıyorum

1994

GÖREN GÖZLERİM

Şimdi uykulara düşman yaşıyor
Kaç kızın düşüne giren gözlerim
Bir seni gördü mü dünyam şaşıyor
Ellere bakar kör gören gözlerim

18 Kasım 2013

KIZAMIYOM BEN

Yaşatsan da türlü türlü kaygılar
Yâr sana darılıp kızamıyom ben
Kabardıkça içimdeki duygular
Senden başka bir şey yazamıyom ben

Ölüp dirilirim kısacık günde
Sevdiğim hiç insaf yok mudur sende?
Koydun mu da yaşayacak hâl bende
Bu kara yazıyı bozamıyom ben

KURTOĞLU'yum çektim hayli bir zaman
Hasretin her dertten daha da yaman
Mevla'm sana versin biraz din iman
Gayrı bu dert ile gezemiyom ben

9 Kasım 1995

OLMAZ OLSUN SEVDİĞİM

Söyle niye bu gam bu tasa keder?
Böyle boz bulanık selsin sevdiğim
Kıymetim yoğumuş bir buse kadar
Nazın işven sana kalsın sevdiğim

Yollarına kilim gibi serildim
Nazlarından öldüm öldüm dirildim
Kız ben sana görür görmez vuruldum
Sen bilmezsen Allah bilsin sevdiğim

Sensiz olmak öylesine beter ki
Bu hasretlik ne zamana biter ki?
Ben gülmeyim fark etmiyor yeter ki
O gül yüzün her dem gülsün sevdiğim

Mertliğime o inadin hak mıdır?
Sevdiğine biraz vefa çok mudur?
Gülüm sende insaf vicdan yok mudur?
Yaradan'a nasıl kulsun sevdiğim?

Suçum neydi kız vebalim boynuna
Çok söyledim sokamadım beynine
Uzanıp da yatar isen koynuna
Hayallerim düşün dolsun sevdiğim

Sokuldukça itmedin mi döşümden?
Ben kaçtıkça gel gel edip peşimden
Şimdi kazancın ne hırstan hışımdan?
Sevdan buysa olmaz olsun sevdiğim

KURTOĞLU'm umuttan dağ ol da yığıl
Ömür gözlüm, selvi boylum sen sağ ol
Adın sanın ecel olsa gam değil
Ölüm bana senden gelsin sevdiğim

4 Ekim 2013

KEŞKE MEVLÂ'M

Yetmez ömür denen nefes
Dilimdeki meşke Mevla'm
Gönül bir kuş, dünya kafes
Sığmam sırça köşke Mevla'm

Ne tadım var ne de tuzum
Tutmaz dalım gitmez dizim
Kör olsa da iki gözüüm
Görmeseydim keşke Mevla'm

Yurdum yoktur, yuvam yoktur
Dağım yoktur, ovam yoktur
Çok aradım devam yoktur
Bu umutsuz aşka Mevla'm

KURTOĞLU'm da derde düşer
Kuldur beşer elbet şaşar
Mecnun gibi biri yaşar
Bende benden başka Mevla'm

2 Ağustos 1999

ÇİĞ DEME

Çiğdeme de sürmeli kız çiğdeme
Betim benzim döndü sarıçiğdeme
Öyle dudak büküp bakma hâlime
Hamdık yettik, çiğdik piştik, çiğ deme

4 Nisan 2019

YANDIRAN BAŞKA

Ateşsiz dumansız yanan çok amma
Kerem'i kor edip yandıran başka...
Herkeste var aşk denilen muamma
Aslı'yı aslına döndüren başka...

Kendim sıladayım yâr gurbet elde
Adını sayıklar gezerim dilde
Birkaç mesajınan gâh ayda yılda
Bağrımda sızımı dindiren başka...

KURTOĞLU'm o aşkı bulunca canda
Nefisler yükünü tartar vicdanda
Önünde diz çöker han da sultan da
Âşığa maşuğun andıran başka...

25 Ekim 2013

SÜRÜNÜYORUM

İki mutlu âşık görsem el elde
Onlara imrenip yeriniyorum
Ben de ölesiye severken hem de
Sayende aşkımdan sürünüyorum

1998

SENDEYİM İŞTE

Hüzün dolu bir güz akşamı şu an
Yazımla güzümlle sendeyim işte
Hep seni düşünür yanarım inan
Ruhumla özümle sendeyim işte

Elimde mektubun masamda resmin
Yüreğimde sevdan dilimde aşkın
Unutsan da çoktan sen beni miskin
Sazımla sözümle sendeyim işte

Aşkın coşkum benim yokluğun yasım
Yalvarsam gel diye ulaşmaz sesim
Seni alır verir oldu nefesim
Yolumla izimle sendeyim işte

Yolunu beklerken seni gözlerken
Umut edip umudumu gizlerken
Kalbim hicranınla böyle sızlarken
Acımla sızımla sendeyim işte

1996

ZOR GÜLÜM

Şu gözlerim seni gördü görelİ
Yüreğimde cehennemim sır gülüm
O gün bugün yaralıyım yaralı
Tabip ol da yaralarım sar gülüm

Deli gönöl umutsuzca bocalar
Kâr etmedi yalvarmalar ricalar
Bi kâbus ki sorma gitsin geceler
Ne haldeyim gel de biyol gör gülüm

Bugün yarın derken sene dolandı
Günler güne, aylar aya ulandı
Diyeceksen benim sevdam yalandı
Al hançerin vur sineme vur gülüm

Yeter artık n'olur ayak sürüme
Bu kadar naz gider gayrı zoruma
Sıgmaz oldum Eskekin'e, Çorum'a
Dar geliyor bana dünya dar gülüm

Çeke çeke bunca gamı kederi
Kalakaldım bak bi kemik bi deri
Yokluk desen âşıkların kaderi
Yerse beni ancak bu dert yer gülüm

Bu anlamsız ayrılıkta suç senin
Kaç tanedir sözün bana kaç senin?
Lügatinde insaf yok mu hiç senin?
Bizim böyle kavuşmamız zor gülüm

KURTOĞLU'yum imanına dinine
Herkes yakışanı yapar şanına
Ettiklerin kalır sanma yanına
Bu dünyanın ahreti de var gülüm

4 Ocak 2011

VUR BENİ BENİ

Yaşayamam senden ayrı kalırsam
Öldürür sevdiğim ar beni beni
Bil ki muradımda mahrum olursam
Çok sürmez bu seveda yer beni beni

Uzandıkça elim sana ermezse
Yollarımın ucu sana varmazsa
Gözlerim kararır bir şey görmezse
Gel de sen o zaman gör beni beni

Ömrümü döndürdün kumarhaneye
Bir sen çevirirsin mamur haneye
Ya götür de kapat tımarhaneye
Ya da gül sinene sar beni beni

Beni buralarda koyar gidersen
Ayrılık derdinden heder edersen
Her şeyi siler de yalandı dersin
Alnımın çatından vur beni beni

Elde olsa yüzüne de bakmazdım
Böylesine şu bağrımı yakmazdım
Senelerdir bu kahır çekmezdim
Gönlüm bırakmıyor hür beni beni

KURTOĞLU'yum sevdan başım belası
Çekerim çekerim bitmez çilesi
Divane gönlümün hüsnü âlâsı
Bir kere de yâr bil, yâr beni beni

21 Kasım 2001

ÇEKEMİYORUM

Ömrümün baharı geçiyor boşa
Sabır ede ede geldim bu yaşı
Senden uzak hayalinle baş başa
Sensiz bu hayatı çekemiyorum

Yıllarca gözümde yaşlar döktüm de
Nice yoksunluğa boyun büktüm de
Ne çileler, nice dertler çektim de
Sensiz bu hayatı çekemiyorum

Ab-ı hayat gibi güzel sevgilim
Halimi izahtan aciz bu dilim
Sarmadan kollarım ermeden elim
Sensiz bu hayatı çekemiyorum

Yaradan mahşerde ilk bunu sorsun
Mümkün mü gözlerim başka yâr görsün
KURTOĞLU'yum bana yalnız sen yârsın
Sensiz bu hayatı çekemiyorum

1987

SEN OLMASAYDIN

Şu Çorum'u cayır cayır yakardım
Taş üstünde taş bırakmaz yıkardım
Ben bu kalbi bu bedenden sökerdim
Sevdiğim içinde sen olmasaydın

24 Temmuz 2003

BU ŞEHİR

İki sevdam vardı deli gönlümde
Birisi sen idin, biri bu şehir
Terk etmek de yazılıymış alnımda
Koymayacak beni diri bu şehir

Hep çağırdım bir gün çıkıp gelmedin
Talih misin bir yüzüme gülmedin?
Kölen oldum kadirimi bilmedin
İçimin seninle sırrı bu şehir

Aklıma düşecek baharla yazla
Hasretim olacak şarkıyla sazla
İkimizden biri burada fazla
Yürü sığdırmadın yürü bu şehir

1993

DİYE DİYE

Ay bacayı çoktan aştı günaydın
Kaç kere söyledim yeni uyandın
Bak beni de yaktın kendin de yandın
Bizim kavuşmamız zor diye diye

Önce aşkın ile yakıp kül ettin
Sonra küçümsedin kullanıp attın
Hemi beni hem kendini aldattın
Beni gardaş gibi gör diye diye

KURTOĞLU'm da gayrı gözünü açtı
Ne çare ki artık gençliğim geçti
Oyaladın onca yıllarım uçtu
Gönlümde yalnız sen var diye diye

1994

AŞKIMIZIN SUYU ÇIKTI

Boşlukta kalakalmışken
Karşıma aşk deyi çıktı
Nicesine aldanmışken
Sandım ki bu iyi çıktı

O duyguda yunur iken
İçin için yanar iken
Ben kendimi sanır iken
O benden de dayı çıktı

Katı inat, saçma gurur
Hem sever hem geri durur
Ne ayak ne de el verir
Türlü türlü huyu çıktı

KURTOĞLU'mu etti kuzu
Hatırlarım bazı bazı
Günüm acı, dünüm mazi
Aşkımızın suyu çıktı

1994

GİTTİN

Sana uğramıştım evi boş buldum
Tarifsiz bir gamla, hüznle doldum
Bilemezsin nasıl yıkıldım kaldım
Bağrımın başını oydun da gittin

Sanki yüreğimdin yarıdan koptun
Biçare gönlümde bir ızdırap
Anlamadım gitti bana ne yaptın?
İçime dağları koydun da gittin

Yanım yönüm sendin yönsüzüm şimdi
Karanlıkta aysız günsüzüm şimdi
Gidişin o gidiş sensizim şimdi
Söyle bana nasıl kıydın da gittin?

Hani bana söz vermiştin özletmemeye
Asla yollarını gözletmemeye
Açtığın yaramı sızlatmamaya
Demek ki sözünden caydın da gittin

KURTOĞLU'm al yeşil giyinemem ben
Umutsuz düşlerden uyanamam ben
Ölür sensizliğe dayanamam ben
Fıganım feryadım duydun da gittin

1994

GİTTİN GİDELİ

Saatler gün bana, günlerim sene
Geçmiyor zamanım hasretle sana
Hicran pınarından ben kana kana
Yudum yudum içtim gittin gideli

Güldüğümü iştirsen inanma
Sen olmadan hayat yaşanır sanma
Canıma garezin var ise dönme
Ben bu candan geçtim gittin gideli

7 Ocak 1995

GİTTİN VEFASIZ

Kökünden kopardın kanatlarımı
Niye böyle çekip gittin vefasız?
Dağlar kadar yüce umutlarımı
Birer birer yıkıp gittin vefasız

Hasretinle kaldım vatansız elsiz
Viran gönül bağım bülbülsüz gülsüz
Bağrım kavruluyor dumansız külsüz
Cayır cayır yakıp gittin vefasız

Zindan oldu dünyam erken mi erken
Reva mı bu zulüm yaşamak varken?
Ömrüm boyunca hep seninim derken
Ne de çabuk bıkip gittin vefasız

5 Kasım 1995

SEN GİDELİ

Ne sarılacak bir kardeş
Ne dertleşecek bir sırdaş
Ne bağırma basacak eş
Bulamadım sen gideli

Gönlüm hülyan ile kutlu
Sanma ki senden umutlu
İnan başkasıyla mutlu
Olamadım sen gideli

Hasretin içim dağlıyor
Gönül karalar bağlıyor
Özüm gözüm kan ağlıyor
Gülemedim sen gideli

Her neşeden arınıırım
Binbir gama bürünürüm
KURTOĞLU'yum sürünürüm
Ölemedim sen gideli⁸¹

1991

⁸¹ Kurtoğlu, bu şiirini kendisi bestelemiş olup sazıyla çalıp söylemektedir.

NEDEN AYRILDIK?

Sen olmadan boynum bükük kalırım
Sensiz yaşayamam, inan ölürüm
Sadece yanında mutlu olurum
Ne oldu da bize neden ayrıldık?

Bir gün ayrı kalsak deli olurduk
Yan yana gelince huzur bulurduk
El ele göz göze donar kalırdık
Ne oldu da bize neden ayrıldık?

Hasret kâbus gibi ruhuma çöktü
Sana bağladığım umudu yıktı
Hani hesapta hiç ayrılık yoktu
Ne oldu da bize neden ayrıldık?

1992

TERK ETTİ HİÇ YOKTAN SENİ

Deli gönül unut artık
O unuttu çoktan seni
Melek sandın çıktı ...
Sildi geçti kökten seni

Tanı gönül artık tanı
Söz verip de unutani
Mazi şimdi acı anı
Hep dilerdi Hak'tan seni

Anlatsan da tane tane
Anlamaz ki o divane
Buldu da bir boş bahane
Terk etti hiç yoktan seni

1992

HANİ?

Çok söyledim dinlemedin ey gönül
Tertemiz sevdana kıyanın hani?
İnanıp sanmıştın insanı kâmil
Söz verip de şimdi cayanın hani?

Bir bakış bir tatlı gülüşe kandın
O günden bugüne boşuna yandın
Bir sahte hayalmiş gerçek mi sandın?
Seni bu hallere koyanın hani?

İşi bitene dek güldü yüzene
Riyasını getirmedin gözüne
Koydu gitti seni binbir hüzüne
Feryadın figanın duyanın hani?

Seni kullanarak ahbine erdi
Ne yapsam da hakkın ödenmez derdi
Özü kalles imiş kıvrırverdi
Hani candan aziz sayanın hani?

KURTOĞLU'm dilinden düşmeyecekti
Canına kast etsem küsmeyecekti
Ömrünce uğrumu kesmeyecekti
Ölsem de unutmam diyenin hani?

1993

KÂR ETMEDİ SANA SÖZ VEFASIZ YÂR

Az mı koydun beni gönül kışına?
Bıçak çalıp ciğerimin başına
Yalvardım yakardım boşu boşuna
Kâr etmedi sana söz vefasız yâr

25 Ekim 2013

HANİ NE OLDU?

Hasreti, hicranı iyi bilirim
Her nereye gitsen arar bulurum
Sen beklersen ben de çıkar gelirim
Sesle diyen sendin, hani ne oldu?

Gözlerinden hiç döktürmem yaşını
Zehir etmem ekmeğini aşını
Ak göğsüm üstüne dertli başını
Yasla diyen sendin, hani ne oldu?

Umuduma yeni umutlar katıp
Titrek ellerimi sıkıca tutup
Ayrılık deyince kaşını çatıp
Asla diyen sendin, hani ne oldu?

27 Şubat 1996

DOYAMADIM Kİ

Bu kaçınıcı günüm senden uzakta?
Her nefes bir ölüm sayamadım ki
İnlerim tarifsiz binbir azapta
Kanlar kustum sana kıyamadım ki

Yalvarmak istedim o anda sana
Hiç yüzüm tutmadı gücenme bana
Giderken bakmadan dönüp arkana
Dön beni bırakma diyemedim ki

KURTOĞLU'yum sanma sevgim azaldı
O tertemiz sevdam sana özeldi
Rüyalar gibiydi, ne de güzeldi
Ben senli günlere doyamadım ki

6 Aralık 2001

YIKILIN DAĞLAR

Yâr gurbet elinde ben sıladayım
Yol verin geçeyim bükülün dağlar
Ölüp kurtulmadım bir çiledeyim
Çekilin aradan çekilin dağlar

Tütüyo gözümde yâr buram buram
Söyleyin burada ben nasıl duram?
Dünya gözüyünen bir kere görem
Gelin yollarıma dikilin dağlar

İçimde hasreti hicranı çoktur
Bilirim yamanız, beliniz diktir!
Hiç mi imanınız dininiz yoktur?
Utanın arlanın sıkılın dağlar

Şu dünyada bir yâr için yaşarım
Şahin olur zirvenizden aşarım
Ferhat gibi bağrınızı deşerim
Dayanmaz ne kumun ne kilin dağlar

KURTOĞLU'yum gücüm Hak'tan alırım
Kavuşmak nasipse bir yol bulurum
Kaderde var ise düşer ölürüm
Hepiniz yok olun yıkılın dağlar⁸²

1994

⁸² Kurtoğlu'nun bozlak türü bu türküsü, onu sanat dünyasına tanıtan, çok beğenilen ilk çalışması olmuştur.

SIRALI DAĞLAR

Hasret kaldım al yanağı benlime
Ayrılık hırkasın öreli dağlar
Laf söz kâr etmiyor deli gönlüme
Yârinen arama gireli dağlar

Düşler sürgün oldu gönül köyünden
Hayal katarlarım çıkık rayından
Zalim Aslı olsa keşiş soyundan
O benim gönlümün maralı dağlar

Süzülür gözümden yaş siyim siyim
Ne günüm bellidir ne haftam ayım
Kaderim böyleymiş kime ne deyim?
Bahtımız doğuştan karalı dağlar

Gönlümün gönlü yok asla geçmeye
Umutlardan kanat taksam uçmaya
Kimin şansı var ki bahtın seçmeye
Bağrım şerha şerha yaralı dağlar

Gurbet oldu ilim bana il değil
Ayım ay değildir, yılım yıl değil
Velhasılı benim halım hâl değil
Gözlerim o yâri göreli dağlar

KURTOĞLU'yum saç baş aka boyandı
Yaşım geldi kırk yediye dayandı
Yâr dedikçe her dertlerim uyandı
Neyleyim arada sıralı dağlar

6 Şubat 2009

DAĞLAR

Yol verin sılada yârim bekliyor
Kalksın başınızdan karınız dağlar
Hasreti derdime bin dert ekliyor
Nedir zalimlikten kârınız dağlar?

Sebebim olmayın salın gideyim
Bu hasretlik cana yetti ne deyim
Bedeli neyise peşin ödeyim
Yok mu vakarınız arınız dağlar?

Yük oldu can tene yaman biniyor
İçim dışım cayır cayır yanıyor
Bu garibi gören deli sanıyor
Nedir benim ile zorunuz dağlar?

Deli gönül göresiyor özlüyor
Ah dedikçe ciğerlerim sızlıyor
Yâr sılada yollarımı gözlüyor
Neyime al yeşil morunuz dağlar

KURTOĞLU'yum silinmiyor alından
Mecnun'un yazgısı Leyla çölünden
Mevla'm sorduğunda âşık kulundan
Bari şahit olun biriniz dağlar

11 Kasım 2012

YARALIYIM

Kader yolumu bağlıyor
Hasret içimi dağlıyor
Garip gönlüm kan ağlıyor
Yaralıyım yaralıyım

Hasret kaldım nazlı yâre
İflah olur mu bu yare?
Ciğerlerim pare pare
Yaralıyım yaralıyım

Beni yakan gurbet oldu
Hasret ile benzim soldu
İçim dışım hep dert doldu
Yaralıyım yaralıyım

Kimseler duymaz sesimi
Kimse bilmez yeisimi
Duyan olmaz nefesimi
Yaralıyım yaralıyım⁸³

Kasım 1981 Eleşkirt/AĞRI

AYRILIK

Yaz dedin güz dedin gelmedi zaman
Gönül dağlarından kalkmadı duman
Ayrılık her dertten daha bir yaman
Yetti bu derdinen gezemiyom ben

⁸³ Kurtoğlu bu türküsünü sazıyla çalıp söylemektedir.

BENDEN SELAM EDİN ÇORUM ELİNE

Benden selam edin Çorum eline
Yâr boynunu bursun bursun ağlasın
Eskekin'den esen seher yeline
Havadisim sorsun sorsun ağlasın

Kurban etti beni kine kibire
Takatim kalmadı daha sabıra
Zalım diri diri koydu kabire
Hayalimi kursun kursun ağlasın

KURTOĞLU'nu yedi ince bir sızı
Dünyanın muratsız yok tadı tuzu
Kadrimi bilmedik kahpenin kızı
Dizlerine vursun vursun ağlasın⁸⁴

30 Eylül 1996

⁸⁴ Kurtoğlu, bu şiirini bozlak tarzında kendisi bestelemiş olup saziyla çalıp söylemektedir.

İNSAFSIZ

Artık bu ettiğın eziyet yeter
Tükettik kaç koca yılı insafsız
Ayrılık denen şey ölümden beter
Gel gör şu bendeki hâli insafsız

İrak edip durma daha yakını
Çekemiyom artık gönöl yükünü
Neyleyim getirmez oldu kokunu
Çorum'un poyrazı yeli insafsız

Bitir bu bitmedik inadı nazı
Yetmez mi bastığın yarama tuzu?
Göresim yok benim gülü nergizi
Sensin şu gönlümün gülü insafsız

KURTOĞLU'yum bilmem daha ne deyim?
Git dersin bu elden çekip gideyim
Bedelin can ise peşin ödeyim
Eyleme derdinle deli insafsız

20 Kasım 2001

İSTER AĞLA İSTER GÜL BUNDAN SONRA

Bu nice tavidır taştan da katı?
O mağrur hâlinle kal bundan sonra
Bir inada kurban ettin vuslatı
Eskisinden beter hâl bundan sonra

Bir adım mı attım, sen dur dedin de?
Neye iki dedim, sen bir dedin de?
Can mı esirgedim, sen ver dedin de?
İstedğin gibi al bundan sonra

Neydi o kanatsız kuyruksuz uçuş?
Samimi tavrıma rıyayı seçiş
O gün o sokuluş bu gün bu kaçış
Aşkını başına çal bundan sonra

Nasıl bel bağladım bir bilsen sana
Endişem de yoktu sevginden yana
Ben bir defa inanırım insana
Bir daha inanmam bil bundan sonra

Saklım gizlim yoktu her şey ayandı
Kaprislerin gırtlığımı dayandı
Neylersin ki bu saf artık uyandı
O ateş bir avuç kül bundan sonra

KURTOĞLU'yum kandım bir çift sözüne
Cayır cayır yandım ela gözüne
Daha dönüp bakmam asla yüzüne
İster ağla ister gül bundan sonra

2 Ekim 2013

ZOR ANKARA

Yârim emanettir sana
Yaraların sar Ankara
Sebep kıl da bir Lokman'a
Şifasını sür Ankara

Sabırsızım eviyorum
Hep sinemi dövüyorum
Canımdan çok seviyorum
Hâllerimi gör Ankara

Neme gerek diyemem ki
Gül yüzüne doyamam ki
O çekmesin kıyamam ki
Derdin bana ver Ankara

Dilimdeki duamdır o
Gece gündüz rüyamdır o
Yaşamımdır dünyamdır o
Onsuz hayat zor Ankara

Derdine dermanı bulsun
Sağ selamet dönüp gelsin
Kınalı koç kurban olsun
Adaklarım var Ankara

KURTOĞLU'm umudum sonsuz
O kalsa da olur bensiz
N'olur beni koyma onsuz
Ona kanat ger Ankara

1994

ÖLECEĞİM BURADA

Cayır cayır yakayım mı Çorum'u?
Ben ne zaman güleceğim burada?
Gurbet eller salın gelsin yârimi
Hasretinden öleceğim burada

2001

GONCAYI NEYLEYİM GÜLÜ NEYLEYİM?

Nazlı yârim gözlerimde tütüyo
Yabanı neyleyim, eli neyleyim?
Benim tutuştüğüm bana yetiyo
Ateşi neyleyim, külü neyleyim?

Felek binbir derde buladı beni
Un ufak etti deeledi beni
Gözlerimin yaşı suladı beni
Yağmuru neyleyim, seli neyleyim?

Ah ederim gelip gidip vurana
Ok işlemez sevdiğini sarana
Gönül bağım döndü gine virana
Goncayı neyleyim, gülü neyleyim?

22 Ocak 1996

TÜRKÜLERİMSİN

Nasıl anlatır bu sevda bilmem
Gönül nağmelerim şarkılarımsın
Derdine düşeli ağlarım gülmem
Sen benim o yanık türkülerimsin

Senelerdir hep araya geldiğim
Gökte arar iken yerde bulduğum
Tatlı dillerine kurban olduğum
Kaybederim diye korkularımsın

27 Ekim 1997

SEN OLMAYINCA

Avutmuyor artık kuru hayaller
Dar geliyor bana sensiz bu eller
Açmıyor gönlümde o eski güller
Yaşamak mı ki bu sen olmayınca

Reva mıydı bana verdiğin zeval
Tertemiz sevmiştim zalim bu ne hâl
Ruhsuz bir bedenim sanki bir çuval
Yaşamak mı ki bu sen olmayınca

Anılar geçtikçe bir bir gözümden
Çekerim hasreti senin yüzünden
Neler kaybetmedim eski özümden
Yaşamak mı ki bu sen olmayınca

1994

SENSİZ

Alışmıştım her edana nazına
Gönül kanatlanıp uçmuyor sensiz
Dört beş gündür hasretim ay yüzüne
Yıl oldu günlerim geçmiyor sensiz

Bu ulvi sevdamı ne bilsin eller
Andıkça gözümden boşanır seller
Mateme bürünmüş goncalar güller
Yastadır sevdiğim açmıyor sensiz

KURTOĞLU'm yaşıyor umutsuz düşte
Ömrünü tüketen bir özleyişte
Bak adeta küsmüş ay da güneş de
Dünyama bir ışık saçmıyor sensiz

1994

GELECEK DİYE

Yıllar yılı gecelerle küs tuttum
Düşlerin uykumu bölecek diye
Ben gönlümü hayalinle avuttum
Gözlerin ufkuma dolacak diye

Kes dertli başımı gücüme gitmez
Gökten ne yağar da yer kabul etmez
Sevdiğim bu sevda burada bitmez
Korkarım mahşere kalacak diye

KURTOĞLU'm hicranla tüketme beni
Uğruna adadım diye bu canı
Ben böyle umutsuz bak hâlâ seni
Beklerim yıllardır gelecek diye

15 Kasım 2001

NERDESİN?

Geceler çok uzun sabah olmuyor
Gündüzlerim asır geçmek bilmiyor
Sensiz bir saniye yüzüm gülmüyor
Nerdesin ey kömür gözlüm nerdesin?

Aşılmaz dağların ardında mısın?
Vefasız kulların yurdunda mısın?
Yoksa bu garibin derdinde misin?
Nerdesin ey kamer yüzlüm nerdesin?

Kalmadı bu derdin çekilir yanı
Her nefes yaşarım ben bu hicranı
Kastın almak mıdır yoksa bu canı?
Nerdesin ey dudu sözlüm nerdesin?

KURTOĞLU der artık inadı bırak
Beklerim gelmezsin yolun mu ırak?
Dünyayı verseler bana sen gerek
Nerdesin ey söyle nazlım nerdesin?

1993

YAKAN YÂR

Gül cemalin gülden alır rengini
Gonca gibi burcu burcu kokan yâr
Çok aradım bulamadım dengini
Yüreğimi tutuşturan yakan yâr

Kalem kaşın ilham almış eliften
Ahu gözler duldalanır zülüften
Dilim aciz güzelliğın tarıften
O gülüşün beni sana çeken yâr

KURTOĞLU'yum elma yanak allanır
Gül dudaklar şekerlenir ballanır
Selvi boyun hep salınır sallanır
Umutsuzluk beni böyle yıkan yâr

1 Mart 1999

BU SIRA

Burnun mu büyüdü papazın kızı?
Baktığın yok, gördüğün yok bu sıra
Hani ayrılığa olmazdın razı
Eşiğimden girdiğin yok bu sıra

Uykularda sayıklayıp anardın
Kıskanır da beni dener sınırdın
Ardım sıra fırıl fırıl dönerdin
İzimi de sürdüğün yok bu sıra

Hani baş koyordun benim uğruma
Hâlâ hançer vurmaktasın bağrıma
Ağrıma gidiyor, gülüm ağrıma
Selam bile verdiğin yok bu sıra

Unuttun bulalı gülü reyhanı
Kalmadı hasretin çekilir yanı
Süs gibi gezdirip çift telefonu
Aradığın sorduğun yok bu sıra

KURTOĞLU'yum köyümüzün kuzunu
On yıl sürttük bayırını düzünü
Unuttun mu yeminini, sözünü?
İkrarında durduğun yok bu sıra⁸⁵

2 Şubat 2021

⁸⁵ Kurtoğlu bu şiiri, iki yıl arayıp sormayan sevdiğine hastanede yatarken yazmıştır.

BİR SELAM DA VERMEZSİN

Katarakt mı çöktü gönöl gözüne?
Hiç kendinden başkasını görmezsin
Alması farz ise vermesi sünnet
Gelir geçer bir selam da vermezsin

11 Ocak 2015

ÖLEMEZ OLDUM

Kahpe felek yollarımı bağladın
Nedendir garezin bilemez oldum
Hasret ateşle sinem dağladım
Derdime dermanı bulamaz oldum

Bağlarsa yaramı o yâr bağlasın
Gönöldeki derde tabip neylesin
Akli fikri eren varsa söylesin
Ölüm de nasiple, ölemez oldum

Umutsuz sevdayı sardın başıma
Sönmedik ateşler koydun döşüme
Bari bir çeşme kur şu gözyaşıma
Çürüdü mendiller silemez oldum

KURTOĞLU'm ki dağ taş dolanıp durdu
Azdı yaralarım azdı kudurdu
Zalım beni bir çift göz ile vurdu
Yanımı böğrüne alamaz oldum

1994

SENDEN ÖTE

Bir ben var ki içerimde
Bilemezsin benden öte
Olabilseydin yerimde
Dilemezsin senden öte

Gönül sırrıma bir ersen
Açsan şu bağrımı yarsan
Mümkün olsa da bir görsen
Bulamazsın senden öte

Şahan idim kıldın düşkün
Gönülde kurulu köşkün
Beni benden etti aşkın
Olamazsın senden öte

KURTOĞLU'yum emir saydım
Hak'tan hikmet dedim uydum
Ben bu aşka başım koydum
Ölemezsin senden öte

25 Nisan 1995

YAZAMIYOM BİR TÜRLÜ

Neyse şu gönölün sihri büyüsü
Bozamadım, bozamiyom bir türlü
Kırkı geçti düğümünün sayısı
Çözemedim, çözemişom bir türlü

Ağular tattırır ballar içinde
Ateşler yutturur küller içinde
Şöyle insan gibi eller içinde
Gezemedim, gezemişom bir türlü

Bir zalimin bir sözüne kandırdı
Bir gülüşe bir bakışa yandırdı
Bir umuda çekti çekti sündürdü
Uzamadım, uzamişom bir türlü

KURTOĞLU'mun kırık kolu kanadı
Tükenmedi gitti gâvur inadı
Ömrümüze ipotekli senedi
Yazamadım, yazamişom bir türlü

20 Ekim 2013

BU BANA YETER

Gözümden ıraksın gönlüme yakın
Uzaktan görürsem bu bana yeter
Ebedi kılma bu hasreti sakın
Uzaktan görürsem bu bana yeter

Yeter ki sevgimi yabana atma
Gözlerime bakıp ellerim tutma
İstemem kapımdan tek gelip gitme
Uzaktan görürsem bu bana yeter

Fark etmez düşmanız bilsin el âlem
Şayet rastlar isen etme bir kelam
Başınla da olsa verme bir selam
Uzaktan görürsem bu bana yeter

O güzel gözleri, o kalem kaşı
O yürekler yakan mahmur bakışı
Yürür iken şöyle o salınışı
Uzaktan görürsem bu bana yeter

KURTOĞLU'm oturmuş derdini deşer
Eğer göremezse çöllere düşer
Böyle bir başına sanma ki yaşar
Uzaktan görürsem bu bana yeter

1992

YÜZDE GÖRÜŞEK

Kaşı gözü kudretinen sürmelim
Astarını gördük, yüzde görüşek
Zülfü yârim perçemleri sırmalı
Gül yüzün bir döndür yüzde görüşek

Gönlümün tahtına girip oturan
Nar ı hararetim arşa yetiren
Hasretindir fersah fersah bitiren
Hak nasip eylerse yüz de görüşek

Erse başın dağlar gibi dumana
Gelirdin ya vallah billah imana
Kara sevda denen uçsuz ummana
Dal da hele bir yol yüz de görüşek

Âşığın sinesi yâre sıladır
Çekmesi müşküldür, hayli çiledir
Kavil etmiş can cananla biledir
Diri diri tenin yüz de görüşek

KURTOĞLU'yum ferin fesin çekilir
Ak düşer başına, dişin dökülür
İnce belin büküm büküm bükülür
Seksende, doksanda, yüzde görüşek

1993

NUR DESEM AZ

Yeşil görmedik göze
Görmeyen kör desem az
Hele bir yeşil göze
Cennette nur desem az

KURTOĞLU'm canım dengi
Bir çift göz yosun rengi
Kaş göz kirpik ahengi
Gönlüme sır desem az

2 Kasım 1996

KİMSELER YERİNİ DOLDURAMIYOR

Artık bu yaşımda böylesi aşka
Kalp dayanmaz oldu kaldırmıyor
Çok güzel sevmiştim ama sen başka
Kimseler yerini dolduramıyor

Birisi gönlümde bir gedik görse
Hep seni söylerim seni sorarsa
İçimde yer eden kaç güzel varsa
Hiçbiri yüzümü güldüremiyor

KURTOĞLU'm hicranla girdiğim yaslar
Beni benden etti bendeki hisler
Aşk sanıp kandığım bütün hevesler
Aşkını kalbimde öldüremiyor

1994

YETİŞ

Gönlümün sultanı mahzunum burda
Bahtımın yıldızı batmadan yetiş
Hani şu verdiği sözünde dur da
Yaralarım kabuk tutmadan yetiş

Çekilmiyor ayrılığın zulümü
İlden ile uğratmadan yolumu
Gel kırma da kırk yerinden belimi
Kader gurbet ele atmadan yetiş

Gözlerin gönlümde sevdanın mührü
Edanla nazınla çektirme kahrı
Sun da ak elinden içeyim zehri
İçimde umudum bitmeden yetiş

Gün gelir ki gör desen de göremem
Sırma saçın belik belik öremem
Fırsat elde iken sefan süremem
Gençliğim elimden gitmeden yetiş

KURTOĞLU'yum can gözüme gelmiyor
Hevesim göğsümde yüzüm gülmüyor
Ben varayım desem felek salmıyor
Tenim tenesire yatmadan yetiş

3 Mart 1995

GÖNDER

Ne hâldesin görmeyeli sevdiğim?
Ölü müsün, sağ mı bi haber gönder
Elim sana ermeyeli sevdiğim
Senle yanan yüreğime kar gönder

Arayıp sormazsın gider ağrıma
Hani baş koyandın benim uğruma
Serinleyim şu kavrulan bağıma
Gerdanından birkaç damla ter gönder

Gel de bir gör tenim candan soyulur
Yerdeki feryadım gökten duyulur
Fukara gönlüme zekât sayılır
Al yanaktan bir öpücük ver gönder

KURTOĞLU'yum yollarını beklerim
Yadigârın ömür boyu saklarım
Yokluğunda ara sıra koklarım
Al yazmanı ak göğsüne sür gönder

8-9 Ağustos 2001

AL SENİN OLSUN

Sevgi denen şeyde özveri gerek
Benden ne dilersen al senin olsun
Sana mahkûm zaten bu deli yürek
Kabul eder isen al senin olsun

Kazancım çiledir servetim zulüm
Ne malım mülküm var ne param pulum
Ben de senin gibi bir garip kulum
Bir kuru canım var al senin olsun

İnsan isen beni bence görecek
Sana sevdam mahşere dek sürecek
Bir ömür adadım sana verecek
Sensiz yaşayamam al senin olsun

1994

ÖLDÜRÜR BU ÂŞIĞI

Ne umut var içimde
Ne bir umut ışığı
Bu ayrılık, bu hicran
Öldürür bu âşığı

3 Kasım 1995

BİLMİYOR

Anlatılmaz bir ateş var sinemde
Ne yapsam ne etsem sönmek bilmiyor
Bir heyecan bir hüznün ki gönlümde
Yağar sağnak sağnak dinmek bilmiyor

Bir vefasız baktı şöyle gözüme
Umut verip giriverdi özüme
Yanar gibi görünse de gözüme
Ben gibi bir türlü yanmak bilmiyor

Gönül bir düşünce yaman düşüyor
Sevdasını nefes nefes yaşıyor
Vazgeçmek imkânsız aklım şaşıyor
Gönül başkasına konmak bilmiyor

1994

DOYAMADIĞIM

Yegâne meskenin şu yüreğimdi
Yerlere göklere koyamadığım
Yaşadıkça yaram hasretim şimdi
Gül yüzün görmeye doyamadığım

Duydum ki bir kere yanılmış şaşmış
Sürmeli gözleri kurumaz yaşmış
Ne çare ki hoyrat ellere düşmüş
Benim koklamaya kıyamadığım

Özümdü gözümdü, başım gövdemdi
O ki feleğinen zorlu kavgamdı
Daha düne kadar kara sevdamdı
Düş oldu hayıra yoyamadığım

KURTOĞLU'm misali bahtına küsmüş
Şakırdı dilleri lal olmuş susmuş
Ah dedikçe yüreğine taş basmış
Açılıp sevdamı diyemediğim

1994

GÖRMEDİM

Deli gönül lafa söze gitmezsin
Akıla baş eğdiğini görmedim
Bin nasihat etsem birin tutmazsın
Nasihate değdiğini görmedim

Kısa günde kırk güzelle turlarsın
Sonun yoktur daha niye zorlarsın
Yağış yüklü bulut gibi gürlersin
Kırk senedir yağdığını görmedim

Bilmem hesapların neye göredir?
Yükün teraziye gelmez daradır
Bencileyin aşkta bahtın karadır
Bir gönüle doğduğunu görmedim

KURTOĞLU'mu böyle candan üzersin
Arı gibi çiçek çiçek gezersin
Hâlince durmaz da niye azarsın?
Hiç kabına sığdığını görmedim

5 Kasım 1999

MÜJDELER OLSUN

Azrail'in kantarında tartılmış
Kesilmiş biçilmiş bağı yırtılmış
Çok şükür duydum ki Ayşe'm kurtulmuş
Sızlayan yüreğim müjdeler olsun

Kerem gibi yâr aşkıyla tutuşup
Yusuf gibi sabır ile yetişip
Mecnun gibi hasretlere katışıp
Özleyen ey gönül müjdeler olsun

KURTOĞLU'mun kimse bilmez hâlini
Kaygısı kırardı sanki belimi
Beş günü beş sene sayıp yolunu
Gözleyen gözlerim müjdeler olsun

1994

GEL DEYİ YAZMIŞ

Bir mektup yollamış yârim sıladan
Çekilmiyo böyle bil deyi yazmış
Ayrı yaşanır mı gözü eladan?
Gül sinem kavrulur çöl deyi yazmış

Ağular katılı öğün aşımda
Sevdan katmerlendi döner başımda
Her gece her gece seni düşümde
Görüyom yamandır hâl deyi yazmış

Aklım fikrim kalır binbir tasada
Unuttu mu deyi hep vesvesede
Kodun gittin beni böyle yasa da
Arada bir selam sal deyi yazmış

Ey KURTOĞLU eş dost seni söyleşir
Yavruların boynu buruk ağlaşır
Diyarı gurbette can mı eğleşir?
Kalma gurbet elde gel deyi yazmış⁸⁶

1985 Kumbağı/Tekirdağ

⁸⁶ Kurtoğlu bu şiirini Âşık Veysel'in "Mektup" şiirine NAZİRE olarak yazmıştır

DEĞMEZSİN Kİ SEN

Gülüm olsan gülüm gönül bağında
Derilmeye bile değmezsın ki sen
Huri olsan sarılacak çağında
Sarılmaya bile değmezsın ki sen

Bunca engel girdik sonra araya
Koysan girmem daha sırça saraya
Merhem olsan sinemdeki yaraya
Sürülmeye bile değmezsın ki sen

Gölge olsam sürmem daha izini
Dinleyemem yalan yanlış sözünü
Göresim yok o riyakâr yüzünü
Görülmeye bile değmezsın ki sen

KURTOĞLU'm geriye döner mi giden?
Toprak olup gitse, çürüse beden
Aramam Çorum'da, sormam kimseden
Sorulmaya bile değmezsın ki sen

14 Şubat 1992

KUL EYLEDİN KULA BENİ

Ey gönlümde yatan melek
Rüsvay ettin ele beni
Kastın neydi kahpe felek?
Kul eyledin kula beni

Kurbanınım demiş iken
Yoluna baş komuş iken
Altın iken gümüş iken
Satıverdın pula beni

Mecnun ile yarışırken
Keremlere karışırken
Her gün sarıp sarışırken
Hasret koydun bele beni

KURTOĞLU'm der boyun büküp
Gün mü gördüm çile çekip?
Bir aşk için yakıp yakıp
Döndürürsün küle beni

30 Kasım 1995

YAN BENİM GİBİ

Söyle şu dünyaya geldin geleli
Bir seven gördün mü sen benim gibi?
Gündüzü gecesi gamlı çileli
Geçirdin mi bir tek gün benim gibi?

Nedense inadın nazın bitmedi
Yalvarmak yakarmak fayda etmedi
Yoluna baş koymak bile yetmedi
Sığmasın tenine can benim gibi

KURTOĞLU'm kalamam aşka kör sağır
Gönlümün darası yükünden ağır
Aşkınla kavrulup yanmada bağır
Dilerim sevdiğim yan benim gibi

3 Aralık 2002

BENDEN BETER OL

İp gibi eğirip kıvırdın beni
Bir ulu çınardım devirdin beni
Kurumuş çeşmeye çevirdin beni
Dilerim Allah'tan benden beter ol

Ağla gözyaşını silen olmasın
Dünya ahret o gül yüzün gülmesin
İki yakan bir araya gelmesin
Dilerim Allah'tan benden beter ol

Gurbet sana mesken ola, yurt düşe
Yüreğine bir dermansız dert düşe
Ölme sürün, vücuduna kurt düşe
Dilerim Allah'tan benden beter ol

Eşin dostun karşısına çıkama
Zebani ol, aynalara bakama
Eri için için, lakin akama
Dilerim Allah'tan benden beter ol

Bir köşede yapayalnız kalasın
Senelerce candan aciz olasın
Umarım ki ettiğini bulasın
Dilerim Allah'tan benden beter ol

KURTOĞLU'm bir bütün, sen kırk kez kırıl
Düş de bir denize yılana sarıl
Bana az etmedin, ne kız ne darıl
Dilerim Allah'tan benden beter ol

1994

YALAN

Niye çıkıp geldin aylardan sonra?
Yalan bana ise gelişin yalan
O kadar üzücü şeylerden sonra
Bu kadar samimi oluşun yalan

Sakın ola sözü getirme aşka
Anladım ki senin maksadın başka
Samimi mert dürüst olsaydın keşke
Yalan bu yüzüme gülüşün yalan

Sandın ki KURTOĞLU yutacak güya
Açıldı gözlerim, bitti o rüya
Her tavırın sahte, her edan riya
Yalan şu hâlimi bilişin yalan

1991

DİLLERİN NERDE?

İlkbahar gülüydün hazan olmuşsun
Hani goncaların dalların nerde?
Ay gibi parlardın ama solmuşsun
Ruhuma haz veren halların nerde?

Mayısta san vurmuş bağa dönmüşsün
Başından kar kalkmaz dağa dönmüşsün
Ocakta eriyen yağa dönmüşsün
Kemerini kısıkanan bellerin nerde?

Dudakların vardı sanki bal akan
Gözlerin ahuydu sevgiyle bakan
Başımı onulmaz dertlere sokan
Bülbülü cezbeden dillerin nerde?

KURTOĞLU'na artık can değil misin?
Gönlün mü yastadır, şen değil misin?
Yoksa karşımdaki sen değil misin?
Seni tanıdığım yılların nerde?

26 Ağustos 1994

SUNAM

Sürmeli gözlerin sinem pareler
Ne yaman hâldeyim gör beni Sunam
Göz göz olmuş içerimde yareler
Sevdan binbir derde kor beni Sunam

Yad ellere gelin olduğun günde
Esişen yellerden sor beni Sunam
Şayet kalmış ise bu can bu tende
Doğrult martinini vur beni Sunam

1991

ÇOK GEÇ

“Pişman olur da bir gün dönersen bana geri”
O kapılar kapalı giremezsin içeri

Çok gürledin çok estin ve çok yağdın din şimdi
Sana o duygularım tarifsiz bir kin şimdi

Başına bir gelecek var dedim dinlemedin
Otuz üç yıl anlattım bir kere anlamadın

Kendi düşen ağlamaz git ne halin varsa gör
Bende kusur arama onu vicdanına sor

Kuş kadar beynin ile neye oldun muvafık
Hangimiz haklı çıktık kırk kibleli münafık

20 Aralık 2013

ARAMA DERKEN

İki damla yaş süzüldü gözümden
Bundan sonra beni arama derken
Sanki bir şey koptu gitti özümden
Bundan sonra beni arama derken

Dizlerimden ferim fesim çekildi
Azrail'im başucuma dikildi
Sanki dünya üzerime yıkıldı
Bundan sonra beni arama derken

Hazana uğradı baharım yazım
Yine aşktan yana gülmedi yüzüm
Birden düğüm düğüm oldu boğazım
Bundan sonra beni arama derken

8 Kasım 1995

ÖLDÜR BENİ KURTULAYIM

Kulağımdaki sesinden
Gözlerinin etkisinden
Bu sevdanın pençesinden
Öldür beni kurtulayım

Hani sen benimdin hani
Meydanda o aşkın sonu
Bitir artık bu oyunu
Öldür beni kurtulayım

Çelişkine şaşıyorum
Ben de gönül taşıyorum
Sanmayasın yaşıyorum
Öldür beni kurtulayım

Ta kapından kovmaktansa
Oyalayıp savmaktansa
Karşılıksız sevmektense
Öldür beni kurtulayım

Basıp durma yarama tuz
İdam eyle kurşuna diz
Nasıl olsa öleceğiz
Öldür beni kurtulayım

Mutluluk nere biz nere?
Muradım kaldı mahşere
Var mı ki başka bir çare?
Öldür beni kurtulayım

KURTOĞLU'm baştan atamam
Her gün her gün kan yutamam
Ölmeyince unutamam
Öldür beni kurtulayım

1990

TAPACAK MI SANDIN BENİ?

Eteğinden sermesefil
Öpecek mi sandın beni?
Sevdim diye seni gafil
Tapacak mı sandın beni?

Sökülse de ciğerlerim
Naz edeni uğurlarım
Bana kalsın değerlerim
Kopacak mı sandın beni?

Giden gider güle güle
Kalan kala ölen öle
Kız ömrümü sana köle
Yapacak mı sandın beni?

Bıktım artık bu zulümden
Asla korkum yok ölümden
Bir aşk uğruna yolumdan
Sapacak mı sandın beni?

21 Mayıs 1996

BİTTİ SONUNDA

İlk göz ağrım yaman kırdı dalımı
Hayatımı zindan etti sonunda
İkincisi yedi on dört yılını
Beni bir kenara attı sonunda

Üçüncüsü çok allandı pullandı
Dördüncüsü sinsin kullandı
Beşincisi dile düştü dillendi
Varıp bir belaya çattı sonunda

Altıncısı cilveliydi, hoş idi
Yedincinin altı üstü boş idi
Sekizinci dudu dilli kuş idi
Gidip sağda solda öttü sonunda

Dokuzuncu yine vefa etmedi
Onuncusu söz verdi de tutmadı
On birinci lafa söze gitmedi
Düştü bir batağa battı sonunda

On ikinci Yaradan'dan dilekti
On üçüncü bulunmaz bir melekti
On dördüncü olmamış ham kelekti
O da tadacağın tattı sonunda.

Ne yamanmış meğer benim işlerim
Göz açmaya yeni yeni başlarım
Bütün hülyalarım, bütün düşlerim
Gönül fırtınamdı bitti sonunda

10 Şubat 1996

SÜRÜN VİCDANSIZ

Akılsız başını çal taştan taş
Kursağın doymasın ekmeğe aşı
Yılan gibi bağrın yerlerde yaşa
Aman ölme yitme sürün vıcansız

16 Kasım 2013

GELDİ GEÇTİ

Bir güzele gönül verdim
Ok misali deldi geçti
Onda gerçek aşka erdim
Baharımda seldi geçti

Sanki bir peri kızındı
Önce her şeye razıydı
Sonra akşam poyrazıydı
O bir kaba yeldi geçti

İşi gücü yalan rıya
Umutlarım düştü suya
Şimdi artık o bir rüya
Bir düşün imiş geldi geçti

14 Şubat 1996

DİVANE GÖNÜL

Laf söz dinlemezsin divane gönül
Şu meyil ettiğin güzele de bak
Elin kaşı gözü sana ne gönül
Ardından gittiğin güzele de bak

Kaba saba, sanki odun misali
Cehalette yok üstüne emsali
Var mı sevip imrenecek bir yanı
Zehrini yuttuğun güzele de bak

1995

ALDANMA BANA

Bakma sen çalım cakama
Görüp kanma fiyakama
Sakın yapışma yakama
Hüsrân olur sonun güzel

Çalışırım yerim günlük
Rızkım ancak üç öğünlük
Yok servetim ne mal ne mülk
Tenden olur canın güzel

Gönlüm hayli zengin amma
Derya gibi engin amma
Belki tam da dengin amma
Kaygın olur yarın güzel

14 Haziran 1992

USLANMADI GİTTİ GÖNÜL

Saçım ağarmış başımda
Ömrüm gitti yâr peşinde
Henüz on dört, on beşinde
Yaşlanmadı gitti gönül

Sevdiğinde huzur bulur
Yanar kor olur kavrulur
Her aşkında hüsrân olur
Uslanmadı gitti gönül

1993

BİR DAHA

Riyakâr edanı saklama gayrı
Çıkıp kapıları yoklama gayrı
Ne selam ne sabah bekleme gayrı
Aramam ebedi sormam bir daha

Hesabın dünyada peşin sorulsun
Yüzüne bakarsam gözüm kör olsun
Gelir isem ayaklarım kırılsın
Uğramam kapına varmam bir daha

KURTOĞLU'yum kadere baş eğmezsın
Sevdim diye yere göğe sığmazsın
Sen var ya sen hiçbir şeye değmezsın
Yalancıya gönül vermem bir daha

1993

SÜRÜN E Mİ?

Kırdın kolumu dalımı
Söndürdün istikbalimi
Çekeceksin vebalimi
Sürüm sürüm sürün e mi!

Sırf mertçe davrandım diye
Yarı yolda sattın niye?
Leşini kargalar yiye
Sürüm sürüm sürün e mi!

Ömrünce mutlu olama
Hep ağla da hiç güleme
Kırk gün can çekiş öleme
Sürüm sürüm sürün e mi!

Çarenin bittiği yerde
Düşesin onulmaz derde
Yem olasın kuşa kurda
Sürüm sürüm sürün e mi!

Başına gele her hilen
Ömrünce dolmasın çilen
Bir lokmayı bir yıl dilen
Sürüm sürüm sürün e mi!

3 Nisan 2012

O GIZ BİZE YARAMAZ

Kel Kezive goğnü düşmüş diyolar
 Divanenin aklı şaşmış diyolar
 Ay bacayı çokdan aşmış diyolar
 Çuval değāl, el ağzını buramaz
 Aman oğul o gız bize yaramaz

Geldin emme baş göz etme çağna sen
 Ecimcik de şu ananı diğnesen
 Gulağana kupe eden ağnasan
 İnsan olan eşşek gibi kirimez
 Aman oğul o gız bize yaramaz

Garı gısmı sever erin safını
 Mecazına gore çalar defini
 Haçca vetsiz, ölçüp tartmaz lafını
 Huyu batasica hırlı duramaz
 Aman oğul o gız bize yaramaz

Anış'in gözleri Münış'den çahrır
 Oğlana baharken fel fecir ohur
 Özemedir, ince eler sık dohur
 Herifi gocadır gendi farımar
 Aman oğul o gız bize yaramaz

Mehriban'ın sele gadar gafası
 Yiril yiril gohar ağzı nefesi
 Şöyle dursun onun sadra şıfası
 Lokman olsa melhemini süremez
 Aman oğul o gız bize yaramaz

Avrat o ki gına eder goğ kisi
 Avrat vardır ere ömür dörpüsü
 Memiğin gız dağın çalı çirpisi
 Bişir desen üç yımırta gıramaz
 Aman oğul o gız bize yaramaz

Uzak oyna Aliman'ın Neşe'den
 Ev bark süpüremez dipden koşeden
 Anasıydı on çengiynen baş eden
 Tılladıncı hatir gonül aramaz
 Aman oğul o gız bize yaramaz

Keyfinden mi tevkür attı Mehralı
Hamo'nun gız gezer eli dahralı
Meymenetsiz ölmüş eşşek çehrelı
O kimseynen yuva neyim guramaz
Aman oğul o gız bize yaramaz

Heç düşünme Sallalı'nın gızını
Aman aman şeytan gorsün yüzünü
Çıtgırıldım galdıraman nazını
Dama girip o mal melal goremaz
Aman oğul o gız bize yaramaz

Gadiriş'in babıç gibi dili var
Avurdunda sanki gara çalı var
Koklerinde bi düzüne deli var
Enik cinsi ürümeden duramaz
Aman oğul o gız bize yaramaz

Fezik fettan gızdır çabık gandırır
Duttuğunu kirman gibi döndürür
Süsü püsü ocağmızı söndürür
Yakamıza yapışırda ıramaz
Aman oğul o gız bize yaramaz

İbili'nin galık gızı bambaldır
Çalık basar bi yannıya şambaldır
İşe güce eli varmaz tembeldir
Zabah gahıp sufra bilem seremez
Aman oğul o gız bize yaramaz

Sen sen ol da ana sözünden şaşma
Gel gel edenlerin ardına düşme
Ağır ol batman gel gabından daşma
Benim diyen avcu ceylan vuramaz
Öyle her gordüğün bize yaramaz

4 Haziran 2021

KAPINA KİLİTLER TAKILA

Bağrıma basmıştım kuş oldun uçtun
Sırrımı vermiştim ellere açtın
Yoluna baş koydum çiğneyip geçtin
Kapına kilitler takıla hayın

İyi günün benden gördüğün olsun
Sevilme sarılma sardığım olsun
Dertlerin içinde kördüğüm olsun
Ciğerinin başı söküle hayın

Yaraların birle beşle kalmasın
Çırpınsın tabipler çare bulmasın
Dilerim ömrünce yüzün gülmesin
Başına baykuşlar dikile hayın

KURTOĞLU' mu böylesine doldurdun
Riyakârca goncalarım soldurdun
Şu genç yaşta beni bende öldürdün
Ocağın başına yıkıla hayın

1997

HÂLİN Mİ KALDI?

Gönül aşk iline uğrama sakın
Kaf dağından aşar yolun mu kaldı?
Hakkın sevilme de sevmek de lakin
Senin yâr sevecek hâlin mi kaldı?

Çekilip kabına gir usul usul
Budur hâl ehline yakışan asıl
Senden benden geçti o saz, o fasıl
Hüzzamlı meşklere telin mi kaldı?

Gel beni de yakma miskin huyuna
Yine er geç hüsrân düşer payına
Şimden sonra sevda senin neyine
Sarılacak dalın kolun mu kaldı?

Görölmüş mü kulun aşkta gülmesi?
Şu fani dünyadan murat alması
Öyle kolay değil Kerem olması
Kays'ı Mecnun eder çölün mü kaldı?

KURTOĞLU'yum sana derim ey gönöl
Dinle beni, anla beni, duy gönöl
Gelir geçer hafta gönöl, ay gönöl
Ecele kırk daha yılın mı kaldı?

25 Temmuz 2011

ŞU BENDEKİ DELİ GÖNÜL

Nice derde çare bulur
Nice yüzleri güldürür
Nicesine mesken olur
Şu bendeki deli gönöl

Sevdalarla dopdoludur
Hakk'a varan Hak yoludur
Gâh akıllı gâh delidir
Şu bendeki deli gönöl

Bir gönöl bulursa eğer
Karun'daki mala değer
Ne yere ne göğ'e sığar
Şu bendeki deli gönöl

Dargındır kem sözlerinin
Çalar söyler sazlarının
Halay çeker kızlarının
Şu bendeki deli gönöl

Eser yağar bazı tozar
Kâğıt kalem olur yazar
Bağrım ezik ezik ezer
Şu bendeki deli gönöl

KURTOĞLU'yum sever yanar
Uçar daldan dala konar
Nerde güzel görse kanar
Şu bendeki deli gönöl

1994

D- TAŞLAMALAR - YERGİLER**CUMBABA**

Memleketin şu hâline bak hele
Dağlanmadık dös kalmamış Cumbaba
Marmara'yı yıktı geçti zelzele
Taş üstünde taş kalmamış Cumbaba

Ulaşmıyor kulluğumuz Allah'a
İbret almak için baktık mı Nuh'a?
Başımıza neler gelir gör daha
Âşıklara eş kalmamış Cumbaba

Her şeyimiz bir bambaşka dramdır
Bize bu hâl bile lütfu keremdir
Yediğimiz içtiğimiz haramdır
Bir yenilir aş kalmamış Cumbaba

Fakir horlanırken zengin sevilir
Çalmak çırpamak hüner oldu övülür
Doğru sözlü dokuz köyden kovulur
İyi güzel hoş kalmamış Cumbaba

İnsanlarım inim inim inliyor
Kalkınmayı yüksek faiz önlüyor
Sanki bunu hangi kafa anlıyor
Akliselim baş kalmamış Cumbaba

Kimi yavan ekmeğinen oturur
Kimi bir gecede servet götürür
Batırırsa bizi bu dert batırır
Bir kalmamış beş kalmamış Cumbaba

Paramızı pul etmişler eriyor
Kaç milyon genç işsiz güçsüz çürüyor
Neden bizi herkes keriz görüyor
Yolunmadık kuş kalmamış Cumbaba

Haraç rüşvet başın almış gidiyor
Bedelini benim halkım ödüyor
Gelen bizi sürü gibi güdüyor
Çatılmadık kaş kalmamış Cumbaba

Öcü gördük dini hoca hacıyı
...
Hangi lisan anlatır bu acıyı
Dil kalmamış diş kalmamış Cumbaba

Gözümüz gönlümüz hep nefse dönük
Bencil hâlimize vaziyet tanık
Bir ben uykudayım âlem uyanık
Bencileyin keş kalmamış Cumbaba

KURTOĞLU'yum söylemesem duramam
Melhem bulsam kel başıma süremem
Bu gidişte ben bir hayır göremem
Bizde hayır iş kalmamış Cumbaba⁸⁷

1994

⁸⁷ Zamanın Cumhurbaşkanı merhum Süleyman Demirel'e yazılmıştır.

BİTMEDİ

Çevremdeki münafığı münkirden
Seçe seçe ben usandım bitmedi
Kadir kıymet bilmez onca nankörden
Kaça kaça ben usandım bitmedi

1 Ağustos 2015

UNUTMADIK 1

İpi hür de kendi esir
Gezenleri unutmadık
Memlekette bir tek cesur
Ozanları unutmadık

Gökten yıldızlar indirip
Yalan dolanla kandırıp
Halkı açlığa bandırıp
Ezenleri unutmadık

Saltanata doğar doğan
Kimi emmi kimi yeğen
Aile resmine sığan
Kuzenleri unutmadık

Porsuk gibi pusup pusup
Meydanlarda ahkâm kesip
Asılına kinler kusup
Kızanları unutmadık

Gelen tembel tembel yattı
Çaldı çırpı, yedi yuttu
Bu memleket bundan battı
Hazanları unutmadık

Kimi sağda, kimi solda
Bilmiyorlar halk ne halda
Bir elleri yağda balda
Yüzenleri unutmadık

Dini doladılar dile
Laiklik oldu bir çile
Kafasınca Kur'an bile
Yazanları unutmadık

Hainlere arka çıkan
Masumları ipe çeken
Tekerine çomak sokan
Düzenleri unutmadık

Eğitimdir bize çare
Yoksa iflah olmaz yare
Dikdörtgen diye daire
Çizenleri unutmadık

KURTOĞLU'yum boş emekten
Usandık aş iş demekten
Bu ülkede yaşamaktan
Bezenleri unutmadık

6 Kasım 2001

UNUTMADIK 2

Devlet malın boğazına
Sokanları unutmadık
Yağ misali su yüzüne
Çıkanları unutmadık

Oylarımız gider boşa
İrademiz gelmez başa
Kimi ağa, kimi paşa
Bakanları unutmadık

Tahammülsüz bu hiçliği
Bürokrasiden güçlüğü
Yavan ekmeğe açlığı
Çekenleri unutmadık

Vekil yabancı asıla
Gezer kasıla kasıla
Sadaka milli hasıla
Hakanları unutmadık

Madde yutmada manayı
Çöktü ülkemde sanayi
Fırsat bu deyip kınayı
Yakanları unutmadık

Oyun içinde bir oyun
Halka aslan, ele koyun
Üç kuruşa bile boyun
Bükenleri unutmadık

Ekmek bulsak yoktur katık
Köylü bitik, esnaf batık
Her kesimde kaşlar çatık
Çökenleri unutmadık

Soframızda aşı vergi
Koynumuzda eşe vergi
Gördüğümüz düşe vergi
Dökenleri unutmadık

Yıl ettiler ayımızı
Kuruttular soyumuzu
Limon gibi suyumuzu
Sıkanları unutmadık

KUTROĞLU'm bağrımız ezik
Yazık bu millete yazık
Toplumsal barışa kazık
Çakanları unutmadık

10 Kasım 2001

YARGIÇİSTAN

Yine ferman çıkmış Yargıçistan'dan
Bu köhnemiş devran dönsün buyurmuş
Türbandan, kurbandan, festen, fistan
Yansın bu memleket yansın buyurmuş⁸⁸

17 Kasım 2010

⁸⁸ AYM'nin verdiği başörtülü memur olamaz kararına tepkidir (Rıfat Kurtoglu).

KURU SOĞAN

Hiç dosta düşmana etmeden minnet
Aç ölmek için sendedir medet
Sen ki bundan sonra en büyük nimet
Seni bulduğuma bin şükür soğan

Sabah kahvaltıda peynir bal dedik
Öğlene de yemek, pilav eyledik
Akşam da sendeyiz, ayvayı yedik
Başka bir çaremiz var mı ki soğan?

Kuşbaşı kıymayı yılda göremem
Biftek pirzolaya zaten eremem
Senden başkasına elim süremem
Soframda yegâne katıksın soğan

KURTOĞLU'na ne gam soğan var iken
Yavan ekmek bile bulmak zor iken
Kedi köpek ithal mama yer iken
Senle çağ atlarım ey kuru soğan

1987

BİZİM

Hem buğday ekmecli hem buğday dilli
Yok yaşar var eder huyumuz bizim
Kanımız bellidir, sütümüz belli
Er gelir, er gider soyumuz bizim

29 Mart 2012

ESKİ TÜRKÜLER

Asırlarca uzun yaşı
Eski türküler, türküler
Ezo Gelin, Hüma Kuşu”
Eski türküler, türküler

Gâh Dillala gâh Papıra
Zeybek oynar sıra sıra
Elaziz’de Çayda Çıra
Eski türküler, türküler

Köroğlu’nun kır atıdır
Efsaneler iradıdır
Aslımızdan öğretidir
Eski türküler, türküler

Kalpten kalbe yoldur dosttan
Mekânı bağ bahçe bostan
Ağıt, ninni, divan, destan
Eski türküler, türküler

Davulcunun davulundan
Çobanların kavalından
Zalimliğin zevalinden
Eski türküler, türküler

Tattır keklik eti gibi
Kattır cennet katı gibi
Helal ana sütü gibi
Eski türküler, türküler

Göl Yazı'da Orta Direk
Cenkte mangal gibi yürek
Türk'e türkü şarkı gerek
Eski türküler, türküler

Türkülerdir bize nefes
Her yörede farklı bir ses
Türkü yalnızca Türk'e has
Eski türküler, türküler

İri diri olmak için
Menzile yol almak için
Bir ağlayıp gülmek için
Eski türküler, türküler

KURTOĞLU'ma haklı dava
Onlarla şen bu yurt yuva
Uzun hava, kırık hava
Eski türküler, türküler

27 Ocak 2004

ŞİMDİ TÜRKÜLER

Karıştırır balı tuza
Şimdi türküler, türküler
Vermez oldu bizi bize
Şimdi türküler, türküler

Sözleri samandan saptan
Ezgisi çalidan çöpten
Ne yazık ki cazdan poptan
Şimdi türküler, türküler

Kaynaktan, asıldan uzak
Divandan, fasıldan uzak
Umurdan, usulden uzak
Şimdi türküler, türküler

Ne yeri var ne yöresi
Ne sazı var ne curası
Tam da müzik fukarası
Şimdi türküler, türküler

Piri, narı, yâri de yok
Davul zurna, tarı da yok
Halay horon barı da yok
Şimdi türküler, türküler

Çatmaz halkı ezenlere
Dalavere düzenlere
Kafa tutar ozanlara
Şimdi türküler, türküler

Yitmiş onuru payesi
Bellidir kastı gayesi
Çıplakların sermayesi
Şimdi türküler, türküler

Bu nasıl bir kültür hayret!
Yozlaşmaya bunca gayret
Ne bozlaktır ne de hoyrat
Şimdi türküler, türküler

KURTOĞLU'm okurken lânet
Daha niye bunca inat?
Ne kültürdür ne de sanat
Şimdi türküler, türküler

26 Ocak 2004

İZİNDE

Umut gün aşırı yıllık izinde
Hayat desen o da onun izinde

15 Ağustos 2015

DEMOKRASİ İSTİYORUM

Yaşam boyu ülkem için
Demokrasi istiyorum
Memleketim, halkım için
Demokrasi istiyorum

Dertlerime deva bulan
Hem hukuku adil olan
İrademi esas alan
Demokrasi istiyorum

Zulme karşı durabilen
Şeffaf hesap sorabilen
Hakça düzen kurabilen
Demokrasi istiyorum

Haksızları kayırmayan
İnsanları ayırmayan
Dayatmayan, buyurmayan
Demokrasi istiyorum

Ufku açık ilerici
Olmasın bağınaz, gerici
Eksiksiz gerçek kalıcı
Demokrasi istiyorum

Ne devleti halka soğuk
Ne mazlumun başı eğik
Adı değil, kendi laik
Demokrasi istiyorum

Korkuları bitirecek
Özgürlükler getirecek
Akşam rahat yatıracak
Demokrasi istiyorum

Ülkemin ufkunu açan
Huzur güven umut saçan
Tercih ile seçen
Demokrasi istiyorum

KURTOĞLU'mun hayalince
Âşık ruhu kadar ince
İnsanlığın gereğince
Demokrasi istiyorum

15 Aralık 2002

ADI CUMHURİYET ASLI SALTANAT

Heyhat şu bizdeki köhne düzenin
Adı cumhuriyet, aslı saltanat
Umut bağımıza düşen hazanın
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Ben mi ona körüm, o mu bana şaş?
Gerçek cumhuriyet olsa âlâ hoş
Bizdeki sırf şekil, içi de bomboş
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Her dönem dipçikle çevrilir çarkı
İşi yokmuş gibi salıp bir korku
Değme monarşiden nedir ki farkı?
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Söylesem ağzımı açma hakkım yok
Oy vermesem ceza, kaçma hakkım yok
Hem seçilme hem de seçme hakkım yok
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Kurumlarda koşturulduk at gibi
Mektebinde eğitildik ot gibi
Mahkemede azarlandık it gibi
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Düşünen de yapan da yok yorumu
Halk mı yaktı Sivas, Maraş, Çorum'u?
İçten içe çürümüş her kurumu
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Ebem hasret gitti bir çift nalına
Dedem şükür çekti zabın halına
Babam hırsız oldu kendi malına
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Ordusu var her dümeni çevirir
Yargısı var hak dedi mi kıvrır
Mevzuatı insanımı kavurur
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Asker olduk anamıza sövdüler
Eşsek sudan gelene dek dövdüler
İş istedik kapılardan kovdular
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Dine düşman, bana düşman, kime dost
Aş desen, iş desen elden gider post
Seksen yıl ya heykel dikti ya da büst
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Aç mıyız, tok muyuz bir defa sor be
Her dönem ceberut, her dönem zorba
Akşama muhtıra sabaha darbe
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Milletin gördüğü ne zaman gündü?
Yıllardır korkudan hepsi sindi
Tepemizde gelen giden tepindi
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Aslımız inledi faşist baskıdan
Neslimiz iğrenir oldu eskiden
Kim geçmedi falakadan askıdan
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Bir avuç azınlık savunur hâlâ
Asmakla kesmekle övünür hâlâ
Millet kader deyip avunur hâlâ
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Bu ses mutsuz çoğunluğun sesidir
Hep mağdur üretti neyin nesidir?
Bir avuç bağnazın şemsiyesidir
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Zengine özeldir kaymağı balı
Elitlere akar parası pulu
Garip gurabaya çok görür çulu
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

Kıskacında inler iken geçimin
Seçen neresinde onca seçimin?
Düzen denen bu bizdeki biçimin
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

KURTOĞLU'yum Ankara'dır kamburu
Sırça saraylarda görüldük sürü
Cumhuriyet hor gördükçe cumhuru
Adı cumhuriyet, aslı saltanat

19Aralık 2011

SEN KİMSİN DİYE

Âlemi hiçbir şey, kendini her şey
Sananlar sordular sen kimsin diye
Lastik gibi her ölçüye farklı boy
Sünenler sordular sen kimsin diye

Evde hoşt diyemez kendi itine
Kendi yapar kendi tapar putuna
Daha düne kadar elin atına
Binenler sordular sen kimsin diye

Bilmem yapısından bilmem soyundan
Ölmedikçe geçmez huylu huyundan
Pirüpak görünüp lağım suyundan
Yunanlar sordular sen kimsin diye

Cühelanın ilim irfan nesine
Kulak asmaz hakikatin sesine
Çıkar için fır fır, pisi pisine
Dönenler sordular sen kimsin diye

Nuh der de peygamber demez habire
Boğulmuş boyunca kine kibire
Sığmaz tariflere sığmaz tabire
Cananlar sordular sen kimsin diye

KURTOĞLU'yum nefsi kulu kör eden
Ne diyeyim ıslah etsin Yaradan
Aldanmadan giden var mı buradan?
Kananlar sordular sen kimsin diye

4 Ağustos 2021

ÇORUM'U

Sırtı karnı bellisizler baş oldu
Saf yerine koyuyorlar Çorum'u
Yalan talan itibarlı iş oldu
Soyuk soyuk soyuyorlar Çorum'u

28 Mart 2012

HOCA NERDEN ALDIN SEN BU SERVETİ?

Merakıma mucip oldu bağışla
Hoca nerden aldın sen bu serveti?
Bunca mal mülk olmaz bir tek maaşla?
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

Din iman bilmedik cahil cühela
Ölüyü diriye vermiş kabala
Söyle şunu, sokma beni vebale
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

Eşin dostun zengin tuzu kurudan
Bir tek dostun var mı fakir zarıdan?
Özel mi yarattı seni Yaradan
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

Anandan babandan miras mı kaldı?
Avrat mı zengindi, ordan mı geldi?
Piyango mu çıktı, bahtın mı güldü?
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

Gözlerini musallaya dikerdin
Sen Allah'a benden çok mu yakardın?
Define mi kazdın, küp mü çıkardın?
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

Toprak mı işledin, tohum mu attın?
Yoksa sel önünden kütük mü tuttun?
Mevlit, mukabele, hatim mi sattın?
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

Hep karşında divan durur salaklar
Ne münafık biter ne de tülükler
Toplar mı çaldığın tef dümbelekler?
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

KURTOĞLU'mun Hakk rızası muradı
İnsanoğlu hakikatten ıradı
Senin gibi niceleri türedi
Hoca nerden aldın sen bu serveti?

2 Ocak 2008

GÜNDEYİZ

Şer kalmadı hayır oldu sıradan
Her şirretin yayıldığı gündeyiz
Sonumuzu hayır etsin Yaradan
Batılın hak sayıldığı gündeyiz

12 Nisan 2012

İNSANLIĞIN HİÇ OLDUĞU GÜNDEYİZ

İnsan kaybedeli aklı izanı
İnsanlığın hiç olduğu gündeyiz
Maddeyi tartalı mana mizanı
Kolayların güç olduğu gündeyiz

Tebessüme bile hasret yüzümüz
Ben de ben makamdan çalar sazımız
Karnımız doysa da doymaz gözümüz
Gönüllerin aç olduğu gündeyiz

Fitneden fesattan geri durmayız
İyiye güzele kafa yormayız
Nefsimizden ötesini görmeyiz
Dürüstlüğün suç olduğu gündeyiz

KURTOĞLU'm beşerin ar damarları
Çatlasa da bitmez gönül erleri
Hak dilerse hayır eder şerleri
Hikmetlerin geç olduğu gündeyiz

15 Ağustos 2015

BU ELİN

Âlimi var din satıyor pazarda
Fitnesi çok kuyu komaz kazar da
Zalimi var ölü söker mezarda
Başına beladır ünü bu elin

1997

VAR MI?

Adam yokluğunda adam olanlar
Sizin hiç arkanız, önünüz var mı?
Ülkemde meydanı bomboş bulanlar
Sizin hiç çizginiz, yönünüz var mı?

Hepinizi kuzu kuzu dinledik
Senelerdir inim inim inledik
Artık biz de şunu iyi anladık
Biz gibi aç sefil gününüz var mı?

Bu nasıl güreş ki yenik hep bizler
Hep biz altta kaldık, üstte hep sizler
O malum simalar, o bildik yüzler
Sizin bize benzer yanınız var mı?

İşiniz gücünüz riya ve yalan
Her zaman zam zulüm, işkence, talan
Üsküdar'ı geçti atını alan
Ölünce yatacak sininiz var mı?

Şerrinizden köşe bucak dolandık
Kıza kıza bıçak gibi bilendik
Elinizde un misali elendik
Daha eleyecek ununuz var mı?

Haram olsun çaldığınız azıklar
Yetti gayrı attığınız kazıklar
Bre şerefsizler, sütü bozuklar
Bizim kanımızdan kanınız var mı?

Bileniniz yok ya sapı samanı
Duymazsınız ahı, vahı, amanı
Çıkıp geldiğinde hesap zamanı
Gidip tüneyecek pininiz var mı?

Onca yaptığınız düzenle hile
Sizleri güldürür, bizlere çile
Erkekçe söyleyin bilelim hele!
Yoksa bu millete kininiz var mı?

İnsan olsaydınız sizi kutlardım
Öl deseniz gözüm yumar atlardım
Bu kadar da söylemezsem çatlardım
Doğruda adınız sanınız var mı?

KURTOĞLU der bunlar şeytan fenliler
Kişisel çıkarda senli benliler
Size derim size kara dinliler
Sizin imanınız dininiz var mı?

1982

GÜCE DÖNÜYOR

Kahrolası bu düzenin bu çarkı
Kendimelik içten içe dönüyor
Sindirmiş âlemi, salmış bir korku
Güce dönegelmiş güce dönüyor

Köşeleri tutmuş tuzu kurular
Hepsi aydan arı, sudan durular (!)
Senelerdir zarar ziyan veriler
Emeksiz harmanda çece dönüyor

Sıktı be birader, vallahi sıktı
Bu millet yalandan, talandan bıktı
Emmiler yetmedi yeğenler çıktı (!)
Biçare ömrümüz hiçe dönüyor

Mevzuat kapıda dokutur mekik
Kime rastladımса hep benden yıkık
Adalet firarda, kayıp hak hukuk
Çeteler elinde maça dönüyor

Şerre mi gidiyor ahiri zaman?
Heyhat seçilmiyor sap ile saman
Dinsizler elinde kaldı din iman (!)
Hilali bırakmış haça dönüyor

Nereye varacak, sonu nereye?
El ileri gider, bizse geriye
Halkım aç yaşarken yarı yarıya
Tokları görmeyip aç dönüyor

KURTOĞLU'yum insan sudan da ucuz
Ölüsü ipotek, dirisi haciz
Söylenecek çok da dillerim aciz
Doğruyu söylemek suçа dönüyor (!)

15 Ekim 2000

EMMOĞLU

Bir şey sana sana böyle kendini
Doğrulmadı gitti belin Emmoğlu
Bilen bilir tuzağını fendini
Her makamdan çalar telin Emmoğlu

Burnun çizedursun yer ve göğleri
Hâşâ sen yarattın alçak dağları
Gebe koydun ölüleri sağları
Bilmem ki sen nasıl ölün Emmoğlu?

Kaç garibin ocağını söndürdün?
Kaçını kullandın, kaçın kandırdın?
Şeytanı da eşeğe ters bindirdin
Tükenmedi hilen alın Emmoğlu

Hep saman altına su vermek işin
Yalanın vadeli, yeminin peşin
Neresi kuyruğun, neresi başın?
Ne de yaman çiftten nalın Emmoğlu

Âleme okutup tebbeti tersten
Bir ibret almazsın bin türlü dersten
Edirne'den, Kars'tan, Merih'ten, Mars'tan
Dolanıp dolanıp gelin Emmoğlu

Hemen her konuda atıp tutarsın
Kimi görse ilim irfan satarsın
Değme filozofa bile yetersin
Her şeyleri bir sen bilin Emmoğlu

Hinlikte, cinlikte dâhisin dahi
Gölükler götürmez aldığın ahı
Adam belliyorsa kendini sahi
El aynası bil ki elin Emmoğlu

Şerle geldi geçti onca hayatın
Asla görülmedi iyi niyetin
Ne kadar da bozuk cibilliyetin
Ortada ibretlik hâlin Emmoğlu

Nefes alıp veren ey canlı ceset
İçin de dışın da hep fitne fesat
Tutmak imkânsızsa kökünden kes at
Gıybetten ibaret dilin Emmoğlu

Mangalda kül koman lafa geldimi
Paçadan kaparsın fırsat buldumu
Söyle yapmadığın puşluk kaldı mı?
Bir gün ettiğini bulun Emmoğlu

Aklın ermez iken karaya aka
Bastıra bastıra herkesi faka
Uyandı kerizler yutmuyor zoka
Fes düştü göründü kelin Emmoğlu

Ne kadar yabancın haysiyet vakar
Ha gayret her kimden ne kapsan o kâr
Dinin menfaattir, imanın çıkar
El cebinden çıkmaz elin Emmoğlu

Emeksiz umanlar boşa seğirdir
Bilmeyen gafildir, kördür, sağırdır
Kulun hakkı yerden gökten ağırdır
Vallahi yol değil yolun Emmoğlu

Doğruluk dürüstlük hepisi lafta
Bir sen uyanıksın, gerisi saf da
Nerde imiş üç kuruşa beş köfte?
Sırtırken riyan rolün Emmoğlu

Hünerlerin saymayınan bitmiyor
Kim ne dese sana hiç kâr etmiyor
İçin dışın birbirini tutmuyor
Belli mi ki sağın solun Emmoğlu

Hakikat hor olmuş o kör gözüne
Ömrün ipotekli elin kızına!
Sıkıysa bas da gör hele bezine
Böyle böyle bitti pilin Emmoğlu

İyiliği kötülüksüz komadın
Açıkların bühtan ile yamadın
Bir gün olsun hatır gönül demedin
İster gocun, ister alın Emmoğlu

Yok mudur sende hiç utanır bir yüz?
Kaliten kalmamış, seviyen dümdüz
Bak demedi deme ister darıl kız
Koksa da gül değil gülün Emmoğlu

KURTOĞLU' mu mahkûm edip sabıra
Ardı sıra gıybet et gez ha bire
Bazen kibir sadakadır kibire
Ortada kalacak salın Emmoğlu

21 Temmuz 2009

NEREDE?

Senelerdir biz çalıştık sen yedin
Bu nasıl bir kazanç, kârı nerede?
Usanıp bıkmadan hak hukuk dedin
Bizim alnımızın teri nerede?

Akıl fikir ermez asla işine
Kurnazlıkta rastlanmadı eşine
Ömrümüzü yedin boşu boşuna
Dön de bir bak ölü diri nerede?

KURTOĞLU'm meydanı boş bulsa yine
Gelip oturacak bakmadan düne
Kader midir nedir otuz kırk sene
Hayır buysa bunun şerri nerede?⁸⁹

1994

BEDAVA

Kimi kırk kapıda nasip ararken
Kimisine su aş ekmek bedava
Kimine hayal düş bile paralı
Kimisine hayal gerçek bedava

30 Mart 2012

⁸⁹ Merhum Süleyman Demirel için yazılmıştır.

VALİ BEY 5

Sefa geldin ilimizin başına
Hizmete susadı Çorum Vali Bey
Çok zaman kaybettik boşu boşuna
Bütün işler kaldı yarım Vali Bey

Yine kodamanlar doldu kaleme
Kaçı samimi de kaç yalama
Çelenkleri ibret cümle âleme
Yok mu garibana prim Vali Bey?

Eski muavinin başkan olalı
Belediye şimdi daha çileli
Tenkit edenlerin başı belalı
Bu yüzden sağırım körüm Vali Bey

Encümenden yağar zamlar cezalar
Bakkal kasap manav çoğu azalar
Birbirinden mağdur köyler kazalar
Çalışmıyor hiçbir kurum Vali Bey

Köşeleri eş dost, yandaş bölüştü
İş ehlinde çıktı ayağa düştü
Park, trafik derdi Çorum'u aştı
Yaman bu şehirde durum Vali Bey

Bürokratla açık halkın arası
Her hanede başka geçim yarası
Yetti doktorların bıçak parası
Sürünürüz sürüm sürüm Vali Bey

Kiralık ev de yok işin aslı ne?
Kiralar fırladı misli misline
Eğilen yok toplu konut faslına
Karın doyurmuyor tarım Vali Bey

Bir fidan görmedik çöllerimiz var
Başlayıp bitmeyen yollarımız var
Bilsen ne perişan hâllerimiz var
Gayrı sana kalmış yorum Vali Bey

Ankara'dır üç beş adım ötemiz
Teşvik bekliyorduk konu kotamız
Hayal mi kalacak üniversitemiz?
Bu dertten figanım zarım Vali Bey

KURTOĞLU'm olunmaz umuttan ırak
Yarına azimle çalışmak gerek
Sende de var ise bir çatal yürek
Gerisine Mevla'm kerim Vali Bey

24 Eylül 2004

GÖRMEDİK

Mevla'm vermiş vereceği kadarın
Sayarsın oynaya güle görmedik
Ne çare ki bu da senin kaderin
Nispet eder fakir kula görmedik

Nerden aldın sen bu gücü takati?
Düşündün mü mücrimleri sakatı?
Belli ki hiç yememişsin tokadı
Mağrurlan gez böyle hele görmedik

Kanaat etmezsin daha istersin
Yalnızca hep bana hep bana dersin
Senden aşağıyı gözetmez yersin
Dolamış servetin dile görmedik

Zekâtını kaç yoksula aş ettin?
Kaç öksüzü evlendirip eş ettin?
Allah için ne yararlı iş ettin?
Sanki binmeyecek sala görmedik

Yetim mi kolladın, ocak mı yaktın?
Hayır hasenata çivi mi çaktın?
Bir yere bir tane fidan mı diktin?
Kokar benzemezsin güle görmedik

KURTOĞLU'm emanet o üç beş kuruş
Evla olan etmek cömertle yarış
Hamallık seninki, boşuna kırış
Yaparsın sen bile bile görmedik

1992

DEĞİŞTİ

Adam çoğaldıkça âdem zay oldu
İnsanlara mahlûklaşmak hay oldu
Dünkü sığırcıklar bugün toy oldu
Kıstaslar, ölçüler ayar değişti
Değer yargılarımız değer değişti

Vicdanlar hapsolmuş çıkmaz komadan
Yutuluyor haram helal demeden
Kimse iş yapmıyor rüşvet yemeden
Kıstaslar, ölçüler ayar değişti
Değer yargılarımız değer değişti

Önce neme lazım dedik bakiştık
Çığrımızdan çıktık fena kokuştuk
Gâvur ile aynı safa yakıştık
Kıstaslar, ölçüler ayar değişti
Değer yargılarımız değer değişti

Sonumuz ne olur çirkef yol ile?
Günlük hayatımız hile, al ile
Ağular karışmış hepten bal ile
Kıstaslar, ölçüler ayar değişti
Değer yargılarımız değer değişti

Türbanlıya, tesettüre gülüştük
Ta kökünden kestirene alıştık
Asır aynı asır, bizler yıldıştık
Kıstaslar, ölçüler ayar değişti
Değer yargılarımız değer değişti

Bence bir curcuna şu hayatımız
Bu haliyle utanç muhteviyatımız
Sözde inancımız, maneviyatımız
Kıstaslar, ölçüler ayar değişti

1982

BİZ NEREDEYİZ?

Birbirimiz gırtlığında elimiz
Birbirimiz gıybetinde dilimiz
Birbirimiz aleyhinde yolumuz
İnsaniyet nerde, biz neredeyiz?

Olmuşuz hep nefsimizin esiri
Yok mu bize nasihatın tesiri?
Hoş görmek gerektir kulda kusuru
O meziyet nerde, biz neredeyiz?

Unutmuşuz hatır gönül saygıyı
Bilmiyoruz sevmek denen duyguyu
Taşıyoruz endişeyi, kaygıyı
Emniyet nerde, biz neredeyiz?

Hayat sade menfaate göre mi?
Ayırmayız helalini haramı
Amaç yalnız bu dünya mı para mı?
Ahiret nerde biz neredeyiz?

Kalmadı mı içimizde doğruluk?
Töremizde olan iyi huyluluk
Soyumuzdan gelen köklü soyluluk
O asalet nerde, biz neredeyiz?

Ben ben deriz benlikteyiz, gafiliz
Ben diyerek ziyandayız, cahiliz
Ben demezsek ancak öyle ehiliz
O fazilet nerde, biz neredeyiz?

Nerde kaldı o hak yolun mizanı?
Nerde inananın gerçek imanı?
Bütün Müslümanlar gardaştık hanı?
O uhuvvet nerde, biz neredeyiz?

Musa ile Tur'umuzdu o bizim
Yunus ile nurumuzdu o bizim
Mevlana'yla sırrımızdı o bizim
O marifet nerde biz neredeyiz?

Sabır ile muradına erenler
Sevgi ile gönüllere girenler
Hak yolunda tatlı canın verenler
O kudretler nerde, biz neredeyiz?

KURTOĞLU'yum sevgi olsa harmanım
Sevgi olsa dertlerime dermanım
Sevgi olsa içim dışım her yanı
O muhabbet nerde, biz neredeyiz?

1993

KİMDEN ÖĞRENDİN?

Akıl fikir almaz bunca zulümü
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?
Riyakârlık denen sahte ilimi
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?

Gönülleri bulandırıp kaçmayı
Vazgeçemem deyip hemen geçmeyi
Kısa günde kırk tür oynaş seçmeyi
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?

Dalavere düzen ilgi alanın
Amacına göre binbir planın
Haddi hesabı yok sende yalanın
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?

Her şeyine kast edersin insanın
Zerre kadar sızlamaz mı vicdanın?
Hocası da sen mi idin şeytanın?
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?

İnsanların arasını bozmayı
Sinsi sinsi kuyusunu kazmayı
Yüze gülüp masumane gezmeyi
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?

Sırtını yaslayıp üç beş çakala
Kandırıp kullanmak ne hoş ne âlâ!
İlmin kültürün ne behey ukala
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?

Çıkarın olana çanak tutmayı
İşine gelmezse çamur atmayı
Adam harcamayı, adam satmayı
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?

Aleyhte atıp da yüze gülmeyi
Kendi karaların ele çalmayı
Sen böyle abdestsiz namaz kılmayı
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?

Hemi kin güdüp el etek öpmeyi
Kullanacak zaman kuyruk çarpmayı
Sen ipsiz yularsız tepip kapmayı
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?

Gâhi solculuğu hem sağcılığı
Bunca gıybet itham hem koğculuğu
Böyle ihtisaslı pis yağcılığı
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?

Yaşamın münafık adın Müslüman
Çarpsın seni sattığın o din iman
Kanından mı, sütünden mi bu dümen?
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?

Hani yeminlerin, şartın nerede?
Kaç ocak söndürdün, kaç sırada?
Barınıp gidersin böyle arada
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?

Ne kadar şişinsen o kadar kofsun
Hayatta tek derdin sadece nefsin
Benzeri bulunmaz tam bir çirkefsin
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?

Ne edep bilirsin ne ar ne hayâ
Kendini ne güzel koydun ortaya
Bu yüzsüzlük, bu şirretlik, bu riya
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?

KURTOĞLU'm ki ne desin ne söylesin?
Kadir Mevla'm seni ıslah eylesin
Sen her zaman herkeslere böylesin
Bilmem nerde nasıl kimden öğrendin?

27 Eylül 2009

E- DİN - TASAVVUF KONULU ŞİİRLER

GÖNLÜME SEN DÜŞELİ

Gündüzler yıldan uzun geceler asır bana
Dünde yitik bu günüm gönlüme sen düşeli
Durdu bütün saatler zamanlar esir sana
Sensizlik ecel anım gönlüme sen düşeli

Alıp verdiğim nefes seninle başlar biter
Yıldızlarca umutlar bende doğmadan batar
İçimdeki cehennem cehennemden bin beter
Tutuşur tende canım gönlüme sen düşeli

KURTOĞLU'm biri bine böldüm yine birde sen
Her zerrede sen varsın; gökte sensin, yerde sen
Anlamları anlamsız bırakan o sır da sen
Ben biçare bir benim gönlüme sen düşeli

19 Mayıs 2009

ONU SÖYLER

Tek bir lisan var ki dünya yüzünde
Derya onu söyler, çöl onu söyler
Canlı cansız her nesnenin özünde
Kurt kuş onu söyler, yel onu söyler

O gönül kabına en makbul kalay
Zor değil bu lisan aksine kolay
Zerreden küreye bin türlü olay
Damla onu söyler, sel onu söyler

N'ola ki bu kutsal duygunun adı
Onunla şifadır yılanın ödü
Her türlü lezzetten üstündür tadı
Arı onu söyler, bal onu söyler

Gönülden gönüle kurulu yolu
Her türlü güzellik içinde dolu
Neyleyim dünyayı neyleyim malı
Müflis onu söyler mal onu söyler

Dilin dinin ırkın rengin yerine
Dalanları o daldırır derine
Beni kavuşturdu nice yarene
Mızrap onu söyler, tel onu söyler

Bu öyle bir haz ki tarifi yoktur
Her derde devadır, her derde doktor
Yerden göğe çıkan hikmeti Hak'tır
Menzil onu söyler yol onu söyler

Mecnun'u çöllere vuran da budur
Yusuf'u Mısır'a süren de budur
İncil, Tevrat, Zebur, Kur'an da budur
Kelam onu söyler dil onu söyler

KURTOĞLU'm o kılar cihanı cennet
Bilmeyenler olsa gerek muhannet
Onun için hâlk olundu Muhammet
Mevla onu söyler kul onu söyler

29 Aralık 1998

HİKMETİNDENDİR

Ben öğrettim Ferhat'a dağ delmeyi
Mecnun benden gördü Leyla bulmayı
Kerem benden bilir o kül olmayı
Âşk âşığa Hakk'ın hikmetindendir

18 Mayıs 2023

ŞÜKÜR GÖNLÜM YETER BANA

Neyleyim serveti malı?
Benim gönlüm yeter bana
Rabb'im aratma bu halı
Şükür gönlüm yeter bana

Kalbim Hak diye atıyor
Kanaatkârlığım yetiyor
Elim ayağım tutuyor
Şükür gönlüm yeter bana

Dünyanın zengini benim
Olmasa bile kefenim
Düşecek toprağa tenim
Şükür gönlüm yeter bana

KURTOĞLU'yum çok severim
Her gönülde ola yerim
Daha senden ne dilerim?
Şükür gönlüm yeter bana

1993

GÖNÜL SABREYLE SABREYLE

Hüzünlenme deli gönül
Hele sabreyle sabreyle
Gözyaşını sil de bir gül
Gönül sabreyle sabreyle

Kırılsa da hayallerin
Boşa çıksa da ellerin
Riya mıydı emellerin?
Gönül sabreyle sabreyle

Dertten derde olsan düşer
Umutsuzca kalma naçar
Her kara gün gelir geçer
Gönül sabreyle sabreyle

Dünya senin olsa hani
Gelen geçer olur fani
Süleyman da verdi canı
Gönül sabreyle sabreyle

Ferhat dağları devirdi
Yusuf da Mısır'a vardı
Eyüp sabır ile erdi
Gönül sabreyle sabreyle

Sabır her şeyden evla ya
Haval'eyle de Mevla'ya
Hasbünallah de belaya
Gönül sabreyle sabreyle

Sabredenler sebat bulmuş
Koruk bile helva olmuş
Biz kullara tek kurtuluş
Gönül sabreyle sabreyle

Şeytanidir gurur kibir
Menzilimiz er geç kabir
Ermişlerin yolu sabır
Gönül sabreyle sabreyle

Ben ki garip bir ozanım
Hakikatleri yazanım
Sabırla kaynar kazanım
Gönül sabreyle sabreyle

KURTOĞLU'mun ereğidir
Yerin göğün direğidir
Dinimizin gereğidir
Gönül sabreyle sabreyle

10 Mayıs 1991

HÂLLER ÜSTÜNE

Bir lokma bir hırka yaşarken fakir
Sinekler üşüşmüş ballar üstüne
Zenginde kalmamış kanaat şükür
Hesabı kitabı pullar üstüne

Eğride tok, doğruda aç yok fakat
Tartılar hatalı, ölçüler sakat
Hani doğru namaz, nerde tam zekât?
Din mi icat ettik fallar üstüne?

Yalansız yeminsiz rızık mı kaldı?
Haramsız bir lokma azık mı kaldı?
Ayıp mı günah mı yazık mı kaldı?
Daha ne denir bu hâller üstüne?

Bilen var mı madde nedir, mana ne?
Kimde kaldı adet töre, anane?
Yedi bizi neme lazım, bana ne
Vebali yıkalı yıllar üstüne!

Ne yazık vefalı kalmadı ahde
Kardeş kardeşiyle gezer aleyhte
Sevenler riyakâr, sevdalar sahte
Keremler yanmıyor küller üstüne

KURTOĞLU bu kadar şikâyet yeter
Görünenler bilinenden bin beter
Dertlerin içinde derman da yatar
Umutla çıkmalı yollar üstüne

15 Temmuz 2007

GÜNDEN OLURUM

Güzele tebessüm, zengine selam
Yarına baktıkça günden olurum
Mertliği unutmuş riyada âlem
Uymasam elekten undan olurum

Vicdanımla açık eder aramı
Helal kazanç kapatmıyor yaramı
Mübah desem hâşâ nefse haramı
Mevla'm esirgeye dinden olurum

1 Ağustos 2014

İLLE DE SEN

Dünya güzel ile dolsa
İlle de sen, ille de sen
İstemem hep benim olsa
İlle de sen, ille de sen

Sen vermedin mi bu canı?
Hasretin ecel fermanı
Benim derdimin dermanı
İlle de sen, ille de sen

KURTOĞLU'mu etme deli
Gel gör nice yaman hâli
Gözümde yok dünya malı
İlle de sen, ille de sen

28 Haziran 2003

VER ALLAH'IM

Yine canım gırtlığımda
Dünya bana dar Allah'ım
Tükendim dert bucağında
Gör Allah'ım gör Allah'ım

En verimli sıralarım
Tükendi tüm çarelerim
Azdı gine yaralarım
Sar Allah'ım sar Allah'ım

Yokluk bağlar yollarımı
Budar bütün dallarımı
Sorulmadık hallarımı
Sor Allah'ım sor Allah'ım

KURTOĞLU'mu çıkar düze
Sana yönelmiş şu yüze
Kulun isek az da bize
Ver Allah'ım ver Allah'ım

13 Kasım 1994

İSTERİM

Sığınmışım ismi rahim Rahman'a
Kuldan değil, ol Celal'den isterim
Yaradanım elim açtım gör sana
Lütfun ile hep helalden isterim

Her gönüle bir yol bulup girecek
Her insanı kucaklayıp saracak
Sevgisiyle sonsuzluğa erecek
Yunus'taki o gönülden isterim

Biliyorsun içimdeki düşleri
Şu gönlüme haz veren tüm işleri
Dindirme sen gözümdeki yaşları
Seni zikreleyen dilden isterim

KURTOĞLU'yum versen nasıl yutayım?
Yutsam bile akşam nasıl yatayım?
Mümkün mü malıma nasıl katayım?
Hayra nasip olan maldan isterim

1993

MAHŞERE KALDI

Doyamadık üç beş günlük dünyaya
Yoğumuz varımız mahşere kaldı
Çarelerden aciz olduk bünyeye
Derdimiz zorumuz mahşere kaldı

Herkesin keseri kendine yontar
Hayatlar bu yüzden olmada mantar
Malesef nefsane tarttıkça kantar
Hayrımız şerimiz mahşere kaldı

Acep hayat nasıl bilmem o yanda
İç açıcı değil hâller bu yanda
Bu dünyada kulun günü ziyanda
Belki de kârımız mahşere kaldı

KURTOĞLU'yum izanımız nerede?
Hatır gönül bırakmadık arada
Üç beş günlük misafiriz şurada
Yarımız yerimiz mahşere kaldı

15 Mayıs 2013

SENSİN SEN

Bedenimin her zerresi sensin sen
Her şeyimle senden ibaretim ben

26 Aralık 1997

ÜÇ HARFİNEN BEŞ NOKTADIR

Karanlıkların ziyası
Üç harfinen beş noktadır
Yaradılışın gayesi
Üç harfinen beş noktadır

Erir önünde her katı
Onunla güzeldir kötü
Dostun dosta muhabbeti
Üç harfinen beş noktadır

Hakikatler olmaz ırak
Düşünene yakın gerek
Yeri göğü tutan direk
Üç harfinen beş noktadır

KURTOĞLU'mun can sevdası
Dört kitabın özü hası
Gönül yurdunun binası
Üç harfinen beş noktadır

12 Aralık 2000

BİRİ SABIR BİRİ KİBİR

Birisi şeytanın eşi
Birisi ilimin başı
İkisi de insan işi
Biri sabır biri kibir

2 Kasım 2013

GÜL

Görünürde bir dikenli çalıdır
Gülü hoyrat görüşümdür gül benim
O muhabbet, o bir sevgi dilidir
Aşkta sırra erişimdir gül benim

Odur benim âleminen barışım
Sevgi ağın ilmek ilmek örüşüm
Kalpten kalbe köprüleri kuruşum
Her gönüle girişimdir gül benim

O Aslı'dır yanıp Kerem olana
Mecnunların Leyla'sıdır bilene
Mevlana'da bir davettir gelene
Yunus ile yarışımdır gül benim

KURTOĞLU'm âşığı olalı beri
Ak pak etti yüreğimde her kiri
Kokusuyla iki cihan serveri
Peygambere varışımdır gül benim

1998 Bayat/Çorum

ELİFİNEN

Kur'an'daki o ilk emir
Başlar biter elifinen
Her yürek bütün bir ömür
Zikir tutar elifinen

Yanan buzlar, donan közler
Tohumda gizli filizler
Bu ay, bu gün, bu yıldızlar
Doğar batar elifinen

Sancak sancak açan güller
İlgıt ılgıt esen yeller
Figan eyleyen bülbüller
İnler öter elifinen

Var olanın bilcümlesi
Boş kabukta can hamlesi
Rahimdeki kan damlası
Sırdır yatar elifinen

Ey KURTOĞLU dalma derin
Gözü görmez gönlü körün
Yedi katı göğün yerin
Yanar tüter elifinen

7 Aralık 2000

KANDİL GÜZEL OLUR

Ahret için kaygılarla
Yolda kandil güzel olur
Huşu dolu duygularla
Kulda kandil güzel olur

12 Şubat 2019

ORUÇ

Ey Hakk'a yönelen canlar cananlar
Elimizle tutmak gerek orucu
Yiyip içmemeyi oruç sananlar
Dilimizle tutmak gerek orucu

Hakiki mümine yakışmaz kin küs
Ulvice olmalı insanda her his
Zincire vurulup o azgın nefis
Belimizle tutmak gerek orucu

Gözetmeli eş dost komşu akraba
Yetmez bacı kardeş ana ve baba
Sevgiyle paylaşmak olmalı çaba
Malımızla tutmak gerek orucu

KURTOĞLU'm Halik'ten bekleyip medet
Şuurla yapılır gerçek ibadet
Ömre mal olmalı bu ayki âdet
Halimizle tutmak gerek orucu

6 Temmuz 2004

SEN VARSIN

Her nefes içimde taşıyım seni
Bu deli divane kulda sen varsın
Derinden derine yaşarım seni
Bendeki her türlü hâlde sen varsın

Bir garip âşığım çağladım coştum
Vuslatın uğruna yollara düştüm
Arı gibi çiçek çiçek dolaştım
Polende petekte balda sen varsın

Ne gündüzüm gündüz ne gecem gece
Sevgin sevgilerin hepsinden yüce
Adındır bildiğim en kutsal hece
Zihinde dudakta dilde sen varsın

Sıgmışken bağrımda el kadar ete
Tarife kalkışmak olmaz mı hata?
Bu öyle bir aşk ki aşktan da öte
Mecnun'un olmuşum çölde sen varsın

KURTOĞLU'yum bu can tende kaldıkça
Hikmetli duygular kalbe doldukça
Toplayıp çıkarıp çarpıp böldükçe
Hesaplar tükenir elde sen varsın

7 Temmuz 2004

KULUN RIZKI ARTMAZ İMİŞ

Bir kapıyı açmadan Hak
Bir kapıyı örtmez imiş
Takdir edilenden öte
Kulun rızkı artmaz imiş

16 Aralık 1995

YA RABB'İM

Sarar isen gönlümdeki yarayı
Verir isen her imkânı parayı
Köyümdeki her bir karış merayı
Yeşertirim fidan dikip ya Rabb'im

Samimiyim biliyorsun riyam yok
Hayır hasenata hayli meylim çok
Beni senden başka bilen duyan yok
Haz bulayım bakıp bakıp ya Rabb'im

Muradım vermeden alma bu canı
Ne ün istiyorum ne şöhret şanı
Hayalim kurmaktır üç beş ormanı
Kahreyleme beni yıkıp ya Rabb'im

KURTOĞLU'mu bilen gören de sensin
Şükür bu gönülü veren de sensin
Bu düşünce gönlüme giren de sensin
Yardım et bir destek çıkıp ya Rabb'im

1988

HEPSİ BOŞA

Şu dünyayı önemseme
Hepsi boşa, hepsi boşa
Benim deyip benimseme
Hepsi boşa, hepsi boşa

Evir çevir eğ bük kıvrat
Çalın çırpın kazan devret
Bacı kardeş evlat avrat
Hepsi boşa, hepsi boşa

İster sür geç ister sor geç
Adı ömür derler gör geç
Gelen gider burdan er geç
Hepsi boşa, hepsi boşa

Hani nerde ben diyenler?
Gözyaşıyla yüz yuyanlar
Bir ekmek yer çok yiyenler
Hepsi boşa, hepsi boşa

Ün emanet şan emanet
Saat dakika gün emanet
Taşıdığın can emanet
Hepsi boşa, hepsi boşa

Dünya kalsa kadim başa
Kim almaz ki üçe beşe?
Burda ne yaşarsan yaşa
Hepsi boşa, hepsi boşa

KURTOĞLU'yum şaşar beşer
Hamlar yeter çiğler pişer
Çok yaşayan asır yaşar
Hepsi boşa, hepsi boşa

23 Mayıs 2014

BUDUR BENİM GERÇEĞİM

Ne kimseden yüceyim
Ne kimseden alçağım
En yüce varlık insan
Budur benim gerçeğim

18 Ocak 1994

YETİŞ ALLAH'IM

Elde varken peşimsire dönen
Yemişim darbeyi yetiş Allah'ım
Onca dost bildiğim nice yarenden
Yemişim darbeyi yetiş Allah'ım

Var günümde cümle âlem hep dostum
Bilirsin kimseye olamaz kastım
Anladım ki senden başka yok dostum
Sırtımdan vuruldum yetiş Allah'ım

İsteyene er geç hep sen verirsin
Her şeye muhtacım elbet görürsün
Beni benden iyi bir sen bilirsin
Canım boğazımda yetiş Allah'ım

Neler neler ister ikicik kuzum
Alamam demeye tutmuyor yüzüm
KURTOĞLU'yum hayatımdan acizim
N'olur şu günümde yetiş Allah'ım

1998

İYİLERE YOLDAŞ ET

Herkes olmuş her şeylerin uzmanı
Bilmeyenler geçmiş bileni hani
Yaşantılar olup çıkmış nefsanî
Mevla'm bizi iyilere yoldaş et

Bir an olsun derdim olmaz ben diye
Üç günlük ömüre bu benlik niye?
Garanti mi sanki saat saniye?
Mevla'm bizi iyilere yoldaş et

10 Mayıs 2019

OLANLARIN OLMAYANA BORCU VAR

Emaneti baki sanan sefiller
Olanların olmayana borcu var
Ey âlim geçinen softa cahiller
Bilenlerin bilmeyene borcu var

Kimi düşedursun gönül kışına
Kimi gölge olmuş nefsin peşine
Çoğu yaşar amma boşu boşuna
Gülenlerin gülmeyene borcu var

KURTOĞLU'm söyler de yaşar tersini
Hayır deyip şerde bulur hırsını
Hayat mektebinden ibret dersini
Alanların almayana borcu var

9 Mart 2006

RIZANA KALSIN

Kırk senedir yol vermedik dağlar oy
Varsın menzilimiz Fizan'a kalsın
Bu hasretlik yüreğimi dağlar oy
Ya Rab muradımız rızana kalsın

8 Aralık 2012

ÇOK ŞÜKÜR

Mevla'm kulu rızkı ile yaratmış
Balına da yalına da çok şükür...
O her şeyi sebebiyle var etmiş
Gülüne de külüne de çok şükür...

Olmayanlar sebebinden tutmalı
Olanlarsa paylaşmayı tatmalı
Bulduğuna kul kanaat etmeli
Şalına da çuluna da çok şükür...

Kimisine ahirette çektirir
Kimisini bu dünyada sıkıtırır
Dener sınar, kaptan kaba aktarır
Seline de gölüne de çok şükür...

KURTOĞLU'm ufkunda dağılır sisler
Gönüle doğdukça o nurlu hisler
Akıllara hükmetmesin nefisler
Halına da yoluna da çok şükür...

4 Ağustos 2004

SENSİN MEVLA'M

Aklımdaki fikrimdeki
İbadetim zikrimdeki
Niyazımda şükürümdeki
Var olan tek sensin Mevla'm

20 Ekim 1994

ETME

Kadir Mevla'm beni bana bırakıp
Nefsine kul köle olandan etme
Üç günlük dünyanın narına yakıp
Dipsiz ummanlara dalandan etme

İnsan var burnuyla bulutu çizer
İnsan var karnında kırk tilki gezer
İnsan azar ise feylinden azar
Feyzini feylinden alandan etme

KURTOĞLU'yum bak şu garip halıma
İyileri yoldaş eyle yoluma
Son nefeste adın düşür dilime
Mundar yaşayandan ölenden etme

24 Mayıs 2015

VAR OLAYIM

Kadir Mevla'm nasip eyle
Gönüllere er olayım
Yunus gibi sevip böyle
İnsanlığa yâr olayım

Bu duyguyu alma benden
Hep severim kulu candan
Her zaman dileğim senden
Bu aşk ile kor olayım

Dile yoksullara aş et
Dile erenlere eş et
Dile bir görülmez düş et
Sevdam ile sır olayım

Yağmur eyle yağdır beni
Güneş gibi doğdur beni
Her gönüle sığdır beni
Yüreklerde fer olayım

KURTOĞLU'yum bahtiyarım
Dünyalığım kazanç kârım
Kul sevgisi gönül nurum
Bu sevgiyle var olayım

1994

YOK İSE

Senin kalp dediğin el kadar ettir
İçinde bir zerre sevgi yok ise
Her iki cihanda tek meziyettir
Yaradan'a muhabbeti çok ise

1992

O GÖNÜL DE BİZDE VAR

Bana savruk diyen ey gafil kişi
Nedir dört kitabın ortak görüşü?
Gönüller kazanmak bir gönül işi
Hamdolsun ki o gönül de bizde var

Fakirlik ödüldür zenginlik bir yük
Bilirim servetin vebali büyük
Cömertlik şereftir eylerse layık
Hamdolsun ki o gönül de bizde var

Karıncalar suyun içe elimden
Cümle kurt kuş işteler dilimden
Hâller bilirim ki kendi hâlimden
Hamdolsun ki o gönül de bizde var

KURTOĞLU'yum ben rızana âşığım
Lütfet gönül almak için koşuyum
Nefs elinden her canlıdan düşüğüm
Hamdolsun ki o gönül de bizde var

1992

GİTMEM

Gelenin gitmesi muhakkak amma
 Dünya bir gününü görmeden gitmem
 Beni bana el eyleyen muamma
 Senin de sırrına ermeden gitmem

Maşuğa malumdur âşığın hâli
 Uğruna harcadım kırk koca yılı
 Neyime dünyanın serveti malı
 Mecnun'um Leyla'mı sarmadan gitmem

Bir nefes ölümle yaşam arası
 Kim bilir şu vakit kimin sırası?
 Her neyse ömrümün yükü darası
 Hesabı burada vermeden gitmem

İçimde bir hâkim kılı kırk yarar
 Vicdan surlarımda gedikler arar
 Geceler mahkeme, şehirler karar
 Mizanı her gece kurmadan gitmem

Yüz ister çıkmaya Mevla katına
 Ameli olmayan neye tutuna?
 O zapta gelmedik nefis atına
 Aklın dizginini vurmadan gitmem

Ey gafil! Sen Hakk'ı Hak'ça belle de
 Keramet arama şeyhte mollada
 Üç hakikat dostla bir musallada
 Kendi namazıma durmadan gitmem

KURTOĞLU'm anlamaz elin yobazı
 Nereden bilecek dili mecazı?
 Varıp dolanmadan haccı Hicaz'ı
 Beytullah'a yüzüm sürmeden gitmem⁹⁰

2 Mayıs 2004

⁹⁰ Kurtoğlu, bu şiiri kendisi bestelemiş olup saziyla seslendirmektedir.

NEME BENİM?

Ne softalık ne gösteriş
Eğrim doğrum bana benim
Kendimle ederim yarış
El âlemler neme benim

17 Ocak 1994

SENDEN İBARET

Gündüz hayallerim, gece düşlerim
Bir aşkından, bir de senden ibaret
Yürek yangınlarım, bu gözyaşlarım
Bir aşkından, bir de senden ibaret

Hâlîme divane dese de herkes
Gördüğüm her güzel, duyduğum her ses
Anbe an verdiğim aldığım nefes
Bir aşkından, bir de senden ibaret

KURTOĞLU'm benimki tarifsiz çile
Hele de hicranın işkence hele
Umutla girdiğim her mücadele
Bir aşkından, bir de senden ibaret

21 Ağustos 2004

YOL İÇİNDE YOLLAR GİZLİ GÖREN YOK

Hep yanılır bildiğinden şaşmayan
Al içinde allar gizli gören yok
Hâlden bilmez derde gama düşmeyen
Hâl içinde hallar gizli gören yok

Yel kayadan ne kopartır eserse?
Dağ duyar mı tavşan dağa küserse?
Sükût ikrar olur masum susarsa
Dil içinde diller gizli gören yok

El öpmekle dil dış dudak aşınmaz
Taştan korkan sırça köşke taşınmaz
Cömert olan varı yoğu düşünmez
El içinde eller gizli gören yok

Üzerinde paye olmaz bilginin
Malzemesi atıldandır dolgunun
Fazla tepki kendisidir ilginin
Rol içinde roller gizli gören yok

Dünya boşsa kulun kula kastı ne?
Ömür bir hiç altı nedir üstü ne?
Bina kuran usta yok kıl üstüne
Mal içinde mallar gizli gören yok

KURTOĞLU'yum kula bakma kör şaşı
Umulmadık taş yararmış hep başı
Kâr odur ki beş içinde sır beşi
Yol içinde yollar gizli gören yok

14 Ağustos 2014

VATAN DİYE BİR SEVDAMIZ VAR BİZİM

Her nağmede yalnız onun hatırı
Ezan diye bir sevdamız var bizim
Halk olmuşa halk edenden ötürü
İhsan diye bir sevdamız var bizim

Ayrılığı derde deva bilmişiz
Gayrısını nefis ü heva bilmişiz
Gönül binasını dava bilmişiz
İrfan diye bir sevdamız var bizim

Kalplerde daima cennet yaşasın
Yalnız Yaradan'a minnet yaşasın
"İnsanı yaşat ki devlet yaşasın"
İnsan diye bir sevdamız var bizim

Kâinatı yayıp bir uçtan uca
Yıldız yıldız donatarak her gece
Çekirdekten orman yaratan güce
İman diye bir sevdamız var bizim

Gaye birse, birlik ise hâsılı
Taktitlerden sıyrılmalı asılı
Dü cihanın iftihar, Resul'ü
Zişan diye bir sevdamız var bizim

KURTOĞLU'm Türklüğün Türk'ün her ferdi
Hür olmak, bir olmak yegâne derdi
Düşümüz ihyadır bu cennet yurdu
Vatan diye bir sevdamız var bizim

26 Mart 2023

BAYRAMLAR BAYRAM DEĞİL

Allah'ın bayramı zengine mi has?
Bu bayramlar kime bayram kime yas?

Yük ettiler omuza
Bayramlar bayram değil
Bayram bizim nemize?
Bayramlar bayram değil

Aşılmayan yollara
Öpülmeyen ellere
Garip kalmış kullara
Bayramlar bayram değil

Yetimin boynu buruk
Yoksulun gönlü kırık
Sözde hepimiz birik
Bayramlar bayram değil

Yavan ekmek, yağsız aş
Yalın ayak, açık baş
Gören âmâ, bakan şaş
Bayramlar bayram değil

Boş tencere, boş tava
Harap olmuş yurt yuva
Olmazsa derde deva
Bayramlar bayram değil

Her şeyin suyu çıktı
Şükür ortadan kalktı
Et çürüdü, tuz koktu
Bayramlar bayram değil

Hırsız yer, fakir öder
Bunun neresi kader?
Bu düzenle bu kadar
Bayramlar bayram değil

KURTOĞLU'm gönül yorgun
Zam zulüm, talan vurgun
Hayal kayıp, düş sürgün
Bayramlar bayram değil

2 Mart 2001

BAYRAMDAN BAYRAMA 1

Ya düğünde gülüyoruz
Ya da bayramdan bayrama
Eh yan yana geliyoruz
Bi de bayramdan bayrama

Hatır gönül saygı şayet
Her gün varsa güzel hayat
Bir riyakâr samimiyet
Moda bayramdan bayrama (!)

Cahil insan olur kaba
Bir de görmemişse caba
Ayda yılda bir merhaba
O da bayramdan bayrama

Mevla vermiş türlü nimet
Hani şefkat ve merhamet
Fukaraya bir dirhem et
Gıda bayramdan bayrama (!)

Dünya değmez kine, küse
Konup göçmek olmuş yasa
Ömür denen mühlet kısa
Vade bayramdan bayrama

Son verelim dargınlığa
Biz bakalım sargınlığa
Edelim her kırgınlığa
Veda bayramdan bayrama

Yoksul yetim gözettire
Hâlimizi düzelttire
Hayıra el uzattıra
Hüda bayramdan bayrama

KURTOĞLU'mun yok bir kasti
Nefsime çekmişim resti
Hatırlaman eşi dostu
Sade bayramdan bayrama

28 Ocak 2004

BAYRAMDAN BAYRAMA 2

Üzer ciğer parelerim
Üzer bayramdan bayrama
İflah olmaz yaralarım
Azar bayramdan bayrama

Gelir geçer aylar yıllar
Öpülecek kalır eller
Hasret kavuşturan yollar
Uzar bayramdan bayrama

Hani baba, nerde ana?
Sönmüş ocak, viran hane
Gurbet eller garibana
Mezar bayramdan bayrama

Ey KURTOĞLU şehrin köyün
Kaldı mı ki emmin dayın?
Kimi derdin bencileyin
Yazar bayramdan bayrama

12 Kasım 2004

TEZ GELİR GEÇER

Bir kaba soluktan ibaret varın
Bu caka bu çalım poz gelir geçer
Kim bilir kim nasıl olacak yarın?
Çoğu bu dünyadan yoz gelir geçer

Hakk'ın her hikmeti derstir kuluna
Herkesin ettiği gelir yoluna
Kalırsan hayırsız evlat eline
Gözünden kaç oğlan kız gelir geçer

Dermanı yazmaz mı derdini yazan?
Fırsatın var iken hep gönül kazan
El olur kapıda salınıp gezen
Her murat, her sefa haz gelir geçer

Yenmeli benliği, kibiri kini
Umutla geçmeli insanın günü
Gündüze gebedir gecenin sonu
Her kışın ardından yaz gelir geçer

Lanet olsun ah bu nefise lanet
Onun işi hakikate ihanet
Neye sahip isen hepsi emanet
Dünya malın olsa az gelir geçer

KURTOĞLU'm gelmedik hâl olmaz başa
Güvenme gençliğe, sıhhate boşa
Dünyada ne kadar yaşarsan yaşa
Ömür dedikleri tez gelir geçer

27 Ekim 2004

F- ULUSAL DUYGULARI - YURT SEVGİSİNİ DİLE GETİREN ŞİİRLER

İZİ ÇORUM'UN

Sırtını yaslamış Kandil Dağı'na
Ankara'ya dönük yüzü Çorum'un
Tarihi dayanır Hitit çağına
Asırlardan gelir izi Çorum'un

Hıdırlık'ta sela verir imamı
Ecdat yadigârı hanı hamamı
Caddesinin sokağının tamamı
Tertemizdir eli yüzü Çorum'un

Kırkların dumanı kırk şehit tüter
Elvan Çelebiler nöbetin tutar
Suheyb-i Rumiler bağrında yatar
Er dolu bayırı düzü Çorum'un

Her köşede bir fabrika bacası
Birbirini takip eder nicesi
Fark eder mi gündüzüyle gecesi
Çalışkandır oğlu kızı Çorum'un

Uçaktan trenden çift yoldan öte
En büyük hayali üniversite
İnşallah tez günde dertleri bite
Sorunları dizi dizi Çorum'un

KURTOĞLU'm sevdama çizilmez sınır
Bu sevdayı ancak tanıyan tanır
Çorumluyum demek farklı bir onur
Söylenmez yaşanır hazzı Çorum'un

1995

İSKİLİP

Ne zaman düşünsem bir hoş olurum
Nedir bu bilinmez sırrın İskilip?
Görür görmez seni sarhoş olurum
Apayrı gönlümde yerin İskilip

Sanki insanların ballar peteği
Her karışın evliyalar otağı
Asırlardır ilim irfan yatağı
Cehaletle cihat zorun İskilip

Tertemiz bakımlı bağlar sendedir
Arşa kafa tutan dağlar sendedir
Tarihin ışığı çağlar sendedir
Sonsuza dek süre nurun İskilip

Uluçay baharda coşar bulanır
Bellerine Kızılırmak dolanır
Ovaların kana kana sulanır
Gani gani sende ürün İskilip

Oğuz Türkmen kokar gonca gülünde
Bir tatlı şivedir döner dilinde
Cenneti soludum Elmabeli'nde
Yeşil Kırkkızlar'dan berin İskilip

Çıktım kalene de baktım karşına
Ahilik mirası eski çarşına
Doyum olmaz dolman ile turşuna
Kimdir sanatında pirin İskilip?

Ham demire tav vermede körükçün
Merkep alır merkep satar çerikçin
Kunduracı oldu çıktı çarıkçin
Helaldir kazancın kârın İskilip

Olsaydı senin de bir işlek yolun
Böyle mi kalırdı böyle mi halın?
Aslında doğrulmaz değil de belin
Dinmez mi figanın zarın İskilip?

Aşageldin nice nice sorunu
Muştulara gebe gördüm yarını
Ahalin var Ebu-s Suud torunu
Derinsin manada derin İskilip

Ey İskilip sen ne kutsi yöresin
Şeyh Muhiddin Yavsilere göresin
Toprağında alperenler töresin
Saymakla biter mi erin İskilip?

Süleyman elinde mühür olasın
Her bir yanın mamur mahir olasın
Kaza kalmayasın şehir olasın
Yakışır şanına şirin İskilip

KURTOĞLU'yum gözlerimin nurusun
İskilip'im seni Mevla korusun
Dünya var oldukça namın yürüsün
Bol olsun yeşilin narın İskilip

23 Eylül 1999

İSTANBUL

Anlatsam seni sana söyle yeter mi sözler?
Adını telaffuzdan diller aciz İstanbul
Seni çalıp söylese bilinen bütün sazlar
Tüm nefesler ritimler teller aciz İstanbul

Ezel ebet dimdikti eğilmez başın senin
Altın olageldi hep toprağın taşın senin
Var mı ki şu dünyada başka bir eşin senin?
Ucu sana varmayan yollar aciz İstanbul

Yedi tepe üstüne kurulmuş tacın tahtın
Benzersiz olmak mıdır bilmem yegâne ahtın?
İki kıta, bir boğaz, iki de deniz bahtın
Sana gıpta etmekten çöller aciz İstanbul

Mucizesin ruhunda bulunmaz zerre hata?
Her eksikten berisin, her güzelden çok öte
Rayihandan can bulur yedi iklim beş kıta
En nadide çiçekler güller aciz İstanbul

Sen tarihler boyunca insanlığın ışığı
Çağlar açıp kapatan uygarlıklar beşiği
Sen vuslatlar âşığı, sen âşıklar maşuğu
Kara sevdanı çeken kullar aciz İstanbul

Heybetin elif elif, huzurun lam'a düşer
Sırrın Mekke, Medine, Bağdat'a, Şam'a düşer
Senin kaşın çatılsa tüm cihan gama düşer
Mazine ayna tutan yıllar aciz İstanbul

Mübarek nöbetine durmuş ulu hisarlar
Fatih gibi sultanlar, Eyyüp gibi ensarlar
Eşiğine kurbandır Ulubathı Hasanlar
Sinan eli değmedik iller aciz İstanbul

KURTOĞLU'mun gönlünde sensin hasların hası
Sen kutlu hülyaların kutlu düşlerin süsü
Sen Peygamber muştusu ehli İslam ülküsü
Senle hemhâl olmayan hâller aciz İstanbul

25 Ağustos 2010

KARA TOPRAK

Lisanın çok hangisini sayayım
Dil içinde dilin var kara toprak
Sana kan mı, ten mi, can mı diyeyim?
Seni tarif etmek zor kara toprak

Ezelden ebede bitmez davasın
İçtiğim su, soluduğum havasın
İflah olmaz dertlerime devasın
Azmış yaralarım sar kara toprak

Ana gibi şefkatlidir kucağın
Canlılara vatan olmuş ocağın
Bir cömert sofrası köşen bucağın
Her nimetin ayrı nur kara toprak

Bazı coşup bazı uslanışın var
Dondan dona girip süslenişin var
Kendi öz canından beslenişin var
Hikmetin çözülmez sır kara toprak

KURTOĞLU'ma ekmek sensin, aş sensin
Ömür sensin, emek sensin, iş sensin
Ana baba evlat kardeş eş sensin
Âşıklara sadık yâr kara toprak

1 Temmuz 2000

ÇAMLIDERE

Bir yanı Ankara bir yanı Bolu
Arada bir şirin yer Çamlıdere
Ali Semerkandi'm ol hazret veli
Bağrında yatıyor nur Çamlıdere

Ahalisi ya gurbetçi ya memur
Büyüğü küçüğü erbabı umur
Her yanı düzenli, her yanı mamur
İnsanı yurduna yâr Çamlıdere

Yeşile bezenmiş dağı ovası
Çam koru her derdin ayrı devası
Hemi maddi hem manevi havası
Olur yüreklere fer Çamlıdere

KURTOĞLU'm nasipmiş kapına geldim
Felekten iki gün bir gece çaldım
O günden bu güne sevdalın oldum
Seni unutması zor Çamlıdere

27 Haziran 2009

GİDERİZ

Türk milleti asker doğar anadan
Dağları çağları aşar gideriz
İlham alır Kur'an'daki manadan
İman dolar kalbe taşar gideriz

Kınalıdır süngü tutan elimiz
Tarih şahit haktır bizim yolumuz
Söylemeye varmasa da dilimiz
Merdiz namertlere şaşar gideriz

Askerlikte yoktur asla dengimiz
Dünya bilir yaman olur cengimiz
Olmasa da tüfeğimiz tankımız
Kazma kürek yola düşer gideriz

Vatan demek namus demek ar demek
Ana baba bacı kardeş yâr demek
Halay demek horon demek bar demek
Davullu zurnalı coşar gideriz

Olmaz asla bizde yılmak yorulmak
Muradımız bir ölüp bin dirilmek
Bir sevdadır al bayrağa sarılmak
Yediden yetmişe koşar gideriz

Böyle yoğrulmuş bizim mayamız
Ebediyen hür yaşamak gayemiz
Şehitliktir mertebemiz payemiz
Göz kırpmadan üçer beşer gideriz

KURTOĞLU'yum bunu bilmeyen bilmez
Bedel ödemededen toprak yurt olmaz
Her canlı ölür de şehitler ölmez
Diriler içinde yaşar gideriz

3 Mart 1999

BARIŞ

Barış ne güzelsin hoşsun
Milletim el ele koşsun
Herkes bu duyguyla coşsun
Yurtta barış ne güzeldir

Hep dostluk insanca hakça
Tüm duygular temiz pakça
Münasip, dince ahlakça
Dinde barış ne güzeldir

Yen yokluğu, sefaleti
Yık zulümü, cehaleti
Bil hukuku, adaleti
Hakta barış ne güzeldir

Kavga kavgayı getirir
İnsanı bir kin bitirir
İkilikler yurt batırır
Birde barış ne güzeldir⁹¹

1977

⁹¹ Kurtoğlu'nun lise yıllarında, TRT Ankara Radyosu'nda seslendirdiği ilk müzik çalışmasıdır.

GÖNÜL SEYYAH OLMUŞ DOLANIR GELİR

Erzurum'da cirit atan Dadaş'ım
 Kerkük'te, Musul'da kalan gardaşım
 Elaziz'im, Muş'um, Urfa'm, Maraş'ım
 Fırat'tan, Dicle'den sulanır gelir

Toroslardan beri Çukurova'sı
 Zigana'da sıra sıra yaylası
 Veyseller diyarı cennet Sivas'ı
 Kızılırmak olmuş bulanır gelir

Hasanlar burçlara sancağım asmış
 Kimse sanmasın ki mehterim susmuş
 Soyum her nereye ayağın basmış
 O yer bize vatan kılınır gelir

Kosova, Selanik, Gümölcine'den
 Kudüs'ten, Mekke'den hem Medine'den
 Basra'dan, Bağdat'tan, Şam, Kahire'den
 Gönül seyyah olmuş dolanır gelir

Doğu Türkistan'dan, Afganistan'dan
 Başkurt, Kırım, Çeçen, Türkmenistan'dan
 Almaata, Bakü, Kazakistan'dan
 Uç uca dertlerim ulanır gelir

Filistin gönlümün yasıdır yası
 Bosna içimdeki çıbanın başı
 Karabağ, Gence gözümün yaşı
 Sıktıkça dişlerim bilenir gelir

Malazgirt'te Alparslan'la uçan biz
 Köhnemiş Bizans'a kefen biçen biz
 Çağları kapatan, çağlar açan biz
 Bizde alperenler bulunur gelir

Kerbela'da Resulullah soyundan
 Kafkaslar'da Şeyh Şamil'in huyundan
 Balkanlarda mahzun Tuna boyundan
 Ya şehit ya gazi olunur gelir

Sonsuza tütesi bacası vardır
Edebalı gibi nicesi vardır
Ahmet Yesevi'den hocası vardır
İcazeti ondan alınır gelir

Siirt'in de Veysel Karani'si var
İstanbul'da Eyüp Ensari'si var
Fatih'i, Yavuz'u, Kanuni'si var
Halil-ür Rahman'ı bilinir gelir

Kırşehir'den hacı Bektaşî Veli
Ankara'da Hacı Bayramı Veli
Konya'dan Mevlana Celaleddin'i
Sevgi deryasına salınır gelir

Gönüllere düşen cemresi ile
Ulunun, velinin cümlesi ile
Abdalları, Yunus Emre'si ile
Taptuk dergâhından elenir gelir

Kantarımız hakkı hakkıyla tartar
Cihana hükmettik, olmadık barbar
Asırlar boyunca ol ulu settar
Gönül beşiğinde belenir gelir

Dolmuşum dostlarım taşmam da yakın
Yalanım var ise tarihe bakın
Ayrılık gayrılık demeyin sakın
Yakamız, yenimiz yolunur gelir

KURTOĞLU'm hakikat bildiğin söyle
Hep biriz, senlik benlik yok öyle
Ecdadın nesliyiz hepimiz böyle
Onların yolunda ölünür gelir

1983

MADENCİ

Yer altında köstebekler misali
Gece gündüz durmaz kazar madenci
Her darbesi dertli gamlı tasalı
Kazma kürek destan yazar madenci

Eceli besbelli çok açık seçik
Uykusu düşleri hep çerik buçuk
En büyük kâbusu grizu göçük
Düşündükçe candan bezer madenci

Kaza kaza nasır tutar elleri
Kem talihli kara bahtlı halları
Diri başlar hasta sürer yılları
Ömür biter azar azar madenci

Can baş kurban amma aziz vatana
Ne demeli yan gelip de yatana?
Selam olsun yerinizi tutana
Bu efsane böyle uzar madenci

KURTOĞLU' mu mecbur etmen yemine
Tercümanım hislerinin tümüne
Kefen bile nasip olmaz kimine
Galeriler sana mezar madenci

16 Aralık 1995

BU DAVA HİLALLE HAÇIN DAVASI

Ne Taksim ne Tahrir ne bahar ne yaz
Bu dava bin yıllık öcün davası...
Şekli ne olursa olsun düpedüz
Bu dava tahtınan tacın davası...

Sırf çıkar uğruna bunca yalanlar
Derin hesaplara derin planlar
Sabır mevzisinde asil olanlar
Bu dava bir avuç picin davası...

Pişkindir hem vurup hem ağlar bunlar
Kuduruk sel gibi hep çağlar bunlar
Yarattığı puta bel bağlar bunlar
Bu dava dünyası hiçin davası...

KURTOĞLU'yum düzenleri yıkıldı
Her oyunda bilekleri büküldü
Burçlarına Hak bayrağı dikildi
Bu dava hilalle haçın davası...

14 Haziran 2013

VATANINA HOŞ GELMİŞSİN Aysel'im

Bulgar kâfirine kafa tutarak
Vatanına hoş gelmişsin Aysel'im
Yanık yüreklere onur katarak
Vatanına hoş gelmişsin Aysel'im

Tek başına bir devletle savaştın
Dağlar gibi yüce engeller aştın
Rabb'im yardım etti yurda ulaştın
Vatanına hoş gelmişsin Aysel'im

İnşallahü Teala bir gün gelecek
Cengim yakın bütün dünya görecek
Tüm Ayseller muradına erecek
Vatanına hoş gelmişsin Aysel'im

Bosna'da bekleyen İman gardaşım
Balkanlarda mahzun kaldı kandaşım
Afrika'ya döner bir gün de başım
Vatanına hoş gelmişsin Aysel'im

Bekle ey Kudüs, Şam ey Hicaz, Yemen
Basra, Bağdat, Tebriz, Ulu Türkistan
Sabır Kırım, Revan, ey Çeçenistan
Vatanına hoş gelmişsin Aysel'im

KURTOĞLU'yum, tarih başa varacak
Rabb'im o fırsatı Türk'e verecek
Ömrü vefa eden elbet görecek
Vatanına hoş gelmişsin Aysel'im⁹²

21 Ocak 1987

⁹² Servet Kabaklı'nın aşağıda bahsi geçen konu ile ilgili bir dizi yazısı içinde yer alan bu şiirim, ilk defa basında, hem de yaygın basında yayımlanan ilk şiirimdir. Benim için "âşık" unvanını ilk kullanan insan da Servet Kabaklı'dır.

Bulgaristan'ın, orada yaşayan Türk azınlığa uyguladığı dayanılmaz asimilasyon politikalarından dolayı ana babası Türkiye'ye gelmiş; ama çocukları olan Aysel Özgür orada rehin tutulmuş, aile parçalanmıştı. Ana baba burada açlık grevi yapmış, konu basında yer almış ve topluma mal olmuş, hatta TRT'nin o zaman tek kanallı olan televizyonunda konu bir dizi olarak yayınlanırken Bulgar yönetimi artan tepkilerden endişelenip o dizi yayınının kesilmesi şartıyla Türk kızı Aysel'i iade etmişti. Kavuşma törenini canlı izlerkenki duygularımı bu mısralarım (Rifat Kurtuluşu).

G- KÖY YAŞAMINA İLİŞKİN ŞİİRLER

BİZİM KÖYÜN DESTANI

(Kimler Geldi Kimler Geçti Bu Köyden?)

Köyümüzde üç dört oda vardı
Orta yerde mangal dolu korudu
O zamanlar geçim hayli zorudu
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Kıpık Emmi'm örste tırpan dişerdi
Tohur Salim bağ komazdı eşerdi
Karacüvek diş komuş koşardı
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Şükrü Emmi'm zollu sınır sürerdi
Komşulara kağı saban kurardı
Üseyn Ağa muhkem duvar örerdi
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

İbraam Emmi'min kumük dişleri
Arif Ağın karman çorman işleri
Kâzım Ağ'nın çatık çatık kaşları
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Küpkıran'ın öyküsü çok acıklı
Hep süründü garip çollu çocuklu
Çollu Memet desen yayvan bacaklı
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Totuk yol boyunda çöl çöp toplardı
Apil Emmi'm pire gibi zıplardı
Kara Yılan hopur hopur hoplardı
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Latif Çavuş nice harplere girmiş
Topal Salih, Yunan zulmünü gormüş
Goca Yonuz epey kır bayır sürmüş
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Kekeç Mıstık konuşurken tınlardı
Kadir Ağ'a söylemeden anlardı
Çürük Yaşar inim inim inlerdi
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Küpkıran'ın Şükrü gencecik getmiş
Hac'Amed'i hovardalık tüketmiş
Turan'a nettiyse tamahı etmiş
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Sağır Ahmet ecik tuhaf biriydi
Gevşek Gazi tam bi gönül eriydi
Sami için ne söylesem yeri ydi
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Şipşiliğin Arap koyden goçtüydü
Mahir'in üstüne duvar uçtu ydu
Ziyan oğlu zaten serden geçtiydi
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Koca Mıstık o saf aklından buldu
Kara Mamut desen kazadan öldü
Haydar Ağ'ya kanser pek erken geldi
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Nutfu Emmi'mi bir nüzol götürdü
Cemahat'i astım yedi bitirdi
Apık ecelini kendi yetirdi
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Kadir Ağ'nın Mıstık gibi sabiler
Küçücükken gidenlere tabiler
Dayıoğlum şair Mıstık Abiler
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Kamil Emmi'm akşam sabah candadır
Yaşına bakarsan Gıdo ondedir
Kim bilir belki de sıra bendedir
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Ferik Nene'm birez söllüm söklümdü
Zekiye'nin evi dıklım dıklımdı
Şekire'nin beli iki buklümdü
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Hatem Nene'm hayırı çok severdi
Hanim Nene'm dizlerini uvardı
Şipşilik sokuda bulgur düverdi
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Satı Nene'm govu gaybet ederdi
Kazım Ağ'nın karı cücük güderdi
Yonuz'un avradın ömrü hederdi
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Rabiye Karı çok Kur'an okurdu
Makkan gobümeden işlik dokurdu
Şefika Nene'm de hayli fakirdi
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Reşide tevatür metel satardı
Gelene gedene nazar atardı
Hukkûk Karı hep çardakta yatarı
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Kemaliye kıyak çörek çekerdi
Tangır Nene'm yamar yamar dikerdi
Döndü tüllü tevür zavzu ekerdi
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Anşa Nene'm baston elde gezerdi
Elmas Ebe'm çok yüzellik dizerdi
Nimet sütanamdı eser tozardı
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

Kendini bilmeyen aslın neyleye
Bizi bizden sonrakiler söyleye
Mevla'm hepisine rahmet eyleye
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

KURTOĞLU der Eskekin'den nicesi
Kondu göçtü böyle genci kocası
Şimdi tütmez birçoğunun bacası
Kimler geldi, kimler geçti bu koyden?

3 Ekim 1997

VARDI

Doğup büyüdüğüm nazlı köyümün
Eskiden derdine ağları vardı
Darmadağın olmuş köklü soyumun
Birbirine munis kâğları vardı

Kışları çetindi kar bora tipi
Yer demir gök bakır, kapanır kapı
Herkesin başında bir kara yapı
Damında çekilen loğları vardı

Her bi yanı eşme idi pınardı
Beş değirmen şakır şakır dönerdi
Kış günleri üç beş oda yanardı
Muhabbetle geçen çağları vardı

Bir yanına şehir gelmiş sokulmuş
Bir yanına çiftlikçiler dikilmiş
Koca çayın suyu seli çekilmiş
Kekik yavşan kokan dağları vardı

O boynu boncuklu sağınlar hani?
Ağartı diz boyu, sürüler gani
El gibi kaymağı almazdı sini
Kehribar sarısı yağları vardı

Her meyvenin en iyisi biterdi
Dallarında sığırcıklar öterdi
Bir imbalı bir haneye yeterdi
Kırmızı çubuklu bağları vardı

Deri günü şehirliler dolardı
Semaveri semavere ulardı
Çobanı yamaçta kaval çalardı
Turnası gatarlı göğleri vardı

Bebek söbek gece öküz güderdi
Gelinlerin ilk horozda su derdi!
Herifler kuşlukta sapa giderdi
Dağlar gibi saman tığları vardı

KURTOĞLU'yum ararım o hazları
Yüreğimde hatırası izleri
Çeten çeten irat verir güzleri
Selesi sepeti hağları vardı

24 Mayıs 1999

HANİ BENİM KAĞNILARIM?

Koşardım kara camızı
Yanıkça öterdi mazi
Biniyodum köpe bazı
Hanı benim kağnılarım?

Köyde midir kazada mı?
Kodeste mi cezada mı?
Sarayda mı müzede mi?
Hanı benim kağnılarım?

Dayağını sürüdüğüm
Yoğurt çalıp koruduğum
Tozlarında yürüdüğüm
Hanı benim kağnılarım?

Taşır iken kemreleri
Gâh kırardım zelveleri
Goresidim o günleri
Hanı benim kağnılarım?

Çüt zamanı karasaban
Az koşmadı züğürt babam
İki tekerli arabam
Hanı benim kağnılarım?

Üvendere, boyunduruk
Öküz koca, dana kırık
Ol görüp tutmazdı dırık
Hanı benim kağnılarım?

Yazın binerdim dövene
Akşama dek döne döne
Ah... O günler gelse gine
Hanı benim kağnılarım?

Gün yakardı kavrum kavrum
Akşam savururduk savrum
Masal değil gerçek yavrum
Hanı benim kağnılarım?

Üzerinde büyüdüğüm
Golgesinde uyuduğum
Hasretini hep duyduğum
Hanı benim kağnılarım?

KURTOĞLU'm yok korna sesin
Yok trafik keşmekeşin
Senin olsun Mercedes'in
Hanı benim kağnılarım?

1993

KALMAMIŞ

Biçerdim ekini ederdim deste
Toplar yığın yığarım üst üste
Şimdi orak harman tırpan da yasta
Çüt çibık tutacak eri kalmamış

Dırmıklayıp diş ederdim yerini
Anadutla toplardım her birini
Bağ bağladım, döktüm alın terini
Urgandan sicimden biri kalmamış

Köyümü yurt tutmuş çullu tazılar
Hozan olmuş arpalıklar yazılar
Meleşmiyo koyununan kuzular
Tonlu tıkırdaklı sürü kalmamış

Selam söyle miras koyan babana
Kondular dikilmiş yazı yabana
Çiftlikler kurulmuş tarla tapana
Arpa buğday yulaf darı kalmamış

Nimet idi sanki kızır çobanlık
Şalvarı günlükü cepken yabanlık
Bereket yağardı tam bir sabanlık
Yağmuru dolusu karı kalmamış

Davul zurna susmuş, sazı söylemez
Göllerde ördeği kazı oynamaz
Küre kurmuş ağ bekmezi kaynamaz
Tandırılıkta isi kiri kalmamış

Yakmamış tezeği görmemiş tütün
Her bi şeyi gelir çarşıdan satın
Herifler çilede avratlar hatın
Eski karılardan karı kalmamış

Gördükçe eridi yürek yağlarım
Yavşana da hasret kalmış dağlarım
Harap olmuş bahçalarım bağlarım
Gözlerde yeşilin nuru kalmamış

KURTOĞLU'na geldi yine heyheyler
Köyü Esk'ekin'in derdiyen söyler
Arkları kurumuş çağlamaz çaylar
Köyümün köylükte yeri kalmamış

1994

VAH BENİM KADERSİZ ESKEKİN'İM VAH!

Yaylımında elin malı davarı
Çöplük gibi pislik dolu civarı
Yıkılmış mektebin avlu duvarı
Vah benim kadersiz Esk'ekin'im vah!

Belediye suyu elinden almış
O nazlı bağları kuruyakalmış
Çiftlikler çekilmez bir koku salmış
Vah benim kadersiz Esk'ekin'im vah!

Yetkililer bir gün gelip gitmiyor
Senelerdir derdi zoru bitmiyor
İçme suyu ahaliye yetmiyor
Vah benim kadersiz Esk'ekin'im vah!

Savaşın başında çağlayanı yok
Azmış yaraları bağlayanı yok
Ölmüş de ne çare ağlayanı yok
Vah benim kadersiz Esk'ekin'im vah!

Diktiğim sayısız fidanlar küsmüş
Diplerini adam boyu ot basmış
Herkes birbirinden selamı kesmiş
Vah benim kadersiz Esk'ekin'im vah!

Kimi çıkmış mezarlığı söküyor
Kimi kalkmış meraları ekiyor
Köylü suskun aval aval bakıyor
Vah benim kadersiz Esk'ekin'im vah!

Kaçtı gine KURTOĞLU'mun neşesi
Pınarları dolmuş içki şişesi
Viran olup çıkmış her bir köşesi
Vah benim kadersiz Esk'ekin'im vah!

2 Kasım 1997

DEYZOĞLU 1***-Teyze oğlum Orhan Sağlam'a-***

Eskiler getti de gelmeli oldu
 Gel de gör köyünde köylük mü galdı
 O değerler birer birer hep öldü
 İstersen kandil yak ara Deyzoğlu

Deme ki köyünü boşa kararsın
 Neyi yitirdin de sen ne ararsın?
 Esk'ekin'den havadis mi sorarsın?
 Havadisler kara kara Deyzoğlu

Gecekondu Ağdaşlar'a ulaştı
 Yılgınlı'ya çiftlikçiler doluştu
 Uluyol'da villacıklar oluştu
 Dutuyo başımı sara Deyzoğlu

Bacakgerenler'de gözüm sağridi
 Sakızlık burnunda dizim fağridi
 Kuyu Pınarı'nın suyu kurudu
 Yaniyo yüreğim çıra Deyzoğlu

Davulu zurnayı susturdu eller
 Haleyi, sinsini götürdü yeller
 Mastikaynan kıvrıyo gobeller
 Atılmıyo gayrı nara Deyzoğlu

Bilirsin ki mazi geri gelmiyo
 Eski güzellikler öyle galmıyo
 Doğrusu ya benim aklım almıyo
 Belki senin aklın ere Deyzoğlu

Mezarında mal gudüyok ölenin
 Kalan sağlar arayanın bulanın
 Künyesi okunmaz Karayılan'ın
 Tevellütün kimler sora Deyzoğlu

Deyzeni sorarsan ağsıyo gıcı
 Çebişin postuna benzedi saçı
 Başına beladır ikicik koçu
 Olamadık geçti çare Deyzoğlu

Küpkıran'ın Kamil kefeni yırttı
Ezrayıl babamın böğrünü dürttü
Gıdo'nun ömürü arttı da arttı
Bilmiyom kimdedir sıra Deyzoğlu

Çil Kâmil Emmi'm tekliyo birez
Şahander Nene'm soluğu gazez
Fevzük Aba'ma da musallat maraz
Çıkar mezerlikte tura Deyzoğlu

Hafızı sorarsan hafız hep aynı
Kanberlerin hepsi oğlunun kaynı
Gine muziplikte hep akıllı beyni
Vermiyo bir zerre fire Deyzoğlu

Mahir'inen Arap gitti bilirsın
Anış'ın Memed'i belki bulursun
Gelsen kimlerinen hemhâl olursun
Kim kaldı o ceme gire Deyzoğlu

Dilim dönmez her bi şeyi sayası
Hepisini anadamam doyası
Deli Gazi gine köyün kâyası
Başka da rakip yok zira Deyzoğlu

Beni sorar isen ben aynı benim
Gene yakam yırtık, gene dar yenim
Yarın ölsem hâlâ yoktur kefenim
Adam olamadık bire Deyzoğlu

Bilmem ortak mısın benim acıma?
Biz bizlikten çıktık gider gücüme
Dedikodu bacıma da bacıma (!)
Sıraladık sıra sıra Deyzoğlu

KURTOĞLU'm kesildi kolumun ferî
Gözümde getmiyo eskinin yeri
Eyice başını ağrıttık hêri
Sohbetimiz burda dura Deyzoğlu

29 Aralık 1994

DEYZOĞLU 2

Şu bizim köylüye kimler ne yapmış?
Beni bir düşünce sardı Deyzoğlu
Millet birbirinden eyice kopmuş
Ah bu gözler neler gördü Deyzoğlu

Kimseden kimseye kalmamış saygı
Babadan oğula karşı bir kaygı
Büyükte küçükte o bencil duygu
Ah aklım izanım durdu Deyzoğlu

Şimdi hatır gönül sözde yaşıyo
Vefasızlık, riya boydan aşıyo
Gardaş gardaşını öndüç kaşıyo
Cümlede adamlık vardı Deyzoğlu

Gine zengin zengin fakir fakirdi
Düğünde dernekte şıkır şıkırdı
O insanlar mütevazı, vakurdu
Hırsızlık soysuzluk ardı Deyzoğlu

Harmanda kalanı kaldırırlardı
Ambarı boş ise doldururlardı
Olmadık çareyi oldururlardı
O eski insanlar erdi Deyzoğlu

Komşu komşusuna gelir giderdi
Keder hepsine aynı kederdi
Birinin yasını biri güderdi
Herkes birbirine yârdı Deyzoğlu

Sanki tek bir beden, tek yürek gibi
Konuşurken dinlenir söz erbabı
Ortak kullanırdık kaşığı kabı
Herkes bir kazandan yerdi Deyzoğlu

Biz bizi unuttuk bak gide gide
Herkes birbirine kin güde güde
Belli mi kim torun, kim ebe dede?
O eski muhabbet sırdı Deyzoğlu

Ya biz çok değiştik ya da bu asır
Yüzyılın suçu ne bizdedir kusur
Bence nefsimize olduk da esir
Araya nefisler girdi Deyzoğlu

Niye kendim için dünyada çabam?
Neden uzağımda hısım akrabam?
Meğer ne haklıymış rahmetli babam
Et tırnakla gerek derdi Deyzoğlu

Nasıl da medeni olduk bak güya
Dünden geri gittik çağdaşlık diye
Niye bu hâllere geldik biz niye?
Yoksa gözümüz mü kördü Deyzoğlu?

Fertten ferde sevgi olmalı niyet
Sevgisizlik bir yaşanmaz eziyet
Malesef ülkemde aynı vaziyet
Bizi can evinden vurdu Deyzoğlu

KURTOĞLU'yum işte budur kederim
Kin güdene gine sevgi guderim
Soranlara baki selam ederim
Ayrılıklar hayli yordu Deyzoğlu

17 Ocak 1998

DEYZOĞLU 3

Yaz deyip dokerdin aha yazıyom
Köy dedi mi içim buruk Deyzoğlu
Yazıyom da datlı candan beziyom
Bu sıra mırıgım gırık Deyzoğlu

Yeşerdiyim diyom gücüm yetmiyo
Golu gômşu el uzadıp dutmuyo
Velhasılı köyün derdi bitmiyo
Ol gorüp dutmuyo dırık Deyzoğlu

Goçüp getti koyden koyün yarısı
Ne çobanı galdı ne de sürüsü
Kulağ asma Uluyol'dan berisi
Ya çütlücü ya da Yörük Deyzoğlu

Her geçen gün aradiyo yıl yılı
Bağ gomadı bozdu Kıpıgın Ali
Sürmeli sürmeli çiğdemle dolu
Oküz Yatağı'nın doruk Deyzoğlu

Sanma burda her şey yollu yolunda
Su çeken bulunmaz helki golunda
Çüt sürecek Daşlıkların çalında
Galmadı dabanı yarık Deyzoğlu

Mis gibi gohmuyo yaşı yağmırı
Goresidik getti garı çamırı
Ta şeğerden getiriyok hamırı
Beş dene değarmen duruk Deyzoğlu

Aradım da bulamadım gavalı
Sıçan kesmiş çulu, harhar çuvalı
Sorma bahçadaki godek zuvalı
O senden benden de arık Deyzoğlu

Ah o çam bardaklar, ardıc senekler
Laylon oldu şimdi küpler çanaklar
Kurudu pınarlar ören yunaklar
Makinede esbap yuruk Deyzoğlu

Samanlıkta mahzun anadut dirgen
Direkte asılı o kendir urgan
Sayfi yapağıdan gobüme yorgan
Yüklükte kilime sarık Deyzoğlu

Ne tandır ne yoha ne yanıç pezi
Arama davulu, heç sorma sazi
Bozlaklar haykıran gıcılak mazı
Özüne kurt düşmüş çürük Deyzoğlu

Eve televizyon goduk goyalı
Bitti çörek börek, yağlı mayalı
Dınnaklar oceli, dudak boyalı
Hanim oldu Süflü Ferik Deyzoğlu

Kot pantol modası bi hayli duttu
Karıda kızanda ar hayâ bitti
Anam da yaşmağı sıyırıp attı
Rağbete bineli peruk Deyzoğlu

Kostekli saatler nerede galdı?
İşliğin yerini tişörtler aldı
Korüklü çizmeler müzelik oldu
Antiha sıyrımlı çarık Deyzoğlu

Çokeliği çömleklere basardık
Eyvazları hevek eder asardık
Şınavat şınavat üzüm keserdik
Nasıldı unuttum goruk Deyzoğlu

Gurbette sılayı ararken sizler
Bulduk da bınıyok burada bizler
Silkilecek galdı ulu cevizler
Goşmada sokulu sırık Deyzoğlu

Suda su kadrini bilir mi balık?
Malımız mülkümüz babadan kalık
Yükü görür görmez kirirse golük
Ne yapsın üç günlük kurük Deyzoğlu

Tosbağlık tallıya gırıştık durduk
Ekmedik biçmedik, azdık kudurduk
Kazığı kopardık, yuları kırdık
Çare midir bize hörük Deyzoğlu?

Yenide galmadı eskinin dadı
Kedi aslan olmuş aslansa kedi
Mertliğin postunda namertlik kadı
Şan ortada serme serik Deyzoğlu

Şimdilik bu yanda böyledir durum
Bundan sonasına eh Allah kerim
Eskekin Bağ'na kavuştu Çorum
Galmadı gedene karık Deyzoğlu

KURTOĞLU'm tevellüt eskidi deyi
Kızlar emmi diyo, gelinler dayı
Havada dutardık dunnayı toyu
Ne dersin olduk mu moruk Deyzoğlu?

10 Mart 1998

DEYZOĞLU 4

Kezik Karı haram diyo bartılı
Her bi şeyi ağır, kâmil dartılı
Tepesinden tırnağına örtülü
Milenyumda yobaz kaldı Deyzoğlu

Kel Dudu'nun renkli renkli saçı var
Gerdanında holta gibi haçı var
Kızoğlankız dört dene de piçi var
İlerici, çağdaş oldu Deyzoğlu

NERDE O GÜNLER AH NERDE?

Soğukkuyu ayakkabım
Çölmek desti güveç kabım
Samimiydi dost ahabım
Nerde o günler ah nerde?

Kışın biter saman yeygi
Olmazdı hiç tasa kaygı
Yardımlaşmak hatır saygı
Nerde o günler ah nerde?

Zordu babalık analık
Gitil yorgan ottan alık
İşliğimde on yamalık
Nerde o günler ah nerde?

Dudaklarım yalamaydı
Hele aşım bulamaydı
Ne hoşudu ne âlâydı
Nerde o günler ah nerde?

Çuldu damın kapısı da
Göbellerin zopası da
Ne güzeldi hepsi de
Nerde o günler ah nerede?

İki dene ağaç kaşık
Kullanırdık keşik keşik
Şıkırdaklı ağaç beşik
Nerde o günler ah nerede?

Şifa arardım sülükte
Cıvıl cıvıl taş olukta
Çimiyodum bi solukta
Nerde o günler ah nerede?

Kara yapı fakirhane
Tezek yakardım yegâne
Badal derdim merdivene
Nerde o günler ah nerede?

Ekip biçip koyuyoduk
Kıt kanaat doyuyoduk
Bi de soğan soyuyoduk
Nerde o günler ah nerede?

Aksatemse bi yağlıktı
Sanki o dirlik bağlıktı
Bundan ötesi sağlıktı
Nerde o günler ah nerede?

Kul kulu görmezdi hakir
Bugünden mutluydu fakir
Boldu kanaatle şükür
Nerde o günler ah nerede?

Daha hangisini sayam?
Çatlak değildi ar hayâm
İnsanlığıdı sırf mayam
Nerde o günler ah nerede?

Tek ışığım idareydi
Yolum izim dağ dereydi
Köy odası medreseydi
Nerde o günler ah nerede?

Şöyle sorarım da hani
Var mı bugünün hoş yanı?
Ararım o çit fistanı
Nerde o günler ah nerede?

Medeniyet ne getirdi?
Sevgi saygı bitirdi
İnsanlığı da götürdü
Nerde o günler ah nerede?

Gerici kim, yobazlık ne?
Ben varım hep ilme fene
Ölmese âdet anane
Nerde o günler ah nerede?

KURTOĞLU hep sızlanıyor
Günden düne gizleniyor
Çocukluktur özleniyor
Nerde o günler ah nerede?

1990

BİZİM KÖYÜN YOLLARI

Etkili yetkili kim varsa duysun
N'olacak şu bizim köyün yolları?
Sorumlusu kimse bir hala koysun
N'olacak şu bizim köyün yolları?

Tonajlı kamyonlar peş peşe geçer
Altyapı üstyapı hepisi göçer
Siyasiler bol bol söz verir kaçır
N'olacak şu bizim köyün yolları?

Valimiz var makamından çıkmıyor
Belediye yüzümüze bakmıyor
Basın gelip resim bile çekmiyor
N'olacak şu bizim köyün yolları?

Hem yolumuz bir gurup köy yoludur
Baştan sona ezik çukur doludur
Hallarımız üvey evlat halıdır
N'olacak şu bizim köyün yolları?

Tükenmiyor vekillerin pozları
İl Genel Meclisi duysun bizleri
Göğre direk olur kalkan tozları
N'olacak şu bizim köyün yolları?

Köyümün dertleri boyunu aştı
Demeyip neyleyim iş başa düştü
Muhtarı da şaştı, halkı da şaştı
N'olacak şu bizim köyün yolları?

KURTOĞLU'yum şehir yanı yöresi
Çan saate dört bin adım arası
Eskekin'in nerde hizmet sırası?
N'olacak şu bizim köyün yolları?

1997

NAÇARSIN GÖNÜL

Duramadın gine durduğun yerde
Ne çare ki burda naçarsın gönül
Vatan sevdasıdır taşırsın serde
Ne varırsın ne de geçersin gönül

Güllü bahçalarda güzel tavlarsın
Meşelere çıkar keklik avlarsın
Sılanın derdiyle kendin eylersin
Hasrete bürünür göçersin gönül

Taşlıklarda, Gerdekkaya yolunda
Veli'nin Eşme'de, Killik Beli'nde
Öküz Yatağı'nda, Dokuz Dönüm'de
Çiğdem çiçek olur açarsın gönül

Pelidin başında demleyip çayı
Oturup yamaçtan seyreden köyü
Kuyu Pınarı'ndan buz gibi suyu
Eğilir kanası içersin gönül

Sakızlık Burnu'nda berçin sökersin
Kepir'de ha bire fidan dikersin
Kuş tepelerinde gazel çekersin
Allı turnalarla uçarsın gönül

Arpalık'ta pakla pancar paklarsın
Alikı yolundan sapı yüklersin
Gece harmanlarda çeci beklersin
Arpayı buğdayı biçersin gönül

Yazıyı yabanı dolandın durdun
Arif Ağ'nın orda meşveret kurdun
Gözün mü körüdü, yeni mi gördün?
Sapınan samanı seçersin gönül

Usandın yıllardır burda kahırdan
Bilmem ne anlıyon kokmuş şehirden?
Havası da solunmuyo zehirden
Her gün Esk'ekin'e geçarsın gönül

KURTOĞLU'mu bir kararda koymazsın
Gider görür görmelere doymazsın
Şehir yaşamını yaşam saymazsın
Burda binbir derde düçarsın gönül

1994

VALİ BEY 6

Köyüm hemen bitişiğı şehirin
Yazan bizi az yazıyor Vali Bey...

Gel gör bizde dik âlâsı kahrın
Yaramıza tuz yazıyor Vali Bey...

Tepemizde iki mıcır tesisi
Ne tozu bitiyor ne isi pası
Biz de insan isek bu neyin nesî?
Nefesimiz toz yazıyor Vali Bey...

Yirmi bin çam diktim üç beş bin kaldı
Evvel yemyeşildi bembeyaz oldu
Esk'ekin bağları bu tozdan öldü
Yüreğimiz köz yazıyor Vali Bey...

Bunlara bir önlem, bir yol gerektir
Yol var amma tozu göğre direktir
Çözüm basit lakin niyet ıraktır
Derdimizi çöz yazıyor Vali Bey...

Kimse bizim yüzümüze bakmıyor
Senelerdir bir yetkili çıkmıyor
Elin oğlu yasa masa takmıyor
Çalım caka poz yazıyor Vali Bey...

Sözde çalınmadık kapı kalmadı
Ne etsek ne yapsak çare olmadı
Beş vekilin biri çıkıp gelmedi
Başbakanım söz yazıyor Vali Bey...

Amirlerin protokol goncası
Parti pırtı hepsinin öncesi
İş dedi mi sırt çevirir oncası
Endamları naz yazıyor Vali Bey...

KURTOĞLU der şiir sözün cesuru
Arzuhalde keskin olur tesiri
Etme bizi mevzuatın esiri
Kara kalem boz yazıyor Vali Bey...

21 Eylül 2010

SORMA HEÇ

Gonüldaşım deşip durma yaramı
Azdırırsan sarışımı sorma heç
El ardımdan deve yapar piremi
Âleminen barışımı sorma heç

Neler gelmedi ki bu garip başa
Çıksam da bahara giremem gışa
Yavanı hep içe, yağlıyı dışa
El arına dürüşümü sorma heç

Çoban durdum argaçdaki davara
Şu yaşımda avarayım avara
Avludaki kırık dokük duvara
Bol bol tezek vuruşumu sorma heç

Azığımı alıp çıktım yazıya
Ecik bana, ecik ala tazıya
Isıcacık o ciyerim peziye
Sayyağını sürüşümü sorma heç

Kerpiç dokmek dörpüyüdü ömüre
Saman katıp çıgnayarak çamıra
Boz golükte o gocekli semere
Yük yük odun sarışımı sorma heç

Kedi gibi yohuşlara çıhardım
Dana buker, oküzleri çahardım
Combayınan guleş dutar yıhardım
Kır tayınan yarışımı sorma heç

Çok ütme üttüm de çötül kavurdum
Epey yolma yoldum deste çevürdüm
Eledim çalhadım savrum savurdum
Çeci yele verişimi sorma heç

Ağnar oldum ireçbellik işinden
Oğürsemiş bi komüşün peşinden
Kurşun yemiş domuz gibi düşünden
Yaydiğin'e varışımı sorma heç

On beşimde sevdim bi köylü kızı
Gız gız değil sanki çıtlık sakızı
Alamadım ahtı içimde sızı
Şu boynumu buruşumu sorma heç

Davul sesi kalk derimiş ölüye
Zunna desen yel verir bu deliye
Gece sinsine de gündüz haleye
Muktar gibi duruşumu sorma heç

Esger oldum anam yaktı gınayı
Tegiremde babam buldu sunayı
Daş olukta kuş yutmadık deneyi
Yuyup yuyup serişimi sorma heç

Cibresini sıkı dursun cendire
Şire içtim tas bandıra bandıra
Bağ kaynatmak için kara tandıra
Guzün küre guruşumu sorma heç

Bebeklikten düştüm geçim derdine
Şu feleğin beniminden derdi ne?
Sağsı dutup sar'oküzün ardına
Yazın düven sürüşümü sorma heç

İflah olmam kaderime küsmeynen
Küsüp kusüp Hak'tan umut kesmeynen
Yâr sandığım bir anadan yosmaynan
Kirişleri kırışımı sorma heç

Umarım ki duyan gören alınmaz
Âşıkların eşi kolay bulunmaz
Hikmettir ki kimde ne var bilinmez
Bu konuda görüşümü sorma heç

KURTOĞLU'm anlamam sazdan şiirden
Koşarım hayıra kaçarım şerden
Karac'oğlanların kaldığı yerden
Aşka gonül yoruşumu sorma heç⁹³

24 Eylül 1995

⁹³ İsmet Çenesiz'in kendisine yazdığı şiire karşılık olarak yazılmıştır.

PINAR

Suyun şu ellerde en güzel suydu
Seni bu hâllere kim, nasıl koydu?
Gelenden geçenden nazar mı değdi?
Çağıl çağıl çağlayışın nerede?
Şimdi mahzun boynun buruk burada

Murat idin, görülmedik gün idin
Çörtenlerin çağlar iken sen idin
İlk aşkımın şahidi de sen idin
Ey sırdaşım şahadetin nerede?
Şimdi böyle suskun kaldın burada

Oluğunda cıvıl cıvıl çimerdim
Gömülürdüm sularına tomardım
İbrığının üç beş dönüm dönerdim
Cömert idin, bekletmezdin sırada
Ayağına hasret kalmış dere de

Yunağında pılı pırtı yunurdu
Senden içen abıhayat sanırdı
Kim derdi ki suyun selin kururdu
Güldür güldür akan suyun nerede?
Şimdi böyle garip kaldın burada

Benim gibi gönlün dünün yasında
Çul ıslardık tokacınan taşında
Hatıralar yaşanırdı başında
Senden sonra ne var şimdi sırada?
Çatlamış oluğun kalmış geride

KURTOĞLU'na dönmüş pınar işlerin
Baykuşlara mesken olmuş taşların
Hüzün dolu baharların kışların
Şen şadıman eski günler nerede?
İkimiz de terk edildik burada

1994

TURNALAR

Gökyüzünde bölük bölük turnalar
Söylen hele bizim köyden ne haber?
Şen mi yoksa viran mıdır haneler?
Söylen hele bizim köyden ne haber?

Turnam gökyüzünde sıra sıralı
Bencileyin döşü bağı yaralı
Yıllar oldu yârden ayrı duralı
Söylen hele bizim köyden ne haber?

Ben sussam da dertli sazım susmuyor
Esen yeller bizim elden esmiyor
Postacı da ayağını basmıyor
Söylen hele bizim köyden ne haber?

Uçtunuz mu bizim tarla tapandan
Selam yok mu muhtar kızır çobandan?
Eşten dosttan, ihtiyardan, akrandan
Söylen hele bizim köyden ne haber?

Yüreğiniz külle kaplı kor mudur?
Bir havadis vermek bunca zor mudur?
Kavumdan, hısımdan ölen var mıdır?
Söylen hele bizim köyden ne haber?

Hasret çökmüş yüreğimin köşküne
Ne olur döndürmen beni şaşkına
Sizi bizi yaratanın aşkına
Söylen hele bizim köyden ne haber?

Zalim gurbet ah belimi büküyor
Sıla derdi yüreğimi yakıyor
Çöplükleri burcu burcu kokuyor
Söylen hele bizim köyden ne haber?

KURTOĞLU'nun gurbet oldu yoldaşı
Siyim siyim akar gözümün yaşı
Çok özledim ana, bacı, gardaşı
Söylen hele bizim köyden ne haber?

1989 Dikmen/Ankara

ESKİEKİNLİ YÂRİM

Mavi yeğin oğlan da
Nedir dileğin oğlan?
Eller almış yârini de
Yansın yüreğin oğlan

Eskiekinli yârim de
Deste kekilli yârim
Al beni sar sinene de
Yağlı güllü yârim

Mavi yelek mor olur da
Etekleri tor olur
Hakikat yâr sevenin de
Ayrılması zor olur

Nakarat

Mavi yelek koluyum da
Oğlan senin oluyum
Şu kısacık günlerde de
Seni nerde buluyum?

Nakarat

Mavi yelek var benim de
Yanıllıma dar benim
Şu Çorum'un içinde de
Selvi boylu yâr benim⁹⁴

Nakarat

30 Ekim 1996

⁹⁴ Kurtoğlu, bu şiirin bazı bölümlerini derlemiş, bazı bölümlerini kendisi yazarak türkü olarak bestelemiştir.

KÖR KÖSNÜ (KÖSTEBEK)

Bıldır bu zamanlar dadandı bağa
Her bi şeyi yedi yuttu kör kösnü
Ben bi ırgat oldum, o da bi ağa
Sanki beni azap tuttu kör kösnü

Gumpirleri çekti çekti götürdü
Pürçüklünün alayını bitirdi
Müflis avrat gibi beni batırdı
Emeğimi heba etti kör kösnü

Erinmiyo dozer gibi kazıyo
Höbekleri sıra sıra diziyo
Nerde ne var kıyı köşe geziyo
Bağı didik didik ditti kör kösnü

Evlek karık demez alır tünele
Hendek yardım uğramadı kanala
Peşi sıra dönele ha dönele
Canıma iliğme yetti kör kösnü

Deliğine sular tuttum çıkmadı
Aldı kaçtı, yedi yuttu bıkmadı
Eksozunan zehirledim takmadı
Gaz verdikçe göbek attı kör kösnü (!)

KURTOĞLU'yum beni bana komuyo
Ortak ettim daha fazla umuyo
Tek kırmaya bana mısın demiyo
Yine gebermedi gitti kör kösnü

26 Mayıs 2000

HUZURDUR BANA

Bir karış toprağın boş kalmışlığı
Tarifsiz üzüntü, hüzündür bana
Bir yere bir tane fidanı dikmek
İbadet hazzıdır, huzurdur bana

1987

ŞÜKÜR RÜYALARIM GERÇEK OLUYOR

Bana uyan yandı benim çırama
Bende zaten akıl fikir arama
Bu dağların yeşermesi zor ama
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

Herkes bir köşeden yeşertsin yurdu
Mevla'm her kuluna versin bu derdi
Bana bu sevdayı doğuştan verdi
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

Benim aklım zaten bana yâr değil
Çalışanı eleştirmek kâr değil
İnsan olmak bu kadar da zor değil
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

Sevgi bizim bitmeyen sermayemiz
Bu aşk ile yücelmeli payemiz
Her insanı kucaklamak gayemiz
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

Bu iş için az mı kafa şişirdim
Gün oldu ki aklım fikrim şaşırdım
İyi kötü ben bu kadar pişirdim
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

Geceler uykuyla tutuştu küse
Midemi kanattı duyduğum tasa
Kaygısı ömürlük, muradı kısa
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

Hep beraber çalışalım geliniz
Gönlünüzce yeşil ola iliniz
Dert görmesin fidan diken eliniz
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

İstemeyen varsa kara bağlasın
İsteyenler sevincinden ağlasın
Hocamız da âmin deyip bağlasın
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

Köyüm için hep yüreğim sızılı
Yağmuru, dolusu, seli azılı
Erozyondan yolu izi kazılı
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

Bu fidanlar sulanmalı sürekli
Bu iş için bir de hortum gerekli
İçinizde yok mu cömert yürekli?
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

Soylu bir milletiz yoktur eşimiz
Doğrudur, gerçektir, haktır işimiz
Açıktır alınımız, diktir başımız
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

Bu bir kara sevda, bu bir yürektir
Bu sevdadan her insana gerektir
En büyük destekçim Nusret Çırak'tır
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

Eskekin bağları dökünce gazel
Yemyeşil buralar kalacak güzel
Destegine teşekkürler Pektezel
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

Biz diktikçe yeşerecek eminim
Çocukluktan vardı ahdim yeminim
Arif Ersoy hocam şehrüleminim
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

Saygım çoktur şu fanide âlime
Tercümandır elbet gönül hâlime
Allah ömür versin Sayın Valime
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

KURTOĞLU'mun ideali yürüsün
Gücü yeten bu eseri korusun
Zarar veren kar misali erisin
Şükür rüyalarım gerçek oluyor

1996

ESKİ DÜĞÜNLERİMİZ

Oğlan kara yağız, kız ondan tavlı
 Düşmüş ise gönlün gönüle meyli
 Allah'ın emridir, Resul'ün kavli
 Töredir gençleri baş göz ederken

Çay şekerle kız evine varılır
 Hoş beş edip hâl hatırlar sorulur
 Laf dolanır meseleye girilir
 Töredir gençleri baş göz ederken

Üç beş komşu ile dünür gidilir
 Yol yordam bilenler başçıl edilir
 Ananeler, gelenekler güdülür
 Töredir gençleri baş göz ederken

Kız anası mağrurlanır kasılır
 Kız babası başlığa çok asılır
 Kız dışarda meraktan taş kesilir
 Töredir gençleri baş göz ederken

Başlık kesilince yol yos seçilir
 Kızın da önünden bir kez geçilir
 El öpülür, söz kahvesi içilir
 Töredir gençleri baş göz ederken

Evayitsiz şerbet tası batmaz hiç
 Az olursa kimse kulpun tutmaz hiç
 Komşular duasız nişan etmez hiç
 Töredir gençleri baş göz ederken

Kız evi oğlana yüzük göndürür
 Bir yenge de kızıdan selam götürür
 Gelirken urbayla yüzük getirir
 Töredir gençleri baş göz ederken

Bugün bu âdetler azaldı yazık
 Gelin kıza götürülür kirezlik
 Pancarlık, bayramlık, hıdırellezlik
 Töredir gençleri baş göz ederken

Yün yunulur, yatak yorgan basılır
Çeyiz için pılı pırtı kesilir
Ak gerdana giremise asılır
Töredir gençleri baş göz ederken

Odun kağnıları saf saf dizilir
Düğün için eksik gedik düzülür
Gater gater yufka ekmek yazılır
Töredir gençleri baş göz ederken

Cenazesi olan eve gidilir
Düğün için müsaade istenir
Bu hoş âdete yas kaldırma denir
Töredir gençleri baş göz ederken

Köy gençleri davulcuya bakarlar
Naralarla ortalığı yıkarlar
Ev önüne çatal bayrak dikerler
Töredir gençleri baş göz ederken

Tüm eş dost hayırlı olsuna gelir
Dualarla hayırlısı dilenir
Bize düşen bir iş varmı denilir
Töredir gençleri baş göz ederken

Haymalığa sofrası altı serilir
El kol olup hemen sofrası kurulur
Et ekmek diz boyu olur, derilir
Töredir gençleri baş göz ederken

Hep beraber bir odaya geçilir
Bayraklarla yiğitbaşı seçilir
Okuyuntu bölüşülür, biçilir
Töredir gençleri baş göz ederken

Dostlar bu âdetler kötü mü, nasıl?
Davul zurna geçer şöyle bir fasıl
Bahşış topları katkı olsun velhasıl
Töredir gençleri baş göz ederken

Gece bir harmana halka kurulur
Ortasına yaman ateş vurulur
Sinsin oynar, delikanlı yorulur
Töredir gençleri baş göz ederken

Odun yığar gater gater yakanlar
Koşar koşar etrafına bakarlar
Elevaya kötü zımsık atarlar
Töredir gençleri baş göz ederken

Oyun çıkar bütün gençler katılır
Muzır ise çoluk çocuk atılır
Seyredenler güle güle katılır
Töredir gençleri baş göz ederken

Densizleri ayağından asarlar
Ufak tefek suça oğlak keserler
Yelleneni hemen suya basarlar
Töredir gençleri baş göz ederken

Gelin kız hamamı cumaya gelir
Akranları kızı yumaya gelir
Kimisi de ağıt demeye gelir
Töredir gençleri baş göz ederken

Yaşıtları mumlarını yatırır
Gelin kızı göbek taşa getirir
Kına tasın saçlarına götürür
Töredir gençleri baş göz ederken

Evden eve gelin kız davet gezer
Bekârı olanlar birisin süzer
Namzet olan bunu elbette sezer
Töredir gençleri baş göz ederken

Cumartesi olur guya hamamı
Gobellerin toplaşırdı tamamı
Burda bunu yâd etmenin zamanı
Töredir gençleri baş göz ederken

Dizilip guyanın sağı soluna
Salavatlar gençler girer koluna
Ve düşölür yeni hamam yoluna
Töredir gençleri baş göz ederken

Guya ortasında gençler kol kola
İki genç en önde oynar dillala
Çoluk çocuk en arkada el ele
Töredir gençleri baş göz ederken

Karı kızan yığılırlar çayıra
Yemeniyi kapan koşar bayıra
O gün güyayı da Mevla'm kayıra
Töredir gençleri baş göz ederken

Burada alayın bir sağından bir solundan karşılıklı salavatlar söyle-
nir:

İreçberin elinde yaba
Savururlar kaba kaba
Osmancık'ta Koyun Baba
Onun aşkına diyelim bir Allah Allah illallah

Elimde iplik gelebi
Dolandım geldim Şam'ı, Halep'i
Çorum'da yatar Elvan Çelebi
Onun aşkına diyelim bir Allah Allah illallah

Çalkan Karadeniz çalkan
Gemilerde olur yelken
İstanbul'da Eyüp Sultan
Onun aşkına diyelim bir Allah Allah illallah

Bir gencin, kızlara hafifçe nazire yapan deyişi salavatlama safhası-
nın sonuna gelindiğinin işaretidir.

Hey kargalar kargalar
Ceviz dalın ırgalar
On dördündeki kızlar
Omuzların ırgalar
Onları yaradanın aşkına Allah Allah illallah

Bunu gören bir orta yaşlı, en son deyişi iye o gence haddini bilmesi yönünde ince bir ders mahiyetindeki latifesiyle şunları der ve bitirir:

Elleri helki, kolları salkı
İçinizde kaynanası güzel olan vardır belki
Onları yaradanın aşkına da diyelim bir
Allah Allah illallah

Yiğitbaşı guyaye mukayyet olur
Hamamcı kollarsa pabucun çalır
Onun cezası da bilmem ne olur?
Töredir gençleri baş göz ederken

Göbek taş a bir halaka kurulur
Biber dolu kese omza sürölür
Güyacağız burum burum burulur
Töredir gençleri baş göz ederken

Yaş peştamal yanılıya yapışır
Hamam tası tepesinde uçuşur
Pilav üstü kazı gören üşüşür
Töredir gençleri baş göz ederken

Ula güya yarın halın n'olacak?
O halınan bir köye ne verecek?
Davulcuya kırık çerez alacak
Töredir gençleri baş göz ederken

Kol kola saf olup köye dönölür
Türlü türlü salavatlar denilir
Allah ile peygamberi anılır
Töredir gençleri baş göz ederken

Yunup köye gelir iken hamamdan
O anda sıyrılır silahlar kından
Salavatlar denir daha bir candan
Töredir gençleri baş göz ederken

Kafile kol kola ve dizi dizi
Davulcular çalar coşturur bizi
Yankılar dereler seslerimizi
Töredir gençleri baş göz ederken

Köyün ortasında halay tutulur
Güyamız da aramıza katılır
Hey hey diye ne naralar atılır
Töredir gençleri baş göz ederken

Halay başı sorar hepisine hey
Atalım mı arkadaşlar, yine hey
Her kime, herkes sevdiğine hey
Töredir gençleri baş göz ederken

Sıra sıra dizilirler dururlar
Hoplar, çöker, dizi yere vururlar
Oğuzlardan, Türkmenlerden gelirler
Töredir gençleri baş göz ederken

Ellerinde bohçasıyla martini
Gelen yanıççıdır, tutun atını
Aman bolca verin evayitini
Töredir gençleri baş göz ederken

Yanıççıdır, başköşeye kurulur
Ahret sualleri bir bir sorulur
Bohçasında gyalikler bulunur
Töredir gençleri baş göz ederken

Er evinden kız evi de kollanır
Gelin kıza dünürşüler yollanır
Seysanası üç kağıya bülleir
Töredir gençleri baş göz ederken

Dünürşüyle kız evine varılır
Tüm köylüye çerez çemen verilir
O gece gelinin başı örülür
Töredir gençleri baş göz ederken

İlahiyle kıza kına yakılır
Yolu yosu gelir takı takılır
Eğlenceden düğün evi yıkılır
Töredir gençleri baş göz ederken

Evayit olmazsa kınası tutmaz
Evayit olmazsa tarak hiç batmaz
Evayit olmazsa gelin de yatmaz
Töredir gençleri baş göz ederken

Düğüne okunan akşamdan gelir
İkram için köylü bölüşür bir bir
O gece erkeksen uyu da bir gör (!)
Töredir gençleri baş göz ederken

Maksat muhabbettir burda sadece
Odada her evden bir genç o gece
Gelmeyene ceza ağırdır nice
Töredir gençleri baş göz ederken

Yasta savuşunca kurulur masa
Yenilir içilir, dağılır tasa
Denir ki ne olur sabah olmasa
Töredir gençleri baş göz ederken

Guya izin ister gidip yatmaya
Ne şart koşulursa hazır tutmaya
Yarın akşam bizi mahcup etmeye
Töredir gençleri baş göz ederken

Gün doğarken birikir tüm komşular
Bu manzara bekârları kamçılar
Haydin, guya donanacak şenlik var
Töredir gençleri baş göz ederken

Evde hazır bekler guya sinisi
Her bir şeyin hazır etmiş anası
Urbası, pabucu, guya kınası
Töredir gençleri baş göz ederken

Dua eder hoca sorar danışır
Bir koç yiğit o siniye yanaşır
Siniyi kaldırır başında taşır
Töredir gençleri baş göz ederken

Sinili genç önde, gençler arkada
Bicamayla guya yine arada
Çoluk çocuk ise arka sırada
Töredir gençleri baş göz ederken

Guyanin dal boyu benzer çınara
Gençler abdest için girer pınara
Karı kızan toplanırlar kenara
Töredir gençleri baş göz ederken

Guya da kimseden kalmaz geriye
Abdestini alır geçer beriye
Kol kola gelinir harman yerine
Töredir gençleri baş göz ederken

Orta yere en en çullar gerilir
Üstüne kaba bir yatak serilir
Guya, baba, emmi, dayı kurulur
Töredir gençleri baş göz ederken

Oyunlar oynanır halay çekilir
Gençlerin kurtları orda dökülür
Guyanin eline kına yakılır
Töredir gençleri baş göz ederken

Guya nasıl donanırmış görelim
Hep beraber salavata girelim
Sözü köyün hocasına verelim
Töredir gençleri baş göz ederken

Sağdıç, ellerine kına yaktıktan sonra guyanin ellerini sarar. Sağdıç ile hoca efendi guyanin giydirilmesine girişir. Hoca efendi, guya donatmaya şu sözlerle başlar:

Evvela zikredelim ol Allah'ı
İş kolaylığı için farzı bismillahi
Pek severdik ol ulu şahı
Ey... Beniâdem unutma ulu dergâhı

Erin erliğine, Hakk'ın birliğine
Din gayretine, İslam kuvvetine
Hükümeti cumhuriyetimizin selametine
Aşk ile diyelim bir Allah Allah İllallah

Orada bulunan kalabalık hep bir ağızdan salavat getirir. Hoca, guyanın gömleğini (işliğini) kaldırarak:

Gelen geçti, konan göçtü
Ya bu donu kimler biçti?
İdris aleyhiselam biçti
İdris aleyhiselam hürmetine
Din gayretine, İslam kuvvetine...

Gömlek giydirildikten sonra sıra guyanın pantolonuna gelmiştir. Hoca efendi pantolonu havaya kaldırarak der ki:

Dinleyin hele âşıkların sözünü
Hak nasip eylerse göreceğiz yüzünü
Şit aleyhiselam dokudu ana donluğun bezini
Şit aleyhiselam hürmetine
Din gayretine, İslam kuvvetine...

Sıra guyanın kuşağını kuşatmaya gelir. Yine hoca efendi kuşağı havaya kaldırarak:

Bu yol, bu erkân kimden kaldı?
Uludan, veliden, pirden kaldı
Hacı Bektaş Veli'den kaldı
Ebubekir, Ömer, Osman, Ali'den kaldı
Kuşatalım kuşağı uğura, uğurumuz hayıra

Hacı Bektaş Veli ruhuna, beş vakit sevabına
Din gayretine, İslam kuvvetine...
Cumhuriyetimizin selametine
Aşk ile diyelim bir Allah Allah...

Guya donatmanın en esprili tarafına gelmiş bulunuyoruz. Sıra şapka giydirmeye gelmiştir. Hoca efendi bu defa şapkayı kaldırarak;

Kim karışır Yaradan'ın işine?
Hak ömür vere yiğit yaşına
İşte devlet tacı geldi konu başına
Başı devletli yiğitlerin ömrü uzun ola
Din gayretine, İslam kuvvetine...

Hoca, şapkayı guyanın başında üç kere dolandırır ve sağdıç seslenir:

Ey arkadaşlar! Ey ahali, babası, anası, emmisi, dayısı! Guyanın başına fes olmuyor. Ne başlıyorsunuz? diye sorar.

Amcası, dayısı ve orada bulunan akrabaları guyaya koyun, keçi, düve gibi birtakım hayvanlar başışlarken, babası da;

Benden bir imbal (kırk karık) bağ, der.
Bunu duyan sağdıç espriyi patlatır:

Benden de bir kancık tosbağa (kaplumbağa). Yani burada kasıt gelindir.

Bu sözler üzerine guya biraz mahcup olur, biraz da bozulur.

Donatmanın en son safhası da bitmiştir. Sini içinde en son kalan peşgir (havlu) ile çöreğe hoca efendinin gözü düşmüştür (!). Zaten onlar da hocaların hakkıdır.

Hoca, donatmayı bitirirken;

Depeden indik düze
Hayli zahmet verdiniz bize
Gelininen guya size
Peşgirinen çörek bize
Allah her iki başını da hayırlı uğurlu etsin, der.

Sağdıç önde, guya arkasında, hoca efendi ile babadan başlayarak bütün büyüklerin ellerini öperler. Sonra guya, geçip guya döşegine oturur.

NOT: Bu bölüm Hafız İhsan Atak ile Hafız Mehmet Koçak'tan derlenmiştir.

Biter bu iş göz önünde herkesin
Biri çıkar der ki: Ya hasim ya tosun
Güreş ile devam eder merasim
Töredir gençleri baş göz ederken

Baş konur ödül deyi bir dana
Pehlivanı doğuramaz her ana
Bir güreş çıkar ki kıran kırana
Töredir gençleri baş göz ederken

Cazgır meydana çıkıp bağırır:

Ey ahali eyleyin seyran
Erlerden bizlere kaldı bu meydan
Pirimiz Hazreti Hamza pehlivan

Pehlivanların iştahını kabartıp kızıştırmak için:

Düğün evinde beş kazan aş vaaar
Bu güreşte ortayınan baş vaaar
Seyredelim ağalar beyler
Çok tatlıca güreş vaaar...

Analar çeker zahmeti
Babalar bilmez kıymeti
Hepimize ahir zaman nebisinin ümmeti
Allah Allah illallah
Sallallahü seyyidina Muhammed (hep bir ağızdan)

Davulun güreş havasıyla mevcut pehlivanlar ortaya çıkıp güzel bir perdah çekerler. Cazgır devam eder:

Güççüğüm deyi yerinme
Büyüğüm deyi kurunma
Güççük seni yandan atar
Alnının derisini beş karış yırtar

İstanbul'dan gelir tatar
Tozu dumana katar
Bu yiğitler Çorum'un başpehlivanları
Camızı bile yanı böğründen atar

Baş, baş altı, büyük orta, küçük orta, deste, tozkoparan, kapı güreşi denen dallarda kıran kırana bir güreş yapılır. Sıra gelin almaya gelir yavaş yavaş...

Kız çıkacak köyün gönlü görülür
Kaynatadan zırzop yolu alınır
Gelinciler hep bir eve bölünür
Töredir gençleri baş göz ederken

Hep beraber kız evine varılır
Davul susar, bayrak sapa sarılır
Bayraktara çok sualler sorulur
Töredir gençleri baş göz ederken

Yiğitbaşı, davulcuya yol gelir
Bayraktara yol koç ya oğlak olur
O da bayrak açar ve davul vurur
Töredir gençleri baş göz ederken

Âdettendir, gelin çıkarken ağlar
Biraderi çeker kuşağın bağlar
Bu da bir evayit ister ağalar
Töredir gençleri baş göz ederken

Kuşağının bağıilmek edilir
Alınla gir, salın ile çık denir
Gelin kıza bu nasihat edilir
Töredir gençleri baş göz ederken

Gardaşları kollarına girerler
Bacılarına güle güle git derler
Yavaş yavaş badallardan inerler
Töredir gençleri baş göz ederken

Foşurlara kuru sıkı basılır
Gelin ata yastık gibi yasılır
Bahşış için uğuru da kesilir
Töredir gençleri baş göz ederken

Yarı yolda durdururlar gelini
Kaynatası tutuverir elini
Yüzük kaçar, müjdelerler gelini
Töredir gençleri baş göz ederken

Guya bu yüzüğe bir bahşış takar
Gelin görür ise uğursuz çıkar
Yüzükçüler hemen bayrağı yıkar
Töredir gençleri baş göz ederken

Gelin atta er evine yanaşır
Guyanın da el ayağı dolaşır
Görümceler sevincinden oynasır
Töredir gençleri baş göz ederken

Gelin atı aha eve varıyo
Guyanın yüreği küt küt vuruyo
Gelin attan inmem deyi kiriyo
Töredir gençleri baş göz ederken

Er evi görünce bu gelin kızı
Başladı gelinin oğlana nazi
Attan inmesinin bedeli kuzu
Töredir gençleri baş göz ederken

Gelin attan indimiydi aşşaya
Bütün eller kalkıverir havaya
Hoca burda başlar yine duaya
Töredir gençleri baş göz ederken

İnadı var ise kırılsın deyi
Atarlar başından sırlı çölmeyi
Saçarlar buğdayı bereket deyi
Töredir gençleri baş göz ederken

Hapaz hapaz saçları saçarlar
Bebek söbek gapar gapar gaçarlar
Yol erkân bu, çok paradan çıkarlar
Töredir gençleri baş göz ederken

Tereyağı, bal sürülür eşiğe
Evinde geçimi tatlı olsun diye
Artık işler kalır birkaç yengeye
Töredir gençleri baş göz ederken

Biri vekil olur gelin baciya
Vekilceliksiz de varmaz hocaya
Gelin nikâhı ile helal kocaya
Töredir gençleri baş göz ederken

Öğrenir gizliyle tüm saklısını
Gençler o gün görür yavuklusunu
Üstlenirler birbirin namusunu
Töredir gençleri baş göz ederken

Guyanin dersini sağdıç eyi ver
Her bi şeyi kulağına koyuver
Tembih eyle, temkinini deyiver
Töredir gençleri baş göz ederken

Görür görmez aç kurt gibi saldırma
El âlemi toyluğuna güldürme
Aman koçum uyku, gaflet daldırma
Töredir gençleri baş göz ederken

Düğünün yemeği baklava börek
Yahninin yanına pilav da gerek
Ya yufka ekmek ya küllü çörek
Töredir gençleri baş göz ederken

Sırayla dizilir çalhama tası
Bademli, cevizli düğün helvası
Gitti yine on koc'öküz parası
Töredir gençleri baş göz ederken

Akşamüstü bu ziyafet verilir
Hak teala mesut etsin denilir
Mevlit için camimize inilir
Töredir gençleri baş göz ederken

Guyaya uzar da yıl gelir bazı
Namaz mı onu kılar, o mu namazı?
En uzun namazdır yastı namazı
Töredir gençleri baş göz ederken

Emsalleri kapısına dizilir
Guyamızın fiyakası bozulur
El ayağı çemrek ise tez olur
Töredir gençleri baş göz ederken

Çemrek değil ise hayli zopa yer
Sağdıç guyaya kol kanat ger
Bu arada guya içeri girer
Töredir gençleri baş göz ederken

Yüz görümceliği bir altın takar
Kaldırır duvağın yüzüne bakar
Böylece iki genç bir ocak yakar
Töredir gençleri baş göz ederken

Cümlelerin oğlu, cümlelerin kızı
Ersin bu murada, alsın bu hazi
O gece iki rekât şükür namazı
Töredir gençleri baş göz ederken⁹⁵

⁹⁵ Bu şiir TRT Kurumu tarafından merkez Kazıklıkaya köyünde belgesel olarak çekilip TRT'nin televizyon kanallarında dönüşümlü olarak defalarca yayınlanmıştır.

YA BUGÜNKÜ DÜĞÜNLERİMİZ

Yazma, tülbent bir kıyıya atıldı
Yaşmaklı başlara perma yapıldı
Davul zurna saksafona satıldı
Töredir (!) gençleri baş göz ederken

Üç karış saçınan er oldu yozlar
Pantolonla gelin oluyor kızlar
Allah bilir, gusulü de bilmezler
Töredir (!) gençleri baş göz ederken

Özentimiz cehaletten dolayı
Neyleyelim (!) horon ile halayı
Töreyi geç (!), şimdi moda balayı
Töredir (!) gençleri baş göz ederken

Analar, babalar suçlular biziz
Hoş görsünler beni tüm gençlerimiz
Kaybolmasın eski düğünlerimiz
Töredir (!) gençleri baş göz ederken

KURTOĞLU'm eskiyi dolandı geldi
Ecdat töresinden bugün ne kaldı?
Anane, gelenek hep oyun oldu
Töredir (!) gençleri baş göz ederken

ÇORUMLUDUR

Eşeğine deh çüş, oküze voha
Diyeni görürsen sor Çorumludur
Yakına ahacık, ırak deydaha
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Omuza yanılı, kaburga iyâ
Kılavuza sağdıç, damada gûya
İnatçıya önâ, aksiye soya
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Cevizin kabuksuz içine gıynak
İçlik çamaşıra donunan goynek
Şamara şaplak da sopaya deynek
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Bolumuz ganidir, gıtımız ecik
Anasına sağmal, buzağ'ya bicik
Memeye cicik de civcive cücük
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Koçanına somak, sapına calaz
Tütüne kôr duman, alafa alaz
Hindiye culuk da yavruya palaz
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Keserken yarıdan gopana gıpcık
Daracık geyinme şekline zıpcık
Yaraya sıracı, gabuğa gapcık
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Karını kuşatan iç yağa cember
İnce bağırsağın aşına mimbar
Çatıya döşenen çıtaya cımbar
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Salatalık hıyar hemi de zavrak
Ekmeğine somun, simide gevrek
Uyuşuğa hımbıl, hızlıya dıvrak
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Yılışığa cıvık, meyyala bambal
Eğri büğrü dönen tekere şambal
Kırk karıklık üzüm bağına imbal
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Fevziye'ye Fezik, Kezban'a Kezik,
Aş ekmeğe öyün, yolluğa azık
Topuğa incik de baldıra ...
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Galiba elleham, aslaya sümme
Yıkamaya yuma, banyoya çimme
Oturuşa bağdaş, çökmeye çömme
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Sarıp sarmalama örtme bülleme
Öğrenmeye, at çuluna belleme
Dolduruşa, kışkırtmaya yelleme
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Yüzdeki cevvalik tebessüm leççe
İp sarılan döner aygıtı teççe
Hatice neneme kısaca Haççe
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Oyunda utulan aşığa enek
Yufkadan banılan lokmaya sunak
Ağaçtan su kabı destiye senek
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Sürüden ayrılan gruba pönnek
Hayvanın doğurgan cinsine gunnak
Her zaman şımaran adama şinnek
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Yüzsüz yorgan gıtil, yatağa alık
Avanağa angıt, saflara culuk
Yan basana çalık, kart gıza galık
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Ceviz kabuğunu soymaya gâğal
Dikelmek dinelmek, eğilmek ağâl
Rendeye küşdere, çapaya mağâl
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Tipinin yıgđıgı sürgüne kurtük
Yontulmuşa kertik, sabuna kirtik
Sabahtan akşama gezene sürtük
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Yüz rengine nevir, simaya beniz
Gırtlığa ümük de boğaza geniz
Sap dibine anız, Yunus'a Yonuz
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Şişmanlara şişko, zayıfa arık
Genç eşşeğe sipa, körpeye kurük
Morale mırık da düzene dırık
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Et çemen bastırma, sucuk ilişkir
Çamaşıra esbap, havluya peşgur
Şek şüphe endişe kuşkuya işkir
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Alından bağlanan kuşağa şettel
Hem geniş hem uzun giysiye battal
Her şeyin baskınca tadına gattel
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Sakin uslu, iyi hale eyinlik
Yağmurluğa, şemsiyeye cibinlik
Yevmiyeye gunnük, kümese pinnik
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Yatak yorgan konan dolaba yüklük
Tuvalet helâ, çöplüğe bokluk
İshale amel de kabıza beklik
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Nadan meymenetsiz, sakara çolpa
Yüze gün ışığı, düşmeye şelpe
Üzüm pekmez bulaşığı'na şilepe
Diyeni görürsen sor Çorumludur

İncecik çekilmiş yarmaya duğöl
Kemrenin kurumuş yüzüne gıgöl
Keçinin koyunun damına ağıl
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Koşmak ya pallamak veyahut sağart
Beş parasız fakir olana zuğürt
Ustanın yanında cırağa şağart
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Doğumdan sonraki ilk süte ağız
Sözünen tepkiye lanete buğüz
Gözü pek yürekli yiğide yağız
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Göğüs kafesine sine döş bağır
Vücudun her iki yanına boğür
Büyükbaş malların hepsine sığır
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Böbreğe pörtelek, bazen de boğrek
Davarın yattığı gölgeye ağrek
Ayçiçeğe avgun, zeyreğe zağrek
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Tandırda yapılan keteye bişi
Mercimekli yarma tam çatal aş
Koşum hayvanların hepsine goşu
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Fitne düşünceli insana muzu
Yufkanın kalın ve küçüğüne pezi
Kağnıda ağaçtan dingile mazi
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Lastik ayakkabı bizde cızlavuk
Ağaçtan yapılan kancaya kevük
Madımağa pancar, pancara livik
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Değirmene inen oluğa savak
Meyveleri top top asmaya hevek
Cevval yakışıklı gence de civek
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Ocaktan sıçrayan kıvılcım çingı
Derin üzüntüye acıya yangı
Çalçene kavgacı kadına çengi
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Tarlayı nadasa bırakmaya herk
Kuluçkaya yatmış tavuklara gurk
Kavi sağlam metin her şeye de berk
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Sıra beklemeye, sıraya keşik
Eklemlerde oynak kemiğe aşık
Genizden konuşan insana koşuk
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Hamamda su tutan oluğa kunna
Filamingo denen kuşlara dunna
Teyele ilgip de iğneye inne
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Kenarsız, köşesiz ovale söbe
Köylük yerde yaşlı kadına ebe
Hocanın verdiği ödeve saba
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Boyuna gitmeyen ağaca yatık
Ayakta boğazsız örgüye patik
Ekmeğin yanında her şeye katık
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Kökünden yağ çıkan yavşana geven
Katığı olmadık ekmeğe yavan
Patatese kumpür, soğana suvan
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Ayağa bağlanan zincire köstek
Boynu omzuna geçgine pöstek
Kasıla kasıla gezene gostak
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Orta yerde karaltıya döküntü
Darılmaya, bunalmaya sıkıntı
Düğün için davete de okuntu
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Kapı ardındaki sürgüye süve
İneğin camızın gencine düve
Rastgele biçilen ekine zıva
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Bıçağın bilenmiş ağzına gılâ
Kuyuya sallanan helkeye tola
Sepete tezgire, küçüğne sele
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Cekete saho da paltoya cüppe
Hop oturup kalkan kızlara hoppa
Çalhama gönüllü oğlana züppe
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Çavuşunan baş çavuşa gedikli
Gerdan gıdık sarkanlara gıdıklı
Hovardaya, zamparaya südüklü
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Pantolun tummanın kuşağna bezek
Mayıstan yakacak yapmaya tezek
Nemli nemli esen rüzgâra sazak
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Fincanın dibinde tortuya telve
Oküzün boynunu tutana zelve
İşve eda cilve, helvaya halva
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Kelnameli, netameli, cıkcıklı
Bir yaşına gelmiş kuzuya toklu
Sıpasına haksız, eşeğe haklı
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Bu ilde bıldırki tokluya şişek
Selamsız sabahsız geçene eşek
Harmanda serili samana döşek
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Harmandaki döküntüye malama
Parmaktaki etyarana dolama
Avaneye, divaneye yalama
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Tanesi seçilmiş koçana somak
Damdaki pencere köy yerde temek
Çamur kazıyacak ersine cemek
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Bilmecenin adı Çorum'da metel
Merdivende her basamak bir badal
Ağız kavgasına çekiş ve cedel
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Hamurdan yapılan aşay gaygana
Gelin kızın eşyasına seysana
Yarma bulgur ezen taşarsana
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Rastgele döşenen lağıma taar
İlçeye kasaba, şehire şeer
Boş yere ürüyen eniğe zaar
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Kulübe gumele, bağ evi kelik
Duvara örülen kıskıya helik
Yüne yapağı da tiftiğe filik
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Ağaçtan yapılmış kazığa gadak
Kısacığa godek, enliye badak
Oyunda utulan aşığa hodak
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Daldaki yapışık meyveye çatak
Sıcak kap tutulan çift beze dutak
Kama gibi çıkmış boynuza çıtak
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Tencere guşene, ilistir sitil
Yüzsüz minderinen yorgana gıtil
Yeşilken ütülen nohuda çötül
Diyeni görürsen sor Çorumludur

İnişlere rampa, bayıra belân
Kaplar hep kap kacak, leğen ilâân
Azmana toraman, cılıza cılan
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Yatağın yorganın iç yüzü çilte
Bulamaya helle, koyusu pelte
Köpeğin boynunda tasmaya holta
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Boyun bağı dolak, eldiven ellik
Kiremitten küçük çömleğe billik
Gelire gidere, geçime dillik
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Yüzde yara yeri kalana çopur
İri kıyım babayığide zıpır
Verimsiz ve kıraç toprağa kepir
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Üzümün olmamış hamına koruk
Etin kalitesiz yağsız arık
Kasıkları fıtık erkeğe coruk
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Hayvanın tüyünde kirlere sadır
Evde oturulan divana sedir
Uzun boya sırik, kısaya bodur
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Sulak ve verimli vadiye avlak
Dönümün çeyreği sahaya evlek
Kabuğu, derisi kalkmışa kavlak
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Varis ordubozan, kız çocuk kızan
Teraziye mizan, basmaya pazen
Üç beş yıl boş kalmış tarlaya hozan
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Kap kakak konulan terek bucaklık
Baca üstü, ocak başı ocaklık
Dam üstünde serpeneye saçaklık
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Evde süpürülen çölçöpe gübür
Tüyleri dökülen hayvana cıbir
Damda saman konan bölüme kubur
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Yıkanan giyitin hepsine esbap
Yakına ahretlik, yarene ahbap
Yuvarlağa tortop, yağcıya gopgop
Diyeni görürsen sor Çorumludur

İyilikten bilmez nankörlere kelp
 Hacetin tutulur saplarına kulp
 Hileli yapılan her metale kalp
 Diyenî görürsen sor Çorumludur

Bulunulan yerin yanına böğür
 Çelikten dikilen fidana çöğür
 Ötmeyen zurnaya saza da sağır
 Diyenî görürsen sor Çorumludur

Kanatlı kapının dayağına çağ
 Saman yığını tığ, kahyâlara kâğ
 Evla uyguna yeğ, küfeye de hâğ
 Diyenî görürsen sor Çorumludur

Kız evinden gelen hediye dürü
 Kocalara herif, hanıma karı
 Her lafın başında sonunda hêri
 Diyenî görürsen sor Çorumludur

Yemlik öğütülen zahire zavar
 Etrafa yöreye muhite civar
 Koyundan keçiden sürüye davar
 Diyenî görürsen sor Çorumludur

Bir yerde kış boyu kalmak kışlamak
 İlgisiz ve alakasız boşlamak
 Atıl hâle getirmeye heşlemek
 Diyenî görürsen sor Çorumludur

Gafa pot, aza kıt, yatalağa kût
 Omaca homaça, kalçaya da hot
 Yol ayırımına çat, çift çubuğa çüt
 Diyenî görürsen sor Çorumludur

Zırlayıp durana zıkkımın kökü
 İsrarcı olana babanın beki
 Şergada, muzunnas nakasın teki
 Diyenî görürsen sor Çorumludur

Maharete hüner, yatkınlığa uz
 Son kışa zahmeri, son bahara gûz
 Kıra bayıra boz, kuzey yöne kuz
 Diyenî görürsen sor Çorumludur

Alışveriş aksate, mesarife sarf
Âdet ananeye geleneğe örf
Edep hayâya harf, sadeceye sırf
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Çarık bağı pına, parçaya pınta
Enli boylu gelişmişe zırantı
Çoluk çocuk ev halkına horanta
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Derideki siyah noktaya benek
Çamaşırhaneye yunaklık yunak
Yal kabına çanak, binite binek
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Enenmişe buruk, meleze kırık
İp kazıkla hayvan kasmaya hörük
Aklına geleni yapana yüğrük
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Av itine tazı, çizgiye cızı
Araziye yazı, sancıya sızı
Cadaloz fermanlı, cadıya cazı
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Tarladaki yeşil mahsule firez
Leblebiye, fındık fıstığa çerez
Kiraza kirez de biraza birez
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Pekmez savurulan kepçeye kevgur
Dünürlüğe kadem, nişana tevkur
Kısarak ata aygır, erkeğne beygir
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Gam kedere gada, hastalık maraz
Kulakları küçük koyuna kurüz
Genç tavuğa ferik, horoza horuz
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Had bilmeze had bildirme haklamak
Arıtmaya, temizliğe paklamak
Elma armut doğramaya kaklamak
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Samimi canciyer, hâl ölüm garim
Deriden yapılan dikişe sıırım
Davarı öğleyin sağmaya örüm
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Odun kömürünün karası marsık
Yerin altındaki tilkiye porsuk
Gevşemiş yıpranmış sarkmışa pörsük
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Sonucu belirsiz her şeye muğlak
Kulakları büyük başa yabr'uğlak
İlmeğe gırgır da düğüme düğlek
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Sırtı yer görmedik yiğide merdan
Çeneye gıdık da boyuna gerdan
Karından yapılan yemeğe şirdan
Diyeni görürsen sor Çorumludur

Dört kiloluk tahıl ölçüsü çinik
Yavrusuna golbez köpeğe enik
Asık suratlıya suskuna donuk
Diyeni görürsen sor Çorumlu dur

Çantalara çente valize bavul
Dengeye terezi şaküle şavul
Karşılıklı akit ahde de kavi
Diyeni görürsen sor Çorumlu dur

Belirğine gorkem farklıya sayhal
Nasıla ve ne şekile ne şaal
Az sonraya birazdana bizaal
Diyeni görürsen sor Çorumlu dur

Ayağı aksayan canlıya ağsak
Tam olmamış tam pişmemişe çiğsek
Siyah beyaz ala kargaya sağsak
Diyeni görürsen sor Çorumlu dur

10 Aralık 2015

H- MISRALARLA HAYAT HİKÂİYEM

MISRALARLA HAYAT HİKÂİYEM⁹⁶

Elin kapısında azapmış babam
Anamın başında hısım akrabam
Bir Kara yapıdır ocağım, obam
Evime saadet saçtığım günler

Yirmi beş ağustos, yıl altmış iki
Söylerler: “Bir hasır üstü ola ki
Göbeğimi kesmiş bir paslı çakı”
Dünyaya gözümü açtığım günler

Vilayetim Çorum, Eskiekin köyüm
Meçik sülalesi, Cemal oğluyum
İşte o gün bugün ben Kurtoğlu’yum
Kütüğe, kayıda geçtiğim günler

Anam bulamazmış bezi belesin
Kalburu da yokmuş öllük elesin
Ailem zaten yoksulluğun kölesin
Telisten kundağı biçtiğim günler

Elden emanetmiş yattığım beşik
Ocağın odunu kapıda eşik
Mamam nişastadan, belki üç kaşık
Çebişin sütünü içtiğim günler

Bacım Sevgi gelmiş iki yaşımda
Pabucum atılmış, o var peşimde
Artık bir ortağım olmuş aşımda
Kıskançlık şerbetin içtiğim günler

⁹⁶ Rifat Kurtoğlu bu şiirinde 33 yaşına kadar olan yaşamını anlatmaktadır.

Biraz palazlanıp elden çıkmışız
... çit fistanı çekmişiz
Şamatadan ev ocağı yıkmışız
Dört beş yaşlarıma geçtiğim günler

Beş yaşımla altı yaşım arası
Bacım Selma doğdu, başım belası (!)
Ben büyüttüm, sanki bendim anası
Çocuk avutmaktan kaçtığım günler

Hatırlarım o kuyruklu sobayı
Üstünde ıbrığı, kulplu tavayı
Bulur isem bir delikli parayı
Bir kepi sakıza uçtuğum günler

Altı yaşımdayken kömüş güderdim
Bir yavan dürüme talim ederdim
Yazıda gobellerden bol dayak yerdim
Eşmelerden çökek içtiğim günler

Ediklerim vardı mavi, kırmızı
Ayağım yırtardı sapın anızı
Yudukça işlerdi içime sızı
Keklik gibi sekip uçtuğum günler

Gam kasavet yoktu o an başımda
Mektebe başladım yedi yaşımda
Mektepte en lezzetli aşım da
Çörekle süt tozu içtiğim günler

O sene Allah bir birader verdi
Anam babam ona hep erkek derdi
İki kız, iki oğlan tam ettik dördü
Sevinçten göklere uçtuğum günler

Kur'an okur idim yazın camide
Çobanlığı sürdürürdüm hemi de
Ne hoş imiş o çocukluk demi de
Derdimi dağlara açtığım günler

Halit Hocam köyümün muallimi
Ondan aldım terbiyeyi, talimi
Ailem kadar gözetirdi hâlimi
Hayatıma önder seçtiğim günler

Altı yılda aldım şahadetnameyi
Orda sevdim ilk göz ağrım ...'yi
Çocukluktan öğrenmişim sevmeyi
Hevesi aşk sanıp geçtiğim günler

Eti Ortaokulu'na yaptırdık kayıt
Orada başladım yazmaya beyit
Yaya gelip gittim, yoktu vesayit
Kuşlar gibi köye uçtuğum günler

Son sınıfta apandisti patlattım
Ameliyat oldum, sekiz ay yattım
Kâbustu o günler, şükür atlattım
Ölümle yaşamı seçtiğim günler

Memleket düşmüştü bir anarşiye
Ortayı bitirip geçtim liseye
Sazı burda aldım öğrenem diye
Korkup da okuldan kaçtığım günler

Devamsızlıktan lisede çıktım
Alığı Ticaret Lisesi'ne yıktım
Bir buçuk ayda oradan da bıktım
Ah elden avuçtan uçtuğum günler

Sanat Okulu'na geçtim oradan
Bir buçuk sene geçti aradan
TRT'yi nasip etti Yaradan
İzinsiz evimden kaçtığım günler

Sınavı kazanıp radyoya girdim
TRT'de yüz seksen gün kurs gördüm
En nadide üstatlardan ders aldım
Elekten elenip geçtiğim günler

Sonra üç beş kuruş sahibi olduk
Güç bela bir de traktör aldık
Biraz rahatladık, ailece güldük
Feleğinen dalga geçtiğim günler

On sekiz yaşında asker ettiler
Isparta'yı bana mesken ettiler
Çavuş edip Eleşkirt'e atılar
Firar edip bir ay kaçtığım günler

Ben askerken bir gün ihtilal oldu
Memlekette idareyi askerler aldı
Başımıza Kenan Paşa'mız geldi
Anarşiye kefen biçtiğim günler

Çorum'a birileri bir tuzak kurmuş
Alevi'yle Sünni birbirin kırmış
Gördüm ki gardaş gardaşa durmuş
Kahrolup kendimden geçtiğim günler

Ağrı Eleşkirt'in yolunu tuttum
Bir metre karda askerlik ettim
Askerlik bitti ve ben de bittim
Ayda bir sılaya kaçtığım günler

Sene bin dokuz yüz seksen ikide
Ay yine ağustos yirmi ikide
Evlendim, biraz erken idi belki de
Sap ile samanı seçtiğim günler

Üç günlük evliyken yirmiydi yaşı
Kahır kasnağına geçmişti başım
O an şehir içi nakliye işim
Seferi beş yüze uçtuğum günler

Seksen üç senesi ağustos yedi
Daha öğrenmeden babalık neydi
Dünyaya ilk yavrum Ferhat'ım geldi
Kanatlanıp sanki uçtuğum günler

Sene seksen dördte Emrah'ım geldi
Sekiz ay demeden toprağın oldu
Seksen beş senesi battığım yıld
Kahrımdan her gece içtiğim günler

Babamın eşe dosta çok merhameti
Boşa verdi çektiğimiz zahmeti
İflas edip yedik onca serveti
Dost ile düşmanı seçtiğim günler

Bir gün hatun ile fena hırlaştık
Dokuz ay ayrılıp tekrar birleştik
Perişan bir halde şehre yerleştik
Bir kat alğınan göçtüğüm günler

Bir salon bir oda tuttuk bir ören
Dilenci sanırdı hâlimi gören
Ne iş veren vardı ne de borç veren
Fakirlik şerbeti içtiğim günler

İlk kızım doğdu o sene sonu
İmdada yetiştii fukara fonu
Ölmeden unutmam o acı günü
Ağlayıp kendimden geçtiğim günler

Seksen yedi yılı hayli süründüm
Sene boyu kıt kanaat barındım
Kimde ne gördüysem ona yerindim
Namertlere avuç açtığım günler

Çorum'dan kalkıp göz açtım Ankara'da
Bir yıl çay sattım tüm pazarlarda
Çorum'dan da beter oldum orada
Özleyip sılaya kaçtığım günler

Tekrardan Çorum'a geldim o geliş
Üç gece aç yattım bulamadım iş
Burda da pazarda çay sattım o kış
Rızkımın derdine düştüğüm günler

Borç harç bir çay ocağı kurdum
İşimi hafiften yoluna koydum
Bir gün bir hırsıza soyuldum
Bunalıp kendimden geçtiğim günler

Çalınan bir televizyon, bir de video
Polis, “Bunu illa sen çaldın” diyo
Eşimden başkası böyle biliyo
Kader çemberinden geçtiğim günler

Allah’ım o ne dayanılmaz işkence
Polisten çok çekmiştim o gece
Malıma hırsız olup çıktım böylece
Canımdan bezip vazgeçtiğim günler

Kimsenin yüzüne bakamaz oldum
El âlem içine çıkamaz oldum
İntiharı üç defa göze aldım
Çıldırıp aklımdan geçtiğim günler

Bu arada doğdu ikinci kızım
Dost düşman içinde resmen hırsızım
Hemi garibanım, hemi haksızım (!)
Kan kusup yine kan içtiğim günler

Polisle aylarca mahkemem oldu
Sonunda adalet yerini buldu
Hırsız yakalandı, malım bulundu
Hakk’a şükredip el açtığım günler

Yapamadım burda işi dağıttım
İş yerimde iflas topunu attım
Hastanenin çay ocağını tuttum
Kara günlerimden geçtiğim günler

Hastanede maddi zararım çoktu
Zaten elimde hiç sermayem yoktu
Orda birileri vicdansız çıktı
Bol keseden ekip biçtiğim günler

Ayrılmak zorunda kaldım oradan
Nasibimiz dört yıl imiş buradan
Nasıl olsa rızka kefil Yaradan
Kanaat şerbetin içtiğim günler

Günler boyu yine avare gezdim
Gün geldi adeta canımdan bezdim
Çok oldukça böyle mısralar yazdım
Üç paket sigara içtiğim günler

Lokmam varsa mağdur olana verdim
Gönüller kazandım kalplere girdim
Mertleri dost tuttum, çevremi kurdum
Mertlere hâlimi açtığım günler

Şu an pazarlarda yine çay satarım
Bazı yağlı, bazı yavan yutarım
Avrada sırtımı döner yatarım
Yıkılıp yar gibi göçtüğüm günler

1996

I- KİŞİLERE ADANMIŞ - YAZILMIŞ ŞİİRLER

ÜSTADIM

-Abdurrahim Karakoç Ustaya-

Turnalarla dosta giden selâmlar
Pangunuta pula kaldı üstadım
Başlamadan bocalayan kalemler
Tetik çeken ele kaldı üstadım

Biz yazarken derdimizi hep suya
Eller vardı geldi Merih'e Ay'a
İçimiz riyakâr, dışımız boya
Samimiyet role kaldı üstadım

Tüterse de acı tüter bacalar
Karısına gebe gezer kocalar
Gözümüzde devleşeli cüceler
Ahvalimiz fala kaldı üstadım

Ekmeğin derdinde doğmadık yavru
Devir oldu çıkar devri, puşt devri
Özü sözü dürüst olan sipsivri
Ortalıkta kalakaldı üstadım

Kimi yer ararken kendine dipte
Üstte çıkanların hepsi tek tipte
İp mi cambazdadır, cambaz mı ipte?
Sırma saçlar kele kaldı üstadım

İp üzengi, tahta kılıç, iş çürük
Gürgen kadı, pelit müftü, baş yarık
Din dedi mi bildiğimiz saç sarık
Kerametler kıla kaldı üstadım

Popçu cazcı dadanalı türküye
Halay horon tutsak oldu korkuya
Operayı belledi de Türkiye
Bir tasamız bale kaldı üstadım

Çoğumuzun derdi zoru sade top
Gaye oldu mide, şehvet, bir de cep
El âleme özenerek hayat hep
Bir belirsiz hâle kaldı üstadım

Modaya uyalı baharlar kışlar
Permada ibaret yaşmaklı başlar
Ne hilal kirpikler ne kalem kaşlar
Ne de gözü ela kaldı üstadım

Saatte kaç güneş doğup batıyor
Sevginin koynunda yılan yatıyor
Menfaat bitti mi aşk da bitiyor
O sevdalar çöle kaldı üstadım

Gücü olan tepeleyip geçiyor
Para desen her kapıyı açıyor
Kız kocayı zengin ise seçiyor
Şimdi rağbet mala kaldı üstadım

Taş devri yaşarken feza çağında
Umuda çığ düştü gönül dağında
Torpilin rüşvetin zalim ağında
Geçim başa bela kaldı üstadım

Dolarınan borcu çıkar doğanın
İpi hazır zülfüyâre degenin
İmralı'da beslediğimiz boğanın
Düveleri döle kaldı üstadım

Gerçeklere sağır oldu kulaklar
Hem akıllı hem revaçta salaklar
Her makamdan fasıl geçen yalaklar
Çevremize dolakaldı üstadım

Dert içinde türlü dertler türedi
Kuzu postalarında kurtlar türedi
Aslı haramzade mertler türedi
Mert namerde köle kaldı üstadım

Şerefsiz şerefe kurmuş bin pusu
Haklının haksıza çıkmıyor sesi
Namus diyen iğfal etti namusu
Her fırıldak kula kaldı üstadım

KURTOĞLU 'yum uzun lafın kısası
Bu değildi Hak yolunun yasası
Âşıklara düştü gamı tasası
Yine bize çile kaldı üstadım

11 Aralık 2004

İZZET’İM**-İzzet Altınmeşe’ye-**

Güzeldir, içlidir, yanıktır sesi
Sayısız insanın o tek gözdesi
Sanki Yaradan’ın bir mucizesi
Gönüllere sultan olmuş İzzet’im

Açılmış sıcacık kollar sanadır
Zirvede esişen yeller sanadır
Sevgiyle çağlayan seller sanadır
Her bedende bir can olmuş İzzet’im

Bir ağzın açınca dünyalar durur
Yanık sesin bizi yakar kavurur
Yürek yaraları merhemini bulur
Dertlerime derman olmuş İzzet’im

Hüzünlü kalplere sevgiler katar
Şanıyla şöhreti dünyayı tutar
Milyonların kalbi seninle atar
Namin bütün yurdu sarmış İzzet’im

Alçak gönüllüdür, mütevazıdır
Her hâliyle içimizden biridir
Mayası, hamuru, sözü sevgidir
Sevdalarda kendin bulmuş İzzet’im

Aslına bağlıdır, yoktur döngüsü
Tanıyanlar bilir, candır kendisi
Toplum insanıdır, halk efendisi
Tüm dillere destan olmuş İzzet’im

Kalbi beraberdir sevenleriyle
Göklere ün vermiş övenleriyle
Gönüller fethetler tatlı diliyle
KURTOĞLU’na ilham olmuş İzzet’im

26 Haziran 1987

REYHANÎ**-Âşık Yaşar Reyhanî'ye-**

Selam olsun âşıkların şahına
Yeşil Bursa gibi yeşer Reyhanî
Bilmem neler olmuş ozan ruhuna?
Böyle sazı sözü boşar Reyhanî

Sürdükçe ummana gönül tayını
O bırakamaz eski miskin huyunu
Ne şahinler gibi alır payını
Ne de bildiğinden şaşar Reyhanî

Bir hayal uğruna geçerken günüm
Kırk yıllık canana el oldu canım
Aynadaki şu ben yabancı benim
Hâl içinde bin hâl Yaşar Reyhanî

Cancığır dostlarım arayıp sormaz
Yâren bildiklerim bakar da görmez
Ahabplar çıkarsız bir selam vermez
Efkarım boyumdan aşar Reyhanî

Gün o gün oldu ki can gelmez göze
Tükürmek iltifat olalı yüze (!)
Bizden olan zerre benzemez bize
Nere gider böyle beşer Reyhanî

Okuyup yazan da yok oldu fikir
Tükendi kanaat, kalmadı şükür
Her köşe başında çırpınan fakir
El vurup yaramı deşer Reyhanî

KURTOĞLU'mun zehir ekmeği aş
Herkesin nefsiyle belada baş
Aktıkça Âdem'in kanlı gözyaşı
İçime cehennem düşer Reyhanî

3 Aralık 2004

BİRİ ÇOBANOĞLU BİR TAŞLIOVA**-Merhum Murat Çobanoğlu ve Şeref Taşlıova'ya-**

İki âşık dostum vardı daha dün
Biri Çobanoğlu bir Taşlıova
Şimdi yoklar arıyorum günbegün
Biri Çobanoğlu bir Taşlıova

Âşıklığın zirvesiydi hâlleri
Babacandı tatlı idi dilleri
Daim Hakk'a doğru idi yolları
Biri Çobanoğlu bir Taşlıova

Çocukluktan hayran idim onlara
Tanışmak nasipmiş yıl doksanlara
Konya nere Çorum nere Kars nere?
Biri Çobanoğlu bir Taşlıova

Birçok etkinliğe bile katıştık
Çok çalıp çığırdık bazen atıştık
Dizlerinin diplerinde yetiştik
Biri Çobanoğlu bir Taşlıova

Ozanlığın zerresini bilmezdim
Bildiğimi hep onlardan öğrendim
Zamanla çok şeyi kendimi yendim
Biri Çobanoğlu bir Taşlıova

Yıllar yılı dostluğumuz kadimdi
İkisi de samimi bir ağbimdi
Huzuru âleme göçtüler şimdi
Biri Çobanoğlu bir Taşlıova

KURTOĞLU'm minnetim duam onlara
Âşıklık yolunda devam onlara
Mevla rahmet ede daim onlara
Biri Çobanoğlu bir Taşlıova

5 Nisan 2023

GÖZLER AĞLADI**-Neşet Ertaş Ustaya-**

Yıllardan iki bin on iki yılı
 Kırşehir’de dağlar düzler ağladı
 Hazan mevsiminin yi’mebeş eylülü
 Kış baharlar yazlar güzler ağladı

Çiçekdağ’ın çiçekleri kurumuş
 Kaman’ı Mucur’u matem bürümüş
 Duyduk Neşet Ertaş Hakk’a yürümüş
 Ahi Evran nesli izler ağladı

Kırşehirli gama yasa boğuldu
 Kara haber yurda hemen dağıldı
 On binlerce insan şehre yığıldı
 Yad yaban aşına yüzler ağladı

Boynumuzu burdun ey koca usta
 Efkâr kucak kucak, gam deste deste
 Aydoslar figanda, bozlaklar yasta
 Türküler şarkılar sazlar ağladı

Az mı Mecnun oldu Leyla çölüne
 Söyleyin köprüden geçen geline
 Zahideler kına yaksın eline
 Ardından gelinler kızlar ağladı

Bağlamanın şahı, sözün sultanı
 Dünyaya nam saldı şöhreti şanı
 Yirminci asrın Karac’oğlan’ı
 Tutuldu da diller, sözler ağladı

Salındaki el başbakan eliydi
 Cenazesi sanki insan seliydi
 Halkımın gönlünde o bir uluydu
 Kavruldu yürekler közler ağladı

KURTOĞLU’yum Mevla rahmet eyleye
 Sancağı resule Mehmet eyleye
 Ebedi mekânın cennet eyleye
 Sel oldu yaşımız gözler ağladı⁹⁷

19 Mayıs 2013

⁹⁷ Âşığın bu şiiri, Kırşehir İl Kültür Müdürlüğü’nce 2013’te yayımlanan Neşet Ertaş Antolojisinde yer almış olup Kırşehir’deki Neşet Ertaş Müzesi’nde de çerçevesiyle sergilenmektedir.

ANAM**-Anneme-**

Şöyle dursun bebem karım
Sensin zira tek göz ağrım
Kendim ayrı senle canım
Et tırnaktan geçmez anam

Delim der de ayırırsın
Rızkın ile doyurursun
Hep kollarsın kayırırsın
Hiç gözümünden kaçmaz anam

Hakk'ın gösterdiği yolum
Rab'den sonra sana kulum
Sensin tek kanadım kolum
Kanatsız kuş uçmaz anam

Gayrisine özüm yakmam
Sensin dertlerime Lokman
Sen olmadan yavan lokmam
Boğazımdan geçmez anam

KURTOĞLU'yum yormuş isem
Belki üzmüş kırmış isem
Affet karşı gelmiş isem
Dikensiz gül açmaz anam

1992

EY OĞUL

-Oğlum Ferhat'a-

Ey oğul insanlar suratın asmaz
Tevazuya kafa yoranlardan ol
Yerdeki yüze de kimseler basmaz
Yüzünü yerlere sürenlerden ol

Sonu ölüm olsa doğrudan şaşma
Mecliste arif ol haddini aşma
Aman ha benliğe, gurura düşme
Tevazu sahibi yarenlerden ol

Kulun kalbi günde kırk kez yoklanır
Kibirden ıraklar yunur paklanır
Yiğit gölgesinde yiğit saklanır
Düşküne kol kanat gerenlerden ol

İrfanın adabın önemi malum
Kör kalma ilimle eyle de talim
Gün gelip kemâlde olursan âlim
Cehalet zincirin kıranlardan ol

İyiye iyilik her kulun işi
Kötüye iyilik er kulun işi
Her iki cihanda yer bulur kişi
Sen bunun sırrına erenlerden ol

İnsan ne yaparsa kendine yapar
Ele tuzak kursan ilk seni kapar
Nefsine uyanlar yolundan sapar
Her hırsına bir gem vuranlardan ol

Adamı küçülten yalanla riya
Yücelten dürüstlük, vakarla hayâ
İnsanlık denilen engin deryaya
Üşenip çekinme girenlerden ol

Baban bile olsa çekme sözünü
Budaksa da esirgeme gözünü
Daima Mevla'ya tam tut özünü
Doğruyu arayan soranlardan ol

Mevla yerden gökten verir cömerde
Sakın ha sırrını açma namerde
Korkma gövdeni bas merdoğlu merde
Azmış yaraları saranlardan ol

Şakülü kendine tut elden önce
Tartıda hassas ol, ölçüde ince
Zalime eğilip bükülme bence
Mazluma el pençe duranlardan ol

Kötüyle dost olup gönül eğleme
Rezil rüsva olma ele âleme
Aman elkızına pek bel bağlama (!)
O hassas dengeyi kuranlardan ol

İnsanın başına gelmedik olmaz
Dünyada geçmedik kara gün kalmaz
Hak yolun yolcusu asla yorulmaz
Gerekirse canın verenlerden ol

KURTOĞLU'm söyler de kendisi tutmaz
Amelsiz nasihat beş para etmez
Şundan ötesine pek aklım yetmez
İnsanı insanca görenlerden ol

7 Ağustos 2004

GAMZE'M

-İlk kızım Sevim Gamze'me-

Sanki bayram ettim sen geldin diye
Sevincim tarifsiz bilesin Gamze'm
Gerçekten layıksın bunca sevgiye
Kundağın sevgiler belesin Gamze'm

Annene bir cansan bana da ciğer
Nice muhtaçmıșız biz sana meğır
Bir kere gülüşün dünyaya değer
Dilerim ömrünce gülesin Gamze'm

Kıvancım neşemsin gamım yasımsın
Avazım sesimsin her nefesimsin
Sen Hakk'ın keremi prensesimsin
Ömür boyu mutlu Olasın Gamze'm

3 Kasım 1987

KADIN

- Kızım Hicran Gözde Yağmur'a-

Niye kollanacak yaratık olsun
Annelik hasleti bilinen kadın
Gölge etmeyelim ayakta kalsın
Ayaklar altına alınan kadın

O değil mi şu dünyada varımız?
O değil mi gönüldeki nurumuz?
O kızımız, ana, bacı, yârımız
Uğruna kul köle olunan kadın

KURTOĞLU'yum biz onlara ne verdik?
Önce dövdük sövdük sonra da sardık
Bir hayali bir umudu çok gördük
Ömrü kendisinden çalınan kadın

22 Ağustos 2014 Oto Terminali/Sivas

ZEYNEP'İM

- *Torunum Zeynep'e-*

Yine daldım duvardaki resmine
Bakmalara kıyamadım Zeynep'im
Hasret kaldım cemaline cismine
Kaç yıl oldu sayamadım Zeynep'im

Dört gözle beklerken pişman ettiler
Ciğerimi ateşlere attılar
Adını ben koydum aldı gittiler
Asla karşı koyamadım Zeynep'im

Dedelik mi ah bu ciğer yarası
Bir dünya yol ikimizim arası
Melbörn neresi Çorum neresi?
Ben o hazzı duyamadım Zeynep'im

Üç soysuza çattı felek yolumu
Düğüm düğüm bağladılar dilimi
Hasretinden ibaret şu hâlimi
Kimselere diyemedim Zeynep'im

KUTOĞLU'yum derdin beni tüketti
Ah şu canı bedenime yük etti
Bilmiyorum deden nerden hak etti
Yazgımız bu cayamadım Zeynep'im

4 Nisan2009 - 16 Mayıs 2023

CAN YOLDAŞIM

- Çocuklarımla Annesine-

Kötü günde arkamdasın
Şiirimde şarkımdasın
Gönül geçmez farkındasın
Can yoldaşım kadersizim

Kaybetmekten korkum benim
Sazım sözüm türküm benim
Kara sevdam Ülkü'm benim
Can yoldaşım kadersizim

Üç yavruma oldun ana
Hep dürüst ve merttim sana
Helal eyle hakkın bana
Can yoldaşım kadersizim

Dert doluydu dünlerimiz
Acı tatlı günlerimiz
Mutlu bitsin sonlarımız
Can yoldaşım kadersizim

Aç demedin, tok demedin
Var demedin, yok demedin
Az demedin, çok demedin
Can yoldaşım kadersizim

Çeke geldin hep kahrımı
Bal deyip içtin zehrimi
Şen ettin gönül şehrimi
Can yoldaşım kadersizim

Everirken babam beni
Kendi beğenmişti seni
Aşkım ilk gün gibi yeni
Can yoldaşım kadersizim

KURTOĞLU'mun müptelası
Gönlümün hüsnü âlâsı
Başımın tatlı belası!
Can yoldaşım kadersizim

13 Aralık 1991

AĞLAMA

-Çocuklarımlın Annesine-

Gidenler dönmüyor bu meçhul yoldan
Boş yere peşimden bakıp ağlama
Yazan böyle yazmış ne gelir elden?
Başımda gözyaşı döküp ağlama

Yasımı sen değil, sensizlik tutsun
Gün hayalle doğsun, ay düşle batsın
Boş ver beni gülüm, kader de gitsin
Her şeyi kafana takıp ağlama

Aylar ulandıkça yeni bir yıla
Her şafağın umut borcu var kula
Ayrılık bağrını kavursa bile
Hasretimi çekip çekip ağlama

Silemez de zaman gönül yurdundan
Unutmazsan bir gün dünya derdinden
Vuslat vuran saatlerin ardından
Umudu nöbete dikip ağlama

Söylemek kolay da yaşamak acı
İcat olmadı bu derdin ilacı
El olanda kardeş oğul kız bacı
Üzölüp boynunu büküp ağlama

KURTOĞLU sözünde durmadı diye
Dünyada murada ermedi diye
Garibim gün yüzü görmedi diye
Ardımdan ağıtlar yakıp ağlama

2 Ağustos 2004

BİRİSİ GÜNDOĞAR BİRİ OZULU

-Muzaffer Gündoğar ile Abdulkadir Ozulu'ya-

Onca gönüldaşın farklı ikisi
Birisi Gündoğar, biri Ozulu
Burcu burcu kokan baba kokusu
Birisi Gündoğar, biri Ozulu

Karanlık ufkuma ışık yaktılar
Yıllar yılı nice diller döktüler
İkisi de çok kahrımı çektiler
Birisi Gündoğar, biri Ozulu

Onlar duyar figanımı zarımı
Onlar bilir saklı gizli sırrımı
Onlarınan sevdim ben bu Çorum'u
Birisi Gündoğar, biri Ozulu

Kula sevgi Yaradan'ın ihsanı
O sevgi ki insan eder insanı
Hakları ödenmez ne yapsam hani
Birisi Gündoğar, biri Ozulu

KURTOĞLU'yum her sözüne uyduğum
Görür görmez neşe huzur duyduğum
Aşkı muhabbetle sevip saydığım
Birisi Gündoğar, biri Ozulu

ZEKAİ HOCA**- Manevi Biraderim Eğitimci Zekai İşler'e-**

Geç olsa da bir vesile tanıştık
Dostluğun kâr bana Zekai Hoca
Dosttan öte öz kardeşe dönüştük
Hoşnutluğum buna Zekai Hoca

İyimser ve merhametten yapısı
Herkeslere açık gönül kapısı
İmrenilir hasletlerin hepsi
Yakışıyor sana Zekai Hoca

Eli kolu dört bir yana uzanır
Her diyarda nice sadık dost tanır
Seninle dost olmak her dosta onur
Cansın candan cana Zekai Hoca

Nice dertli deva bulur seninle
El atıp çözersin sosyal yönünle
Hem dünyam hem ahretime vesile
Varlığın bin mana Zekai Hoca

Ne engelin zorun varsa kaldırsın
Nerde ne olmazın varsa oldursun
Mevla seni iki cihan güldürsün
Hep gül kana kana Zekai Hoca

KURTOĞLU'yum imrenirim huyuna
İyiliği nakşeder her beyine
Gam kasavet düşse de hep payına
Ecir senden yana Zekai Hoca

4 Nisan 2023

YAŞAR TEMİRTEKİN - İSMET ÇENESİZ

Şu Çorum'da iki gönül insanı
Yaşar Temirtekin, İsmet Çenesiz
Mevla'm layığına ver gani gani
Yaşar Temirtekin, İsmet Çenesiz

Karşılıksız savururken yabası
Allah rızasına bütün çabası
Yoksul, yetim, garip yiğit babası
Yaşar Temirtekin, İsmet Çenesiz

Kim varırsa başı düşüp de dara
Ellerinden şifa bulur her yara
Kem gözlerden uğramasın nazara
Yaşar Temirtekin, İsmet Çenesiz

Enginliği deryalardan daha çok
İkisinde de kibir, kin, benlik yok
Eli açık, gönlü zengin, gözü tok
Yaşar Temirtekin, İsmet Çenesiz

KURTOĞLU'yum Hakk'ı hakça der mertler
Türlü tevir anlasa da namertler
Cennet kapısını açar cömertler
Yaşar Temirtekin, İsmet Çenesiz

3 Kasım 2001

MUSTAFA'M

-Dayıoğlum Şair Mustafa Bakar'a (Hilalî'ye)-

Kimler sarmış ona o ak bezleri
Hasretinden açık kalmış gözleri
Goncalara durmuş nurlu yüzleri
Daha gonca iken solan Mustafa'm

Meteliğin dahi yokken cebinde
Hep zenginlik vardı gönül kabında
İki yetim koyup kıyı dibinde
Bizi matemlere salan Mustafa'm

Gelir mi dünyaya sen gibi bir can?
Asla gün görmedin, gülmedin bir an
Tebessüm ederdin kan ağlarken kan
Çareyi sabırda bulan Mustafa'm

KURTOĞLU'm ellerim kollarım bağlı
Anarken adını gözlerim buğlu
O günden bugüne yüreğim dağlı
Yalanmış bu dünya, yalan Mustafa'm

8 Eylül 1997

SEFA GELDİNİZ

**- Fikri sahibi ve ilk kurucularından olduğum Çorum Sanat
Dostları Topluluğu'na-**

Sanat aşkı ile bağrı yanıklar
Gözü gönlü birbirine dönükler
Başımızın tacı bütün konuklar
Şu bizim dergâha sefa geldiniz

Bizler birer yolcu, bu dergâh bir han
Hepiniz bir değer, hepiniz bir can
Kaynanam suratlı Nihal Kızıltan
Şu bizim dergâha sefa geldiniz

Bir araya gelmiş yaşlısı genci
Şekip Şahadoğlu çekiyor sancı
N'ettin Kazım Acar alçıyı tuncu?
Şu bizim dergâha sefa geldiniz

Ne söylesem eksik, ne desem yarım
Bizimle gülecek bizimle Çorum
Dışlerimi bir bir söken doktorum
Şu bizim dergâha sefa geldiniz

Kalpler sevgi dolu hep oluk oluk
Zor bulunur bu güzide topluluk
Çorum'un gururu ey Hasan Tuluk
Şu bizim dergâha sefa geldiniz

Sanat ordusuna gönüllü nefer
Bilge kişi eniştemiz Gazanfer
Dilini mi yuttun Doktor Muzaffer?
Şu bizim dergâha sefa geldiniz

Dağlar kadar engel olsa arada
İnsan birlik ile erer murada
Baba oğul Pamuklar da burada
Şu bizim dergâha sefa geldiniz

Muzaffer Hoca'mın bağı sızılı
Mahmut Tunaboşlu kara yazılı
Unutmadım Abdulkadir Ozulu
Şu bizim dergâha sefa geldiniz

Ayşe Çoban köşe bucak hep koşar
İhsan İstanbullu coştumu coşar
Dodurga'dan gönül ehli bir Yaşar
Şu bizim dergâha sefa geldiniz

Bir eser bırakmak için ardımdan
Ah.. Onun derdi de benim derdimden
Rüstem Eren anıt olmuş erdemden
Şu bizim dergâha sefa geldiniz

Bir yürektir gencimizle kocamız
Abdullah Ercan'ım tüten bacamız
İlimden deryadır Mürsel Hoca'mız
Şu bizim dergâha sefa geldiniz

Memduh Tuluk dalmış üstüne varman
Şahin Ertürk yine firarda sorman
Hocalar hocası ey Tayyar Kerman
Şu bizim dergâha sefa geldiniz

Özünel'im resmederken kırları
Seziyorum gönlündeki sırları
Sevgi insanları, gönül erleri
Şu bizim dergâha sefa geldiniz

Heyecandan tutuluyor dillerim
Bundan öte yazamıyor ellerim
Gönlümde açılan gonca güllerim
Şu bizim dergâha sefa geldiniz

KURTOĞLU'na bakman o zaten deli
Cefa'nın derdi başının keli
Kemal hepimizin gülüdür gülü
Şu bizim dergâha sefa geldiniz

1997

ÖĞRETMENİM

- İlkokul öğretmenlerim Halit ve Emine-Firdevs Öztekin'in şahsında tüm öğretmenlerime ve öğretmen dostlarıma-

Ben ben isem bugün eğer senin sayende benim
Övgüler sana değer az gelir öğretmenim

Seninle hayat buldu şu bedenim, şu canım
Sevgini emrediyor inancım ve imanım

Anamın sevgisinden seninkinin farkı yok
Hakkı senden öğrendim yüreğimde korku yok

İçimdeki sevgimin en layık gönül eri
Bilimin ordusunun ey isimsiz neferi

Ömrüm oldukça seni başıma taç yaparım
O mübarek elini binlerce kez öperim

KURTOĞLU'm gönlümdeki bu sevgi dinmez hocam
Yoluna kurban olsam hakkın ödenmez hocam

1994

KEMAL ÖZGÜR

Takdir görür ustasından toyundan
Derdi meşakkati bol Kemal Özgür
Çorum ili Palabıyık köyünden
Esen ılgıt ılgıt yel Kemal Özgür

Hallarını kimse bilmez nicedir
Gönlünü tanırım gökten yücedir
Gece gündüzdür o, gündüz gecedir
Bir sessiz sedasız kul Kemal Özgür

Hem baba hem ağbey, arkadaş hemi
Onu hakikatli tanımaz kimi
Yalanı yok, riyası yok, samimi
Yap desen yapamaz rol Kemal Özgür

Taşlama şiirde usta mı usta
Çorum'da üstüne yok bu hususta
Bir de ziraatçı, yeşile hasta
Sanki Çam Dede'den dal Kemal Özgür

Kırkından sonra belledi sazı
Ecimcik çal desek çekilmez nazı
İnce bir hicivle dökülür bazı
Her sözü sohbeti bal Kemal Özgür

O ki Bektaşî'nin hasıdır hası
Yüreğinde yoktur bir kiri pası
O güzel Çorum'un en seçkin süsü
Ozanlar içinde gül Kemal Özgür

Irak durur mu da cananlar cana
Nice saygı minnet duysam az sana
Babamdan mirasken dostluğun bana
KURTOĞLU olur mu el Kemal Özgür?

18 Aralık 1997

İZ SÜREMEZSİN

-Âşık Boranî'ye-

Ey Boranî söz sürülmez, söylenir
 Çalar söylersin de söz süremezsın
 Usta dilde yoz kelam mı eğlenir?
 O güzel Türkçeme toz süremezsın

Bazı bazı düşürüyon ayağı
 Paldır küldür yuvalıyon uyağı
 Bu sıra tekrara düştü bayağı
 Yanlışı doğruya tez süremezsın

Nedir sende bu benliğin nedeni?
 Her insanın gönüldedir madeni
 Soyum sopum deyip Boran dedeni
 Ulu orta böyle koz süremezsın

Âşıkların ömrü geçer cefayla
 Tek bir günü olmaz zevki sefayla
 Beş tahtası eksik sen bu kafayla
 Varıp bir dergâha yüz süremezsın

Sır değilsin, her şeyinle malumsun
 Diyemem ki sana aklıselimsin
 Olsan olsan çobanlıkta âlimsin
 Sen ilim yolunda iz süremezsın

KURTOĞLU'm saftır ya ecik sezektir
 Hinlikten cinlikten hayli uzaktır
 Borani bu ayak bana tuzaktır
 Bendeki yaraya tuz süremezsın⁹⁸

⁹⁸ Âşık Boranî'nin Sanat Dostları toplantısında "söz süremezsın" biçiminde ayak vermesi üzerine yazılmıştır.

ÇEK BEKİR SAĞIR

Kıyidan dolanma yola gel yola
Erkeksen meydana çık Bekir Sağır
Etin ne ki senin budun ne ola?
Cayırtıya karnım tok Bekir Sağır

Nefsine hâkim ol, kendini yokla
Hünerin ne ise punduma sakla
Omuzu başımdan atarsın takla
Benden söylemesi bak Bekir Sağır

İster çiçekle gel, ister topla gel
Azıp yitme Kırkdilim'de zıpla gel
Sinsileni, sülaleni topla gel
Az gelirsin teke tek Bekir Sağır

Türkçeden, imladan nutuk atıyon
Kalkmış tereciye tere satıyon
Niye benim kırık saza çatıyon?
Boynuz olmaz koça yük Bekir Sağır

Âşık olan civan olur, mert olur
Gönlü yüce, görünümü sert olur
Âşıkların ömrü çile dert olur
Yüklen gam yükünü çek Bekir Sağır

Dostum sana dostça benim bu sözüm
Âşıklığın sırrı sabır ve azim
Ecik de rahle-i tedrisat lazım
Dalları dal eden kök Bekir Sağır

Âşık olan aşka erişte gerek
İlimle irfanla yarışta gerek
Sevgide saygıda barışta gerek
Kavga ile işim yok Bekir Sağır

KURTOĞLU'yum özüm vardır özünden
Yolumuz var Hazreti Pir izinden
Haz alırım sohbetinden sözünden
Âşıklardan belim pek Bekir Sağır

BEKİR CAN***-Can Dostum Bekir Sağır'a-***

Sağır biliyodum, emme körmüşün
Sevdamızı göremiyon Bekir Can
Bilir bilmez bi de bizi yermişin
Sırrımıza eremiyon Bekir Can

Âşıklığa kaptırdıysan yakayı
Kaybedersin akıl fikir, zekâyı
Karıştırma kakayınan şakayı
Başladı mı duramıyon Bekir Can

Yaren yarenini yarence sever
Muhabbet gönülden efkârı kovar
Âşık bazı gever, bazı da över
Bu hırkayı öremiyon Bekir Can

Yolumuz var gozelliğe haslığa
Bizde yer yok azgınlığa küslüğe
Hasret kaldık bir rıyasız dostluğa
Dostu dostça saramıyon Bekir Can

Cahil miyik biz nükteye gücenek?
Yaramız mı var da neye gocunak?
İster bilader de, ister bacanak
Aramıza giremiyon Bekir Can

Âşık olup âşıklara katışmak
Sazlı sözlü muhabbete tutuşmak
Âşıklıkta gelenektir atışmak
Sen bu izi süremiyon Bekir Can

Böyle dostluk olmaz gelip geçerek
İzin üstü geri köye kaçarak
Ayda yılda bi telefon açarak
Aramıyon, soramıyon Bekir Can

Âşıklar gözetir cananı canı
Âşıktır âşığın gönül sultanı
Tabak yere vurur sevdiği günü
O safhaya varamıyon Bekir Can

KURTOĞLU'yum tercümanım halına
Kurban olam erkânına yoluna
Tüm âşıklar öz gardaştır biline
Kıldan köprü kuramıyon Bekir Can

ÂŞIK CEFAÎ'YE

Bir sen kaldın bir ben mağdur durumda
Daha başka kim var ola Cefai?
Bir sen işsiz bir ben koca Çorum'da
Ya bizim sonumuz n'ola Cefai?

Yavan ekmeğimiz yağsız aşımız
Kimselere eğilmedi başımız
Otuz sekiz kırka vardı yaşımız
Dirlik aynı dirlik hâlâ Cefai

Çizgimizden sağa sola sapmadık
Kimselere dalkavukluk yapmadık
Mert yaşadık mala mülke tapmadık
Satılmadık para pula Cefai

Düşünür dururum inceden ince
Ne bir maaş ne bir sosyal güvence
Umarım ki devlet ölmeden önce
Bize de bir çare bula Cefai

Günden güne bükülmede belimiz
İmrenene ibret ola halimiz
Hâlden anlasa da yeni valimiz
Bizi de bir işe ala Cefai

Çıkmadığımız televizyon kalmadı
Yetkililer derde derman olmadı
Siyasiler kadrimizi bilmedi
Hep sürdüler bir sarp yola Cefâî

Bir lokmayı kırk yaranla bölüştük
Vatan dedik millet dedik çalıştık
Her kapıdan kovulmaya alıştık
Hor bakmadık hiçbir kula Cefâî

Kim ne bilir bizi saran kaygıyı?
Yaşamadan kim anlar bu duyguyu?
Ölümûze bir riyakâr saygıyı
Gösterirler güle güle Cefâî

KURTOĞLU dünyadan murat alır mı?
Bir gün olur aradığın bulur mu?
Âşıkların ahı yerde kalır mı?
Derde deva Hak'tan ola Cefâî

18 Aralık 1997

TÜRKMENOĞLU***-Cuma Türkmen'e-***

Gül içinde gülün sırrı Peygamber
 Gül dedi mi orda dur Türkmenoğlu
 Gül dediğin kokan bir miski amber
 Sen bana dikenini sor Türkmenoğlu

Tel içinde telin sırrı sızıdan
 Vakti gelen koyun geçer kuzudan
 Hem yaratıp hem kollayıp gözetin
 Her şeyin sahibi var Türkmenoğlu

Yol içinde yolun sırrı Mevla'dır
 Avı avcısına kısmet avlatır
 Âlim düşman cahil dosttan evladır
 Her aklın doğrusu bir Türkmenoğlu

Mal içinde malın sırrı emektir
 Helalce kazanıp helal yemektir
 Huzuru zekâttır, şükür demektir
 Alında mübarek ter Türkmenoğlu

Hâl içinde hâlin sırrı cömertlik
 Onun kadar evla insanda mertlik
 Anlatamaz bunu binlerce dörtlük
 Elinde varısa ver Türkmenoğlu

Sal içinde salın sırrı hak ölüm
 Mümine bayramdır müşriğe zulüm
 Ömürü beyhude sürdüysen elim
 Ahirette işin zor Türkmenoğlu

KURTOĞLU'yum kul içinde kuldanim
 Acı tatlı dil içinde dildenim
 Arıdanım, çiçektenim, baldanım
 Görmüyo gafiller kör Türkmenoğlu⁹⁹

1 Şubat 2000

⁹⁹ Cuma Türkmen'in "Yol İçinde Yol Gizlidir" şiirine karşılık olarak yazılmıştır.

BİL TÜRKMENÖĞLU**-Cuma Türkmen'e**

Boş sanma meydanı daha ölmedik
Komadın mangalda kül Türkmenoğlu
Ali misin sırtı yere gelmedik?
Toplatırım sana nal Türkmenoğlu

Azıyı yarmamış bak daha dışın
Ağır ol, batman gel, bi daha düşün
Sor soruştur, mektebi yok bu işin
Bırakmam sırtında çul Türkmenoğlu

Toysun desem belki bana tellenin
İkide bir üzerime çullanın
Besbelli ki yememişin yellenin
Bulaman Bûget'e yol Türkmenoğlu

Bu kispeti sen ne zaman giyindin?
Düne kadar bir mülayim koyundun
Ayağa dalmadan başa soyundun
Emme de perdahın bol Türkmenoğlu

Çıkılmış hepimize meydan okursun
Halı tezgâhında hasır dokursun
Evme kap olmaya, ham bir bakırsın
Çok öpersin etek el Türkmenoğlu

Bizi hasım gördün, hasım düşündün
Bek dur dedim beygir gibi eşinden
Anlaşıldı sen bu sıra kaşındın
Belanı Allah'tan bul Türkmenoğlu

Hasan Şen, Cefaî bülbüldür şakır
Zoranî tozunu silker bırakır
Soluğunu keser Narhlı Bekir
El elden üstündür bil Türkmenoğlu

Aç fesini âlem görsün kelini
Kim neylesin senin kokmuş malını
Eşşek arıları soksun dilini
Acı da tatlı da dil Türkmenoğlu

Unuttun mu her hıyara sen tuzdun
Esme'yi, Yosma'yı sıraya dizdin
Dört, dört buçuk sene yularsız gezdin
Eyiye mi döndü yıl Türkmenoğlu

Bel bığın bırakmam ezerim seni
Biraderim demem üzerim seni
Çalarım söylerim, yazarım seni
Edebi dayrende kal Türkmenoğlu

Aman gönül dostum selamı kesme
Atıp tuttuk deyi darılıp küsme
Bir daha kimseyi bu kadar süsme
Takarlar boynuna zil Türkmenoğlu

KURTOĞLU'na güldür senin her taşın
Bilirim Hakk'adır, haklıdır işin
Var mıdır Çorum'da senin bir eşin?
Dilleri dikenli gül Türkmenoğlu¹⁰⁰

6 Ağustos 1999

¹⁰⁰ Cuma Türkmen'in "Kurtoğlu" başlıklı şiirine karşılık olarak yazılmıştır.

BORANÎ

-Halil Çimen (Âşık Boranî)'ye-

Kaç sene düştün de köpeksiz köye
Yürü ha deyneksiz yürü Boranî
Nicedir geçindin âşığım diye
Diri dur karşımda diri Borani

Harmanı kendince süren savurun
Her ağzın açtıkça bir çam devirin
Sıkıştı mı sözü büken kıvrırın
Nerde bu meydanın eri Borani?

Âşık benim der de bizi kürürsün
Kendinden öteyi hor mu görürsün?
Mademki hakikat deyip durursun
Nedir hakikatin sırrı Borani?

Riya mı gülüşün o gülen yüzde?
Pek yalan olmaz ya kuldaki gözde
Pir olmadık sanat haramdır bizde
Kimdir âşıkların piri Boranî?

KURTOĞLU'yum ben severim deliyi
Sabır ile dolaşırım çalıyı
Sever isen Muhammed'i, Ali'yi
Gayrı cart curt etme hêri Borani

1994

İ- AŞK – SEVDA - GÜZELLEME ŞİİRLERİ

BENİ BENİMİNEN VURUŞTURANSIN

Akıl ermez sevda senin işine
Ağuyu balınan karıştıransın
Sen bir gelmeyegör kulun başına
Düşmanı düşmanla barıştıransın

Sende murat olmaz ah bilmem niçin?
Kaçın hüsrân, ettin kim bilir kaçın?
Kays'ı Mecnun edip bir Leyla için
En asil makama eriştirensin

KURTOĞLU'yum sır eyledin ahdımı
Viran ettin viran gönül tahtımı
Sen mi yazdın kaderimi bahtımı?
Beni beniminen vuruşturansın

24 Eylül 1995

SENİ TANIYALI

Seni tanıyalı bir hâl var bende
Deli divaneyim, hastayım güzel
Gece gündüz aklım fikrim hep sende
Göremezsem kara yastayım güzel

Günlerim geçiyor binbir hicranla
Ne olur benim şu hâlimi anla
Orak tarlasında sanki tırpanla
Biçilmiş bir sarı desteyim güzel

Hayal eder uçuşurum kuşlarla
Gecelerim süslü tatlı düşlerle
O göz süzmelerle, o gülüşlerle
Gâh barışık gâhi küsteyim güzel

Garip KURTOĞLU'mun hâli perişan
Böyle m'olur aşk derdiyle yarışan?
Sanki deli poyrazlara karışan
Bir içli, bir yanık besteyim güzel

2 Mayıs 1993

GÜLLERE YALVARDIM SEN KOKSAN DİYE

Bir yanıml sensizlik bir yanıml ecel
Hâllere yalvardım sen tek sen diye
Ne zaman duaya açılrsa bu el
Dillere yalvardım sen noksan diye

Can demedim derdin ile canıma
Allah şahit imanıma dinime
Her adımda kırk senedir önüme
Yollara yalvardım sen çıksan diye

Sevdiğim bu işven bu nazın hoş da
Gel artık ne olur yanıl da şaş da
Gözümnden süzülen her damla yaşta
Sellere yalvardım sen aksan diye

Hasretim bir ömrün bin misli gibi
Sızlarım derinden ney faslı gibi
Kerem'in ardından hep Aslı gibi
Küllere yalvardım sen yaksan diye

Kimi görsem baştan alan akılı
Al yanağı duldalamış kâkülü
Sinesinde goncaları sokulu
Güllere yalvardım sen koksan diye

KURTOĞLU'yum yollarında can versem
Neyim var neyim yok önüne serssem
Kimde Hak kapısı bir çift göz görsem
Kullara yalvardım sen baksan diye

18 Ağustos 2009

ÇİLE GÖZLERİN

Şaşmam Aslı denen keşiş kızına
Çok Kerem döndürür küle gözlerin
Sinmiş Leyla gibi o ay yüzüne
Kaç Mecnun'u sürer çöle gözlerin

Tutkunu olmuşken bunca dost düşman
Hakkındır belki de bu naz, bu işven
Görmeyen de pişman gören de pişman
Vallahi başlara bela gözlerin

Kaşlar elif elif benzer kaleme
Katle ferman yazar aşkı âleme
Ne söylense sığmaz söze kelama
Tarifi imkânsız dile gözlerin

Bir kuru hayalken o birkaç resim
Bitmedik hasretin kederim yasım
Gecelere dargın uykuya küsüm
Savurur düşleri yele gözlerin

Nicesini gördüm seninki başka
Her bakışın davet yeni bir aşka
Keşke tanımamış olsaydım keşke
Çekilmesi müşkül çile gözlerin

Dolduğunda Zülfikar'ı kuşanır
Daldığında el ayağım boşanır
Güldüğünde her muratlar yaşanır
Dilerim ömrünce güle gözlerin

Doğrulup bakmaya kıyamıyorum
Baksam bakmalara doyamıyorum
Söylenecek çok da diyemiyorum
Koyar beni hâlden hâle gözlerin

Bencileyin arar durur dengini
Bahtın fukarası, gönül zengini
Türlü yosunlardan almış rengini
Ruhlara haz verir ela gözlerin

KURTOĞLU'm görseydim vakti zamandan
Böyle kahrolmazdım gamdan gümandan
Mümini çıkarır dinden imandan
Münkiri getirir yola gözlerin

8 Eylül 2013

VURDU GÖZLERİ

Bir afeti cihan gördüm bu akşam
Bağrımı kavuran kordu gözleri
Mümkün mü bir daha doğrulup baksam
Sevgiler fişkırان sardı gözleri

İşte ne olduysam o anda oldum
Görür görmez onda kendimi buldum
Sanki o ana dek takatsiz kuldum
Cismime can veren ferdi gözleri

Anladım ki aşkta sevgide aklı
Kim bilir içinde ne hazlar saklı
Kızmadım gönlüme elbet ki haklı
Göge direklenmiş nurdu gözleri

O andan beridir bağrım yanıyor
İçimde bir şeyler kıpırdanıyor
Yüreğimde fırtınalar dönüyor
Aklıma takıldı durdu gözleri

Biçare gönlüme daim gerek o
Yaradan'dan dileğim dilek o
Güzellikte benzeri yok melek o
Beni can evimden vurdu gözleri

KURTOĞLU'yum yaramdaki tuz gibi
Bağrımın başını yaktı köz gibi
Sanki benim derdim bana az gibi
Başıma sevdayı sardı gözleri

1994

DİVANE AKLIMA ZARAR GÖZLERİN

Sanki asumanda ÇobanYıldızı
Umudun zülfünü tarar gözlerin
Derin hicranların yürekli kızı
Umutsuz vuslatlar arar gözlerin

Her göze nasip mi böylesi bakış
Her bakış gönüle bir başka akış
Kerem et sevdanın yolları yokuş
Diyardan diyara sürer gözlerin

Başımı çevirip baktığım yerde
Ufkuma gerilir hep perde perde
Göreni düşürür devasız derde
Divane aklıma zarar gözlerin

Her güzellik bunca hiçken yanında
Önemi yok beden de canın da
Allah şahidim ki aşk divanında
Verilmiş en doğru karar gözlerin

Yazılmadık şiirlerin dizesi
Duyulmadık şarkıların gözesi
Sanki Yaradan'ın bir mucizesi
Her gece düşüme girer gözlerin

Günde kar misali erir gibiyim
Gel gör düşe kalka yürür gibiyim
Yarını bu günden görür gibiyim
Bahtıma tuzaklar kurar gözlerin

KURTOĞLU'yum kime ne deyim gülüm
Bitmedi ayrılık denen şu zulüm
Kula bir kerecik değil mi ölüm?
Kırk yıldır boynumu burar gözlerin

8 Nisan 2014

KAYBOLUR GİDERİM GÖZLERİNDE BEN

Aşkın ummanına batırır beni
Kaybolur giderim gözlerinde ben
Alır sanki benden götürür beni
Kaybolur giderim gözlerinde ben

Sırma saçlarına hayran olduğum
Sevdasıyla hülyalara daldığım
Her bakışta neşe huzur bulduğum
Kaybolur giderim gözlerinde ben

KURTOĞLU'm değişmem bunca nimete
Uyarım baktıkça farza sünnete
Bilmem cehenneme bilmem cennete
Kaybolur giderim gözlerinde ben

1993

GÖZLERİN UFKUMA DÜŞÜYOR GÜLÜM

Kaçtıkça tutsağım aşkın ağında
Aklım fikrim buna şaşıyor gülüm
Karanlık gecenin kör şafağında
Gözlerin ufkuma düşüyor gülüm

18 Kasım 2013

SENİN O BAKIŞLARIN

Yüreğimde yaredir
Ciğerimde paredir
Her derdime çaredir
Senin o bakışların

Gece uykumda rüyam
Gündüz gözümde hülyam
Seninle dolu dünyam
Senin o bakışların

Gâh yüzümü güldürür
Gâh benzimi soldurur
İnan beni öldürür
Senin o bakışların

1991

GÖZLERİNİN SARHOŞUYUM

Bilmezmiş gibi durursun
Hazlarını sarhoşuyum
İşven edan şöyle dursun
Nazlarının sarhoşuyum

Ne hayaldir ne de düştür
Bilmem bu ne garip iştir
Kaş çatışın kara kıstır
Yazlarının sarhoşuyum

Can alır gibi baktığın
Bakıp sinemi yaktığın
Yüreğimde bıraktığın
İzlerinin sarhoşuyum

Anlamaz âşık olmayan
Deli der hâlim bilmeyen
Beni çeken, cezbeyleyen
Sözlerinin sarhoşuyum

KURTOĞLU'yum candan geçtim
Seni gönlüme yâr seçtim
Ne rakı ne şarap içtim
Gözerinin sarhoşuyum

1993

ÖMÜR GÖZLERİN

Canımdadır lakin canım değildir
Ellere aittir, elin değildir
Korkarım Allah'tan benim değildir
Ne çare haramdır ömür gözlerin

Ay parçası yüzün, o gülüşünen
Goncadır leblerin inci dişinen
Ne de güzel sinmiş kalem kaşınan
Gız ciğerparemdir ömür gözlerin

Hayranım baktıkça güler ballaşır
Konuşur benimle sanki dilleşir
Söyler dertlerini bir hâlleşir
Derdime çaremdir ömür gözlerin

Sürmelice gördüm tebdilim şaştı
Gönüldür neyleyim yâr sana düştü
Öyle bir hançer ki bağrımı deşti
Sinemde yaramdır ömür gözlerin

Gönül sensiz koyan sebebe küser
Dilim sevdiğimi diyemez susar
KURTOĞLU'm kahrından her gün kan kusar
İçimde veremdir ömür gözlerin¹⁰¹

1991

¹⁰¹ Kurtoğlu bu şiirini bestelemiş olup sazıyla seslendirmektedir.

GÖZLERİN

İstanbul Ankara İzmir Bolu'ya
Konya'ya Çorum'a Kastamonu'ya
Köy kasaba şehir Anadolu'ya
Değer sevdiceğim değer gözlerin

Hicaz'a Yemen'e Arabistan'a
Hindistan Pakistan Afganistan'a
Ata yurtlarına tüm Türkistan'a
Değer sevdiceğim değer gözlerin

Afrika Avrupa koca Asya'ya
Avustralya ya Amerika'ya
Dünya yüzündeki yedi kıtaya
Değer sevdiceğim değer gözlerin

KURTOĞLU'm der hem güneşe hem aya
Bütün arzı âlem arşı âlâya,
Ahrete faniye iki dünyaya
Değer sevdiceğim değer gözlerin

1994

GÖZLERİMİ SENDEN ALAMIYORUM

Bir anlasan içimdeki niyeti
Kayboldum ben beni bulamıyorum
N'olur zehir etme bana hayatı
İstesem de sensiz olamıyorum

Sanma gelip geçen bir hevesteyim
Aşğınım, tutulmuşum, hastayım
Hicranınla gece gündüz yastayım
Gölmek haram oldu gülemiyorum

Burcu burcu kokar oldu nefesin
Kulağımda yankılanır o sesin
Cin mi yoksa peri misin sen nesen?
Bana bir hâl ettin bilemiyorum

Dal boylum işvelim edalım nazlım
Şiirim şarkımsın bülbül avazlım
Mehtaba şavkını veren ay yüzlüm
Gözlerimi senden alamıyorum

KURTOĞLU'm ermedim dileklerime
Aşkın düğüm çaldı bileklerime
Şart mıydı işlemeden iliklerime
Silmek elde değil silemiyorum

1993

BEN SENİN AŞKINLA YÜCELİYORUM

Hayattan bir zerre murat ummadan
Bir meçhul boşlukta bocalıyorum
Sabahlara kadar gözüm yummadan
Her gece seninle geceliyorum...

Her akşam güneşin batışında ben
Her seher gecenin bitişinde ben
Her nefes kalbimin atışında ben
Hep senin ismini heceliyorum...

KURTOĞLU'm yaşarım işte bu halde
Elindeyse sevme yerimde ol da
Sevda dedikleri bu çetin yolda
Ben senin aşkınla yüceliyorum...

1993

BEN BENİ YİTİRDİM SENLER İÇİNDE

Sensiz geceleri senli düşlere
Beleyip yatırdım dünler içinde
Yıllar yılı umut ekip taşlara
Muratsız oturdum günler içinde

Ölüm sığmaz belibenzer kabire
Dilim aciz müşkülümü tabire
Yaslana yaslana kuru sabıra
Ne hamlar yetirdim bunlar içinde

Diyar diyar hasretlere sürüldüm
Hüzünlerde çok bulandım duruldum
Her solukta kaç kez öldüm dirildim
Asırlar getirdim anlar içinde

Adını anmadan başlamam güne
Seninle sonlanır her gecem yine
Hep sensiz yaşayıp seni kırk sene
Ben beni bitirdim benler içinde

KURTOĞLU'yum yıldızda sen ayda sen
Hayat ile aramda tek payda sen
Her baktığım her gördüğüm şeyde sen
Ben beni yitirdim senler içinde

4 Ocak 2011

ESİRİYİM

Aklımı başımdan alan
Önümü çöllere salan
Şu deli gönlümü çalan
Bir bakışın esiriyim

Ona tutkunum gönülden
Adı düşmez oldu dilden
Aşk derdine düşeli ben
Bir duygunun esiriyim

Önce gözlerime bakan
Sonra bu gönlüme akan
Beni yüreğimden yakan
Bir güzelin esiriyim

1977

ÂŞIĞIM İŞTE

Hor görme duygumu, kınama beni
Bildiğin gibiyim, aşığım işte...
Tereddüt gösterip sınama beni
Bildiğin gibiyim, aşığım işte...

Sevmesem gönlüme geçmiyor sözüm
Seviyorum desem tutmuyor yüzüm
Yüz yüze açıkça açılmak çözüm
Bildiğin gibiyim, aşığım işte...

1994

SEVİYORUM SEVİYORUM

Duysun gökte uçan kuşlar
Seviyorum seviyorum
Duysun beni dağlar taşlar
Seviyorum seviyorum

Kaçamıyor insan bu ya
Sevmek ne tatlı bir rüya
Umurumda değil dünya
Seviyorum seviyorum

Olsam da sonunda pişman
Bir başka sevgiye koşmam
Ne çıkar duysun dost düşman
Seviyorum seviyorum

1993

BİR ÇARE VER

Mevla'm her hikmetin hayır
Rahmansın rahimsin kayır
Bağrım yanar cayır cayır
Bu derdime bir çare ver

Seviyorum birisini
Diliyorum darısını
Hislerimin yarısını
Götür bir de o yâre ver

KURTOĞLU'mu büryan ettin
Onu bende bir can ettin
Genç ömrümü ziyan ettin
Onu sönmez bir nâra ver

1994

ŞU DUYGU SELİ

Ezelden ebede süresi vardır
Âdem'den beridir ilahi sırdır
Mevla'nın gönüle koyduğu nurdur
Sevgi dediğimiz şu duygu seli

Bazı canla, bazı başla bilebilir
Aşk sabırını bilmeyene çiledir
O da vefa ile sebat iledir
Sevgi dediğimiz şu duygu seli

12 Şubat 1996

YAKAMAMIŞTI

Adeta sende bir sihir büyü var
Kimse bileğimi bükememişti
Kim bilir belki de şeytan tüyü var
Kimse beni böyle çekememişti

Bakıp göremeyen bir kördüm sanki
Çözülmez kördüğüm bir sırdım sanki
Tutuşmaya hazır bir kordum sanki
Kimse beni böyle yakamamıştı

KURTOĞLU'm çıkmadı gönlüme giren
Sevgiye aşına hâlimi gören
Nice göz tanıdım sevgi fişkiran
Kimse bana böyle bakamamıştı

1 Ağustos 1989

NEYLEYİM?

Aşkın ile inlemezse her teli
O seni çalmadık sazı neyleyim?
Kopartırım anmaz ise bu dili
Seni söylemedik sözü neyleyim?

Ölmekse bu garip yolunda ölsün
Ciğerlerim parça parça dökülsün
Eğer gülecekse seninle gülsün
Seninle gülmedik yüzü neyleyim?

Gam değil her gelen bir kurşun sıksın
Yeter ki sen yıkma, bırak el yıksın
Yalanım var ise gözlerim çıksın
Seni göremedik gözü neyleyim?

KURTOĞLU'ma cengi kursa da felek
Al yürekse yürek, bilekse bilek
Sensin Hak'tan dilediğim tek dilek
Senden başka aşkı hazzı neyleyim?

1 Mayıs 1999

BEN DE VAR MIYIM?

Gün batıp odana çekildiğinde
Bilmem hiç aklında ben de var mıyım?
Kalbin sevdalara takıldığında
Aklında fikrinde ben de var mıyım?

Ellerin yüzünde ufka dalırken
Hayallere dalıp donup kalırken
Geceler uykusuz sabah olurken
Zihninde bir parça ben de var mıyım?

Hayali vuslatın her neşesinde
Karamsar anların endişesinde
Kalbinin en ufak bir köşesinde
Kız çok meraktayım ben de var mıyım?

O gönlün boş değil birine bağlı
Belli ki yüreğin derinden dağlı
Bencileyin dilin kırk düğüm düğlü
Söyle ne olursun ben de var mıyım?

Her gece uykunda rüyalarında
Gündüzün kurduğun hülyalarında
Kavuşalım diye dualarında
Söyle yalvarırım ben de var mıyım?

1994

BIRAK GÖZLERİN SÖYLESİN

Bakışların iç huzurum
Sevgin onurum gururum
Diyeceğini yalvarırım
Bırak gözlerin söylesin

Bende açtığın yarayı
Bastırdığın o narayı
Gönül derdime çareyi
Bırak gözlerin söylesin

Çok da hoşlandığını benden
Yalansız riyasız candan
Şöyle içten ve gönülden
Bırak gözlerin söylesin

Susadım aşka, sevgiye
Ben yazgından bir hediye
Koş gel kollarıma diye
Bırak gözlerin söylesin

BİR DİYEİLSEM

Yabancı değilim aşka sevgiye
Tutulmasa dilim bir diyeilsem
Deliler gibi çok severim diye
Ah dilim dönse de bir diyeilsem

Görür görmez yaşadığım coşkuyu
İçimdeki söyle diyen baskıyı
Kaybetmekten taşıdığım kuşkuyu
Ah dilim dönse de bir diyeilsem

Yanıdayken yaşadığım süruru¹⁰²
Gözlerinde bulduğum o huzuru
Bir kenara bırakıp da gururu
Ah dilim dönse de bir diyeilsem

Şu gönlümü alan o sultanımı
Yollarına adadığım canımı
Keşke yenebilip heyecanımı
Ah dilim dönse de bir diyeilsem

Şu içimi yakan kara kaygımı
Sana karşı her hissime duygumu
Ölümüne ölesiye sevgimi
Ah dilim dönse de bir diyeilsem

1991

¹⁰² Sürur: Sevinç, neşe.

DIYEMEM ÇOK SEVDİĞİMİ

Ne kadar da ümit edip beklesen
Bekleme diyemem çok sevdiğimi
Gülen gözlerinle cesaret versen
Yine de diyemem çok sevdiğimi

Belki hissettirir sana her hâlim
İki söz demeye tutmaz mecalim
Heyecandan tutulur da şu dilim
Yine de diyemem çok sevdiğimi

Yanılıp bu kalbi ilgisiz sanma
Sabret sükûtuma sakın usanma
Deliler gibi çok severim amma
Yine de diyemem çok sevdiğimi

1991

UMUT VER DE SEVDİĞİMİ SÖYLEYİM

Niye bu sıralar ağız yoklarsın?
İğneleyip söylememi beklersin
Madem seviyorsan niçin saklarsın?
Umut ver de sevdiğimi söyleyim

Sanadır bu kadar şiirim şarkım
Kul oldum Kerem'den kalmadı farkım
Seni kaybetmektir en büyük korkum
Umut ver de sevdiğimi söyleyim

Karşılıklı oturalım diz dize
İnsan isek bu yakışır bu bize
Konuşalım açılalım yüz yüze
Umut ver de sevdiğimi söyleyim

KURTOĞLU'yum sana neler adayım?
Bir canım var iste kurban edeyim
Dilimde tüy bitti daha ne deyim?
Umut ver de sevdiğimi söyleyim

1994

VERDİĞİN UMUTLAR YETERLİ DEĞİL

Merakın bu kadar keskinliğine
Kuşkum bana karşı düşkünlüğüne
Hayretim sükûtun suskunluğuna
Tavrın çelişkili, tutarlı değil

Seviyorsan bunu benden saklama
Kısa günde kırk kez kalbim yoklama
Seviyorum, söylememi bekleme
Verdiğin umutlar yeterli değil

1994

YİNE DİYEMEDİM

Bu gün Dünya Sevgililer Günü'dür
Yine diyemedim çok sevdiğimi
Diyememek aşkın en zor yanıdır
Yine diyemedim çok sevdiğimi

Hayal ettim ikimizi el elde
Sayıkladım gezdim ismini dilde
Sevdan tanyalı vardı gönülde
Yine diyemedim çok sevdiğimi

Gönlüm gönül değil, aşkına mabet
Sevdan ki gönlüme ettirmez sebat
Benim için her gün hep on dört şubat
Yine diyemedim çok sevdiğimi

14 Şubat 1994

ALLAH AŞKINA

Gönül hasretinle çıldırdı yine
Bir umut bir söz ver Allah aşkına!
İnat ne imana sığar ne dine
Bir umut, bir söz ver Allah aşkına!

Çocuk gibi sevineyim coşayım
Bu karamsar duyguları aşayım
O küçücük umudunla yaşayım
Bir umut, bir söz ver Allah aşkına!

Aylarını yıllarına ekleyim
Sır eyleyim yüreğimde saklayım
Sen peki de ben bir ömür bekleyim
Bir umut, bir söz ver Allah aşkına!

Bakmıyorsun kederime yasıma
Kulak bile asmıyorsun sesime
Sevgilim yeter ki son nefesime
Bir umut, bir söz ver Allah aşkına!

30 Kasım 1995

YAZ YETER BANA

Ey sevdiğim koyma beni eleme
Seviyorum dersin söz yeter bana
Diyemezsen sarıl kâğıt kaleme
O bir kelimeyi yaz yeter bana

Kendimden kıskanıp özleyişimi
Yolunu bekleyip gözleyişimi
yanık bir yürekle sızlayışımı
Kalbimin sırrını çöz yeter bana

Aşkı ızdırapla inlemiyorsan
Kalbinin sesini dinlemiyorsan
Mademki sevdanı anlamıyorsan
Birazcık hissedip sez yeter bana

İnsan bu kadar da katı mı olur?
Kadın olan kadın sevmeyi bilir
Gönül ilhamını gözlerden alır
Sevgiyle bakışan göz yeter bana

KURTOĞLU' mu hâlâ çözmeyeceksen
Susacak üstelik yazmayacaksan
Seni sevdiğimi sezmeyeceksen
Getir sar üç arşın bez yeter bana

1994

SENDEYİM İŞTE

Hüzün dolu bir güz akşamı şu an
Yazımla güzümle sendeyim işte
Hep seni düşünür dururum inan
Ruhumla özümle sendeyim işte

Elimde mektubun masamda resmin
Yüreğimde sevdan dilimde ismin
Unutsan da çoktan sen beni miskin
Sazımla sözümle sendeyim işte

Aşkın coşkum benim yokluğun yasım
Yalvarsam gel diye ulaşmaz sesim
Seni alır verir oldu nefesim
Seğriyen gözümle sendeyim işte

Yolunu beklerken seni gözlerken
Umut edip umudumu gizlerken
Bağrım hicranınla böyle sızlarken
Acımla sızımla sendeyim işte

1993

YİNE BU GECE

Olmasa da içimde bir umudum
Seni hayal ettim yine bu gece
Yalnızlığı nefes nefes soludum
Hep seni özledim yine bu gece

Ah bir bilsen ne garip bir devrandım
Bilmiyorum çok mu hissi davrandım?
Sabaha dek yatağımda kıvrandım
Hep seni aradım yine bu gece

KURTOĞLU bir ara dışarı çıkıp
Gelmişsin zannettim kapıya bakıp
Gönlümü o ıssız yollara dikip
Hep seni bekledim yine bu gece

1994

RÜYADAYIM BEN

Bak işte karşımda yine ay yüzün
Bir tatlı muhabbet bir tatlı hüznün
Ayrı değil senden gecem gündüzüm
Seninle baş başa rüyadayım ben

Almış kollarına aşk denen deniz
Kavrulsa da sinem solsa da beniz
İkimiz tek vücut bir tek bedeniz
Seninle bir çılgın hülyadayım ben

KURTOĞLU'm yeterdi ayda bir gelsen
Fark etmiyor artık uzak da olsan
Ah beni anlayıp bir bilebilsen
Seninle bambaşka dünyadayım ben

1994

MEVLA'M ÖZENMİŞ DE YARATMIŞ SENİ

Huyun huyumcadır, benden delisin
Boyun boyumcadır, selvi dalısın
Öyle tatlısın ki oğul balısın
Mevla'm özenmiş de yaratmış seni

Şavkı simandadır ayın güneşin
Kiraz mı dudağın, inci mi dişin?
Arasam dünyayı bulunmaz eşin
Mevla'm özenmiş de yaratmış seni

KURTOĞLU'm kaşların kaleminden derme
Kudretten çekili gözünde sürme
Saçların saç değil siminen sırma
Mevla'm özenmiş de yaratmış seni

24 Aralık 1994

NE GÜZEL ŞEYSİN

Hâlâ kulağımda o gülüşlerin
Kiraz dudakların, inci dişlerin
Ucu yüreğimde bir ok kaşların
Güzeller güzeli ne güzel şeysin

Cemalin tıpkı bir gonca gül gibi
Dilin dudakların sözün bal gibi
Salınırsın boy bos selvi dal gibi
Güzeller güzeli ne güzel şeysin

O pamuk ellerin kardan da beyaz
Bir bambaşka tatta o işve, o naz
KURTOĞLU'm ki sana bir ömür doymaz
Güzeller güzeli ne güzel şeysin

1993

GİZLİ SEVDAM

Yalnız ben biliyorum, bir de yaratan beni
Bilmem ki anlar mısın, hissedip sen de beni?

Aşkınla hasretinle yakarım da sinemi
Bir türlü söyleyemem seni çok sevdiğimi

İstiyor bekliyorsun seviyorum dememi
Ondan sonra sevdiğim sen dile benden beni

Gel ilk önce sen söyle sevdiğni biliyorum
Allah şahidimdir ki seni çok seviyorum

Karşılıklı açılıp yanmayalım boş yere
Hüsran olmasın bu aşk uzanasın mahşere

1991

-

GÜNEŞİN BAĞRIMDA BATIŞI GİBİ

Seninle gülerim, senle ağlarım
Coşkunla sevinir gönül eğlerim
Aşkına şarkılar yazar söylerim
Has güle bülbülün ötüşü gibi

İncinirsen diye çekinen benim
Gözümde kışkıran, sakınan benim
İçin için yanan, tükenen benim
Eriyip bir mumun bitişi gibi

Gündüz hayalimsin, geceler düşüm
Mecnun'dan beterim dumanlı başım
Aşkın gönlümdeki sönmez ateşim
Güneşin bağrımda batışı gibi

1994

NE GÜZEL ŞEY

Cemaline nur belenir
Yanakların gamzelenir
Baktıkça can tazelenir
Gölmek sende ne güzel şey

Hayran olduğum her huyu
Taşıdığım bu duyguyu
Hiç tatmadığım sevgiyi
Bulmak sende ne güzel şey

Yıllardır gölmeyen bu yüz
Gerçek aşkı buldu henüz
Ey sıcacık sevecen kız
Kalmak sende ne güzel şey

Mutluluğum, huzurum sen
Sen olmasan bir hiçim ben
Sen bir gölsün, ben de diken
Solmak sende ne güzel şey

KURTOĞLU'm geç buldum ama
Daha unuturum sanma
Duyar isen bir gün yanma
Ölmek sende ne güzel şey

1991

YÂR BÖYLE BENİ

Görenler hâlîme divane diyor
Gözlerin del'eder yâr böyle beni
Hasretinden içim içimi yiyor
Nazların del'eder yâr böyle beni

2009

GÜZELLER GÜZELİM BENİM

Gözlerinde binbir mana
Güzeller güzelim benim
Tahammül mümkün mü sana?
Güzeller güzelim benim

Al al olmuş yanağın var
Kiraz gibi dudağın var
Yâr sinende gül bağın var
Güzeller güzelim benim

Yüzün gökteki ay gibi
Kaşların sanki yay gibi
Ömrüm uğruna zay gibi
Güzeller güzelim benim

1994

DÜŞÜRDÜN BENİ

Yüreğini yüreğime sardığım
Doldura doldura taşırdın beni
Uçan kuştan esen yelden sorduğum
Hammişim, çiğmişim pişirdin beni

Muradım demeye dönmüyor dilim
Uzansam tutmaya ermiyor elim
Gül de bir yüzüme bitsin bu zulüm
Onulmaz dertlere düşürdün beni

KURTOĞLU'yum Mecnun gibi çöldeyim
Gel gör beni ne yaman bir haldayım
Bilmem eğri, bilmem doğru yoldayım
Aşılmaz dağlardan aşırıdın beni

14 Aralık 1998

GÜL SENSİN BANA

Güzidesin, istisnasın, özelsin
Yakın sensin bana, el sensin bana
Sen her güzellikten daha güzelsin
Diken sensin bana, gül sensin bana

Ben bir kulum Hak yazgısın bozamam
Yüreğimi düğümledin çözememem
Mecnun oldum söyleyemem yazamam
Leyla sensin bana, çöl sensin bana

Boynum buruk koma beni burada
Elim ermez engeller var arada
Yosun gözlüm ermek için murada
Menzil sensin bana, yol sensin bana

KURTOĞLU'yum her dem adın anarım
Divaneyim umutsuzca dönerim
Sevdan ile için için yanarım
Ateş sensin bana, kül sensin bana

11 Kasım 2000

DÜNYALAR BİR YANA SEN BİR YANASIN

Cefan ile ben sürünü sürünü
Ölsem de aramam başka birini
Bilemezsin gönlümdeki yerini
Dünyalar bir yana, sen bir yanasın

Bin güzeli değişmem bir beninle
Has gülleri kıyaslamam teninle
Hiçbir değer ölçülemez seninle
Dünyalar bir yana, sen bir yanasın

Güzelliğin anlatılmaz söz ile
Gelse bile elimdeki saz dile
Gülüm sana bu mısralar az bile
Dünyalar bir yana, sen bir yanasın

Ezgisin sen name name sazımda
Seni yaşarım her gönül sızımda
Allah şahidim ki benim gözümde
Dünyalar bir yana, sen bir yanasın

KURTOĞLU'yum ben bilirim beni ben
Sırlarıma erişemez ilim fen
Önemlisin değerlisin bana sen
Dünyalar bir yana, sen bir yanasın

12 Şubat 1996

SIĞAR GÖNLÜME GÖNLÜME (SARI YILDIZ)

Her gece bir sarı yıldız
Doğar gönlüme, gönlüme
Çöle rahmet gibi az az
Yağar gönlüme, gönlüme

Ceylan gözlü, kor bakışlı
Gerdanı tavus nakışlı
Burcu burcu gül kokuşlu
Ağar gönlüme, gönlüme

Ağ elinden verir demi
Hem dondurur yakar hemi
Sevdasıyla derdi gamı
Yığar gönlüme, gönlüme

KURTOĞLU'yum doyamadım
İncitmeye kıyamadım
Yere göğe koyamadım
Sığar gönlüme, gönlüme¹⁰³

12 Aralık 2000

¹⁰³ Kurtoğlu, bu şiirini kendisi müziklendirmiş olup sazı eşliğinde söylemektedir.

KİMİM VAR Kİ?

Koskoca dünyada benim
Senden başka kimim var ki?
Yollarına kurban canım
Senden başka kimim var ki?

Hayalimde, düşümde sen
Kollarımda, döşümde sen
İçimde sen, dışımda sen
Senden başka kimim var ki?

Coşkusuyla haz duyduğum
Canımdan aziz saydığım
Sevdasına baş koyduğum
Senden başka kimim var ki?

Gözlerine vurulduğum
Doya doya sarıldığım
Umuduyla durulduğum
Senden başka kimim var ki?

Müptelanım, tiryakinim
Ancak seninle sakinim
Sensin benim en yakınım
Senden başka kimim var ki?

KURTOĞLU'mun nasibisin
Sen derdimin tabibisin
Gönlümün tek sahibisin
Senden başka kimim var ki?

7 Ağustos 1995

ADADIM SANA

Dile sefan ile yüzümü güldür
Dile cefan ile böyle süründür
İster yaşat beni, istersen öldür
Bu canı ben zaten adadım sana

KURTOĞLU'yum gider mi ki gücüne?
Ortak olsam sevincine acına
Çeksen de gam yemem darağacına
Bu canı ben zaten adadım sana

1994

YAMANIM ŞİMDİ

Ben düştüm düşeli senin aşkına
Sanki dağ başında dumanım şimdi
Mecnun'da mı sevmiş Allah aşkına!
Ben ondan beterim, yamanım şimdi

Kalmadı günümün gecedен farkı
Dolandırma daha şimali şarkı
Gönlümü dolduran iki şey var ki
Biri sevdan, biri imanım şimdi

KURTOĞLU'm çağlayıp coşamadıkça
Her soluk içimde yaşamadıkça
Ben seni kendimde taşımadıkça
Bir türlü geçmiyor zamanım şimdi

8 Mayıs 1995

BENDE SEN

Benliğime nüfuz eden
Bir olgusun içimde
Ruhumu esir almış
Bir kudretsin bende sen

Hayatın ta kendisi
Huzurun kaynağısın
Beni ayakta tutan
Güç kuvvetsin bende sen

Sen üstüne kurulu
Bütün yaşamım dünyam
Etten kemikten değil
Senden yapılı bünyem

Âdeta her nefeste
Senden ibaretim ben
İnan içimde benden
Bir bambaşka bensin sen

Bedenimde bir değil
İki can taşıyorum
Bende ben benden öte
Hep seni yaşıyorum

25 Şubat 2001

DÜŞ BENİMKİSİ

El uzatsam yetişemem eremem
Yetişsem de koklayamam saramam
Bağban olsam güllerini deremem
Kupkuru bir hayal, düş benimkisi

Yerimde olsaydı erirdi taş da
Bir kara sevdadır onmadık başta
Böyle de yanmaz ki bağır bu yaşta
Cehennemden beter döş benimkisi

Şu zindan dünyama ılık ay yüzü
Hasreti bir sızı, görmek bir sızı
Onun mevsimleri, ağustos yazı
Zahmeri ayında kış benimkisi

KURTOĞLU'm tükendi gençlik çağlarım
Başımı taşlara çalar ağlarım
Dermansız dert ile gönül eğlerim
Bir deli divane baş benimkisi

1994

SEN İLE BENİ

Suçum ne karşıma çıkan da sensin
Gözüme sevgiyle bakan da sensin
Sinemi kor eden, yakan da sensin
Derdin bırakmıyor ben ile beni

Seviyorum dedim açtım olmadı
Unuturum diye kaçtım olmadı
Bu candan kaç kere geçtim olmadı
Yazan bile yazmış sen ile beni

Çırpındıkça batıyorum dalmışım
Elim kolum bağlı naçar kalmışım
Aşkınla divane deli olmuşum
Kodun gittin geçmez gün ile beni

KURTOĞLU'm figanla bağrını yırtar
Kız seni ömrüne bedel der tartar
Alacaksan al da çabucak kurtar
Gayrı boğuşturma can ile beni

1994

BENİ BENDE GÖRME SAKIN

Beni bende görme sakın
Sanmayasın ben bendeyim
Bu can benden sana yakın
Seninleyim hep sendeyim

8 Mayıs 1995

DİLEDİM SENİ

Yerde gökte didik didik aradım
İnce eleklerden eledim seni
Ben beni bileli sendin muradım
Dert edip derdime uladım seni

Kaç gece üst üste düşümde gördüm
Her kime rastlasam hep seni sordum
Mübarek vakitler duaya durdum
Her seher Mevla'dan diledim seni

KURTOĞLU'm taşmış da sığmaz kabına
Çile düğün bayram gam erbabına
Bebe gibi kundaklayıp zıbına
Gönül beşiğimde beledim seni

7 Eylül 2004

ZALİM

Dilin dışın mi yok böyle susarsın?
Çıkıyor ağızından bir çift söz zalim
Bazı sokulursun bazı küsersin
Çekilesi değil bunca naz zalim

Hakikat yâr olan ölse unutmaz
Sevdamı tarife lisanım yetmez
Kar beyaz ellerin kalem mi tutmaz?
Hiç değilse iki satır yaz zalim

1994

BENDE BEN OLDU

Taşıyamaz oldum bu yük çok ağır
Allah'ım affeyle çekemiyorum
Bir yaman aşk ile yanmada bağır
O yâre derdimi dökemiyorum

Ben mi yüreksizim o mu insafsız?
Unuturum desem o da imkânsız
Yaşayamaz oldum bir nefes onsuz
Bu işin içinden çıkamıyorum

KURTOĞLU'm ömrümün mühleti doldu
Ne çare bedenim onda can buldu
İçimde yaşayan bende ben oldu
Onu şu gönlümden sökemiyorum

1993

SENİN İÇİN

Kolay mı sanırsın hasret çekmeyi?
Bağrını kor edip böyle yakmayı
Seninle olunca soğan ekmeği
Sayarım sevdiğim bal senin için

Çaren bende ise çare olayım
Yaradan'a kulum sana köleyim
Adadım canımı öl de öleyim
Ölüm bana tozlu yol senin için

1994

GÖRMÜYOR MUSUN?

Neden sana benim bunca alakam
Şöyle bir kendine sormuyor musun?
Hasret işkencemdir, hicran falakam
Neler çektiğimi görmüyor musun?

Niye peşin sıra böyle dönerim?
Niye her nefeste adın anarım?
Niye tutuşurum, niye yanarım?
Gönlümün sırrına ermiyor musun?

KURTOĞLU'yum yerim kendi kendimi
Can bedene sığmaz yırtar bendimi
Dünya kadar büyük yüce sevgimi
Hissedip farkına varmıyor musun?

1994

DEĞİŞEMEM Kİ

Gülücükler dolu güler yüzünü
Seviyorum diyen bir tek sözünü
Beni Mecnun eden ela gözünü
Dünyayı verseler değişemem ki

Şavkı göğe vuran ay cemaline
O ballar süzülen tatlı diline
Sırma saçlarından bir tek teline
Dünyayı verseler değişemem ki

1994

VURMA SİNEME SİNEME

Ok eyleyip kalem kaşı
Germe sineme sineme
Yaralı bağrımın başı
Vurma sineme sineme

Sahte işve edaları
İnlediğim sedaları
Hüsrân olan sevdaları
Sorma sineme sineme

KURTOĞLU der gençlik demi
Dündü geldi geçti hemi
Lokman isen de merhemi
Sürme sineme sineme

1994

SIĞMAZSIN

Umut gözlüm içimdeki sızısın
Bahar yüzlüm alnımdaki yazısın
Şiir sözlüm sen gönlümün kızısın
Mısra mısra şiirlere sığmazsın

Her nefes aşkını ruhumda duydum
Kaderini kaderimle bir saydım
Çıkmayasın diye kalbime koydum
Sen gönlümden başka yere sığmazsın

1994

ATEŞTEYİM

Bir ahuya düştü gönül
Gitme dedim koştu gönül
İrademi aştı gönül
Gâh dağdayım gâh taştayım

Aslı, Kerem, Mecnun, Leyla
Belki de sevmedi böyle
Kara sevda denen şeyle
Sönmedik bir ateşteyim

KURTOĞLU'yum keder elem
Gölge sanki bana çilem
Hayatım bir garip âlem
Ne hayalde ne düşteyim

1994

SEVDAN İLE

Gözlerini mor menevşe
Sanıyorum sevdan ile
O bakışa, o gülüşe
Kaniyorum sevdan ile

Aklım fikrim şaş eyledin
Mecnunlara eş eyledin
Değirmende taş eyledin
Dönüyorum sevdan ile

Senin kalbin yok mu kadın?
Ömrüme ipotek kodun
Düşmez oldu dilden adın
Anıyorum sevdan ile

KURTOĞLU'yum derin yaram
Yaşamayı ettin haram
Gece gündüz buram buram
Yanıyorum sevdan ile

17 Kasım 1999

KARA GÖZLÜM

Görmeseydim seni keşke
Öyle düştüm ki ben aşka
Yüreğimde senden başka
Yare mi var kara gözlüm?

Zülüfüne, ak gerdana
Hayranım nazın edana
Şu içimdeki sevdana
Çare mi var kara gözlüm?

1991

SEN GÜL DE BEN SEYREDEYİM

Sen gülünce sanki güller açıyor
Sevdiğim sen gül de ben seyredeyim
Doyamam seyrine içim geçiyor
Sevdiğim sen gül de ben seyredeyim

Güler yüzün coşkum benim mürvetim
Mutluluğum malım mülküm servetim
Tebessümün yaşamaya kuvvetim
Sevdiğim sen gül de ben seyredeyim

KURTOĞLU'm içimde haz duya duya
Hayranım attığın her kahkahaya
Karşıma geçip de hep doya doya
Sevdiğim sen gül de ben seyredeyim

11 Şubat 1995

SEVDİĞİM

Bu kaçınıcı mektup yırtıp attığım?
Yazıp sana veremedi sevdığım
Bu kaçınıcı gece sabah ettiğim?
Gözyaşlarım kurumadan sevdığım

Ferhat gibi dağları mı aşayım?
Mecnun gibi çöllere mi düşeyim?
Söyle bu dert ile nasıl yaşayım?
Gül yüzünü göremeden sevdığım

İçimizde göz göz iken yaramız
Keşke tabiplerden olsa çaremiz
Kavuşalım yakın iken aramız
Yer gök gibi ıramadan sevdığım

KURTOĞLU'ma aşkın sonu ilki de
Sensin bana ideal de ülkü de
Gözüm açık gideceğim belki de
Muradına eremeden sevdığım

22 Temmuz 2003

GÖZLERİNE KURBAN OLSUN BU FAKİR

İnadında kaç çift koşu koşulu
Nazlarına kurban olsun bu fakir
Kayanın kuzunda yosun yeşili
Gözlerine kurban olsun bu fakir

15 Ağustos 2015

DARISI SANA

Kalbimi ortadan ikiye böldüm
Yarısı mazime, yarısı sana
Seninle huzuru, kendimi buldum
Ömrümün kalanı gerisi sana

Hasretim ay yüzün gözümde tüter
Sensiz yaşamak mı ölümden beter
Seni görmek için biri de yeter
Al iki gözümün birisi sana

KURTOĞLU'm çaresiz gönlüne uydu
Sevmenin hazzını ruhunda duydu
Bu aşkı gönlüme Yaradan koydu
İnşallah tez günde darısı sana

1994

O GÖZLER

Koydu bağrımı nara
Uğramasın nazara
Diri gömer mezara
Kız sendeki o gözler

2008

AHU GÖZLERİN

Akıl olur dağa düşmüş deliye
İlham olur âşığına veliye
Dünden terki dünya etmiş ölüye
Can alır can verir ahu gözlerin

Öyle bir bakar ki yakarcasına
İlmek ilmek sevda dokunurcasına
Azrail'e meydan okunurcasına
Can alır can verir ahu gözlerin

KURTOĞLU'm söylersen gerçeği söyle
Takatin var ise metanet eyle
Dağa taş bile bir baksa şöyle
Can alır can verir ahu gözlerin¹⁰⁴

1991

¹⁰⁴ Kurtoğlu bu şiirini bestelemiş olup sazıyla seslendirmektedir.

GEL DE SEN ÇÖZ ÖYLE ÇÖZMEK KOLAYSA

Tektir amma azda çokta gördüğüm
Gel de sen sez öyle sezmek kolaysa
Bakışların içimde kördüğüm
Gel de sen çöz öyle çözmek kolaysa

Bozlak gibi içli yanık ezgisin
Bambaşkasın sen bir sana özgüsün
Kaderimsin, alnımdaki yazgısın
Gel de sen boz öyle bozmak kolaysa

Ne olursun yadırgama kınama
Tanıyalı isyan ettim anama
Her baktığım, her gördüğüm sen ama
Gel de sen yaz öyle yazmak kolaysa

KURTOĞLU'yum gözlerimde yaşınan
Umutsuzca hayalinen düşünen
Akşam sabah bu sevdalı başınan
Gel de sen gez öyle gezmek kolaysa

6 Mayıs 2009

ÖLDÜRECEK DERDİN BENİ

İlmek ilmek, düğüm düğüm
Ağ misali ördün beni
Ne ölüyüm ne de sağım
Yüreğimden vurdun beni

Kimselere açamadım
Kaçamadım, geçemedim
Kandım yok uçamadım
Her yanımdan sardın beni

Yurda sıra demek hata
Seyyah oldum kıta kıta
Gurbet eldir senden öte
Diyar diyar sürdürdün beni

KURTOĞLU'yum gülemezken
Aşkı meşki bilemezken
Kırk derdinen ölemezken
Öldürecek derdin beni

25 Aralık 1999

YALNIZ SEN

Akşam oldu yatağıma uzandım
Aradığım birisi var yalnız sen
Ay değil, yıl değil, artık usandım
Beklediğim birisi var yalnız sen

Gündüzleri hayalini kurduğum
Geceleri rüyalarda gördüğüm
Deli gibi sevip gönül verdiğim
Bağlandığım birisi var yalnız sen

Uzaklığı ölümden de bin beter
Hasreti her saat canıma yeter
Öyle ki vefasız gözümde tüter
Özlediğim birisi var yalnız sen

Bir buseyi esirgiyor çok gibi
İçerimde saplı durur ok gibi
Şu dünyada bir benzeri yok gibi
İmrendiğim birisi var yalnız sen

Zemzem olsa üzerine içilmez
Onu güller bile görse açılmaz
Ölünür de asla ondan geçilmez
Vazgeçilmez birisi var yalnız sen

KURTOĞLU'yum işvesine yandığım
Şahin olup peşi sıra döndüğüm
Bakışına gülüşüne kandığım
Beğendiğim birisi var yalnız sen

1994

GÖZÜMDESİN SEN

Kenarda köşede aramam seni
Tarifsiz sevgimde hazımdasın sen
Gelenden geçenden soramam seni
İçimde ruhumda özümdesin sen

Zenginin parası pulları gibi
Yoksulun en mutlu anları gibi
Dünyanın nadide gülleri gibi
Eşsizsin gönlümde gözümdesin sen

Aşkın gibi sakladığım sırdasın
Yüreğimi kor eyleyen nardasın
Bilmem anladın mı şimdi nerdesin
Mızrabım sazımda sözümdesin sen

1994

ESİR ETTİN

Zülûflerin kıvr kıvr kıvrılır
Al yazmadan çıkmış kaşa devrilir
Yel estikçe sağa sola savrulur
Akıl koymaz bu başımda sevdiğim

Ahu gözler kalem kaşın oynaşı
Yirmi küsur olmuş yeni de yaşı
Şavkın aratmıyor ayı güneşi
Esir ettin şu yaşımda sevdiğim

Bülbüllerden almış şirin dilleri
Aklım aldı yumuk yumuk elleri
Kıskandırır teni gonca gülleri
Yerin büyük şu döşümde sevdiğim

Hilal ebruları cana yay eder
Oktur kirpikleri gerer hay eder
Bir bakışı bir ömürü zay eder
Gece gündüz hep düşümde sevdiğim

KURTOĞLU'nu böyle aşka düşüren
Mecnun edip çölden çöle aşırın
Bir güzel ki tebdilimi şaşırın
Kara sevdan hep başımda sevdiğim

1994

SARILIR DİYE

Açamadım sana duygularımı
Reddeder de boynum burulur diye
Gün güne biriken kaygılarımı
Sakladım zamanla durulur diye

Ne zaman haykırmak istesem sustum
Sen diye bağrıma taşları bastım
Gün geldi kahrımdan kan bile kustum
Menzile sabırla varılır diye

Seninle yaşarım sensiz ölüyüm
Say ki divaneyim, say ki deliyim
Dost düşman arına mesafeliyim
Yoluna tuzaklar kurulur diye

KURTOĞLU'yum sana doyamıyorum
Elini tutmaya kıyamıyorum
Seviyorum amma diyemiyorum
Sırf seni incinir, kırılır diye

1 Ocak 1995

BULDUM BEN

Ruhuma haz veren o hoş yıldızı
Şimdi bir garip seherde buldum ben
Hayalin kurduğum ideal kızı
Gökte arar iken yerde buldum ben

19 Ekim 1994

İNCİNİR

Seyreleyip bir bakmaya kıyamam
Belki gözüm değer dalın incinir
Ömür boyu görsem yine doyamam
Solar yanaktaki gülün incinir

Seni merhem ettim gönül yarama
Kalbimdesin başka mekân arama
Sarı saçlarını her gün tarama
Dağılır zülûfün telin incinir

Çektirme cefayı sevdadan yana
Hasretin tarifsiz işkence cana
Ellerimi tutup gel sokul bana
Konuşma dudağın dilin incinir

KURTOĞLU'm gözümde yerin çok yüce
Öyle sevmişim ki sanki delice
Gel sarayım desem seni bir gece
Kıyamam o ince belin incinir

1994

GÖZLERİNDEN OKUNUYOR

Yapındaki özellikler
Gözlerinden okunuyor
Ruhundaki güzellikler
Gözlerinden okunuyor

Duygu yüklü o demlerin
Saklı kalmış gizemlerin
Arzuların özlemlerin
Gözlerinden okunuyor

Layığını bulmamışsın
Muradını almamışsın
Belli ki hiç gülmemişsin
Gözlerinden okunuyor

Yolun bir yolsuza çatmış
Epey hırpalamış gitmiş
Gönül yaran kabuk tutmuş
Gözlerinden okunuyor

Ne kâhinim ne ermişim
Fal da değil benim işim
Sen âşıksın arkadaşım
Gözlerinden okunuyor

1 Kasım 2009

GÖZLERİNDEN OKUYORUM

Güzelliğı ruhundaki
Sıcaklığı canındaki
O sevgiyi kanındaki
Gözlerinden okuyorum

Duygu yüklü o demleri
Kalbindeki gizemleri
İçindeki özlemleri
Gözlerinden okuyorum

Yağmur gibi yağışını
Sen de tekrar doğuşumu
Kâbusları boğuşunu
Gözlerinden okuyorum

Ne asabi ne de kinci
Sanki birer siyah inci
Yüreğindeki sevinci
Gözlerinden okuyorum

KURTOĞLU'm hayran kaldığım
Mana gölüne daldığım
Her bakışta haz aldığım
Gözlerinden okuyorum

1993

BU TELEFONLAR

O titrek sesini bana duyurur
Ne ömür şey bilsen ne ömür bunlar
Seni görmüş kadar gönlüm doyurur
Yegâne sevincim bu telefonlar

Her saniye seni görmek muradım
Sana ermek için çok yol aradım
Aslında aramız üç beş yüz adım
Aramızda köprü bu telefonlar

Bazı gözlerimden döktürür yaşı
Bazı dağdan dağa çektirir taşı
Bazen de ruhuma salar bir huşu
Gönlümü coşturur bu telefonlar

Hasretin sevdalı gönlüme çile
Sensiz geçen ömür bana nafiye
Yetiyor yüzünü görmesem bile
Aşkima şahittir bu telefonlar

1994

SEN BENDESİN BEN SENDEYİM

İçimizde aynı hisler
Aynı umut aynı düşler
Büyük aşklar böyle başlar
Sen bendesin, ben sendeyim

Ayırmasın bizi kader
Etme ne gam ne de keder
Ta ki kıyamete kadar
Sen bendesin, ben sendeyim

Bu gönül pes etmeyecek
Başkasına gitmeyecek
Bu aşk asla bitmeyecek
Sen bendesin, ben sendeyim

KURTOĞLU'mu yıkmadıkça
Sen ki benden bıkmadıkça
Can bedenden çıkmadıkça
Sen bendesin, ben sendeyim

29 Nisan 1998

BECEREMEDİM

Gözlerin ufkuma gerilmiş perde
Daldım girmemeyi beceremedim
Başımı çevirip baktığım yerde
Seni görmemeyi beceremedim

Kaçamadım her çareye başvurdum
Yatıp uyudumsa rüyamda gördüm
Bağrıma taş bastım hayaller kurdum
Seni sarmamayı beceremedim

Düşündüm üstüne bir yâr tutmayı
Seni şu gönlümden silip atamayı
Çok istedim amma çok unutmayı
Gönül vermemeyi beceremedim

Doldurdum doluyu dolu almıyor
Aktar kotar ettim boş da dolmuyor
Ne çare ki elden bir şey gelmiyor
Aşksız durmamayı beceremedim

KURTOĞLU'mun sevdasına şaşarsın
Dilerim Allah'tan sen de düşersin
Her şeyimsin, bende benle yaşarsın
Boynum burmamayı beceremedim

1992

YÂR GÖNLÜNDE YERİM VARDIR

Ben neyleyim malı mülkü
Bir sevdalı serim vardır
Güneş sönük kalır belki
Yüreğimde narım vardır

Ondan başka nasıl sevem?
Odur benim derdim devam
Olmazsa da yurdum yuvam
Yâr gönlünde yerim vardır

Kalpten kalbe çıkar yolum
Sevgisinden pektir belim
Görür gözüm erer elim
Selvi boylu yârim vardır

KURTOĞLU'ma hor baksa da
Umutlarımı yıksa da
Geçemem ipe çekse de
O yâre ikrarım vardır

6 Mayıs 1994

İKİ BEDEN BİR CANIZ

Hep yan yana diz dize
Hep el ele göz göze
Hep baş başa biz bize
İki beden bir canız

1994

BEN BİLİRİM

Ah çektikçe ciğerini sökmeyi
Yaş yerine gözünden kan dökmeyi
Şad olmayıp aşta boyun bükmeyi
Ben yaşadım, ben bilirim sevdiğim

Sığmadığın olur tenden taşarsın
Hayal âleminde düşle yaşarsın
Aşılmaz dağları düzler aşarsın
Senden iyi ben bilirim sevdiğim

Hicran ile derdine dert eklemek
Umudunu umutsuzca saklamak
Gözlerin yollarda boşa beklemek
Ne acı şey ben bilirim sevdiğim

KURTOĞLU'yum kurtulmam bu beladan
Aşk ateşi beni yakan kül eden
Karşılıksız sevmek denen çileden
Ben anlarım, ben bilirim sevdiğim

1994

BUL BANA MEVLA'M

Umurumda değil mal melal para
Gözümde set servet pul bana Mevla'm
El âlem kürkünün sarına sara
Yeter kırk yamalı çul bana Mevla'm

Buldu da ben gibi mert oğlu merdi
Şimdi terk eyletir sılayı yurdu
Sana haval'ettim devayı derdi
Ne olur bir çare bul bana Mevla'm

Gücüm yok bırakıp savuşmak için
Vefasızdan kaçıp sıvışmak için
Ölesiye sevdim kavuşmak için
Yerden gökten sebep kıl bana Mevla'm

KURTOĞLU'm gönülle kavgam bitmiyor
Ne söylesem boşa, sözüm tutmuyor
Yıllar geldi geçti vefa etmiyor
Gönlüme koyduğun kul bana Mevla'm

1994

DUY BENİ

Kadir Mevla'm aşkta yüzüm gülmüyor
Figan feryat eder oldum duy beni
Vefasız ömür verdim bilmiyor
Etme n'olur bir yâr için zay beni

Bu sevdayı koyan sensin serime
Kan kusarım düçar oldum vereme
Kavuştur da beni nazlı yârime
Kırk satırla kıyık kıyık kıy beni

Yine bu aşkta da hüsrân olursam
Ellerim koynumda mahzun kalırsam
Bir gün olur bu sevdadan ölürsem
O yârinen bir mezara koy beni

KURTOĞLU'yum aha geldim giderim
Tükenirim sinem pay pay ederim
O yâr değil ise bahtım kaderim
Şu dünyada yaşamadım say beni¹⁰⁵

1994

¹⁰⁵ Kurtoğlu, bu şiiri ile Balıkesir 5. Sabri Altınel Şiir Ödülü yarışmasında 3. olmuştur.

MEVLA'NIN SEN NASIL KULUSUN BÖYLE?

Bir nefes dilimden düşmüyor adın
Sen hangi duygunun hâlisin böyle?
Hiçbir nesnede yok inan ki tadın
Sen hangi peteğin balısın böyle?

Türkülerle kesişiyor yolların
Âşıklarla benzeşir ruh hâllerin
Bülbüllere avaz olmuş dillerin
Sen hangi bahçenin gülüsün böyle?

KURTOĞLU'm ne desem sığmıyor söze
O vuslat denen şey hayal mi bize?
Hasretin gönlüme bitmedik ceza
Mevla'nın sen nasıl kulusun böyle?

15 Mart 2003

IRAMA GAYRI

Ömür gözlüm seni gördüm görelİ
Bende akıl fikir arama gayrı
Gönlüme sevdanı sardım saralı
Bir başka deva yok yarama gayrı

Otuz beş yaşımda karşıma çıktın
Sineme sönmedik bir ateş yaktın
Hançerin yarama kaç kere soktun
Yeter vurup durma orama gayrı

Eğer düşman isek vurak vuruşak
Söyle pişmanısan görek görüşek
Hakikat yarısın sarak sarışak
Benden uzaklaşıp ırama gayrı

KURTOĞLU'yum kader deyip çekerim
Gözlerimden siyim siyim dökerim
Gece gündüz yollarına bakarım
Ömrümü döndürme drama gayrı

1996

PUSU GİBİSİN

Dünya gözüm ile bakınca sana
Bizim köyün çorak kisi gibisin
Gönül gözüm ile baktıkça bana
Cenneti âlânın süsü gibisin

Yüzüne bir çanak boya sürsen de
Burnun bulutlarda hayal kursan da
Dudak büküp beni hakir görsen de
Divane gönlümün yası gibisin

Kahretse de beni o bencil huyun
Selvi dal gözümde bi karış boyun
Kedi olsan dudusu bana her şeyin
Bütün güzellerin hası gibisin

KURTOĞLU'm deliye çıksa da adım
Dünya çirkin dese ben güzel dedim
Kız senin yoluna başımı kodum
Ömrüme kurulmuş pusu gibisin

12 Ekim 2001

ÇEKİLMEZ ÇİLELER GİBİSİN GÜZEL

Yüreğimde dalgalara dönüşen
İç içe haleler gibisin güzel
Boynu buruk heybetiyle konuşan
Gizemli laleler gibisin güzel

Gönül gözü ile bakmayan sana
Belki de benzetir bir yıkık hana
Aslında yakınsın, çok yakın cana
Yıkılmaz kaleler gibisin güzel

KURTOĞLU'm misali odsun ocaksın
Hakikat sevgiye açık kucaksın
Soğuk görünsen de hep sımsıcaksın
Çekilmez çileler gibisin güzel

4 Kasım 2000

GÜL GİBİSİN

Karakaşlım kara gözlüm
Bağrı yaslım güler yüzlüm
Tatlı dillim şiir sözlüm
Petek petek bal gibisin

Gönlün Karun gibi zengin
Ufkun derya gibi engin
Yoktur eşin yoktur dengin
Has ipekten şal gibisin

Ey hali benden yamanım
İçi kor dışı dumanım
Hislerine tercümanım
Suya hasret çöl gibisin

Seni hep çok sevmek böyle
Kabahatse suçsa söyle
Merhamet et insaf eyle
Boz bulanık sel gibisin

Hurim de sen perim de sen
Sakladığım sırimda sen
Anam bacım yârim de sen
Niye böyle el gibisin?

Naçar koydun biçareyim
Dile canımı vereyim
Bağbanın olup gireyim
Gonca gonca gül gibisin

Çıkıp yoluma duraydın
Gelip bahtıma gireydin
Önceleri nerelerdeydin?
Yemiş yüklü dal gibisin

KURTOĞLU'yum sine beni
Derde koydu yine beni
Ne hor görme kına beni
Hakk'a varan yol gibisin

1994

J- ÖZGÜN MANİLER

Dağ başka duman başka
Saz başka keman başka
Komaya Kadir Mevla'm
Kimseyi böyle aşka

Hey huluma huluma
Peynir bastım tuluma
Söylersen türkü söyle
Enik gibi uluma

Gülüm Gülizar bana
Değmesin nazar sana
Kaşların ecel senin
Gözlerin mezar bana

Kazana bak kazana
Kuyumuzu kazana
Kazanan koyup gider
Kim yiye, kim kazana?

Oy korona korona
Herkes ondan koruna
Kim ciddiye almazsa
Arar bulur k*r ona!

Koydu bağrımı nara
Uğramaya nazara
Kız sendeki o gözler
Diri gömer mezara

Kız Miyase Miyase
Karman çorman piyasa
Turump kırdı yuları
Biz kalkınca kıyasa

Kızın hükmü bir gece
Gelininki her gece
Kızın nazı çok olur
Gelinler gönüllüce

Çürük işin kavile
Taş bir midir kav ile?
Er kişi sadık kalır
Söz verdiği kavile

Ata vurur belleme
Bağı çamur belleme
Bak peşinde gölgenim
İrağında belleme

Kız Halime Halime
Bakmaz oldun hâlime
Ne dedim de bağlandım
Senin gibi zalime

Düşüne dur düşüne
Kimler neler düşüne?
Fakir zenginlik düşler
Ya zengin ne düşüne?

Çaya indim kamışa
Kamış sarmış yemişe
Işmar edip duruyon
Mirifan'ın Memiş'e

Tokacı yâr tokacı
Küt küt vurur tokacı
Ölüm Allah'ın emri
Şu ayrılık çok acı

Kararlarım karardı
Bundan bahtım karardı
Aramızda dağlar var
Yağmur çamur kar ardı

Fistanı al basmalı
Oluklara basmalı
Gevrek gevrek gülerken
Dıvrak dıvrak basmalı

Abam damda asılı
Yağlık cepte basılı
Kırk köy gezsem bulamam
Senin gibi asılı

Kabı kulplu kulaklı
Kendi kürüz kulaklı
Her hinliğe erer de
Kula ermez kul aklı

Evleri var üç katlı
Dış kapısı kanatlı
İstedim de vermedi
Baba gâvur inatlı

Karakaşın kalemi
Hayran eder âlemi
Ne dedim de darıldın
Çok gördün bir selamı

Karşıda yeni yapı
İçinde kara kapı
Beni yârden ayıran
Dilensin kapı kapı

Bahçada gül biter mi?
Bülbül gülsüz öter mi?
Ömür versem yoluna
Yâre bedel yeter mi?

Kardım eritti beni
Seldim durulttu beni
Farirmedik kul idim
Bir kız kuruttu beni

Pınarında çörteni
Üzdüm m'ola görpemi?
Bir öpücük vermedin
Terk edeyim gör seni

Altını neyleyim
Pul ondan iyi
Kaamı neyleyim
El ondan iyi

Derelerde madımak
Yeşerir oymak oymak
Arayıp sormam emme
Dudakların bal kaymak

Öküz düvene gerek
Âşık divana gerek
Bedenim riyakâra
Gönlüm sevene gerek

Oy gülerek gülerek
Lale sümbül gül erek
O yârin dudakları
Bülbüle dil güle renk

Salın sallan dön de gel
Sen ellerden önde gel
Bugün başım kalaba
Bir münasip günde gel

Gel başıma tacım ol
Umutum ol gücüm ol
Bugünlük yârim ol da
Yarın bürgün bacım ol

Ahrazım konuşamam
 Utanır danışamam
 Dünden gönlüm var emme
 Nazından yanaşamam

Irak düşer taşlarım
 Kurumaz gözyaşlarım
 Bizde kışlar çetindir
 Kız koynunda kışlarım

Dardayım yâr dardayım
 Gen dünyada dardayım
 İpim zülfünden olsun
 Bileyim ki dardayım

Keklik sekişli yârim
 Misket nakışlı yârim
 Sen baktın ben bayıldım
 Baygın bakışlı yârim

Sepette arı gördüm
 Ben bugün yârı gördüm
 Keşke görmez olaydım
 Benzini sarı gördüm

Ne çobanım ne sürüm
 Ne mülküm var bi sürüm
 Beni yârdan ayıran
 Sürünsün sürüm sürüm

Bağında kara üzüm
 Yoluna dönük yüzüm
 Acap yâr mi gelecek?
 Gine sâridi gözüm

Karakaş kaleminen
 Kara gün âleminen
 Böyle sevda olur mu?
 Bir kuru selamınan

Urbaları siminen
 Yemin eyle dininen
 Sana bi haller olmuş
 Gine gezdin kiminen?

Aşılmiyo kertikten
 Geçilmiyo kürtükten
 Her eve avrat olmaz
 Senin gibi sürtükten

Dam başına çıkışın
 Keklik gibi sekişin
 Heç aklımdan getmiyo
 Mayıl mayıl bakışın

Kız gelin gâvur gelin
 Bu nice tavır gelin
 O sırma saçlarını
 Sinemde savur gelin

Kaşların kalem senin
 Yoluna ölem senin
 Ben nasıl hayran olmam?
 Hayranın âlem senin

Hayâsızlar arsızlar
 Edep çatlar ar sızlar
 Utanmayı ne bilsin?
 Ar bilmedik arsızlar

Oynadığım sinsin yâr
 Çok hinoğlu hinsin yâr
 Beş senede on çocuk
 Domuz muydu cinsin yâr?

Elli kollu elsiz yâr
 Vatansız yâr elsiz yâr
 Harman yelsiz olur da
 Düğün olmaz elsiz yâr

Ah lalezar lalezar
Gül gam çeker, lale zar
Ne gülistan hoş etti
Gönlümü ne lalezar

Ufak ufak böcekler
Duvarı delecekler
Sevmediğim oğlana
Zorla mı verecekler?

Sürmeler göze düşer
Dolanır söze düşer
Civan gibi koç yiğit
Bir kötü kıza düşer

Yâr gülü ver gülü ver
Al sümbülü gülü ver
Talih misin sevdiğim?
Bir yüzüme gülüver

Şu dağlar demirdendir
Geçen gün ömürdendir
Gam keder sefa gelmiş
İlahi emirdendir

Güşenem sarı bakır
Oynama şakır şakır
Salınıp gezişine
Kurban olsun bu fakir

Terazinin taht'olur
Her şeyin bi vaht'olur
İyiler kadersizdir
Kötülerde baht olur

Şarabı murt kurutur
Yiğidi dert kurutur
Asırlık bir ağacı
Kıl kadar kurt kurutur

Kaşların çatık mıdır?
Dillerin tutuk mudur?
Bu nasıl kalp sendeki?
Taş mıdır, kütük müdür?

Kaya dibi karımış
Günden yanı erimiş
Otuz iki meyvenin
En tatlısı yâr imiş

Kırış güzelim kırış
İyilerin beş karış
Başlık vermeye değmen
Edeceğin beş kuruş

Şu Çorum'da çan saat
Çan çalar saat saat
Neredeysen gel artık
Yetmiyor boş söz vaat

Keten gömlek iki kat
Birini giy, birin sat
Benden başka seversen
Kalkmaz döşeklere yat

Her eve şart bir binit
Bin domuza şart bin it
Binbir suret tanıdım
Biri insan bini it

... bal bekmez
Al yanaktan kim öpmez?
Şiforların mayışı
Benim süsüme yetmez

Bir elinde satır kız
Yeni yetme çıtır kız
İmanımı gevrettin
Yaktın beni katır kız

K- ÂŞIK KARŞILAŞMALARI (ATIŞMALAR - DEYİŞMELER)

Atışmada ozanlar, bir izleyici ya da dinleyici topluluğu önünde, birbirlerinin olumsuz yanlarını gülmeceli bir biçimde ele alarak rakiplerini alt etmeye, söz söyleyemez duruma getirmeye çalışırlar. İlginç benzetmelerle kızdırıp dinleyicilerin beğenisini kazanırlar. Son dörtlüklerde de birbirlerinin gönlünü alarak işi tatlıya bağlarlar. Ozanlar arasında yapılan karşılaşmaların bu özellikleri içermeyen, bir konu üzerinde karşılıklı söylendiği şiirlerle daha çok “deyişme” ya da “söyleşme” denir.

ATIŞMA 1 PoZA BAK POZA

Rıfat KURTOĞLU - Müslüm KOYGUN (Cefai)

Kurtoğlu	Ben ayak aç diyom o kısılıyor Kalık kızlar gibi naza bak naza Sazı kucağında pek kasılıyor Essah âşık gibi poza bak poza
Cefai	Yine işkembeden atıp tutuyor Hele bak şundaki söze bak söze Boş teneke gibi tan tan ötüyor Şunun elindeki saza bak saza
Kurtoğlu	Meydanı boş bulmuş asıp kesiyor Ecimcik dokunsam üç ay küsüyor Akşam akşam damarıma basıyor Tüyenmiş bu cücük kaza bak kaza
Cefai	Birisi boynuna bir yular takmış Yelesini örmüş kulağını dikmiş Yuları koparmış kazığı sökmüş Hele bak tabanı düze bak düze

Kurtoğlu Yenge hanım al sazını as bunun
Kuyruğundan kuskunundan kes bunun
Arpasını samanını kıs bunun
Sırtı kara, burnu boza bak boza

Cefâî Gelin bacım bu deliye sabır et
Tavuk gibi cücük gibi iyi güt
Aman bunun hörüğünü kısa tut
Ekine giriyor yoza bak yoza

Kurtoğlu KURTOĞLU'yum ayda yılda kavuştuk
Sazınan sözünen dövdük dövüştük
Aha gine tepişerek seviştik
Sen âlemi boş ver bize bak bize

Cefâî CEFAÎ'yem olmazları oldurduk
Karşılıklı epey dolduk doldurduk
Hiç değilse ahaliyi güldürdük
Halkımdaki gülen yüze bak yüze

8 Temmuz 2011

ATIŞMA 2 ŞUNA BAK ŞUNA

Kemal ÖZGÜR (Zoranî) - Rifat KURTOĞLU

Zoranî	Her gün birkaç paket tütün sararsan Döşün körük çeker körük Kurtoğlu Atışmadan kaçıp ipi kırarsan Ayağna vururum örük Kurtoğlu
Kurtoğlu	Daha kurumadı kanım iliğim Senin lafın vırrık cırrık Zoranî Sana yeter artar kaba soluğum Elime aldırma sırık Zoranî
Zoranî	Toklu gibi kurban olman getirsem Ya da bir fakire hayra yetirsem Yüz ağartman okuyuntu götürsem Etin de budun da arık Kurtoğlu
Kurtoğlu	Yiğitlik taslıyor şuna bak şuna Yaşına bakmadan dalıyor bana Sorsam şu gençlere dede der sana Altmışını geçmiş moruk Zoranî
Zoranî	Benden sonra gelmen kâr mı dünyaya? Güzelliğin şevk mi veriyor aya? Dönüp bakmaz mısın sen hiç aynaya Dişlerini dökmüş çürük Kurtoğlu
Kurtoğlu	Arsızadır bu dünyanın sefası Zor mu geldi âşıklığın cefası Su kabağna benzer olmuş kafası Taksan olmaz mıydı peruk Zoranî
Zoranî	Âlimin sözünden aymaz mısın sen? Arif kelamını duymaz mısın sen? Ördürsem başına giyemez misin sen? Domuz yelesinden sarık Kurtoğlu

Kurtoğlu	Âşık olup aşka düşmeyen kişi Aşkı muhabbette coşmayan kişi Umur mektebinde pişmeyen kişi Kalmaya mahkûmdur koruk Zoranî
Zoranî	ZORANÎ'yim bana darılma sakın Vaktimiz tükendi yorulma sakın Biz baba dostuyuz kırılma sakın Dosta gönülden dost derik Kurtoğlu
Kurtoğlu	KURTOĞLU'ma yoktur bilirim gastı Ben senin yoluna sererim postu Rahmetli babamın en yakın dostu Dostluğa ebedi varık Zoranî ¹⁰⁶

¹⁰⁶ Bu atışma, 2 Şubat 2002 tarihinde Atatürk Lisesi'nde düzenlenen Edebiyat Paneli'nde öğrencilere atışma örneği göstermek amacıyla yapılmıştır.

ATIŞMA 3
BEN ÂŞIĞIM DEYİP ÇIKMA MEYDANA
Rıfat KURTOĞLU - Müslüm KOYGUN (Cefai)

Kurtoğlu	Ben âşığım deyip çıkma meydana Toysun benim ile baş edemezsin Başlamayım çalımına gaydana Sen beni kendine eş edemezsin
Cefai	Atışmayı öyle kolay mı sandın? Valim şahit olsun yandın ki yandın Kubara kubara culuğa döndün Sevinip gönlünü hoş edemezsin
Kurtoğlu	Ustalık taslama ustayım deyip Şinneyip durursun şeytana uyup Önüne bir hapaz leblebi koyup Şeref Taşl'ova ya aş edemezsin
Cefai	Söylerim söylerim sana kâr etmez Ne kadar çalsan da göl maya tutmaz Ozan çocuğudur Mete Bey yutmaz Aklımı fikrimi şaş edemezsin
Kurtoğlu	Cürümün ne güvenirsin kendine Düşer miyim tuzağına fendine? Alışkınım perdahına punduna Beni bu meydanda tuş edemezsin
Cefai	Halına baktın mı halların nice? Güvenme boyuna cüssene güce Donun da zapt etmez üç gün üç gece Vallahi korkudan çiş edemezsin
Kurtoğlu	Sen kendi kendine kırış kırış dök Fark eder mi bende at yok avrat yok Yengem de burdaysa hırpalamam çok Sen benim bağrımı taş edemezsin
Cefai	CEFAÎ'yim kolay oyuna gelmem Dersini vermeden buradan salmam Rakıyı tanımam, şarabı bilmem Yedirip içirip keş edemezsin

Kurtoğlu

KURTOĞLU'm ne desen darılmam küsmem
Attın tuttun diye selamı kesmem
Fitneye fesada hiç kulak asmam
Ağlatıp gözümü yaş edemezsin

ATIŞMA 4 YOZA BENZİYOR

K. ÖZGÜR (Zoranî) - M. KOYGUN (Cefaî) - Rifat KURTOĞLU

Kemal	Âşık oldu çıktı bunlar başıma Bir lokum, biri muza benziyor Tipleri de hiç gitmiyor hoşuma Biri yaban, biri yoza benziyor
Cefaî	Birisi yan basar, biri düzayak Biri tımar ister, birisi dayak Biri ayak bilmez, birisi uyak Birisi akortsuz saza benziyor
Kurtoğlu	Birisi atıyor, biri tutuyor Biri ıh demeden suya yatıyor Birinın suratı turşu satıyor Biri evde kalık kıza benziyor
Kemal	Birisi gezemez çarığı tilik Birisi yüzemez teknesi delik Biri mısır sever, birisi balık Biri Gürcü, biri Laz'a benziyor
Cefaî	Birisinin farkı yoktur odundan Biri hiç bıkmadı kızdın kadından İkisi de yarılıyor tadından Bal üstüne yenen tuza benziyor
Kurtoğlu	Biri kalas gibi, birisi yonuk Birisi yalancı, birisi tanık Biri saf geçinir, biri uyanık Biri tilki, biri ize benziyor
Kemal	Biri yükü görse çamura çöker Birisi katarın önünü çeker Birisi gözünü arpaya diker Biri kara, biri boza benziyor
Cefaî	Birisi görgüsüz, birisi hödük Biri sazı bilmez, çaldığı düdük Birisi takma diş, birisi gedik Ne desen kızarmaz yüze benziyor

Kurtoğlu	Biri ümmi gezer, geçinir veli Biri tepişirken düşürmüş nalı Birisi zincirli, biri zırdeli Biri culuk, biri kaza benziyor
Kemal	Birisi ısıtır, birisi hırlar Biri eser yağar, birisi gürler Biri dovah desem zelveye zorlar Biri bizim sar'öküze benziyor
Cefaî	Biri kavak gibi, birisi kısa Birisi kıllıdır, birisi köse Birisi pek düşkün boyaya, süse Biri kırk yamalı beze benziyor
Kurtoğlu	Boşa çalışırlar hep harıl harıl İster bana gücen, istersen darıl Biri öyek akar, birisi mırıl Biri pöhrek, biri büze benziyor
Kemal	KEMAL der birisi yaylada yonca İkisi de birbirinden narince Biri kır çiçeği, birisi gonca Biri bahar, biri yaza benziyor
Cefaî	CEFAİ şunlara yakından bakın Birisi asabi, birisi sakın İkisini de çok severim lâkin İkisi de pek huysuza benziyor
Kurtoğlu	KURTOĞLU bunlarsız ben ne yaparım? Bakman atışırken kapar, teperim Ben onları yüreğinden, öperim, Biri saza, biri söze benziyor ¹⁰⁷

¹⁰⁷ Bu atışma, Çorum Belediyesi'nin düzenlediği Hitit Fuar ve Festivali'nde program sırasında dinleyicilerin atışma yapılmasında ısrar etmeleri üzerine yapılmıştır.

ATIŞMA 5 YİNE DİLİN GİDİŞTİ

Rıfat KURTOĞLU - Cuma TÜRKMENÖĞLU

- Kurtoğlu Ağnaşılan gine dilin gidişti
Şinnedin bu sıra sen Türkmenoğlu
Senin gibi kaş denesi didiştİ
Kaçını hakladım ben Türkmenoğlu
- Türkmenoğlu Farzet ki bu sıra dilim gidişti
Acırım diyecek söze Kurtoğlu
Ellaham seninle zaar didiştİ
Dönmüşsün yolunmuş kaza Kurtoğlu
- Kurtoğlu Elli kere demedim mi ben sana
Etin ne budun ne dalıyon bana
İki lafı getiremen bir yana
Ustam derdin bana dün Türkmenoğlu
- Türkmenoğlu Konuşmayı bilsen gitmez zoruma
Abukat mı oldun yoksa Çorum'a
Bak hakını eteğine korum ha
Elimden çıkacak kaza Kurtoğlu
- Kurtoğlu Çalım satma fiyakanı bozarım
Hamır gibi yunururum yazarım
Çuval ağzı gibi katlar büberim
Cin çarpmışa dönen cin Türkmenoğlu
- Türkmenoğlu Çalım satmak senlik bana yakışmaz
Hakla batıl birbirine katışmaz
Aslı bolsa sonsuza dek kokuşmaz
Katık ekşir koysan buza Kurtoğlu
- Kurtoğlu El âlem sözüne uyup da kirtme
Ağır ol batman gel, nefsimi dürtme
Çöplükte oynarken çulunu yırtma
Ateş bahasına don Türkmenoğlu

- Türkmenoğlu El aklıyla gitmem kenefe bile
Nefsinin atısın sözlerin hile
Maskara olursun şu koca ile
Eş edip çalarım saza Kurtoğlu
- Kurtoğlu Yağız ata eş koşamam tıyağı
Serçeyinen bir dutamam leyleği
Dil ehli mi oldun, kalem çaylağı
Halınınan hallan, yan Türkmenoğlu
- Türkmenoğlu Dil ehline bakın tam fitne fücür
Merkepten büyükçe, kırattan bücür
Bakıp fiyakana sanıyom tacir
Yeter gel gerçeğe öze Kurtoğlu
- Kurtoğlu Senin lafın sözün hep ıvır zıvır
Ağnamadım getti niye bu tavır
O yannı olmazsa bu yannı kıvır
Godek kirman gibi dön Türkmenoğlu
- Türkmenoğlu Şer işi bırakıp asıla döndük
Her türlü pislikten arındık yunduk
Diktireyim sana pazenden mandık
Dönersin çalçene kıza Kurtoğlu
- Kurtoğlu Varsın bilen bilsin senin kadirin
Kıymet verdikçe sen azan kudurun
Yanıllında bi süyemdir sadırın
Yarılmaz belinde çon Türkmenoğlu
- Türkmenoğlu Ne kadar metetsen de pul altın olmaz
Yermenle şanıma bi halel gelmez
Döşünün genesi kaşağı solmaz
Yem vermem sen gibi yoza Kurtoğlu
- Kurtoğlu Soya kömüş gibi gırışıp dökme
Yetim buldum deyi enseme çökme
Tef olmadık yere davula çekme
Carhıdak yırtılır gon Türkmenoğlu

- Türkmenoğlu Gürk ördek misali kuyruk sallama
Sırtlan görmüş gibi hemen hırlama
Eyinnik dur dayanaman silleme
Karışın toprağa toza Kurtoğlu
- Kurtoğlu Islıksız su içmez oldun oluktan
Küheylan mı olur boynu yoluktan?
Sana Bütet'teki damdan kelikten
Layık Tımbırığın Han Türkmenoğlu
- Türkmenoğlu Ardına düşene çifte vuruyon
Kopartmışsın örüğünü sürüyon
Yerdeki sonralı suyu soruyon
İyi gorasidin tuza Kurtoğlu
- Kurtoğlu Boşa mıydı sana torba taktığım?
Bu yüzden mi bilmem senden çektiğim?
Gorpeyiken kulakların diktiğim
On semer eskittin, on Türkmenoğlu
- Türkmenoğlu İlgılıksın ipe sapa gelmiyon
Arsızlaştın laftan sözden almiyon
Dar geliyo, enginlerde kalmiyon
Diktin kulağını kuza Kurtoğlu
- Kurtoğlu Her sözüm dengince, tam oldu senlik
Alayı latife, hepsi yarenlik
Bir garip âşığım, neyime benlik
Gel sen de benliğin yen Türkmenoğlu
- Türkmenoğlu Bu şakanı yoramıyom hayıra
Benlik belasından Mevla'm kayıra
Dişini takarsın artık çayıra
Ulaştın bahara yaza Kurtoğlu
- Kurtoğlu KURTOĞLU'yum sen ki dilim dişimsin
Anamdan olmadık öz gardaşımsın
Koskoca Çorum'da ekiz eşimsin
Kurbandır yoluna can Türkmenoğlu

Türkmenoğlu TÜRKMENOĞLU her derdine yeterim
Sen üzölme ben kafadan atarım
Atıp atıp yar başında tutarım
Kavga yakışır mı bize Kurtoğlu?

DEYİŞME 1 BELLİ DEĞİL

K. ÖZGÜR (Zoranî) - R. KURTOĞLU - M. KOYGUN (Cefaî)

Zoranî	Akıl almaz oldu, kafa karıştı Derman belli değil, dert belli değil Çıkar için tilki tazı barıştı Koyun belli değil, kurt belli değil
Kurtoğlu	Maskeler takıldı, yüzler değişti Kirpik naylonlaştı, gözler değişti Ağız basur oldu, sözler değişti Yemin belli değil, şart belli değil
Cefaî	Yalanmaktan kalaylandı çanaklar Kovanlara üşüşeli sinekler Döne döne kirman oldu dönecekler Karın belli değil, sırt belli değil
Zoranî	ZORANÎ tosunu güder düveler Benlik eker, benlik biçer davalara Bizden kopya çekse gerek havalara Nisan belli değil, mart belli değil
Kurtoğlu	KURTOĞLU'm kalmadı çıkarsız selam Nafile kelamdır, gafile kelam İnsanoğlu oldu çıktı bir âlem Namert belli değil, mert belli değil
Cefaî	CEFAÎ haramla dolarken küpler Üç kuruşa adam doğrar kasaplar Hesaplardan aciz bütün hesaplar İki belli değil, dört belli değil

DEYİŞME 2 OKUYUN

M. KOYGUN (Cefâî) - K. ÖZGÜR (Zoranî) - R. KURTOĞLU

Cefâî	Size öğüdümüz canlar cananlar Uygar insan olmak için okuyun İlimi, bilimi eğitim sunar Cihana nam salmak için okuyun
Zoranî	Gururla analım gençler sizleri Bilinmezi bilmek için okuyun Hak etmeden işgal eden yozları Makamlardan almak için okuyun
Kurtoğlu	Oku diye başlar hazreti Kur'an Hakk'ı hâkim kılmak için okuyun Var mı yanlış ile menzile varan? Hakikati bilmek için okuyun
Cefâî	Günleriniz lak lak ile geçmesin Talih kuşu bir kez konar, uçmasın Fırsat elde iken tutun kaçmasın Ömür boyu gülmek için okuyun
Zoranî	Bu millet çok çekti cahil kafadan Hiç nasip almadı zevki sefadan Eğer korkarsanız cevri cefadan Bir yerlere gelmek için okuyun
Kurtoğlu	Bilimsiz yolların sonu karanlık Onsuz saltanatlar kalır bir anlık Cahillik sığıldır, ilim derinlik Bilgi ile dolmak için okuyun
Cefâî	Karanlığa ışık olup koşarak Aşk ile kaynayıp şevkle coşarak Engelleri birer birer aşarak Siz dağları delmek için okuyun

Zoranî Beyinler doymadan doymaz karınlar
 Bilgiyle çözülür bütün sorunlar
 Sizin olsun en aydınlık yarınlar
 Kılı kırka bölmek için okuyun

Kurtoğlu Cahil her ölçüde bir koca hiçtir
 Bilgi itibardır, başlara taçtır
 İlim iktidardır, en büyük güçtür
 Daim güçlü kalmak için okuyun

Cefâî CEFAÎ bulunmaz acizden ehil
 Oku, adamlığa sen de ol dâhil
 Bir gün başınıza biterse cahil
 Yuh borusu çalmak için okuyun

Zoranî ZORANÎ okuyun ilim üstüne
 Âlimler yetişsin âlim üstüne
 Bilimle, teknikle zalim üstüne
 Bilinçlice dalmak için okuyun

Kurtoğlu KURTOĞLU'yum ne ararsan insanda
 Her derdin devası ilim irfanda
 Önünde baş eğer han da, sultan da
 Cehaleti silmek için okuyun¹⁰⁸

19 Ocak 2008

¹⁰⁸ Bu deyişme, 21 Ocak 2008 tarihinde Atatürk Lisesi'nde yapılan Âşıklar Şöleni etkinliklerinde öğrencilere öğüt olarak söylenmiştir.

DEYİŞME 3 ANADAN OLUR

Rıfat KURTOĞLU - Müslüm KOYGUN (Cefaî)

Kurtoğlu	İnsanın ameli niyetten çıkar Şer, bela mayası fenadan olur Gelin anasının sütüne çeker Kızın asaleti anadan olur
Cefaî	Kulağına küpe eyle bu sözü Çürük temel atan binadan olur Doyar mı cimrinin gönlüyle gözü? Hanedan evladı hanedan olur
Kurtoğlu	Tilki aslan olsa tavuğu düşler Zalimi sultan et babasın taşlar Herkes mayasının hükmünü işler Haramzade evlat zinadan olur
Cefaî	Yüksekten uçanlar tez iner yere Irmağın yerini tutar mı dere? Sorulmadan dil uzatma her yere İnsanın belası çeneden olur
Kurtoğlu	KURTOĞLU'm ne yapsan değişmez kader Âşık sevdasını çileyle öder Cahilin sohbeti hoş a mı gider? Sözün söz olması manadan olur
Cefaî	CEFAÎ'yim yeter bu kadar acı Yanık yüreklerde biter mi sancı? Ne tabibi vardır ne de ilacı Âşığın cefası sineden olur

29 Haziran 2011

DEYİŞME 4 DİLLER DİLE BENZEMİYOR

Rifat KURTOĞLU - Müslüm KOYGUN (Cefâî)

Kurtoğlu	Popçular cazcılar türkü çalalı Teller tele benzemiyor Cefâî Âşıklar sahipsiz kaldı kalalı Diller dile benzemiyor Cefâî
Cefâî	Hani Karac'oğlu, hani Pir Sultan Çoğu bu uğurda vermedi mi can? Âşıklığın sırrı yol, edep, erkân Yollar yola benzemiyor Kurtoğlu
Kurtoğlu	Ata ecdat töresinden koptuk biz Gelenekten görenekten saptık biz Gülün bile naylonunu yaptık biz Güller güle benzemiyor Cefâî
Cefâî	Bir ömür umutla gönül eyleye Nerde o aşk dağlar taşlar söyleye Hasret kaldık Mecnun ile Leyla'ya Çöller çöle benzemiyor Kurtoğlu
Kurtoğlu	İnsanlar mı bozuk, düzen mi bozuk? Unutuldu gitti insanlık yazık Kardeş kardeşine atıyor kazık Kullar kula benzemiyor Cefâî
Cefâî	Öküz koca, kağı kırık gitmiyor Od ocak yanmıyor, baca tütmüyor Haklının haksıza gücü yetmiyor Hallar hala benzemiyor Kurtoğlu
Kurtoğlu	KURTOĞLU'yum ölürüm bu yaraynan Yâr yanına varır olduk kiraynan Tanrı selamı da şimdi paraynan Roller role benzemiyor Cefâî

Cefaî
CEFAÎ kul kula bakıyor şaşı
Fırsatın buldu mu dost vurur taşı
Tırnağın var ise başını kaşı
Eller ele benzemiyor Kurtoğlu

13 Ocak 2009

DEYİŞME 5 BİR İFTAR ÜSTÜ

Üzeyir BAŞAR - Rifat KURTOĞLU

Üzeyir	Ramazan da olsa bir iftar üstü Epeydir de kaldık ırak Kurtoğlu Yemek içmek sanki hep bana küstü Gel çayın gözüne vurak Kurtoğlu
Kurtoğlu	Sakla samanı da gelir zamanı Ben lafımı derim direk Üzeyir Çok meşgulüm iş güç vermez amanı Hiç değilse bugün durak Üzeyir
Üzeyir	Semaver kaynar da dumanı tütmez Zamana kalırsa bu hasret bitmez Hakikat dost olan gönülden gitmez Muhabbet sofrasın kurak Kurtoğlu
Kurtoğlu	Şimdi sırası mı kahvenin çayın Sıcakta sıcakı ne yapsın dayın Soğuklar aklına gelmez mi hayın? Bir karpuz bulak da yarak Üzeyir
Üzeyir	Ustam davetimi atma yabana Yaptığın reva mı hele de bana? Karpuzu da doldurmuşsun kafana Davete icabet gerek Kurtoğlu
Kurtoğlu	Destursuz sokulma başa bostana Bak sığmazsın sonra fese fistana Moruk sanıp dalma aman ustana Ölüm bile yeter çırak Üzeyir
Üzeyir	Ustaya çırağın yetmiyor sözü Kafası kel zaten kördür bir gözü Gezemezsin benle bayırı düzü Şu çalım satmayı bırak Kurtoğlu
Kurtoğlu	Yarın ne gösterir eh Allah kerim Bir gün olur çayını da içerim Ben gelirim türlü tevir isterim Yenmez mi baklava börek Üzeyir

- Üzeyir Misafire kapım açık bilirsin
Sen de beni kırmaz bir gün gelirsin
Belki de sahura bile kalırsın
Gel de bir baş başa vererek Kurtoğlu
- Kurtoğlu Güvenme o boylu boslu bünyeye
Geliverin şakülünen gönyeye
Sencileyin sığmayanı dünyaya
Gömer bir kazmaynan kürek Üzeyir
- Üzeyir Ramazanda hoca iftar beklerken
Açlıktan o miden tık tık teklerken
Buz gibi ayranı sona saklarken
İftarda sofrayı serek Kurtoğlu
- Kurtoğlu Gözün gönlün toktur memnunum senden
Bizde de bulunur çay gelmem ondan
Yengen eder ise ziyafet benden
Birkaç masaf küllü çörek Üzeyir
- Üzeyir Yengemin de ellerinden öperim
Tok olsam da o çöreğe ben yerim
Her yerde her zaman böyle söylerim
Sendeki mangaldan yürek Kurtoğlu
- Kurtoğlu KURTOĞLU'yum gayem Hakk rızasına
Muhabbet kalaydır gönül pasına
Düşmeyelim gam kasavet yasına
Yarın ne getirir görek Üzeyir
- Üzeyir ÜZEYİR'im dilim varmaz atmaya
Çaban malum elimizden tutmaya
Kadir Mevla'm bizi bizden etmeye
Öteyi etmeyek merak Kurtoğlu

10 Ağustos 2011

DEYİŞME 6 BİNBİR HİKMET DOLU ATASÖZLERİ

Kemal ÖZGÜR (Zoranî) - Müslüm KOYGUN (Cefaî)
Cuma TÜRKMEN (Türkmenoğlu) - Rifat KURTOĞLU

Binbir hikmet dolu atasözleri
Hak kakikat yolu atasözleri
Has bahçenin gülü atasözleri
Her biri derin bir mana ummanı¹⁰⁹

Abdullah ERCAN

Kemal Can dostum gel tatlı dilden ayrılma
 Hak yanında hakça kullan lisanı
 İkrardan, imandan, yoldan ayrılma
 Yalan bozar ikrar ile imanı

Cefaî Ariflerden öğüt almak ne güzel
 Muhabbetle kâmil olmak ne güzel
 Birlik ile dirlik olmak ne güzel
 Kurtlar yer sürüden her ayrılanı

Türkmenoğlu Takdirden korkusu olur mu erin?
 Yazılır deftere hayırın şerin
 Tartılır amelin ayrılır yerin
 Hak dağına göre verir boranı

Kurtoğlu Hasım eder nefis kuzuya kurdu
 Dünyada rızıktır canlının derdi
 Bundan gurbet eller garibin yurdu
 Göçebe kuşların yoktur vatani

Kemal Sözde âlim ikrarında salim ol
 Ne bir pısırik ol ne de zalim ol
 Bilene sor oku öğren âlim ol
 Cehalettir insanlığın zindanı

¹⁰⁹ Bu dörtlüğü ozan ERCANÎ (Abdullah Ercan), ozanlarımıza ayak olarak vermiştir. Ercanî, ozanlarımızın yazacakları her dörtlükte bir atasözümüzü kullanmalarını, bu dörtlükte bulunan "ummanı" sözcüğüne uygun sözcüklerle kafiyeleştirmelerini isteyerek bu deyişmenin gerçekleştirilmesini sağlamıştır. Böylesi bir âşık deyişmesi Çorumlu dört ozanın katılımıyla Çorum tarihinde ilk kez gerçekleşmiştir.

- Cefâî Açların hâlinden ne bilsin toklar
 Âşığın bağırını türlü dert yoklar
 Deli sarhoş görse çomağını saklar
 Deliyle sarhoşun birdir mekânı
- Türkmenoğlu Namert köprüsünden gelip de geçme
 Doğmamış çocuğa elbise biçme
 Susuzun elinden sakın su içme
 Aca ver aç iken bile lokmanı
- Kurtoğlu Aklın tedbirine uymalı gönül
 Akla hep ihtiyaç duymalı gönül
 Akli hep danışman görmeli gönül
 Akıl bir vezirdir aklın sultanı
- Kemal Kulluk edenleri Hak eder azat
 Emek sarf ettiğin şeye el uzat
 Vicdanını dinle nefsinı gözet
 İnsana bir hazinedir vicdanı
- Cefâî Arsıza hayâdan ardan bahsetme
 Aman boş boğaza sırdan bahsetme
 Bir anadan köre nurdan bahsetme
 Dipsiz testi dolmaz yoktur imkânı
- Türkmenoğlu Gençlikte çalışmak olmalı işin
 Yazın çalar isen oynarsın kışın
 Bitmez ihtiyacı sağ olan başın
 Saklarsan samanı gelir zamanı
- Kurtoğlu Yüz karasıdır hep yalan ve hile
 Neye yarar dipsiz ambar boş kile
 İt ne kadar ürüse de nafile
 Yoldan komaz yürüyen bir kervanı
- Kemal Mağrur olup zevki sefaya dalma
 Mülke bel bağlayıp kibirli olma
 Yetimin garibin ahını alma
 Mazlumların ahı yıkar cihanı
- Cefâî Kimseye hor bakma hakir de görme
 Sen sen ol kimsenin kalbini kırma
 Münkir münafığa sakın yüz verme
 Münafık cebinde taşır şeytanı

- Türkmenoğlu Hak bazı çok bazı verse bile az
Saban tutan el asla aç kalmaz
Çok mal da genelde haramsız olmaz
Bir karınca bile olsa düşmanı
- Kurtoğlu Canlar ölmez imiş çıksa da tenden
Mevla sana daha yakındır senden
İreçberin elindeki dirgenden
Korkan porsuk göze almaz harmanı
- Kemal Âşık aşka düşmeyince bilemez
Âşık çiğken pişmeyince bilemez
Aşk şarabın içmeyince bilemez
Gözyaşıdır âşıkların nişanı
- Cefâî Kimi aşka düşmüş yüreği dağlı
Kiminin başında dert bela bağlı
Kimisinde yavan, kiminde yağlı
Herkesin kapalı kaynar kazanı
- Türkmenoğlu Dovah var öküze zelve kırdırır
Dovah var verepde kağı durdurur
Güler yüz her zoru sona erdirir
Tatlı dil çıkartır inden yılanı
- Kurtoğlu İnsan daim iyiliği seçecek
Kötülükten ömür boyu kaçacak
Herkes ektiğini bir gün biçecek
Arp'ekenin buğday biçmez tırpanı
- Kemal Kin kini doğurur hilesi ile
Ocaklar söndürür belası ile
Denmiştir ki kanı yurlar su ile
Velakin yumazlar kan ile kanı
- Cefâî Doğru giden yolcuları yanıltma
Kötüleri iyi diye tanıtmı
Sefere çıkarken sakın unutma
Kışın azığını, yazın abanı
- Türkmenoğlu Güneşi balçıkla kaplayamazsın
Çirkefi zemzemle paklayamazsın
Mızrağı çuvalda saklayamazsın
Ateş yanan yerin çıkar dumanı

Kurtoğlu	Gün olur saatler yıl olur aylar Aşka düşen âşık ağlamaz neyler Her kime rastlasam derdini söyler Aşk ağlatır, dert söyletir insanı
Kemal	Mesul ol ey KEMAL kendi sözünden Bir gözünü sakın diğer gözünden Cihan yanar tek bir sözün yüzünden Başa değer sözün dilden çıkamı
Cefaî	CEFAÎ dağlarda duman kar olur Aşıp gitmek çetin olur zor olur Dertlilerin dünü günü zar olur Derdini demeyen bulmaz dermanı
Türkmenoğlu	TÜRKMENOĞLU sıkı bağla bendini Kaptırma düşmana aman pundunu Merdane tutmalı kişi kendini Bir karınca bile olsa düşmanı
Kurtoğlu	KURTOĞLU'm sözlerin kulakta kalsın Dinleyen kıssadan bir hisse alsın Tilki nice kurnaz olursa olsun Son gidecek yeri kürkçü dükkânı

DEYİŞME 7 DEMİŞLER

Kemal ÖZGÜR (Zoranî) - Cuma TÜRKMENOĞLU
Müslüm KOYGUN (Cefaî) - Rifat KURTOĞLU

ETRAFI TOZ DUMAN SARAR DEMİŞLER

Âşıkların çaldıkları sazlara
Çöğür cura bağlama tar demişler
Canın kurban olduğu üç şeye de
Vatan namus ve bir de yâr demişler
Abdullah Ercan

Kemal Harman savrulursa tersine yelin
Etrafı toz duman sarar demişler
Üzülüyor görünse de el elin
Eşeğini ıslıkla arar demişler

Türkmenoğlu Huysuz at kazığın sökerse sürür
Bir yere iki de kendine vurur
Kendi ettiğinin cezasın görür
Sert sirke kabına zarar demişler

Cefaî Vefasız güzeli yâr olur sanma
Her söylenen söze inanıp kanma
Görünüşe, gösterişe aldanma
Ummadığın taş baş yarar demişler

Kurtoğlu Düşman düşmanlıktan geri durur mu?
Cahilin dostluğa akli erer mi?
Gerçek dost, dost sırrın ele verir mi?
Dost dostun sırrını saklar demişler

Kemal Dünyada yiğidin soyu eksilmez
İyi huyluların huyu eksilmez
Eski göl yerinin suyu eksilmez
Un çuvalı vurdukça tozar demişler

- Türkmenoğlu Tabanın çektiği cahil kafadan
Güven doğar daim ahde vefadan
Kişinin gür gelen saçı sefadan
Tırnaksa cefadan uzar demişler
- Cefaî Sırrın saklamayı bilen dostu aç
Kalleştten uzak dur, cahillerden kaç
Dostlarını iyi insanlardan seç
Kişi refikinden azar demişler
- Kurtoğlu Ne işe yarar ki servetin paran
Kesilir medetin tükenir çaren
İstersen bin bir tür hünerle diren
Kaba zor oyunu bozar demişler
- Kemal Gülün güzelliği istemez tarif
İnsan saygı görür olursa zarif
Her mecliste leb demeden bir arif
Hemen leblebiyi anlar demişler
- Türkmenoğlu Yüğü manda çeker, sessizce durur
Mazının sesinden kulaklar kurur
Kağnı gölgesinde uyuz it yürür
Hep kendi gölgesi sanar demişler
- Cefaî Sel gider geriye kalır hep kumu
Bilmek istenilen acaba şu mu?
Yalancının akşam yakılan mumu
Yatsıya dek zar zor yanar demişler
- Kurtoğlu Sevgi bir duygudur inceden ince
Kırlerden arınır insan sevince
Yiğidin başına bir iş gelince
Dost anar, düşmansa kınar demişler
- Kemal Değirmende en çok üst taş aşınır
Birisine başın kelse kaşınır
Rüyasında bile borcu düşünür
Borçlu ölmez benzi solar demişler

- Türkmenoğlu Bedbaht kişi benliğini satar da
Cezasız kalır mı Hakka çatar da
Şaşkın ördek başı varken tutar da
Su içine kıçtan dalar demişler
- Cefaî Dünya bir han gelen baki kalmaz ki
Aramayan maksudunu bulmaz ki
Dünyada emeksiz yemek olmaz ki
Bal tutan parmağın yalar demişler
- Kurtoğlu İnsanda güç var da hiç insaf yoksa
Bileği kavi de arkası pekse
Hele vicdanında zorbalık haksa
Zora beyler de borç öder demişler
- Kemal Açlık insanları malamat eder
Yasak bilmez insan aç ise eğer
Bu hali anlatmak için eskiler
Aç kalan it fırın yıkar demişler
- Türkmenoğlu Yakmak varsa şu feleğin kastinde
Suyun biter dolu iken testinde
Onmadık hacıyı deve üstünde
Sakınsa da yılan sokar demişler
- Cefaî Namert sofrasında uzanma aş
Dost için bir post ol, dost için yaş
Ululardan kalmış sözdür; dost baş
Düşmansa ayağa bakar demişler
- Kurtoğlu İnsan iş tutmazsa şeytan şerrince
Kazanç helal olur emek verince
Hele rüşvet bir kapıdan girince
Şeriat bacadan çıkar demişler
- Kemal Er tutmalı atasının öğüdün
İçi koftur suda yeten söğüdün
Bu dünyada her zaman her yiğidin
Gönlünde bir aslan yatar demişler

- Türkmenoğlu İnsan için hak hakikat bitecik
El bebek gül bebek büyürse çocuk
Bırak da kendince yaşasın ecik
Sakınan göze çöp batar demişler
- Cefâî Bal yapabilir mi hiç karasinek?
O ancak çöplüğü edinir tünek
Giyime kuşama kanma; kepenek
Altında bir nice er var demişler
- Kurtoğlu Namert olan merdin kadrini bilmez
Riyakâr dost tutan ebedi gülmez
Bir aptal kargadan kılavuz olmaz
Körle yatan şaşı kalkar demişler
- Kemal Ölçülü açılır zurnada delik
Çalan rahat nefes alır üstelik
Doğa kanunudur her büyük balık
Küçük balıkları yutar demişler
- Türkmenoğlu Gönül sevdiğini delice sever
Kızını dövmeyen dizini döver
Ev bark olsun dersin oğlanı ever
Yuvayı dişi kuş yapar demişler
- Cefâî Malını müşteri tavda iken sat
Konuşurken iyi düşün, iyi tart
Yanlış yola gitmez tutan nasihat
Tutmayan musibet tutar demişler
- Kurtoğlu Bir gün muradına erişir koşan
Şeytanı neylesin yolundan şaşan
Çaresiz kalınca denize düşen
Yosundan bir medet umar demişler
- Kemal Vurguncuya soyguncuya baş eğme
Yetime, yoksula, garibe değme
Namert sofrasından sakın aş yeme
Gün gelir başına kakar demişler

- Türkmenoğlu Hak sever mi hayır işi bozanı?
Zalime kul köle olan ozanı
Derler ki kırkıktan sonra azanı
Paklarsa teneşir paklar demişler
- Cefâî Doğa yasaları şaşmadan yürür
Mesela mevsimler birbirin sürür
Tedbir yoksa deprem kentleri vurur
Nehirler denize akar demişler
- Kurtoğlu Sürü bir başçılın peşinden yürür
Kuyruğun hükmü ne, onu baş sürür
Bir toplum çürürse başından çürür
Balık önce baştan kokar demişler
- Kemal Az kaldı hakkına razı olanlar
Tükendi artık hak hukuk bilenler
Zaten bunun için dağdan gelenler
Bağdakileri hep kovar demişler
- Türkmenoğlu Sen sen ol herkese sırrını açma
Her şeyde ben deyip hep öne geçme
Doğmadık çocuğa sakın don biçme
Gün doğmadan neler doğar demişler
- Cefâî Açgözlü doyar mı hazine bulsa?
Dünya nimetleri hep ona kalsa
Muhannet dediğin bir yağmur olsa
Kendi tarlasına yağar demişler
- Kurtoğlu Mevla'm ayırmasın cömert yolundan
Lokma yedirmesin cimri elinden
Toklar ne bilir ki acın halinden
Tok aca ufacak doğrar demişler
- Kemal Yüğü değil, hâli yorar hamalı
Çalışır didinir bulmaz kemali
Faydası olmayan zenginin malı
Züğürdün çenesin yorar demişler

- Türkmenoğlu Dostlar bir araya gelirse elbet
Yapılır orada arifçe sohbet
Haz verir insana saz, söz, muhabbet
Söz bilmez meclisten kaçar demişler
- Cefaî Her işini ele gördüren insan
Elin açık tutmalıdır her zaman
Çünkü deveciyle gülüp konuşan
Kapısını yüksek açar demişler
- Kurtoğlu Şöyle bir bakınca canı gönülden
Yaradan'ın nuru akseder kuldan
Küçümsemek niye, daim el elden
Üstündür ta arşa kadar demişler
- Kemal Gönül bulmuş ise gönül pareyi
Gözü görmez, teper sırça sarayı
Akıllı ölçene kadar dereyi
Deli öte çoktan atlar demişler
- Türkmenoğlu Eden çeker derler, inleyen ölür
Delinin dilinden del'olan bilir
Kazan yuvarlanır kapağın bulur
Kokmuş ete sinek konar demişler
- Cefaî Zamanı bir pula satanlar için
Ömrünce yan gelip yatanlar için
Sonunda yokluğa batanlar için
Yazın çalar kışın oynar demişler
- Kurtoğlu Kâmil tercih etmez kırıp dökmeyi
Çile ehli bilir çile çekmeyi
Kanaat eyleyip aman lokmayı
Yutacağın kadar kopar demişler
- Kemal Dayanışma bize örnek arıdan
Örgüttür kitleyi alıp yürüten
Birlikten güç doğar, yoksa sürüden
Ayrılanı kurtlar kapar demişler

- Türkmenoğlu Geceyi gündüze ulasan bile
Yalnız çalışmakla dolar mı kile?
Doymak bilmeyene kazanç nafile
İşten artmaz dıştan artar demişler
- Cefaî Yüce bir duyguyken insanlık meğer
Şimdi para ile ölçülür değer
Biri yer de biri bakarsa eğer
Kıyamet orada kopar demişler
- Kurtoğlu Kârı ne ola ki yakıp yıkanın?
İşi rast gelir mi fesat bakanın?
Tutup şeytan ile kabak ekenin
Kabağı başında patlar demişler
- Kemal KEMAL der kimseye sakın hor bakma
Daima gönül yap, hiç gönül yıkma
Yoksula yardımdan elini çekme
Bir sadaka bin dert savar demişler
- Türkmenoğlu TÜRKMENÖĞLU der ki, kulak ver işit
Yoğurdu üfletir ağız yakan süt
Bir kasabın satırını yiyen it
Kütüğüne kırk yıl havlar demişler
- Cefaî CEFAÎ baş ayak, ayak baş ile
Lokma çiğnenir mi bir tek diş ile
Ancak kurulur bir ev bark eş ile
Bir tek taştan olmaz duvar demişler
- Kurtoğlu KURTOĞLU'm tamahtan düşemem dile
Yükseğe sarılıp çekemem çile
Dünyanın düzeni bak davul bile
Hep dengi dengine çalar demişler

DEYİŞME 8 SOHBETİNİZ DAİM OLSUN ÂŞIKLAR

**Kemal ÖZGÜR (Zoranî) - Cuma TÜRKMEN (Türkmenoğlu)
Müslüm KOYGUN (Cefaî) - Rifat KURTOĞLU**

Sohbetiniz daim olsun âşıklar
Dilinizde şiir, elinizde saz
Her şiirde güzellik var, hikmet var
Şairlikse doğuştan bir imtiyaz
Abdullah ERCAN

Kemal Hora hor bakma, boş sanma âlemi
Kimde ne var, neler saklı sezilmez
Takdir nasıl çalmış ise kalemi
Kudretten yazılan yazı bozulmaz

Kurtoğlu Her kim ki daima düşünür hile
Selamet bulması onun nafiye
Hak bela verir mi dururken kula
İnsan azmayınca belası bulmaz

Türkmenoğlu Her yerde doğruyu demekse işin
Gadadan beladan kurtulmaz başın
Sözü söylemeden çok iyi düşün
Yaydan çıkan bir ok hiç geri gelmez

Cefaî Umuttur fakirin ekmeği aş
Umut bahar eyler boranı kışı
Umuttur gezdiren dağ ile taşı
Avcının umudu olmasa yelmez

Kemal İkrarından dönen kişi dönektir
Varsılların aş
işine denktir
Karınları toktur, sırtları pektir
Tok olanlar açın halından bilmez

Kurtoğlu Takdir edilen şey Mevla'nın işi
Tedbir olmalıdır her işin başı
Tedbirin kadrini bilen bir kişi
Dibi görünmedik bir suya dalmaz

- Türkmenoğlu Her toplum tutulmuş başka bir derde
İnsanlık âlemi gerçekten zorda
Çıkarın hep öne çıktığı yerde
Kimse kör kuyuya tolasın salmaz
- Cefaî Arsız bin söyle laftan almaz ki
Hâl ehli olmayan hâlden bilmez ki
Şapı döğmek ile şeker olmaz ki
Üç beş söz cahili bir insan kılmaz
- Kemal Aşk güzeldir derlerse de inanma
Bitmedik çiledir aksine kanma
Cefa âşıkları yıldırır sanma
Acı patlıcanı kırağı çalmaz
- Kurtoğlu Tohum ekilir mi hiç kara taş?
Neylesin ki şimşir tarak kel baş?
Soysuz adam olmaz her emek boşa
Körler çarşısında ayna satılmaz
- Türkmenoğlu Cahil âlim olmaz giyse kavuğu
Dost olur sanma ha aklı savuğu
Nedense komşunun kara tavuğu
Her zaman görünür komşusuna kaz
- Cefaî Çalışmadan Tanrı verir demeyin
Emek vardır dibinde her yemeğin
Bir bedeli olmalı her emeğin
İçi boş bir torbayla at tutulmaz
- Kemal Mertten hayır gelir, namerttense şer
İye helal, kötü haramı dişler
Her şey doğasının hükmünü işler
Yel ile kış gelir, gül ile de yaz
- Kurtoğlu Eskiler cennetlik saydı dayağı
Yeniler terk etti çulu şayağı
Yürürken bir safkan atın ayağı
Bir kere sürçmeyle hemen kesilmez
- Türkmenoğlu Tadı olmaz muhannetin aşının
Acısı az olur körün taşının
Ortaya bir eser koyan kişinin
Kendi ölür amma adı hiç ölmez

Cefâî	İlim bir ummandır bulunmaz dibi İnsan gönlü yıkmaz kemal sahibi Kişinin aybını görmesi gibi Bir fazilet ve de bir irfan olmaz
Kemal	Yolcu kafa dengi bir yoldaş arar Tüccarı uyumlu bir ortak sarar İnsanları işi değil, eş yorar Uygun eşi olan işten yorulmaz
Kurtoğlu	İnsandır bu fani dünyanın süsü Biter mi insanın sevinci yaşı Bir elin nesi var ik'elin sesi Harman yelsiz, düğün elsiz kurulmaz
Türkmenoğlu	Yılkı atı yularsızdır, seyiştir Her geçen gün ömürden bir kayıptır Armağanı beğenmemek ayıptır Zira bahşış atın yaşı sorulmaz
Cefâî	Gençlik her gönül coşar bulanır Dalgaları birbirine ulanır Vakit gelir sakın sakın dolanır Dalgası savmadan deniz durulmaz
Kemal	Zenginin kağnısı yolda mı kalır? Her felaket gelir garibi bulur Dertlinin hâlimden dertsiz ne bilir El elin derdiyle saçını yolmaz
Kurtoğlu	Kemale ermekse insanda erek Nefsi emmareden durmalı ırak Soyluluk insanın ruhunda gerek Babadan mal kalır, insanlık kalmaz
Türkmenoğlu	Sevip de ayrılan âşıklar gülmez Cahil olan ilmin kıymetin bilmez Bir kap dolu ise ne koysan almaz Dibi yoksa boşun ne kosan dolmaz
Cefâî	Zalim bütün zehirini kussa da Etlerini lime lime kesse de Derisini yüzse, dara assa da İlim savaşı zulümden yılmaz

Kemal	Kâmil olan aza kanaat eder Ham kişi daima çıkarın güder Muhanet nefsinin peşinden gider Namert el ekmeği kardeşçe bölmez
Kurtoğlu	Hep olmalı tutunacak bir dalın Sepette pamuğun kovanda balın Aklı fikri olan dolu çuvalın Ağzı durur iken dibini delmez
Türkmenoğlu	Çalış gençliğinde çalış boş durma Zamanını yele verip savurma Komşun yasta iken şen şenlik kurma Bir göz ağlar iken öteki gülmez
Cefaî	İnsan bildiğini doğru demeli Helal kazanmalı, helal yemeli Şudur gerçek insanlığın temeli Yanda komşun aç iken tok yatılmaz
Kemal	Emeğin değeri yücedir şeksiz Karnı doymaz emekçinin ekmeksiz Pişirilmez hiçbir yemek emeksiz Hiçbir lokma çiğnenmeden yutulmaz
Kurtoğlu	Sen sen ol kırkından sonra hiç azma Kimsenin ardından kuyusun kazma Araya girip de pazarlık bozma Pişmiş aşı soğuk su hiç katılmaz
Türkmenoğlu	Hükmün yoksa kimse yoluna çıkmaz Paran yoksa kimse yüzüne bakmaz Meşhur sözdür bunu bir kenara yaz Meyvesiz ağaca kimse taş atmaz
Cefaî	Verdiği her sözü tutar er kişi Baksa da göremez bakar kör kişi Her ne kadar övünse de bir kişi Ayinesi iştir, lafa bakılmaz

Kemal	Çok gezenin paçasında toz gelir Çok salınan dilberlere söz gelir Anlayana sivrisinek saz gelir Anlamaza davul zurna çalsan az
Kurtoğlu	Aç kulun koynunda durur mu çörek? Cahil âlim olmaz kavuk giyerek Yiğidin kalesi inkâr diyerek Kürk olsa suç kimse üstüne almaz
Türkmenoğlu	Niye attı şu ireçber tırpanı? Kara kağını ile kara sabanı Şunu dedi ona aklı izanı İğne ile asla kuyu kazılmaz
Cefâî	İnsan azimle her engeli yıkar Terakkiye doğru sel gibi akar Yol bulur ay ile yıldıza çıkar Azmin elinden hiçbir şey kurtulmaz
Kemal	KEMAL sağlığını sakın incitme Sen sen ol her işte aşırı gitme Gençlik senin ile kalır zannetme Buz üstüne sabit yazı yazılmaz
Kurtoğlu	KURTOĞLU'm hatadır kibirle gurur Kişi menziline sabırla varır Her bahçada bir gün çiçekler kurur Sevgi bahçesinin gülleri solmaz
Türkmenoğlu	İnsana zehirdir TÜRKMENOĞLU kin Kâmil kişi olur sabırlı, sakın Kız evi naz evi denmiştir lakin Her aşığı usandırır fazla naz
Cefâî	CEFAÎ âşıklar gamla dolmuştur Aşka düşen sararmıştır solmuştur Teselliyi ancak sazda bulmuştur Gönüle sefadır tel alışkın saz

DEYİŞME 9

MISRALARLA MUHABBET

Rıfat KURTOĞLU - Emine ÇERÇİ (Kul Garip) - Üzeyir BAŞAR

Üzeyir	Gelip gittiğin yok üstat bu ara Yoksa dargın mısın hay deyi deyi Bağ bahçede işin çoktur bu sıra Sayıklar dururdun köy deyi deyi
Kul Garip	Nasıl da özledik epeydir seni Merakımız halın ney deyi deyi Vallahi dün bu gün gözledik seni Umduk ki gelirsin çay deyi deyi
Kurtoğlu	Anlaşıldı bizimkiler eşinir Meydanı boş bulup ey deyi deyi Üç haftadır ağzı dili kaşınır Ay dedi unuttu ay deyi deyi
Üzeyir	Aman usta hoş sefalar gelmişsin Mesaj attık hemencecik almışsın Senden konuşurduk belki duymuşsun Darılıp kırılma fay deyi deyi
Kul Garip	Ustam ne söylesem bilmem ne etsem Dağ taş dolanırım nereye gitsem Derde talip de yok bir parça satsam Halay çeker olduk tey deyi deyi
Kurtoğlu	Gine gönül bir kararda durmuyo Eş dost desen o da bizi görmüyo Ev uşağı hiç hâl hatır sormuyo Dilimde tüy bitti zay deyi deyi
Üzeyir	Mecalin kalmamış işin de bitmiş Uzaktan parlıyon saçların gitmiş Yemeğin yemeye gücün tüketmiş Oradan bir kumpir soy deyi deyi

Kul Garip	Birisi ustamdır biri gardaşım İkisine birden fedadır başım Canım kurban siper şu sinem döşüm Dostluğumuz baki say diye deyi
Kurtoğlu	Kahır döktü tel tel sırma saçımı Kırk yıl yokluk söktü aldı içimi Yumru pürçüklünün şambal biçimi İmren dur deveye boy deyi deyi
Üzeyir	Ustamın aklını Mevla'm kayıra Bütün rüyaları yorma hayıra Belli yeni inmiş dağdan çayıra Kaçmış keçileri hoy deyi deyi
Kul Garip	Üstadım kendini fazla beğenme Üzeyir gardaşım sakın değinme Öyle ulu orta çıkıp soyunma Rahvan at bulunmaz tay deyi deyi
Kurtoğlu	İkişer ikişer uğraşman boşa Gidin başınızı vurun bir taşla Biriniz gürgendir biriniz meşe Sürtünmen baltama kıy deyi deyi
Üzeyir	Senelerce tütün üfürdün durdun Yol bilmeze gidip adresi sordun Aç karnını umutlarla doyurdun Çayımı hep demli koy deyi deyi
Kul Garip	Üzeyir ustaya bulaşma fazla Bilesin uğraşmaz o asla azla Tutar da bir fistan sana piyazla Geçirir başından giy deyi deyi
Kurtoğlu	Üzeyir evvelden sen çok asıldın Yoksa akşam biriyle mi basıldın? Tuttun başımıza şair kesildin Ünleyip durursun ey deyi deyi

Üzeyir Ne ay ne de güneş gülmez yüzüme
Sitemler yerleşmiş dilde sözüme
Gam yıldızı siper almış izime
Yalvardım yakardım kay deyi deyi

Kul Garip Yaradan verince bir başka verir
Gönlünün teline mızrabım vurur
Sevda dolu yürek tertemiz durur
Arar sevdiğini vay deyi deyi

Kurtoğlu Ey Kul Garip şu çaylağı yelleme
Gaz verip de üzerime yollama
Bu fakiri öyle pek ham belleme
Gözüne kestirme çiy deyi deyi

Üzeyir Mızrabım tellere takılıp kaldı
Sonbaharda yaprak dökülüp kaldı
Gönül hanem viran yıkılıp kaldı
Ağlarım sızlarım vay deyi deyi

Kul Garip Sinemin üstünden gitmeyen yara
Ömrümü düşürdün çıkmaza dara
Mecnun isen git de Leyla'nı ara
Onca seslenirim hey deyi deyi

Kurtoğlu Boşa dağı taşı dolanma böyle
Hiçbir şey söyleme bir tek söz söyle
Ey beni Mecnun'a döndüren Leyle
Ne mısralar yazdım duy deyi deyi

Üzeyir Ustam senden aldık biz bunca dersi
Karşılık vermezsek darılır kürsü
Mutlaka eğridir doğrunun tersi
Geveleme sözü şey deyi deyi

Kul Garip Âşığın gözü tok gönlü zengindir
Sabırlıdır anlayışlı engindir
Lakin bağı başı daim yangındır
İçin için yanar oy deyi deyi

- Kurtoğlu Sürme daha yolu dike yukarı
Yamandır zirvenin boranı karı
Ektiğimiz arpa buğday ve darı
Biçip durma bizi fiy deyi deyi
- Üzeyir ÜZEYİR'im âşık çalar çığırır
Sanmayın her ana âşık doğurur
Horoz gibi tepemizde bağırır
Buldum iki tane toy deyi deyi
- Kul Garip KUL GARİP'im yerin can ve baş üstü
Kaç ana doğurur böyle dürüstü?
Sen gibi sevecen samimi dostu
Severiz sayarız bey deyi deyi
- Kurtoğlu KURTOĞLU'yum zarda zorda kayırır
Her canlıyı rızkı ile doyurur
Benden umudunu kesme buyurur
Yeter ki sen zikret Hay deyi deyi
- Kurtoğlu Affola ettiyse bir sürçü lisan
Üslubeyi beyan aynıyla insan
Âşıklık kuluna Rabb'inden ihsan
İşittim sürermiş soy deyi deyi
- Kurtoğlu KURTOĞLU'yum kalmadı bir gereği
İkisinin de yok meğer süreği
Topladı gittiler tası tarağı
Vay ki halımıza vay deyi deyi

23 Şubat 2013

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKÜ NOTALARI

YÖRESİ:
ÇORUMKİMDEN ALINDIĞI:
Rifat KURTOĞLUAY YÜZÜ GAMZELİM
GERDANI BENLİMNOTAYA ALAN:
Gökem AYGÜN ALBAYRAK

M: ♩ = 90

(SAZ)

AY YÜZ LÜ GAM ZE LİM GER DA NI

BEN LİM Ö DÜL MÜ SÜN BA NA BA NA

CE ZA MI SIN SEN

AY YÜZLÜ GAMZELİM GERDANI BENLİM

- 2 -

İN SA FI OL MA DİK EY KA RA

DİN LİM KA DER Mİ SİN BA NA BA NA

CE ZA Mİ SİN SEN KA DER Mİ SİN

BA NA KA ZA Mİ SİN SEN

(SAZ) Kutay Öztürk

1.
 Ay Yüzü Gamzelim, Gerdanı Benlim
 Odül Müsün Bana, Ceza Mısın Sen
 İnsafı Olmadık, Ey Kara Dinlim
 Kader Misin Bana, Kaza Mısın Sen

2.
 Kaçılmazsın, Geçilmezsin, Bendesin
 Her Ne Yöne Baksam Sen O Yandasın
 Gözümdesin, Gönlümdesin, Candasın
 Algın Bedenimde Aza Mısın Sen

3.
 Kurtoğlu'mu "Âşık" Ettin Edeli
 Gündüz Divaneyim, Gece Zır Deli
 Nedir Sana Kavuşmanın Bedeli
 Yoksa Erişilmez Feza Mısın Sen

YÖRESİ:
ÇORUMKİMDEN ALINDIĞI:
Rıfat KURTOĞLUGELENİN GİTMESİ
MUHAKKAK AMMANOTAYA ALAN:
Gökem AYĞUN ALBAYRAK

M: ♩ = 60

(SAZ)

3

5

7

9

11

13

15

17

GE LE NİN GİT ME Sİ MU HAK KAK AM MA

DÜN YA BİR GÜ NÜ NÜ GÖR ME DEN GİT MEM GİT MEM

BE Nİ BA NA EL EY LE YEN MU AM MA

(SAZ) SE NİN DE SİR RI NA (SAZ : } ER ME DEN GİT MEM GİT MEM
BE Nİ BA NA EL EY (SAZ : } LE YEN MU AM MA

SE NİN DE SİR RI NA (SAZ) ER ME DEN GİT MEM (SAZ)

1. 2.

Kutay
Özkan

YÖRESİ:
ÇORUMKİMDEN ALINDIĞI:
Rifat KURTOĞLU**YÂR GURBET ELİNDE
BEN SİLADAYIM**NOTAYA ALAN:
Görkem AYGÜN ALBAYRAK
Kutay ÖZTÜRK**SERBEST:**

YÂR GUR BE TE LİN DE BEN Sİ LA___ DA YİM BEN Sİ LA___ DA YİM

2
YOL___ VE RİN GE ÇE YİM BÜ KÜ LÜN DAĞ___ LAR BÜ KÜ LÜN DAĞ LAR___

3
(SAZ) Ö LÜP KUR TUL MA DİM BİR Çİ LE___ DE YİM ÇE Kİ LİN A RA DAN

4
ÇE Kİ LİN DAĞ LAR___ ÇE Kİ LİN DAĞ LAR___ ÇY___

5
Ö LÜP KUR TUL MA DİM BİR Çİ LE DE___ YİM ÇE Kİ LİN A RA DAN ÇE Kİ LİN___

6
DAĞ LAR___ ÇE Kİ LİN DAĞ___ LAR___ O FOF *Kutay Öztürk*

BEŞİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK RIFAT KURTOĞLU İÇİN YAZILAN ŞİİRLER

KURTOĞLU

Kültür savaşının yiğit ozanı
Kıymetini bilen olmaz Kurtoğlu
Göremezsın içimize sızanı
Gözyaşını silen olmaz Kurtoğlu

Batı taklitçisi yetişti aydın
Moda dedin Ayşe, Fatma'yı soydun
O Hakk'ın yerine batılı koydun
Çok çekersin çilen dinmez Kurtoğlu

Bak kendin diyorsun pop ile topu
Unuttu gencimiz soy ile soppu
TÜRKMENOĞLU yuttuk milletçe hapı
Ardın sıra gelen olmaz Kurtoğlu

Cuma TÜRKMEN

KURTOĞLU

Gençliğimde gurbet elde barındım
Çok çileler çektim, yerde süründüm
Efendice yazdım, zayıf göründüm
Enseme silleyi çekme Kurtoğlu

Sözleri güzel yaz, yolundan sapma
Çıkardığım terli tacımı kapma
İmlaları düzelt, sakarlık yapma
Yediğin helleyi dökme Kurtoğlu

Güvenme sazının ince teline
Gün gelir düşersin zalim eline
Büğetli Cuma'nın kısa beline
Ünleyi ünleyi çökme Kurtoğlu

Dolanırsın Eskekin'in ardını
Bulamadın insanların merdini
Gizli gizli bir sevdanın derdini
İnleyi inleyi çekme Kurtoğlu

Çok güreştim yiğitlerle artarım
Ozanları kalemimle tartarım
Elime düşersen seni yırtarım
Sen bana kelleyi takma Kurtoğlu

Ozanlarla atışmayı bilirim
Türlü türlü çatışmayı bilirim
Bülbüllerle ötüşmeyi bilirim
Gürleyi gürleyi çıkma Kurtoğlu

Biliyorum türlü türlü oynunu
Doldurmuşsun taşlarınan koynunu
Karşıma dikilip ince boynunu
Terleyi terleyi bükme Kurtoğlu

BEKİR der ki bilmem perdahı, pozu
Çoğuna meydanda yedirdim tozu
Sana derler Eskekin'in horozu
Belleyi belleyi ötme Kurtoğlu

Bekir SAĞIR

ÂŞIK RIFAT KURTOĞLU'NA

Değişir mevsimler, gün gelir geçer
Gitmez gönlümüzün kışı Kurtoğlu
Âşıklar derdini sazına açar
Dinmez gözümüzün yaşı Kurtoğlu

Kimi kader diyor, kimisi çile
Kimi düzen diyor, kimisi hile
Doğruları bir bir söyledik diye
Atıyorlar bize taşı Kurtoğlu

Gönül pınarından aktık durulduk
Kâh akıllı kâh da deli göründük
Acılarla ömür boyu süründük
Yanar bağrımızın başı Kurtoğlu

Berbat oldu yaşam dert dizi dizi
Bağırdık çağırdık duymazlar bizi
Gerçeği göremez bakar kör gözü
Zamanenin gözü şaşı Kurtoğlu

Başköşede dalkavuklar yalaklar
Hem akıllı hem revaçta salaklar
Yalana riyaya açık kulaklar
Yoldular kirpiği kaşı Kurtoğlu

Vekiller unuttu halkını çoktan
Hiç çare olur mu açlara toktan?
Sapmaz doğru yoldan, ayrılmaz haktan
Var mı ozanların eşi Kurtoğlu?

Daha filiz iken kırdılar bizi
Zincirsiz çarmıha gerdiler bizi
Bir kuru hayalle yordular bizi
Böyle bu dünyanın işi Kurtoğlu

Yıllar CEFAÎ'den neler götürdü?
Çiğ iken pişirdi, hamdı yetirdi
Dertler bizi yiye yiye bitirdi
Bir gün uçar ömür kuşu Kurtoğlu¹¹⁰

18 Aralık 1997

Müslüm KOYGUN

¹¹⁰ Rıfat Kurtoğlu'nun 24 Aralık 1997 tarihinde Çorum Haber gazetesinde yayımlanan "Âşık Cefaî'ye" başlıklı şiirine yanıt olarak yazılmıştır.

DİLE GETİRİN

Kendisine ozan süsü verenler
Halkın dertlerini dile getirin
Hakk'ın deryasından ilham derenler
İlham yemişini bile getirin

Bir bütünden ayrı ayrı baş çekmiş
Tutmuş kardaşının kanını dökmüş
Bizi biz eyleyen kavramlar çökmüş
Derleyip toplayıp sile getirin

Bakin şu topluma akıldan hasta
Nefsimiz şenlikte ruhumuz yasta
Tiken demetliyor yâr deste deste
Laleye sümbüle güle getirin

Ne kadar nankörmüş bu insanoğlu
Hakk'a hakikate çok azı bağlı
Görüp kahroluyom ciğerim dağlı
Şu azan kulları yola getirin

Yüz yüze gelmedik Bekir Bey senle
Kurtoğlu, Cefaî, Zoranî, Şen'le
Ne kadar yol alır kervanım anla
Süt ile kaymağı bala getirin

TÜRKMENOĞLU göz tanıyor hasmını
Topunuzla kıyas ekmem resmini
Herkes vermeyin ozan ismini
Pir Sultan misali kula getirin¹¹¹

5 Temmuz 1999

Cuma TÜRKMEN

¹¹¹ Aşure ile Hıdırellez günlerinin çakışması nedeniyle Belediye Başkanı Arif Ersoy'un Hıdırlık Meydanı'ndaki etkinliğe katılan ozanları eleştiriyor.

ÇİLE KURTOĞLU

Gece gündüz uykularım kaçıyo
Düzen düzen değil, çile Kurtoğlu
Bıçak oldu ciğerime geçiyo
Dertlerimiz getir dile Kurtoğlu

Bizim ıslahımız çok zor bayağı
Başı pisken pak olur mu ayağı
Vurur abalıya çeker dayağı
Buram buram kokar bela Kurtoğlu

Milletin meclisi diyorlar ama
Zengine yâr iken bizlere kuma
Yüzsüzler yarası ne güzel deme
İşleri güçleri hile Kurtoğlu

Yer altı, yer üstü bi sürü baba
Vatan harman olmuş, beyler de yaba
Ganimet arpalık sizlere hibe
Doymak bilmiyorlar pula Kurtoğlu

Tevsik der tokatlar, kredi ister
Devleti devlete kefil de göster
Utanmaz yüzünde yoktur ki astar
Kolayca konarlar mala Kurtoğlu

Sağ sol derdi tutuşturdu bizleri
Çarkı dönsün bilinmesin izleri
Binbir fesatlıkla dolu özleri
Korkar sizden şeytan bile Kurtoğlu

Kışlada askeriz, vergide lider
İnanmak zor gelir buyusa kader
Her çeşit imkânlar emrine gider
Kulu kul eyledik kula Kurtoğlu

TÜRKMENOĞLU eserin yok kalıcı
Hani ne var nerde gönül alıcı
Özledik Ali'ynen çatal kılıcı
Ancak o getirir yola Kurtoğlu

Cuma TÜRKMEN

YOL İÇİNDE YOL GİZLİDİR

Gel seninle biraz sohbet edelim
Dil içinde dil gizlidir Kurtoğlu
Muhabbeti elden saklı güdelim
Hâl içinde hâl gizlidir Kurtoğlu

Herkesi dost sanıp sırrını verme
Dostun ayıbını yüzüne vurma
Sen sen ol kimseyi sakın hor görme
Kul içinde kul gizlidir Kurtoğlu

Her şey satılmıyo parayla pulla
Helalinden kazan hasmını solla
Yoksulu yetimi fakiri kolla
Mal içinde mal gizlidir Kurtoğlu

Bulutı çizmesin sakın ha başın
Lütfuna bağlıdır rastgelen işin
Kısmetini veren kurdunan kuşun
El içinde el gizlidir Kurtoğlu

Doğruyu söylersen olunsun deli
Leyla mı gezdirdi Mecnun'a çölü?
Sor gülün aslını dikenli çalı
Gül içinde gül gizlidir Kurtoğlu

Sürdüğüm bu ömür ölümden beter
O yârin hayali gözümde tüter
Bülbül oldu sazım çalmadan öter
Tel içinde tel gizlidir Kurtoğlu

Bırakmaz halkımız mürşit bulursa
Kimse cahil kalmaz ilim alırsa
Bir gün olur âlim insan ölürse
Sal içinde sal gizlidir Kurtoğlu

TÜRKMENOĞLU koyma beni tasada
Sakal bitmez ömür boyu kösede
Herkes Hakk'a gidiyorum dese de
Yol içinde yol gizlidir Kurtoğlu

Cuma TÜRKMEN

KURTOĞLU

Kurtoğlu âşıklık sana kaldıysa
Gör bakalım meydan kime dar gelir?
Kaba kaba kesmek sohbet olduysa
O muhabbet bil ki bana şer gelir

Kispet bize pirimizin mirası
Geyinip çıkalım, geldi sırası
Başpehlivan mısın ibrik şırası
Ayık da gel dizlerine fer gelir

At değilim senin ile yarışam
Küs değilim kucaklaşıp barışam
Ben sen miyim kırım kırım kırışam?
Gonca gül yollasam sana har gelir

Yımırta mı sandın beni ezesin
İlimin mi var da beni yazasın
Hangi dağa bırakayım azasın
Kandil'in doruklar sana Tur gelir

Zoranî, Cefaî, Hasan Şenleri
Fedai mi tuttun yoksa onları
Oklarına dayanırsa gönleri
Benim sözüm hepinize bir gelir

Lisanın cayırtı, ağız dolusu
Ben de sandım şu Çorum'un valisi
Sen kimsin ki Eskekin'in delisi?
Çan saatin dibi sana kır gelir

Er mi sandın bu meydanda kendini?
Kavi yap da yıkamayım bendini
Unutma ha, bi bulursam pundunu
Çetin kaya olsan bana pur gelir

Beni benden aldın, dönüp kınıyon
Bizim aş sunağını banıyon
Gördün mü bak ateşimde yanıyon
Gayrı sana gece gündüz nar gelir

Ben de herkes gibi aciz biriyim
İmanımla Kur'an'ımla diriyim
Anlayan bilene gönül eriyim
Niye şeytan sana hâlâ yâr gelir?

Cahil gönlüm cevher bulup satmadı
Hiçbir suçtan kul yakamı tutmadı
Şükür daha zina nasip etmedi
Gönül gözün ecik bana kör gelir

Yiğit isen derviş olak hü diyek
Tövbe edip kör şeytana tu diyek
Bilmeyene aha gerçek bu diyek
Söz verdi mi arkasından er gelir

Beni terazide tartan ey kişi
Yok mu her inişin bir de yokuşu?
Cahiledir malımızın kokuşu
Görmeyene kan kırmızım mor gelir

Hele bir yol dur da dinle sözümü
Bilen bilir benim gerçek özümü
Çırpınırım süren olmaz izimi
Gözyaşlarım bu sebepten gür gelir

Atıp tuttuk ey Kurtoğlu üzülme
Gerçek ozan sensin aman ezilme
TÜRKMENOĞLU kim ki ona bozulma
Deli dolu ulu orta der gelir

Cuma TÜRKMEN

TÜRKMENOĞLU VE KURTOĞLU ÜZERİNE

Uzaklardan peydahlanıp poz ile
Rüzgâr ile kasırgayla, toz ile
Kalpleri inciten kaba söz ile
Yazmayalım Türkmenoğlu, Kurtoğlu

Nükte ile sürüşmeye gerek yok
Laf işitip buruşmaya gerek yok
Koçlar gibi vuruşmaya gerek yok
Azmayalım Türkmenoğlu, Kurtoğlu

Sevgiyle, saygıyla anarlar bizi
Kızarsak, azarsak kınarlar bizi
Nükteli sözlerle birbirimizi
Bozmayalım Türkmenoğlu, Kurtoğlu

Çileyi severim, hileyi sevmem
Sırtıma çalınan kalayı sevmem
Şakayı severim, alayı sevmem
Tozmayalım Türkmenoğlu, Kurtoğlu

Kardeş gibi kadrimizi bilelim
Kötü günde gözyaşları silelim
Bayramlarda bir araya gelelim
Sızmayalım Türkmenoğlu, Kurtoğlu

Nükte bahçesinde, hiciv bağında
Gurur yaylasında, kibir dağında
Perdah tepesinde, coştar çayında
Gezmeyelim Türkmenoğlu, Kurtoğlu

Nükte dolu defterleri dürelim
Yaralı kalplere merhem sürelim
Gönül bir saraydır değer verelim
Üzmeyelim Türkmenoğlu, Kurtoğlu

Benim sözüm hiciv dolu söz değil
Perdah değil, riya değil, poz değil
İnsanoğlu tavuk değil, kaz değil
Ezmeyelim Türkmenoğlu, Kurtoğlu

İlhamımız Mevlana'dan, Veli'den
Simaları gel görelim beriden
Yüzümüzü uzaklardan, geriden
Süzmayelim Türkmenoğlu, Kurtoğlu

SAĞIROĞLUder ki, sevgi ekelim
Nefreti sökelim, aşkı dikelim
Gönülde saklanan taşı dökelim
Kızmayalım Türkmenoğlu, Kurtoğlu

Bekir SAĞIR

SORMA HÂLLERİMİ YAMAN KURTOĞLU

Diktiğim fidanlar kurudu bir bir
Dertlerimi deşme aman Kurtoğlu
Uyku girmez gözlerime nicedir
Sorma hallerimi yaman Kurtoğlu

Elem katmer katmer, dert katar katar
Bugünkü hicranım dünkünden beter
Ektiğim mahsuller meyvesiz biter
Harmanım danesiz saman Kurtoğlu

Uğursuzluk etrafımda dolaşır
Bütün şerler benim ile dalaşır
Yaşım geldi elli beşe ulaşır
Aleyhime işler zaman Kurtoğlu

Yangından kalıntı küllere döndüm
Kervan geçmez ıssız yollara döndüm
Kayalar bezenmiş çallara döndüm
Üzerimde bitmez çimen Kurtoğlu

Beni sandığından yüksekte görme
Dalga geçer gibi methedip durma
Zaten felek vurmuş bir de sen vurma
Dağılmaz başımdan duman Kurtoğlu

KEMAL der ki gerçek hâllerim nice?
Gönlüm ulaşılmaz dağlardan yüce
Çaresizlik beni eyledi cüce
Şimdi gönül dağım güman Kurtoğlu

Kemal ÖZGÜR

HERİ DEĞİLDİR

Köyümde köpek yok güzel doldurdum
Deynek ile taşın yeri değildir
Hakk'a şükür ben nefsimi öldürdüm
Ölmeden ölenler diri değildir

Ben ölüme namaz kıldım kaldırdım
Güzellere gül vererek güldürdüm
Gönül teli ile yâre bildirdim
Her âşık mananın eri değildir

Âşık dil vermeli hem sazlı sözlü
Ağızda pişen laf olmuyor özlü
Hakikatin sırrı emekte gizli
Yediğin alının teri değildir

Yetmedi mi koğu kıybet yaptığın?
Pazar pazar fitne fesat sattığın
Geçip karşısına maval attığın
Öyle pek sıradan biri değildir

Halktan yana eğirmiyor kirmanın
Bilmen ki derdinde saklı dermanın
Nerde sap samanın, hani harmanın?
Her çiçekte gezen arı değildir

Gönül ocağında ateş yakarız
Sevgiyle oturur sever kalkarız
Biz insanın mayasına bakarız
Öyle her Çorumlu heri değildir

Herkese bir kara, şer arıyorsun
Kirin saklamaya sur arıyorsun
Yirminci asırda pir arıyorsun
Yüzündeki Hakk'ın nuru değildir

Bir ömür uyuyan nasipsiz olur
Arifler gayretle muradın alır
Kimse içmez kadeh elinde kalır
Kirli gönül suyun, duru değildir

Borani'yem Hakk'ı halktan dermesi
Can gözüyle olur Hakk'ı görmesi
Diken atanlara çiçek vermesi
Öyle her âşığın kârı değildir¹¹²

25 Kasım 1999

BORANÎ

¹¹² Bu şiir, Rifat Kurtuluş'un 23 Kasım 1999 tarihli Merhaba gazetesinde yayımlanan "Borani" başlıklı şiirine karşılık olarak yazılmıştır.

OZANIMIZ VAR

Başı dik alnı ak yüreği pak
Dividinde dilinde her lahza Hak
Çorum Eskekinli git kaydına bak
Kurtoğlu mahlaslı ozanımız var

27 Mart 2023

Veysel BEKTAŞ / Yargıtay Üyesi

HALKIN OZANI

Dedesinden aldı adını
İlkokulda attı şiire ilk adımı
Lise yıllarında aldı sazı eline
Çorum şivesini doladı cümlemizin diline

Ana adı Sevim, Baba adı Cemal
Çorum Merkez Eskiekin'de doğdu
Kalem dile geldi kâğıt kul oldu
Her kelimesi ile gönüllere taht kurdu

Mert sözlüdür sevmez huzur bozanı
Selam olsun sana gönüllerin ozanı
Eskiekin'den Çorum'a bir güneş doğdu
Her şey için teşekkürler halkın ozanı

4 Şubat 2023

Alper BİLİR / Vakıf 19 Başkanı

ÂŞIK RIFAT KURTOĞLU KAYNAKÇASI

“1. Âşıklar Şöleni Gerçekleştirildi”, Çorum Belediyesi, Yıl: 7, Sayı: 60, Ocak-Şubat 2000, s. 5.

“21. Yüzyılın İlk Fidanları Albayrak İlköğretim’den”, Merhaba, 16 Ekim 1999.

“AĞAÇ Dikip Piknik Yaptılar”, Çorum haber, 6 Mayıs 1999.

“AĞAÇLANDIRMA Sezonu Başlıyor”, Çorum Hakimiyet, 15 Ekim 1999.

“AĞAÇ Sevdalıları Bir Âşık”, Çorum Hakimiyet, 11 Mart 1998.

“ALBAYRAK 1000 Fidanı Toprakla Buluşturuyor”, Çorum Lider, 16 Ekim 1999.

“ALBAYRAK Eskiekin’e 1000 Adet Meşe Dikecek”, Çorum Hakimiyet, 16 Ekim 1999.

“ALBAYRAK Öğrencileri Yarın Eskiekin’e Fidan Dikecek”, Çorum Haber, 15 Ekim 1999.

ÂLİM, Bekir vd., Şairler Seçkisi Şiir Antolojisi 5, Cilt 1, Sivas Şairler ve Yazarlar Derneği Yayını, Sivas 2014, s. 520-525.

ALPAY, Attila, “Ağaç Kampanyaları”, Çorum Hakimiyet, 23 Nisan 1996.

-----, “Çorum Tarzanı”, Çorum’un Sesi, 8 Mayıs 1998.

-----, “Tebrikler STV”, Çorum Hakimiyet, 10 Haziran 1996.

-----, “Yeşil Seferberliğin İsimsiz Kahramanları”, Çorum Hakimiyet, 2 Mayıs 1996.

“ANKARA’da Çorumlular Günü”, Çorum Haber, 22 Kasım 1997.

“ANKARA’daki Çorumlular Altınpark’ta Buluştu”, Çorum Belediyesi, Yıl: 4, Sayı: 44, Aralık 1997, s. 14.

ARSLAN, Hasan, “Bir Türkünün İzdüşümü”, Kır Çiçekleri, Çorum Merkez YİBO Eğitim Tanıtım ve Kültür Dergisi, Sayı: 1 (Şubat 2011), s. 54-55.

ARSLAN, Hasan, Çorumlu Âşık Rıfat Kurtoglu (Yıkılın Dağlar), Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Bitirme Tezi, Van 1997.

“HALK Edebiyatını Âşıklardan Öğrendiler”, Çorum Haber, Yıl: 17, Sayı: 4848, 24 Ocak 2002, s. 9.

“ÂŞIK Kurtoglu Bugün Umut Radyo’da”, Çorum Hakimiyet, 5 Ekim 1999.

“ÂŞIK Kurtoglu: Hız Kesicilerden Kurtarın”, Çorum Haber, Yıl: 18, Sayı: 5303, 2 Ağustos 2003, s. 5.

“ÂŞIK Kurtoglu’na Daktilo”, Çorum Hakimiyet, 15 Kasım 1999.

“ÂŞIK Kurtoglu’nun 4 Eseri TRT Repertuvar Denetiminden Geçti”, Çorum Lider, 30 Mart 1995.

“ÂŞIK Kurtoglu’nun 4 Türküsü TRT Repertuvarına Alındı”, Çorum Haber, 1 Nisan 1995.

“ÂŞIK Kurtoglu’nun İkinci Kitabı çıktı”, Çorum’un Sesi, 9 Haziran 1998.

“ÂŞIK Kurtoglu’nun Rüyası Gerçekleşiyor”, Çorum Hakimiyet, 7 Ocak 1995.

“ÂŞIK Kurtoglu’nun Soylu Girişimi... Öğretmenler Ormanı İçin Çalışma Başladı”, Çorum Haber, 1994.

“ÂŞIK Kurtoglu Türküye Doyurdu”, Çorum Belediyesi, Yıl: 6, Sayı: 57, Temmuz 1999, s. 10.

“ÂŞIK Kurtoglu Türküye Doyurdu”, Çorum Hakimiyet, 28 Haziran 1999.

“ÂŞIKLAR Şölenine Yoğun İlgi”, Çorum Kent Haber, 4 Temmuz 2008.

“ÂŞIK Rıfat Balıkesir’e Gidiyor”, Çorum Yeni Gün, 22 Ekim 1997.

“ÂŞIK Rıfat Kurtoglu’nun Şiir Kitabı Çıktı”, Çorum Altınışık, 7 Nisan 1995.

“ÂŞIK Rıfat Kurtoğlu Balıkesir’de Ödülünü Aldı”, Çorum Hakimiyet, 11 Kasım 1997.

“ÂŞIK Rıfat Kurtoğlu Çiçek Verdi”, Çorum Haber, 25 Eylül 2014.

“ÂŞIK Rıfat Kurtoğlu Kırşehir’de İkincisi Düzenlenen Âşık Paşa Şölenine Katıldı”, Çorum Haber, 22 Kasım 2011, s. 1.

“ÂŞIK Rıfat Kurtoğlu’na ‘Yılın En İyi Ozanı’ Ödülü”, Çorum Haber, Yıl: 38, Sayı: 11161, 24 Ocak 2023, s. 6.

“ÂŞIK Rıfat Kurtoğlu’na ‘Yılın Halk Ozanı’ Ödülü”, Çorum Haber, Yıl: 38, Sayı: 11168, 1 Şubat 2023, s. 16.

“ÂŞIK Rıfat Kurtoğlu’ndan Vefa Örneği... Eskiakin’e Öğretmenler Ormanı Kuruluyor”, Çorum Hakimiyet, 8 Nisan 1995.

“ÂŞIK Rıfat Kurtoğlu Üzerine Geniş Kapsamlı Bir Araştırma”, Çorum Haber, 15 Temmuz 1997.

“ÂŞIK Rıfat’tan Tüplü Meyve Fidanı”, Çorum Haber, 28 Mayıs 2008.

“ÂŞIK Veysel ve Ozanlar Anıldı”, Çorum Hakimiyet, 23 Mart 1995.

“ÂŞIK Veysel ve Ozanlar Haftası Kutlandı”, Çorum Lider, 23 Mart 1995.

“ATASÖZLERİYLE Âşıklar Sohbeti”, Çorum Hakimiyet, 2 Kasım 1999, s. 2.

“BALIKESİR’de Düzenlenen Şiir Yarışmasında Rıfat Kurtoğlu Üçüncü”, Çorum Haber, 21 Ekim 1997.

“BAYAT 7. Kültür Tanıtım ve Ceviz Şölenine Hazır”, Çorum Hakimiyet, 6 Ekim 1998.

“BİR Düş Gerçek oluyor”, Çorum Yeni Gün, 5 Mart 1996.

“BİR Ozanın Düşü Gerçek Olma Yolunda... Eskiakin’de Fidan Dikim Hazırlıkları Sürdürülüyor”, Çorum Haber, 5 Mart 1996.

“BORANİ ile Kurtoğlu’ndan Neşeli Atışma”, Çorum Haber, 15 Kasım 1999.

BORANİ, “Kısır Muhabbeti”, Merhaba, 4 Ekim 1999.

BORANİ, “Kısır Muhabbetinden ÇEKVA’daki Dostların Toplantısına”, Merhaba, 7 Ekim 1999.

BORANİ, “Heri Değildir”, MerhabaGazetesi, 29 Kasım 1999.

BORANİ, “Sanat Dostları mı Yoksa Sanat Düşmanları mı? (2)”, Merhaba, 20 Kasım 1999.

BOYACIOĞLU, Mümtaz, “Baba Âşık Paşa’dan Oğul Elvan Çelebi’yi Ziyaret”, Çorum Hakimiyet, 4 Ekim 2012, s. 15.

“CEMAL Kurtoğlu Dün Vefat Etti”, Çorum Haber, 23 Mart 1996.

“CEMAL Safi’den Âşık Kurtoğlu’na Yakın İlgi”, Çorum Haber, 22 Kasım 2011, s. 1.

ÇENESİZ, İsmet, “Fidan Dikim Seferberliği”, Çorum Haber, 23 Mart 1998.

-----, “Fidan Dikimi Seferberliği”, Çorum Hakimiyet, 23 Mart 1998

-----, “Fidan Yetiştiriciliğinde Öncü Olmalı Çorum”, Çorum Hakimiyet, 30 Mart 1998.

-----, “Uyu Uyu Yat Uyu”, Çorum Haber, 7 Haziran 1999.

“ÇEVRECİLER Yine Palamut Ekecek”, Çorum Hakimiyet, 23 Eylül 1999.

“ÇEVRE Dergisi Çevrecileri Unuttu”, Çorum Yeni Gün, 24 Mayıs 1996.

“ÇEVRE Haftası’na Renkli Kutlama”, Çorum Hakimiyet, Yıl: 33, Sayı: 9665, 9 Haziran 2023, s. 6.

“ÇIKRIK’ta Fidanlar Toprakla Buluştu”, Çorum Hakimiyet, 12 Mart 2002.

ÇIRAKMAN, Hüseyin, Halkın Dili Halk Ozanları (Antoloji), Çorum Belediyesi Eğitim Kültür Sosyal İşler Müdürlüğü Yayınları, Çorum 2000, s. 90-98.

“ÇORUM 25 Nisan Günü Kanal 7 Ekranına Gelecek”, Çorum Haber, 22 Nisan 1998.

“ÇORUM’a İki Yeni Orman”, Çorum Haber, 11 Mart 1998.

ÇORUM Belediyesi 1995 Faaliyet Raporu, s. 14.

- “ÇORUM Bu Akşam TRT 1’de”, Çorum Hakimiyet, 16 Ocak 1996.
- “ÇORUM Bugün Samanyolu TV’de”, Çorum Hakimiyet, 8 Haziran 1996.
- “ÇORUM Bu Hafta Sonu TGRT’de”, Çorum Yeni Gün, 27 Şubat 1997.
- “ÇORUM’da İzzet-i İkrâm”, Çorum Hakimiyet, 8 Temmuz 1996.
- “ÇORUM’daki Sıra Gecesinin İkinci Bölümü Bugün”, Çorum Hakimiyet, 7 Eylül 1996.
- “ÇORUM Gecesi”, Türkiye, 2 Mart 1997.
- “ÇORUM Kültür Alanında da Konuşulsun”, Çorum Hakimiyet, 14 Kasım 1996.
- “ÇORUM Kültüründe Patlama”, Çorum Hakimiyet, 13 Kasım 1996.
- “ÇORUMLU Âşıklar Tez Konusu Oldu”, Çorum Hakimiyet, 5 Kasım 1999.
- “ÇORUMLU Âşıktan Gülşen Kutlu’ya 2 Eser Daha”, Merhaba, 4 Ocak 1994, s. 2.
- “ÇORUMLU Fidan Dikimi İçin Seferber Oldu”, Çorum Hakimiyet, 16 Mart 1998.
- “ÇORUMLULAR Günü Pazar Günü”, Çorum Lider, 22 Kasım 1997.
- “ÇORUMLULAR Günü Yapıldı”, Çorum Lider, 24 Kasım 1997.
- “ÇORUMLU Ozan Tarsus’ta Şiir Akşamları’na Katıldı”, Çorum Manşet, 28 Eylül 2013.
- “ÇORUMLU Sanatçılar Bu Hafta Sonu TGRT’de”, Merhaba, 7 Şubat 1997.
- “ÇORUMLU Sanatçılar Konser Verdi”, Çorum Lider, 28 Temmuz 1997.
- “ÇORUM Pazar Günü TGRT’de”, Çorum Hakimiyet, 27 Şubat 1997.
- “ÇORUMSPOR Sezonu Açtı”, Çorum Belediyesi, Yıl: 4, Sayı: 39, Temmuz 1997.
- “ÇORUMSPOR Taraftarlarıyla Tanıştı”, Çorum Haber, 28 Temmuz 1997, s. 4.
- “ÇORUMSPOR Yeni Sezona Umutlu Girdi”, Türkiye, 30 Temmuz 1997.

- “ÇORUM TGRT”de”, Merhaba, 6 Temmuz 1996.
- “ÇORUM TGRT Ekranında”, Çorum Haber, 1 Mart 1997.
- “ÇORUM TGRT Ekranlarında”, Yeni Gün, 6 Temmuz 1996.
- “ÇORUM’un Reytingi Yükseldi”, Çorum Hakimiyet, 10 Haziran 1996.
- “ÇORUM’un Yerel Sanatçıları Fuar Alanı ile Çatak’ta Konser Verecek”, Çorum Haber, 15 Temmuz 1997.
- “ÇÖLLEŞMEYE Karşı Topyekün Mücadele”, Çorum Hakimiyet, 19 Haziran 2000, s. 7.
- “DEYZOĞLU Çıktı”, Çorum Hakimiyet, 5 Haziran 1998.
- “DEYZOĞLU Çıktı”, Merhaba, 8 Haziran 1998.
- “DEYZOĞLU Şiir Çıktı”, Çorum Lider, 8 Haziran 1998.
- “DIŞA Açılan Çorum”, Yazılıkaya, Sayı: 3, Ağustos 1996, s. 32.
- “DOĞA Tutkunu Bir Ozan Âşık Rifat Kurtuluş”, Çorum Lider, 29 Eylül 1999.
- “DÜMLUPINAR’ın Çevre Duyarlılığı”, Merhaba, 23 Ekim 1999.
- “DÜMLUPINAR İlköğretim Eskişehir’e Fidan Dikti”, Çorum Hakimiyet, 23 Ekim 1999.
- “DÜNYA Çölleşmeyle Mücadele Günü 17 Haziran 2000”, T.C. Çorum Valiliği Çevre Koruma Vakfı, s. 8.
- “EĞİTİMCİ Yazar Mustafa Bakar Vefat Etti”, Çorum Lider, 8 Eylül 1997.
- “EN Güzel İş Yaptılar Eskişehir’in Yüzü Güldü”, Çorum Hakimiyet, 16 Mart 1998.
- ERCAN, Abdullah; 14. Yüzyıldan Günümüze Çorumlu Şairler, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 1998, s. 680-685.
- ERKOÇ, Ethem, “Âşık Rifat Kurtuluş”, Çorum Hakimiyet, 23 Mayıs 2008.
- “ESKİŞEHİR Çöl Oluyor”, Çorum Haber, 25 Ekim 2001.

- “ESKİEKİN’de 30 Dönüm Ağa landırdıldı”, Çorum Hakimiyet, 6 Mayıs 1999.
- “ESKİEKİN’de Bu Yıl İçinde İkinci Orman Olu turuldu”, Çorum Haber, 21 Nisan 1998.
- “ESKİEKİN’de Fidan Dikimi”, Çorum Haber, 16 Ekim 1999.
- “ESKİEKİN’de Öğretmenler Ormanı İçin Fidan Dikme Töreni”, Çorum Hakimiyet, 1 Nisan 1995.
- “ESKİEKİN’de Su İçin Bulu ma”, Çorum Hakimiyet, 25 Ekim 2001.
- “ESKİEKİN’de Yarın da 4.500 Fidan Dikilecek”, Çorum Haber, 17 Nisan 1998.
- “ESKİEKİN’in Sorunları Acil   z m Bekliyor”, Merhaba, 27 Temmuz 2007.
- “ESKİEKİN Köyü Muhtarı Kurdo lu:  abamız Yarım Kalmasın”, Çorum Hakimiyet, 26 Nisan 1996.
- “ESKİEKİN Köyü Öğretmen Ormanı’na İlk Fidan Dikildi”, Çorum Yeni Gün, 11 Temmuz 1995, s. 2.
- “ESKİEKİN Köyüne 7 Bin Fidan Dikilecek”, Çorum Hakimiyet, 8 Mayıs 1996.
- “ESKİEKİN Köyüne 7 Bin Fidan Dikilecek”, Merhaba, 7 Ocak 1995.
- “ESKİEKİN Me elendi”, Çorum Hakimiyet, 18 Ekim 1999.
- “FATİH Lisesi Eski in’de Fidan Dikecek”, Çorum Hakimiyet, 17 Nisan 1998.
- “FESTİVAL’de  orumlulara Müzik Ziyafeti”, Çorum Hakimiyet, 12 Temmuz 1997.
- “FİDANLAR da Krize Takıldı”, Merhaba, 10 Nisan 2001.
- “FİDANLAR Toprakla Bulu tu”, Çorum Lider, 18 Ekim 1999.
- “FUAR Alanında Müzik Ziyafeti”, Çorum Hakimiyet, 13 Haziran 1998.
- “GELİŞMELERE En Büyük Etken  orumlu Sanayiciler”, Merhaba, 10 Haziran 1996.

GÖKBULUT, Zübeyde - Halil ÇALIŞIR (2013), Neşet Ertaş'a Şiirler, Kırşehir Belediyesi Yayını, Kırşehir, 128 s.

"GÖNÜL Dilim İkinci Baskıyı Yaptı", Çorum Hakimiyet, 13 Ekim 1995.

"GÖNÜLLÜ Çevreci Kurdoğlu: Dikecek Fidan Bulamıyorum", Çorum Hakimiyet, 22 Nisan 1996.

GÜLEZ, Halil, "Deyzoğlu", Dost Haber, 17 Haziran 1998.

GÖSTERİR, İbrahim, "Âşık Rıfat Kurtoğlu", Şehir Defteri Çorum Belediyesi Kültür-Sanat-Edebiyat Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 12, Ocak 2023, s. 100-101.

GÖSTERİR, İbrahim, "Bir Ozan Bir Kitap", Çorum Sıla 19, Yıl: 1, Sayı: 15, 4 Şubat 2011, s. 4.

GÖSTERİR, İbrahim, Çorum Halk Kültüründe Gülmece, Kültür Ajans Yayınları, Ankara 2016, s. 273-275.

"GÜLŞEN Kutlu, Çorumlu Ozanın Çalışmalarını Değerlendirecek", Çorum Haber, 31 Aralık 1993.

GÜMÜŞ, İbrahim, "Rıfat Kurtoğlu", [Http://Teis.Yesevi.Edu.Tr/Madde-Detay/Kurtoğlu-Rıfat-Kurtoglu](http://Teis.Yesevi.Edu.Tr/Madde-Detay/Kurtoğlu-Rıfat-Kurtoglu) [Erişim: 10 Temmuz 2022].

GÜNDOĞAR, Muzaffer, "Âşık Rıfat Kurtoğlu ve Gönül Dilim", Çorum Haber, 28-29 Temmuz 1995, s. 3-4.

-----, "Âşık Rıfat Kurtoğlu ve Gönül Dilim", Çorum Haber, 6-8 Nisan 2021, s. 6.

-----, "Eskiekin'de Toprak, Fidan ve Çocuk", Çorum Haber, 10 Mayıs 1999.

-----, "Eskiekin Köyünde Yaşanan Güzel Bir Günün Ardından", Çorum Haber, 23 Haziran 1995.

-----, "Gönül Dostlarıyla Nice Güzelliklere (1)", Çorum Hakimiyet, 22 Mart 1997.

-----, "Sanatsever İş Adamı Hasan Yılmaz", Çorum Hakimiyet, 19 Ocak 1996.

-----, "Tabandan Doruğa Âşık Rıfat Kurtoğlu", Çorum Haber, Yıl: 38, Sayı: 11138-11140, 28-30 Aralık 2022, s. 6.

-----, “TGRT’de Çorum Şenliği ya da Âşık Rıfat Kurtoglu”, Çorum Haber, 15 Mart 2021, s. 6.

-----, “TGRT’de Çorum Şenliği ya da Âşık Rıfat Kurtoglu”, Çorum Hakimiyet, 18 Mart 1997.

GÜNGÖR, Ahmet - Ahmet SAMSUNLU, Çorum Çekva Sanat Dostları Toplantıları, Çorum Eğitim ve Kültür Vakfı Yayını, Çorum 2010, s. 129.

GÜRSEL, Mahmut Selim, Çorum 1997, Kaynak Eserler Dizisi: 4, Çorum 1997, s. 76, 300-301.

“HAFTA Sonu 6500 Fidan Dikildi”, Çorum Lider, 16 Mart 1999.

“HALK Müziği Konseri”, Çorum Belediyesi, Yıl: 4, Sayı: 39, Temmuz 1997.

“HALK Türküleri Repertuarına Çorum’dan Yeni Derlemeler”, Çorum Haber, 26 Ağustos 1993, s. 1-3.

“HATİPOĞLU’na Şiirle Tepki”, Halk, 1 Şubat 1999.

HATLAŞ, Hatice Kübra - Gökçe ÖZARSLAN, “Rıfat Kurtoglu”, Sazın ve Sözün Sultanları Yaşayan Halk Şairleri -IV, Editörler: Fatma Ahsen TURAN - Başak UYSAL, Gazi Kitabevi, Ankara 2010, s. 433-443.

“HATTUŞAŞ Ekibi Yarın TGRT’de”, Çorum Haber, 6 Temmuz 1996.

“HATTUŞAŞ Halk Oyunları Göz Doldurdu”, Çorum Lider, 4 Mart 1997.

“HATTUŞAŞ Halk Oyunları Kırkpınar’da”, Çorum Lider, 1 Haziran 1996.

“HATTUŞAŞ Halk Oyunları Kırkpınar’da”, Merhaba, 1 Temmuz 1996.

HATTUŞAŞ Halk Oyunları TGRT’de Canlı Yayındaydı”, Çorum Lider, 8 Temmuz 1996.

“HATTUŞAŞ Halk Oyunları Yarın TGRT’de Canlı Yayında”, Çorum Lider, 6 Temmuz 1996.

“HAYDİ Fidan Dikmeye”, Çorum Haber, 14 Mart 1998.

“HER Şey Ülke ve Çorum İçin”, Çorum Hakimiyet, 19 Haziran 1995.

“HIDIRELLEZ ve Aşure Günü Kutlandı”, Dost Haber, 7 Mayıs 1998.

İSTANBULLU, İhsan, “Cennette Birkaç Saat ve Bir Çağrı”, Çorum Hakimiyet, 25 Haziran 1999.

-----, “Cennette Birkaç Saat ve Bir Çağrı 2”, Çorum Hakimiyet, 26 Haziran 1999.

-----, “Sanat Dostları ile”, Çorum Hakimiyet, 13 Mayıs 1996.

“İZZET-İ İkrâm’ın Konuğu Çorum ve Çorumlu Sanatçılar”, Çorum Hakimiyet, 1 Mart 1997.

“KADIN Oyunları Adlı Eser 16 Şubatta Sahnelenecek”, Çorum Haber, 11 Şubat 1998.

“KANAL 7 Çorum’da Çekimler Yapacak”, Çorum Haber, 24 Haziran 1996.

“KANAL 7’de Çorum Var”, Çorum Hakimiyet, 8 Mayıs 1999.

“KANAL 7 Ekranında Bugün Çorum Var”, Çorum Haber, 25 Nisan 1998.

“KANAL 7’nin Çekimleri Cumartesi Günü Ekranda”, Çorum’un Sesi, 21 Nisan 1998.

KAPLAN, Âşık Yaşar, “Sanat Dostları”, Çorum Hakimiyet, 4 Ekim 1999, s. 2.

KERMAN Tayyar, “Şair Rıfat Kurdoğlu’nun Yeni Şiir Kitabı: Deyzoğlu”, Çorum Haber.

KILIÇ, Seyit - Celalettin TOKMAK - Kevser DOSTAGÜLER, Türk Şairleri Antolojisi, 2. Cilt, Gürler Matbaacılık, Ankara 2013, s. 256-260.

“KIZILAY’ın Sanat ve Eğlence Etkinliği 16 Şubat’ta”, Çorum Hakimiyet, 6 Şubat 1998.

“KİLİM Dergisinin Gecesine Yoğun İlgi”, Dost Haber, 26 Ocak 1998.

“KİLİM Dergisinin Şiir Dinletisinde Şiirler Konuştu”, Merhaba, 26 Ocak 1998.

“KİLİM Şiir Dinletisine Yoğun İlgi”, Çorum Hakimiyet, 26 Ocak 1998.

“KİLİM Şiir Gecesine Hazırlanıyor”, Çorum Hakimiyet, 20 Ocak 1998.

“KONUR FM’de Tiyatro Paneli”, Çorum Hakimiyet, 8 Kasım 1995.

KOYGUN, Müslüm, “Âşık Rıfat Kurtuluş’na”, Çorum Haber, 2 Ocak 1998, s. 2.

-----, “Gönül Bülbülleri Âşıklarımız (Ozanlarımız): Rıfat Kurtuluş”, Çorum Haber, 18 Eylül 1996, s. 2.

KURTOĞLU, Rıfat, “Ağlama”, Çorum Kültür Sanat, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayını, Sayı: 2 (2002), s. 11.

-----, “Anam”, Çorum Haber, 1994.

-----, “Arıyom Leyla”, Çorum Hakimiyet, 12 Ekim 2000.

-----, “Âşık Cefai’ye”, Çorum Haber, Sayı: 3604, 24 Aralık 1997, s. 2.

-----, “Âşık Sohbeti”, Çorum Hakimiyet, 19 Temmuz 2000.

-----, “Âşık Sohbeti: Belli Değil”, Çorum Hakimiyet, 11 Temmuz 2007.

-----, “Atam”, Çorum Hakimiyet, 13 Kasım 2001.

-----, “Atatürk Lisesi Bahçesi”, Çorum Haber, Yıl: 17, Sayı: 4854, 31 Ocak 2002, s. 9.

-----, “Atışma”, Merhaba Gazetesi, 3 Mart 2000, s. 4.

-----, “Ayılmaz Güzel”, Çorum Hakimiyet, 6 Kasım 2000.

-----, “Ayşe’im”, Çorum Hakimiyet, 24 Mayıs 2007.

-----, “Bana İş Vermeyenler Utansın”, Çorum Hakimiyet, 9 Ocak 2001.

-----, “Barış”, Devrek Postası, 18 Mart 1997.

-----, “Başımız Sağ Olsun”, Çorum Haber, 5 Aralık 1995, s. 2 [Şekip Şahadoğru’nun ölümü üzerine].

-----, “Bayramdan Bayrama”, Çorum Hakimiyet, 13 Kasım 2004.

-----, “Bayramlar Bayram Değil”, Çorum Hakimiyet, 3 Mart 2001.

- , “Bekir Can”, Çorum Hakimiyet, 24 Ağustos 1999.
- , “Belediye, Su ve Çevre”, Çorum Hakimiyet, 29 Ekim 1999.
- , “Belli Değil”, Çorum Hakimiyet, 11 Temmuz 2007.
- , “Benden Beter Ol”, Çorum Hakimiyet, 1 Ocak 2000.
- , “Benden Selam Edin Çorum Eline”, Çorum Haber, 6 Nisan 1999, s. 2.
- , “Bende Sen”, Çorum Hakimiyet, 31 Temmuz 2004.
- , “Bey Baba”, Çorum Hakimiyet, 28 Ağustos 1999, s. 2.
- , “Bıçare Ömrümüz Hiç Dönüyor”, Çorum Hakimiyet, 17 Ekim 2000.
- , “Bi Gün”, Çorum Hakimiyet, 17 Kasım 1999.
- , “Bil Türkmenoğlu”, Çorum Hakimiyet, 12 Ağustos 1999, s. 2.
- , “Bir Daha”, Çorum Hakimiyet, 12 Ekim 2004.
- , “Birisi Gündoğar, Biri Ozulu”, Çorum Hakimiyet, 12 Ekim 2001.
- , “Bitmez Sevdığım”, Çorum Hakimiyet, 19 Ağustos 2000.
- , “Bizim Köyün Yolları”, Çorum Manşet, Yıl: 1, Sayı: 32, 14 Eylül 2006, s. 2.
- , “Biz neredeyiz?”, Çorum Hakimiyet, 1992.
- , “Borani”, Merhaba, 23 Kasım 1999.
- , “Böyle”, Çorum Hakimiyet, 20 Kasım 2004.
- , “Can ile Güzel”, Çorum Hakimiyet, 15 Ocak 2000.
- , “Ceza mısın Sen?”, Çorum Hakimiyet, 16 Nisan 2000.
- , “Çek Bekir Sağır”, Çorum Hakimiyet, 2 Eylül 1999.
- , “Çevrecilere Derin Uykular”, Çorum Hakimiyet, 14 Şubat 2001.

- , “Çok Şükür”, Çorum Hakimiyet, 26 Ağustos 2004.
- , “Çorum’a Can Simidi”, Çorum Hakimiyet, 5 Haziran 1993.
- , “Çorum’a Çorumlu Vekil İstiyoruz”, Çorum Haber, 2 Nisan 1999.
- , “Çorum’da Âşık Sohbeti (Cefâî-Zoranî-Kurtoğlu)”, Hâle Kültür-Sanat-Edebiyat Dergisi, Sayı: 40, Şubat 2008, s. 4.
- , “Çorum’da Çevre Günü Etkinlikleri”, Çorum Haber, 11 Haziran 2004.
- , “Çorum’da Kültür Sanat ve Çorum Belediyesi”, Çorum Haber, 5 Haziran 1997, s. 2.
- , “Çorum Fidan Dikecek Parti, Oda, Dernek ve Sendika Arıyor”, Çorum Haber, Yıl: 17, Sayı: 4857, 5 Şubat 2002, s. 9.
- , “Çorumludur 2”, Çorum Gazetesi, 10 Şubat 2015, s. 8.
- , “Çorum Türküleri”, Çorumlu 2000, Yıl: 1, Sayı: 2, s. 27.
- , “Çorum’un Yeşilliği ya da Çıplaklığı”, Çorum Haber, Yıl: 17, Sayı: 4849, 25 Ocak 2002, s. 9.
- , “Çorum ve Tanıtımı”, Çorum Haber 24 Nisan 1997.
- , “Değişti”, Çorum Hakimiyet, 1992.
- , “Demokrasi İstiyorum”, Çorum Hakimiyet, 6 Ocak 2003.
- , Deyzoğlu, 1. Baskı, Devran Matbaacılık, Ankara 1998, 76 s.
- , “Deyzoğlu 1”, Çorum Hakimiyet, 3 Şubat 1995.
- , “Deyzoğlu 1”, Merhaba Gazetesi, 4 Şubat 2000, s. 5.
- , “Deyzoğlu 2”, Çorum Hakimiyet, 17 Şubat 1998.
- , “Deyzoğlu 3”, Çorum Hakimiyet, 12 Mart 1998.
- , “Diledim Seni”, Çorum Hakimiyet, 8 Eylül 2004.
- , “Doyamadım ki”, Çorum Hakimiyet, 7 Eylül 2004.

- , “Doymayacağım”, Çorum Hakimiyet, 23 Şubat 2000.
- , “Duy Beni”, Çorum Haber, 21 Ekim 1997, s. 2.
- , Düş Yaman Oldu, 1. Basım, Baskı: Ankara Okulu, Çorum 2012, 128 s.
- , “Elifinen”, Çorum Hakimiyet, 14 Aralık 2000.
- , “Elveda Sigara”, Çorum Hakimiyet, 18 Eylül 2004.
- , “Eriyorum Mihriban’ım”, Çorum Hakimiyet, 23 Eylül 2004.
- , “Eskiekin’im Çöle Döndü”, Çorum Haber, Yıl: 17, Sayı: 4695, 26 Temmuz 2001, s. 9.
- , “Eski Türküler Türküler”, Çorum Hakimiyet, 29 Ocak 2004.
- , “Etrafı Toz Duman Sarar Demişler”, Çorum Hakimiyet, 28 Aralık 1999, s. 6.
- , “Ey Felek”, Çorum Manşet, 5 Ağustos 2014.
- , “Felek”, Çorum Hakimiyet, Aralık 2000.
- , “Gayrı”, Çorum Hakimiyet, 13 Ekim 2004.
- , “Geceler”, Çorum Hakimiyet, 9 Ağustos 2003.
- , “Geceler 2”, Çorum Hakimiyet, 23 Ağustos 2003.
- , “Geceler 3”, Çorum Hakimiyet, 1 Eylül 2003.
- , “Gel de Sen Çöz Öyle Çözmek Kolaysa”, Çorum, 22 Ekim 2010.
- , “Gelecek Diye”, Çorum Hakimiyet, 22 Kasım 2001.
- , “Gel Şuraya Bir Fidan Dik”, Çorum Haber, 1995.
- , “Gideriz”, Çorum Hakimiyet, 25 Mart 1999.
- , “Gidiyorum”, Çorum Hakimiyet, 30 Temmuz 2004.

- , “Gitmem”, Hâle Kültür-Sanat-Edebiyat Dergisi, Sayı: 1, Nisan 2004, s. 2.
- , “Gittin”, Altınışık Gazetesi, Sayı: 125.
- , “Gönder”, Çorum Hakimiyet, 25 Eylül 2004.
- , Gönlüme Sen Düşeli, Sistem Ofset, Ankara 2010, 96 s.
- , “Gönül”, Çorum Hakimiyet, 28 Eylül 2000.
- , Gönül Dilim, Çorum Belediyesi Eğitim Kültür ve Sosyal İlişkiler Müdürlüğü Yayınları, 1. Baskı (2. Baskı Çorum 1995, 175 s.), Tuğra Ofset, Çorum 1994, 180 s.
- , “Gönül Dostları Toplandı”, Çorum Lider, 18 Ekim 1999.
- , “Gönül Seyyah Olmuş Dolanır Gelir”, Çorum Hakimiyet, 17 Temmuz 1997.
- , “Görmedim”, Çorum Hakimiyet, 8 Kasım 1999.
- , “Gözler Ağladı”, Neşet Ertaş’a Şiirler, Derleyenler: Zübeyde Gökbulut - Halil Çalışır, Kırşehir Belediyesi Kültür Tarihi Yayınları Serisi 13, Kırşehir 2013, s. 72-73.
- , “Gurbet Akşamı”, Çorum Hakimiyet, 11 Ocak 2000.
- , “Gül”, Çorum Hakimiyet, 27 Nisan 1999.
- , “Gül Kader”, Çorum Altınışık, 25 Ağustos 1995.
- , “Gülmem Sevdiğim”, Çorum Hakimiyet, 26 Kasım 1999.
- , “Gülüm Seni”, Çorum Hakimiyet, 16 Nisan 2000.
- , “Günahı ve Sevabıyla İzzet-i İkrâm”, Çorum Haber, 16 Mart 1997.
- , “Güzel”, Çorum Haber, 29 Ocak 2000, s. 4.
- , “Hacer”, Çorum Hakimiyet, 15 Şubat 2001.

- , “Hanı Benim Kağnılarım?”, Merhaba Gazetesi, 18 Şubat 2000, s. 4.
- , “Hatiboğlu”, Çorum Haber, 25 Ocak 1999, s. 2.
- , “Hatiboğlu”, Çorum Hakimiyet, 11 Şubat 1999.
- , “Hatipoğlu”, Çorum Lider, 11 Şubat 1999.
- , “Hayalimdeki Çorum”, Çorum Haber, 16 Ocak 1996.
- , “İrama Gayrı”, Merhaba, 31 Mart 2000, s. 4.
- , “İlle de Sen”, Çorum Hakimiyet, 1 Temmuz 2003.
- , “İskilip”, Çorum Hakimiyet, 24 Eylül 1999.
- , “İskilip”, Memleket Gazetesi, Yıl: 2, Sayı: 23, Ekim 1999.
- , “İşimiz Bizim”, Çorum Haber, 29 Ocak 2000, s. 4.
- , “İşsiz Güçsüz Bir Ben kaldım Çorum’da”, Çorum Hakimiyet, 11 Kasım 2000.
- , “İzi Çorum’un”, Çorum Haber, 6 Nisan 1999, s. 2.
- , “İzi Çorum’un”, Genç Kalemler Edebiyat Folklor Dergisi, Sayı: 2, Ekim 2004, s. 10.
- , “İzi Çorum’un”, Tekceviz, Çorum 19 Mayıs İlköğretim Okulu Dergisi, Sayı: 10, Mayıs-Haziran 2003, s. 7.
- , “İz Süremezsın”, Çorum Hakimiyet, 4 Kasım 1999.
- , “İzzet-i İkrâm Çorum’da”, Çorum Haber, 23-25 Temmuz 1996, s. 2.
- , “Karakoç Üstad’a Mektup”, Vezin Kültür ve Edebiyat Dergisi, Yıl: 1, Sayı: 1, Ocak 2011, s. 32.
- , “Kara toprak”, Çorum Hakimiyet, 9 Aralık 2000.
- , “Kaybolur Giderim Gözlerinde Ben”, Çorum Adalet, 1992.

- , “Kaybolur Giderim Gözlerinde Ben”, Çorum Haber, Sayı: 210, 15 Haziran 1993, s. 2.
- , “Kemal Özgür”, Çorum Haber, 19 Aralık 1997, s. 2.
- , “Kızamıyom Ben”, Çorum Hakimiyet, 22 Eylül 2004.
- , “Kimler Geldi Kimler Geçti Bu Köyden”, Çorum Hakimiyet, 4 Ekim 1997.
- , “Kör Kösnü”, Çorum Hakimiyet, 27 Mayıs 2000.
- , “Kul Değilmiş”, Çorum Haber, 22 Aralık 2000, s. 8.
- , “Leyla”, Merhaba Gazetesi, 31 Mart 2000, s. 4.
- , “Mevla’m”, Çorum Haber, 24 Kasım 2000, s. 8.
- , “Mihriban”, Çorum Hakimiyet, 11 Kasım 1999.
- , “Moda Bayramdan Bayrama”, Çorum Hakimiyet, 30 Ocak 2004
- , “Neden İki Yakam Bir Olmaz Benim?”, Çorum Altınışık, 3 Eylül 1991.
- , “Nerde?”, Çorum Hakimiyet, 18 Ocak 2000.
- , “Nerde Benim O Günlerim?”, Merhaba, 16 Kasım 1993, s. 2.
- , “Nerde O Günler Ah Nerde?”, Merhaba, 18 Şubat 2000, s. 4.
- , “Nerede”, Çorum Hakimiyet, 9 Eylül 2004.
- , “Neyleyim?”, Merhaba Gazetesi, 3 Mart 2000, s. 4.
- , “Nurten”, Çorum Hakimiyet, 16 Aralık 1999.
- , “O Gönül de Bizde Var”, Çorum Altınışık, 28 Ağustos 1995.
- , “Onu Söyler”, Çorum Haber, 29 Ocak 2000, s. 4.
- , “Onu Söyler”, Çorum Hakimiyet, 30 Aralık 1998.

- , “Oruç”, Çorum Hakimiyet, 10 Kasım 2004.
- , “Ödülüm Çorum’undur”, Çorum Haber, 17 Kasım 1997.
- , “Öğretmenim”, Çorum Hakimiyet, 24 Kasım 1994/1995.
- , “Öldürecek Derdin Beni”, Çorum Hakimiyet, 19 Ağustos 2000.
- , “Özgün Maniler”, Merhaba, 4 Şubat 2000, s. 5.
- , “Pınar”, Çorum Çevre Dergisi, Sayı: 4, Haziran 1998, s. 52.
- , “Pullar Üstüne”, Çorum Hakimiyet, 19 Temmuz 2004.
- , “Pusu Gibisin”, Çorum Hakimiyet, 13 Ekim 2001.
- , “Reyhani”, Çorum Kent Haber, 21 Aralık 2004.
- , “Sanat Dostları Yeni Katılımlarla Büyüyor”, Çorum Haber, Haziran 1999.
- , “Sayın Valimize Açık Davet”, Çorum Dost Haber, 27 Temmuz 2007.
- , “Sayın Valimize Açık Davet”, Çorum Kent Haber, 27 Temmuz 2007.
- , “Sefa Geldiniz”, Çorum Haber, 9 Aralık 1995, s. 2.
- , “Sen”, Çorum Hakimiyet, 14 Temmuz 2004.
- , “Senden İbaret”, Çorum Hakimiyet, 25 Ağustos 2004.
- , “Senin İçin”, Devrek Postası, 24 Ocak 1996.
- , “Seninle Güzel”, 1. Baskı, Lider Matbaacılık, Çorum 2006, 96 s.
- , “Sen Varsın”, Çorum Hakimiyet, 29 Temmuz 2004.
- , “Sevdan ile”, Çorum Hakimiyet, 23 Şubat 2000.
- , “Sevdiğim”, Çorum Hakimiyet, Yıl: 13, Sayı: 3628, 25 Temmuz 2003, s. 2.

- , “Sığar Gönlüme Gönlüme”, Çorum Hakimiyet, 21 Aralık 2000.
- , “Sorma Heç”, Çorum Hakimiyet, 24 Nisan 1996.
- , “Sürün Emi”, Çorum Hakimiyet, 13 Ocak 2000.
- , “Şehre 4 Km Uzaklıktaki Eskiekin’in Yolve Su Sorunu Çözüm Bekliyor”, Tek Yıldız, 27 Eylül 2007.
- , “Şimdi Türküler Türküler”, Çorum Hakimiyet, 29 Ocak 2004.
- , “Şükür Rüyalarım Gerçek Oluyor”, Çorum Hakimiyet, 31 Ocak 1996.
- , “Teşekkürler Hakimiyet”, Çorum Hakimiyet, 15 Kasım 1996.
- , “Tez Gelir Geçer”, Çorum Hakimiyet, 20 Ekim 2001.
- , “TRT’nin Yörelerimiz Türkülerimiz TV Programı Çekiminden”, Çorum Haber, 7-20 Kasım 1995.
- , “Türkmenoğlu”, Merhaba, 4 Şubat 2000, s. 5.
- , “Türkülerimsin”, Çorum Hakimiyet, 23 Şubat 2000.
- , “Uygar İnsan Olmak İçin Okuyun”, Kültür-Sanat-Edebiyat Dergisi, Sayı: 40 (Şubat 2008), s. 4.
- , “Üstadım”, Çorum Kent Haber, 13 Aralık 2004.
- , “Vali Beyim”, Çorum Hakimiyet, 13 Ağustos 2001.
- , “Valilik Bahçesi”, Çorum Haber, Yıl: 17, Sayı: 4851, 28 Ocak 2002, s. 9.
- , “Vardı”, Çorum Hakimiyet, 25 Mayıs 1999.
- , “Var mı?”, Çorum Hakimiyet, 6 Ağustos 1997.
- , “Var Olayım”, Çorum Hakimiyet, 3 Eylül 1994.
- , “Yakan Yâr”, Çorum Hakimiyet, 11 Kasım 2004.
- , “Yalandan Olsun”, Çorum Hakimiyet, 22 Eylül 2004.

- , “Yaşar Temirtekin - İsmet Çenesiz”, Çorum Hakimiyet, 7 Kasım 2001.
- , “Yaydığınlı Su Çekiyor Çorum’dan”, Çorum Hakimiyet, 8 Ağustos 2001.
- , “Yol İçinde Yollar Gizli Gören Yok”, Şehir Defteri, Çorum Belediyesi Kültür-Sanat-Edebiyat Dergisi, Yıl: 2, Sayı: 5, Nisan 2021, s. 62.
- , “Zor Gülüm”, Çorum Hakimiyet, 11 Ocak 2000.
- “KURTOĞLU Balıkesir’de Üçüncü Oldu”, Çorum Yeni Gün, 21 Ekim 1997.
- “KURTOĞLU Eskiekin’e Aday”, Çorum Gazetesi, 21 Mart 2014.
- “KURTOĞLU Fidan Satamadı”, Kent Haber, 13 Şubat 2001.
- “KURTOĞLU Fidan Yardımı Bekliyor”, Çorum Haber, 17 Mart 1998.
- “KURTOĞLU’na Balıkesir’den Ödül”, Çorum Lider, 21 Ekim 1997.
- “KURTOĞLU’na İskilip’ten Teşekkür”, Çorum Hakimiyet, 30 Eylül 1999.
- “KURTOĞLU Kardeşler Bu Akşam Sahne Alıyor”, Çorum Haber, 13 Haziran 1998.
- “KURTOĞLU’ndan 2000 Fidan”, Çorum Lider, 13 Mart 1999.
- “KURTOĞLU’ndan Ucuz Fiyata Fidan”, Çorum Hakimiyet, 29 Eylül 1999.
- “KURTOĞLU’nun da Ödül Aldığı Şiir Yarışması Balıkesir Basınında Geniş Bıçimde Yer Buldu”, Çorum Haber, 11 Kasım 1997.
- “KURTOĞLU’nun Dört Eseri Daha TRT Repertuvarında”, Çorum Hakimiyet, 30 Mart 1995.
- “KURTOĞLU’nun Fidanları Müşteri Bekliyor”, Çorum Hakimiyet, 23 Nisan 1999.
- “KURTOĞLU’nun Gönül Dilim’i Belediye Yayınlarından Çıktı”, Çorum Hakimi-yet, 29 Mart 1995.
- “KURTOĞLU’nun Şiiri Ertaş Antolojisinde”, Çorum Manşet, 1 Kasım 2013.

- “KURTOĞLU’nun Şiiri Üçüncü Oldu”, Çorum Hakimiyet, 21 Ekim 1997.
- “KURTOĞLU Ödülünü Aldı”, Çorum Lider, 11 Kasım 1997.
- “KÜLTÜR Bakanlığı’ndan Çorum’da Belgesel Çalışma”, Çorum Hakimiyet, 6 Kasım 1996.
- MELİKGAZİ’de Meşe Fidanı ve Meşe Palamudu Dikildi”, Çorum Haber, 20 Ekim 1999.
- “MELİKGAZİ’ye 5 Bin Meşe Fidanı Dikildi”, Türkiye, 21 Ekim 1999.
- “MEŞE Kampanyası 16 Ekim’de Başlıyor”, Merhaba, 29 Eylül 1999.
- “MEYVE Fidanları Satışta”, Çorum Hakimiyet, 10 Şubat 2009.
- “MUHABBET Ayında Bu Akşam Muhabbet Var”, Çorum Hakimiyet, 23 Ocak 1998.
- “MUTLU Oldular”, Balıkesir Ekspres, 25 Ekim 1997.
- NAZLI, Yrd. Doç. Dr. Atiye, Sözden Dizeye Çorum Şiiri (Çorum Şiir Antolojisi), Çorum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayını: 12, Çorum 2014, s. 457-462.
- “NEŞET Ertaş’a Şiirler Antolojisinde Kurtoğlu’nun da İki Şiiri Var”, Çorum Tek Yıldız, 1 Kasım 2013.
- “NEŞET Ertaş’a Şiirler Kitabında Kurtoğlu da Var”, Çorum Gazetesi, 1 Kasım 2013.
- “NEŞET Ertaş’a Şiirler Kitabında Tanıdık Bir Şair: Kurtoğlu’nun Şiiri Ertaş Antolojisinde”, Çorum Manşet, 1 Kasım 2013.
- “NURİ Sesigüzel Çorum’da”, Çorum Yeni Gün, 26 Haziran 1996.
- “NURİ Sesigüzel’den Refahlı Belediye’ye Övgü”, Merhaba, 27 Haziran 1996.
- “OKULLAR Fidan Dikimi İçin Adeta Yarışıyor”, Çorum Haber, 21 Ekim 1999.
- OLCAN, Kubilay, “Besteleriyle Çorum Kültürüne Işık Tutan Âşık: Rıfat Kurtoğlu”, Merhaba, 4 Ocak 1993.

- OLCAN, Kubilay, “Rıfat Kurtoglu”, Merhaba, 24 Kasım 1993, s. 2.
- “OZAN Borani’ye Bayram Ziyareti”, Çorum Hakimiyet, 13 Ocak 2000, s. 7.
- “OZANLAR Buluştu”, Çorum Haber, 27 Aralık 1997
- “OZAN Sesleri: Atasözleriyle Söyleşi” Çorum Hakimiyet, 4 Ekim 1999, s. 2.
- “OZAN Sesleriyle Atasözlerimiz” Çorum Hakimiyet, 28 Aralık 1999, s. 6.
- “OZAN ve Edebiyatçılar Bir Araya Geldiler” Çorum Haber, 17 Temmuz 1995.
- OZULU, Abdulkadir, “Âşık Veysel ve Ozanlar Haftasının Ardından (18)”, Çorum Haber, 28 Nisan 1995, s. 2.
- OZULU, Abdulkadir, Uluçınarlarla Konak Sohbetleri, Çorum Belediyesi Kültür Yayınları, 1. Baskı, Ankara 2016, s. 317-366.
- , “Bizim Âşıklar 1”, Çorum Hakimiyet, 13 Ağustos 2003.
- , “Bizim Âşıklar 3”, Çorum Hakimiyet, 23 Ağustos 2003.
- , “Çorumlu Âşıklar ”, Çorum Hakimiyet, 6 Kasım 1999.
- , “Çorum’un Tanıtımı 2”, Çorum Hakimiyet, 24 Şubat 1998.
- , “Rıfat Kurdoğlu’nun Yeşil Sevdası ve İki Ulu Ağaç”, Çorum Hakimiyet, 3 Mayıs 1996.
- , “Rıfat Kurdoğlu’nun Yeşil Sevdası ve İki Ulu Ağaç 2”, Çorum Hakimiyet, 4 Mayıs 1996.
- “ÖDÜLLER Sahibini Buldu”, Demokrat, 25 Ekim 1997.
- “ÖĞRENCİLERE Uygulamalı Halk Kültürü Dersi”, Çorum Hakimiyet, 1 Mayıs 2009, s. 8.
- “ÖĞRETMENLER Ormanı’na İlk Fidanlar Cuma Günü Dikilecek”, Çorum Lider, 15 Mart 1995.
- “ÖRNEK Davranış”, Çorum Adalet, 1993.

“ÖZEL Pınar da Eskiakin’e Fidan Dikecek”, Çorum Hakimiyet, 21 Ekim 1999.

“ÖZEL Pınar Fidan Dikecek”, Çorum Hakimiyet, 25 Ekim 1999

ÖZGÜR, Kemal - Müslüm KOYGUN, Duygu Dağarcığı, İstem Basımevi, 2002
Çorum, s. 106-112.

-----, “Çorum Size İş Bulamadı”, Merhaba, 11 Mart 1998; Çorum Hakimiyet,
23 Kasım 1996.

-----, “Sorma Hâllerimi Yaman Kurtoğlu”, Çorum Haber, Sayı: 3607, 27 Ara-
lık 1997, s. 2.

“RIFAT Kurtoğlu”, Bakış Cumhuriyet Lisesi Gazetesi, Çorum, Kasım 1998.

“RIFAT Kurtoğlu Bugün Eskiakin’e Fidan Dikecek”, Çorum Lider, 14 Mart
1999.

“RIFAT Kurtoğlu Eskiakin’de Muhtar Adayı”, Tek Yıldız, 21 Mart 2014.

“RIFAT Kurtoğlu Muhtar Adayı”, Çorum Hakimiyet, 21 Mart 2014.

“RIFAT Kurtoğlu’nun 2. Şiir Kitabı Çıktı”, Çorum Haber, 7 Haziran 1998.

“RIFAT Kurtoğlu’nun Babası Vefat Etti”, Çorum Hakimiyet, 23 Mart 1996.

“RIFAT Kurtoğlu’nun Babası Vefat Etti”, Merhaba, 23 Mart 1996.

“RIFAT Kurtoğlu’nun Şiiri ‘Neşet Ertaş’ Kitabında”, Çorum Haber, 1 Kasım
2013.

“RIFAT Kurtoğlu Tarsusluların Beğenisini Topladı”, Çorum, 24 Eylül 2013.

SAĞIR, Bekir, “Halk Şairleri Türkmenoğlu ve Kurtoğlu Üzerine”, Çorum Haki-
miyet, 19 Ağustos 1999.

-----, “Kurtoğlu”, Çorum Hakimiyet, 1 Eylül 1999.

“SANATÇILAR 4. Kez Bir Araya Geldiler”, Çorum Haber, 18 Eylül 1995.

“SANATÇILAR Şükrü Gümüş’ü Andı”, Çorum Hakimiyet, 22 Mart 1999.

- “SANAT Dostları Her Geçen Gün Büyüyor”, Çorum Haber, 31 Mayıs 1999.
- “SANAT Dostlarından Sıcak Sohbetler”, Çorum Hakimiyet, 11 Kasım 1999.
- “SANAT Dostlarının Sayısı Her Geçen Gün Artıyor”, Çorum Haber, 1 Kasım 1999.
- “SANAT Dostları Şiiri Tartıştı”, Çorum Lider, 6 Eylül 1999.
- “SANAT Dostları Toplandı”, Çorum Haber, 12 Temmuz 1999.
- “SANAT Dostları Yine ÇEKVA’da Buluştu”, Merhaba, 1 Kasım 1999.
- “SANATLA Dolu Saatler”, Çorum Lider, 15 Kasım 1999.
- “SANAT Sohbetleri Sürüyor”, Çorum Hakimiyet, 15 Kasım 1999.
- “SEFERBERLİK Başladı”, Çorum Hakimiyet, 31 Mart 1988.
- “SEZONUN İlk Fidanları Albayrak İlköğretim’den”, Dost Haber, 29 Eylül 1999.
- “SEZONUN İlk Fidanları Pazara İndi”, Çorum Kent Haber, 10 Şubat 2009.
- “SIRA Gecesinde Bu Hafta Çorum Var”, Çorum Hakimiyet, 28 Ağustos 1996.
- “SIRA Gecesinde Sıra Çorum’da”, Çorum Hakimiyet, 31 Ağustos 1996.
- “SÜMER Ezgü, Âşık Rıfat Kurtoglu’nun Eserlerini Beğendi”, Çorum Hakimiyet, 17 Ağustos 1993.
- “ŞAİRLERDEN Manşet’e Ziyaret”, Çorum Manşet, 11 Eylül 2013.
- “ŞEREF Taşlıova’nın Cenazesine Çorum’dan da Dostları Katıldı”, Çorum Haber, 24 Eylül 2014.
- “ŞİİR Dinletisine İlgi”, Çorum Haber, 26 Ocak 1998.
- TAŞLIOVA, M. Mete, Sözlü ve Yazılı Kaynaklarla Çorum Halk Şiiri Antolojisi, Çorum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları, Çorum 2008, s. 363-368.
- “TEBRİKLER Kurtoglu”, Yeni Gün, 11 Kasım 1997.

- “TGRT Çorumlu Sanatçıların Sesini Duyurdu”, Merhaba, 4 Mart 1997.
- “TGRT’de Çorum Rüzgârı Esti”, Çorum Hakimiyet, 3 Mart 1997.
- “TGRT’de Çorum Rüzgârı Esecek”, Çorum Haber, 27 Şubat 1997.
- “TGRT’de Hattuşaş Rüzgârı”, Yeni Gün, 8 Temmuz 1996.
- “TGRT’de Müzik Ziyafeti”, Türkiye, 7 Temmuz 1996.
- “TGRT’nin Programı Beğenildi”, Çorum Haber, 4 Mart 1997.
- “TRT Çorum’u Fethetti”, Çorum Hakimiyet, 26 Ekim 1995.
- “TÜPLÜ Fidanlar Rağbet Gördü”, Tek Yıldız, 28 Mayıs 2008.
- “TÜRK Dünyası Âşıklar Buluşmasında Çorum’u Rıfat Kurtoglu Temsil Etti”, Çorum Hakimiyet, 24 Eylül 2013.
- “TÜRKİYE Çevre Haftası ve Dünya Çevre Günü Millet Bahçesi’nde Kutlandı”, Çorum Haber, Yıl: 38, Sayı: 11274, 9 Haziran 2023, s. 2.
- TÜRKMEN, Cuma, “Yol İçinde Yol Gizlidir”, Merhaba, 4 Şubat 2000, s. 5.
- , “Çile Kurtoglu”, Çorum Hakimiyet, 28 Ağustos 1999.
- , “Dile Getirin”, Çorum Hakimiyet, 8 Ağustos 1999.
- , “Kurtoglu”, Çorum Hakimiyet, 12 Ağustos 1999.
- “TÜRKÜMÜ İstiyorum Kampanyası İçin Çorumlulardan Destek istenecek”, Çorum Altınışik, 13 Ocak 1994.
- UZEL, Ümit, “Âşık Kurtoglu”, Merhaba, 15 Mart 2006.
- “ÜNİVERSİTE Konusunda Çorum Haksızlığa Uğradı”, Çorum Haber, 10 Haziran 1996.
- ÜNLÜ, Hatice, “Yaşayan Çorumlu Şairler: Rıfat Kurtoglu”, Çorum Adalet, 14 Haziran 1992.
- ÜNLÜ, Hatice, “Yaşayan Çorumlu Şairler: Rıfat Kurtoglu”, Çorum Haber, 21 Haziran 1993, s. 2

“VAKIF 19, Kurtoğlu’nu Yılın Ozanı Seçti”, Çorum Hakimiyet, Yıl: 32, Sayı: 9551, 25 Ocak 2023, s. 4.

YAKAR, İsmail Serdar, Çorum İli Âşıklık Geleneği ve Âşık Rıfat Kurtoğlu, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya 2007, 383 s.

YAKAR, İsmail Serdar, Çorum İli Âşıklık Geleneği ve Âşık Rıfat Kurtoğlu, Çorum Belediyesi Kültür Yayınları, Lider Matbaacılık, 1. Baskı, 2008 Çorum, 288 s.

“YEREL Sanatçıların Konseri Bu Akşam”, Çorum Haber, 26 Haziran 1999.

“YEREL Sanatçıların Konserine Yağmur Engeli”, Çorum Haber, 28 Haziran 1999.

“YÖRELERİMİZ Türkülerimiz Programı Bu Akşam TRT 1’de”, Çorum Haber, 16 Ocak 1996.

“ZAFER İlköğretim Okulu Eskiekin’de Orman Oluşturdu”, Merhaba, 6 Mayıs 1999.

BİR GARİP AŞIĞIM KENDİ HÂLİMCE

Bir garip aşığım kendi hâlimce
İçin için yanar söner gibiyim
Tek bildiğim bilmeyişim ilimce
El âlem gözünde hüner gibiyim

Muhabbet ehline yoldur eşiğim
Ben de bilmem neye nasıl âşığım
Kendime yetmiyor kendi ışığım
Fitili tükenmiş fener gibiyim

Karşılıksız çıktı umut çeklerim
Ömrümü tüketir gönül yüklerim
Dallarımı taşıyor köklerim
İçi gitmiş ulu çınar gibiyim

KURTOĞLU'm kendime kastım gazezim
Çok zengine yeter azım birazım
Benim bana göre ölçüm terazim
Kandım bu dünyaya kanar gibiyim

ÂŞIK RIFAT KURTOĞLU

www.corum.bel.tr

ISBN-13: 978-625-98945-1-5

9 786259 894515